

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Summa angelica de casibus conscientiae

Angelus <Carletus>

[Nürnberg], 10. Feb. 1492

Cabella - Custos

[urn:nbn:de:bsz:31-300937](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300937)

Calix

6 **Quid** si calore iracundie vel ebrietatis q̄s blasfemat? Rñ. Pa. in. d. c. statum? docto. cōmunit̄ recitant dictum abbatis dicentis q̄ licet peccet graviter. tñ non puniet̄ pena. d. c. statum. q̄ necit̄ quodammodo qd̄ faciat. sicut nec cōfessio sic facta p̄iudicat. vt no. glo. in. c. ex. l. f. de. diuor. Et placet Pan. in. ebr̄io. ar. l. omne delictum. S. qui se vulne raut. ff. de re mili. Sed in accēso calore ire dicit̄ forte non procedere nisi calor eēt ex iusta causa. puocatus. ar. l. si adulterium. S. impatores. ff. de adul. se. cus qñ ex iniusta causa. puta q̄ in lucro amisit. ar. c. in ebriantur. xv. q. j. sed ego dico q̄ tam ex ebri etate q̄ ex ira blasfemās nō excusat a mortali si aduerit qd̄ dicit̄ et significatōem v̄boꝝ vtz ex dicit̄. quo v̄o ad penam. d. c. statum. credo oino excu sari. p̄pter verbuz in eo po. itum. s. p̄sumpserit relaxare. sed quo ad aliam penam extraordinariā bene attendendum est. an fuerit in culpa ebrietatis. vel ire vt maior imponatur et si nō fuit in culpa minor datur.

7 **Que** est pena p̄fati. c. statum? Rñ. q̄. vij. dñi. cis stet p̄ foribus ecclesie. dum agunt missaz solennia. et ultimo die sine pallio et calciamentis. et ligat̄ corrigia in collo. Item in. vij. serus serijs p̄fataruz dñicarum ieiunet in pane et aqua et nō intret ecclesiā Item q̄ in quolibet p̄fatoruz diez tres si potuerit vel duos aut saltē vnū pauperē reficiat. et si nō pōt in aliam penam cōmutet. Item si est diues. xl. solidos soluat vel. xxx. vel. xx. vel saltē. v. v̄sualis monete. quā penitentiaz si noluerit facere interdicitur ei ingressus ecclesie et in obitu careat ecclesiastica sepultura.

Abella vide. j. pedagium. et tallia q̄ p̄ eodē accipit̄ vt qñ.

Alix nō d̄ esse de ere. aut auricalco. aut cupro. nec de ligno. nec de vitro. nec de cristallo. vel lapide. de cōse. di. j. vasa. et. c. se. h̄ debet esse de auro vel argento. aut stanno. c. calix. de conse. dist. j.

1 **Quis** p̄t p̄secrare calicē et patenā. Car. in. de attendētes de sta. re. vi. sentire q̄ ep̄s et enaz abbates q̄ v̄tunt insignijs pontificalibz qñ h̄nt ex cōsuetudine. q̄ ista sunt potius dignitatis q̄ ordis. h̄ Be. in. c. abbates. de p̄u. li. vij. dicit q̄ h̄ bic gl. sit p̄ ip̄is abbatibus. tñ debet abstinere p̄pter v̄ncionē q̄ sit in eius cōsecratione. c. v̄nico. de sacra v̄ncio.

2 **Quis** excreat? Rñ. fm. p̄. de palu. q̄ cōsecratio calicis sit in superficie. et id̄ si calix argente⁹ cōsecrat⁹ de auro et indiget reconsecratione. Secus credo si de aurato cadit p̄pter v̄sum. q̄ nō reconsecrabit̄. nec est simile in calice deaurato sicut in pariete ecclesie. q̄ de crūstato indiget reconsecratione. vt in gl. c. ecclesijs. de conse. di. j. h̄ in p̄tione auri qd̄ ita subtiliter ponitur. non videtur sit ita cōsecratio in superficie ipsius quin remaneat in argēto. et ita seruat cōsuetudo. Similiter si amittat formā suā excreat̄. ar. c. j. de conse. ec. vel al. et quia destructa forma ita nō est calix. et si reparatur erit nouus calix. et ideo consecrandus. Secus si formam non amisit. q̄uis aliquo modo letus fuerit.

Alūniator quis dicit̄. vide. s. accusatio. S. viij.

Ambium vide infra vsura. j. S. l. j.

Anonica portio dicit̄. q̄ et a cano. nibus approbata et debita iure decretoꝝ l. q. j. de bis. et c. decernimus. et xvj. q. j. constituta. et in. de. dudum. de sepul.

Quotuplex ē canonica portio? Rñ. q̄ duplex. et vna q̄ debetur ep̄o ab oibz ecclesijs totius dyocē. de qua habes. x. q. j. in. c. de bis. et c. seq. in glo. et de testa. c. officij. et c. se. cum cōcordantijs in glo. Alia q̄ debetur ecclesie parochiali. de qua habet̄ de sepul. per totum. in. decre. et. vij. et de.

Quota est canonica portio episcopalis? Rñ. fm. glo. in. c. requisisti. de testa. est tertia vel quarta fm̄ consuetudinem.

Quota ē canonica portio parochialis. Rñ. q̄ iura sunt diuersa. et id̄ erit q̄ta. q̄ illa oia iura p̄cedant. h̄ qd̄ dicant mediā qd̄ tertiā. ff. de arb. l. diem. S. inde q̄rit̄. et de arb. c. si ex tribz. li. vij. nā in dubijs sequimur qd̄ minimū est. ff. de le. ij. l. si ita relicti. in. si. ff. de re. iur. l. temp. ita no. Archi. in. c. cū quis. de sepul. li. vij. et Innoc. in. c. requisisti. et Ber. in. c. certificari. de testa. et hoc veni nisi consuetudo esset dandi medietatē vel tertiā. q̄ tunc ista esset de bita. vt in dicto. c. certificari. Et sic intellige iura q̄ videntur dicere q̄ est tertia vel medietas.

Utrū consuetudo valeat qua nihil datur ep̄o vel parochiali ecclesie? Rñ. Def. in. sum. ti. de sepul. tenet q̄ non. Silr. et Hof. cū sit irrōnabilis. c. si. de cōse. et p̄ iura. de sepul. c. j. dñs Petrus de pensio in tractatu de canonica portione. et Innoc. tenet q̄ consuetudo valeat dummo sit p̄scripta spacio annoz. xl. facit. c. de quarta. de p̄scripti. et quod notat Jo. in. d. c. certificari.

Utrū p̄scriptio etiā sicut cōsuetudine possit in totū tolli? Rñ. fm̄ Do. vbi. s. et do. p̄. q̄ sic h̄ r̄q̄ ritur titulus. vel cursus t̄pis. cur? contrarij mēcia nō exstat. et ita loquitur. c. j. de p̄script. li. vij. ratio q̄ ius cōe est p̄ ecclesia parochiali vel ep̄o. Et ideo vbiq̄ p̄scriptio est p̄tra possidentē oportet q̄ titulu alleget et p̄bet p̄ quē talis p̄scriptio tollat̄.

Utrū p̄ pactū possit renūciari dicta quarta? Rñ. fm̄ Archi. in. c. pactum de pac. lib. vij. q̄ qñ demni ficatur ecclesia non valet pactū. Secus vbi nō dāni ficaretur. quia valeret etiā sine autoritate superioris factū. l. non eo minus. l. de pec.

El q̄bus debet quarta ep̄alis? Rñ. fm̄ Hof. in. sum. ti. de sepul. q̄ debet et pōt peti ab eūdo ecclesijs. j. p̄p̄a dioecēsim cōstituit̄. vt. xvj. q. j. constitutum. sine sint capelle monachoz. vel aliorum religiosoz. v̄l monasteria. vel alia pia loca. sine sint communitaria vel q̄uis alia in ciuitate vel extra. vt de offi. ec. conquerente. de testa. officij. et c. requisisti. etiā si sint exempta. nisi in privilegio fiat specialis mentio de p̄iudicio ep̄alis quartē. de deci. dudum S. vltimo. ff. de quid in loco pub. l. j. S. merito. Pan. in. dicto. c. officij. tenet p̄tariū. l. q̄ solū dicit̄ ab ecclesijs ep̄o subiectis. nō ab exemptis seu sub

fectis immediate pape. et dicit qd sic cõiter tenetur. Pe. vo in prefato tractatu limitat Pa. verum dice re qñ legans ecclesie exempte nõ est subditus epi. vñ exemptus similiter. als debeat. Sed verior vi opi. Pa. quia ista quarta datur epi rõe sollicitudinis quã debet habere in ecclesijs sibi subiectis. vt patz in. d. c. conquerente. non respectu legantium.

8 Sed nunqd exempti tenentur soluere quartam canonicã pape: Rñ. abbas in. c. requisisti. de test. qd sic. Et sequitur. d. Pe. vbi. s. legatus tñ de latere petere nõ poterit. qz nõ est diocesanus exemptoñ. de privileg. c. aucte. l. vi. in glo.

9 De quibus debet quarta canonica epalis. Rñ. qd de oibz legatis factis qbuscuqz ecclijs vel pijs locis fm qd dixi in. s. pceden. et etiã quarta decimarum et quarta eoz que veniunt occasione funeris vt in. c. requisisti. de testa. et ibi Pa. fallit hoc i. vij. casibz. fm. d. Pe. vbi. s. Primus qui relinquitur aliquid p ornamentis ecclesie seu vestibus. viz cū legat fericum pro planeta. vel aliud ornamentum p altari. vt no. doct. in. c. fi. de sepul. Et quo sequit qd si legatur aliquid vt fiat chous vel pictura vñ maictas. vel calix. vel hmoi non debet quarta. quia ista est fabrica ad longeuũ honorem dei. d. c. fi. et l. j. L. ne si. fal. Iste ymagines et cruces appellatur signum dei. l. ticia. s. scia. ff. de au. et ar. qz le. Et Inno. in. c. cum ad sedem. de testi. spo. dicit qd cruces et calices sunt ornamenta ecclesie. Secũdus qui legatur p prefatis ornamentis redimendis. ornamentis seu reparandis. vt dicit Inno. in. d. c. fi. Idem dicit cum legat pro libris necessarijs diuino officio. Similiter qui legatur p monumento fiendo. quia religionis interest monumenta cõstrui vel exornari. l. j. s. interdictum. ff. de mo. in se. Tertius quando legatur pro fabrica ecclesie reparatõne indigere et portio p fabrica non habet. vel si habet nõ sufficit. Si vo ecclesia nõ indiget fabrica. soluet quarta fm Hosti. reliquũ seruabitur p tempe necessario ad fabricam. Quartus qui legatur p luminarijs oleum p lampade vel cera hmoi. Quintus quando legatur p annuatim celebratõ annuatim. c. cuz creatura. de cele. mis. Sextus qui legat pro. vij. xxx. et hmoi. fm Ho. in dicto. c. fi. Septimus quando relinquitur ad perpetuũ cultũ diuinũ puta qd festum vnũ sancti fiat annuatim. vel dicatur officium in vna capella. quia in hmoi cõsistit cultus diuinus. c. fi. de referip. l. vi. Octauo fallit fm Pan. in dicto. c. requisisti. in oblatõibus de quibus nõ debetur quarta vt olim. Nonus fallit fm eundem in donatione in vita. de qua etiã non debet. c. de bis. de sepul. ij. c. j. de sta. mona.

10 Vtrũ debeat quarta epõ de relictis factis hospitali: Rñ. Pa. in. d. c. officij. qd sic. si est religiosum. puta aucte epi constructũ etiã fm Jo. an. si relictum fuisset factum pauperibus talis hospitalis. qz psumit habuisse respectum ad locũ. nõ ad personam. Secus si relictũ esset pauperibz simplr. quia non deberet. l. nulli. et l. siquis ad dedinandas. L. de epi. et de. Si vo hospitalis nõ est religiosum. licz diuersa sit opinio. tñ tene cum Pa. ibidem. qd si hospitalis est edificatum auctoritate iã defuncti. sic epõ

habebit quartam. qz epõs habebit curã vt dicit in aut. de ec. ti. s. siquis. quia non põt amplius redire ad pphana. Si vo edificator viuat. sic nõ debet quarta et relictũ videtur factũ pauperibus cū talis locus non sit capax. qz edificator põt eũ destruere. c. inter dilectos. de dona. et ibi Inno. Et ex dictis patet qd de relictis istis fraternitatibus non debet quarta. vt tenet Pe. qui. s. limita tñ pstatũ dictum Jo. an. de paupibus simpliciter. vñ. s. qñ legat in genere pauperibus fm Bal. ita qd inter psonas distribuatur et nõ inter loca. vt puta. quia testator iubet cuilibet pauperi dari tunicam. vel certam quantitate pecunie. qz legat vt singularibus psonis. et sic nõ debetur quarta epõ. c. ex pte. el. iij. de ver. signi. als legando pauperibus in genere videt legare hospitali qd est in ciuitate vñ testator habz domiciliũ. casus est in. d. l. siquis ad dedinandas. ver. vbi aut et ideo deberet quarta contra Jo. an. et cum sequentes. Et sic verũ credo qñ est tale hospitalis qd paupes cõmuniter ibi mittuntur. Secus in hospitalibz vbi pauci pascuntur. Et sic intelligo Jo. an.

11 Vtrũ debeat quarta epõ delegato facto alii cui vt singulari psona: Rñ. d. Pe. vbi. s. qd non. si cut qñ legat clerico nõ hñt administratione. vel p lationem. seu alicui canonico. vt in. d. c. requisisti. s. fi. vel cum legatur leprosis morantibus in tali loco seu domo. vel cū legatur heremitis aut istis fratribus qui morantur in aliquo loco vel aliqz muricibus pro voto. vel viduis. pegrinis et hmoi. in quibus cessat. d. c. ex parte. el. iij. vide quod no. Inno. in. c. relatum. de sepul.

12 Vtrum debeat quarta episcopalibus de legatis pro male ablatis: Rñ. d. Pe. vbi. s. qd non. quia sunt debita non legata. siue restitutio sit certa. siue incerta.

13 Vtrum debeat quarta subditus legat ecclesie extra diocesim constituta: Rñ. qd nõ. ita tenet abbas in. d. c. requisisti. et Inno. et Job. in. d. c. certificari. Et ita consuluit Job. de monte merlo. Nec intelligo nisi consuetudo vel prescriptio aliud habeat. c. cum inter. de verb. sig. el. ij.

14 De quibus debet canonica parochialis: Rñ. qd de oibz q veniunt rõe funeris. et de oibz legatis factis ecclesie apud quã elegit sepulturaz. de sepul. p totum. et in de. dudum. eo. ti. fallit hoc in. xij. casibus. fm. d. Pe. vbi. s. Primus quando p consuetudinem vel pscriptioem nihil soluit fm qd dicitur est. Secus qui per privilegiũ pape eximit a pstatõne de religi. do. c. constitutus. de testa. c. officij. in fi. de sepul. in nostra. huiusmodi sunt bodie fratres minores et predicatores p privilegiũ. Tertius qui legatur ad vsus privilegiatos. de quibus in. c. fi. de sepul. q sunt septem casus primi. de quibus nõ debetur quarta epalis. d. quibz. s. in. s. ix. Quartus qui ecclesie donatur donatõne inter viuos. vt in. d. c. d. bis. s. si vo. Quintus qui qd post electõez sepulture in aliquo monasterio illud intrat et in eo pfitet anteqm moriatur. Et idem dico si intrat cū pposito absolute mutandi vitam. qz desinit esse parochianus alterius ecclesie. ar. c. beneficium. de regula. lib. vj. Si vo non fecit pfectionem. nec habuit ab-

Canonica portio

solute ppositum vitam mutandi debetur quarta. fm Archi. in. c. cu q's. de sepul. li. vj. et videtur verius fm Be. ibidē: h' alij dicant p. q' religiosus censetur p'bere domiciliū in monasterio sc'ra. p'fessione tacite vel exp'sse nō aū. vt dicit Archidi. et Jo. in. c. statutū de rescrip. lib. vj. Et idem videt' dicendum de leproso q' intrauit domū leprosoꝝ q' nō debetur fm Su. Secus de illo q' recipit in cōfratrem qui tū retinet bona sua quo ad p'prietatem. q' debet q'rtā c. cum et plantare. de p'ui. q' nō transit in religioꝝ. Secus si solū sibi retinisset vsum fructuꝝ suorum bonoꝝ. q' gauderet p'auilegio religionis. c. vt p'auilegia de p'ui. Tertius q' q's legat ecclesie in qua non sibi elegit sepulturā. nec sepelit' ibidē. fm glo. ordinariā. in. c. j. de sepul. et idem Innoc. in. c. ij. de sepul. et Archi. in. c. j. eo. ti. li. vj. in. c. placuit. xij. q. ij. tenuisset q' deberetur hoc idem probat Jo. an. in. c. j. et c. certificari. de sepul. in glo. et in de. duduz. s. verū. vbi reprobat opi. Host. tenētis contrarium in. d. c. ij. et est opi. vera. alia. No. reprobat fm. d. An. in. d. c. certificari. nam talia debent esse subiecta qualia p'dicata. xxij. q. ij. apostolus. Septimo fallit q' de facto sepelit'. v'puta quia erat ibi interdicta ecclesia vel ciuitas. sicut tamen de facto et contra voluntatē fratru sepultus in eoz ecclesia et mltā oblata. Max fm se. cōsi. c. xij. et sequit' Be. in. d. c. j. de sepul. li. vj. non debet quarta. No. q' talis tempore interdicti nō pōt eligere sepulturā apud mendicantes. vt no. Innoc. de p'auile. c. vt p'auilegia. et c. cum et plantare. et de pe. et re. quod in te. q'uis liceat ipis recipere mortuaria vt orent pro defunctis si cum p'nia decesserūt. xj. q. iij. q'cumq' facit qd notat Innoc. in. c. tanta. de excessi. pla. Item q' quarta debet rōne iniurie facte ecclesie parochiali. d. c. certificari. ergo nullā iniuriā ei facit ex quo ibi non poterat sepeliri. immo plus dicit idē se. q' si mendicantes sponte cum tali tempore sepeliunt non debetur quarta. sed tenent tanq' violatores interdicti. de. j. de sepul. et in. c. si canonici. de offi. or. lib. vj. tunc cū solum debetur quarta q' sepeliunt in casu a iure cōcesso. secus si sepeliunt in casu a iure prohibito. vt in. c. ex parte. el p'imo. et in. c. cum liberuꝝ et in. c. in nostra. in. fi. de sepul. et ibi dicit Innoc. q' q' de facto non de iure sepelitur debentur corpus et absolutiones que rōne sepulture facte sunt. h' non legata facta nō rōne sepulture vel occasione ipius. Et ita patz q' si de facto sepelit' cōtra voluntatē illius cui' ē ecclesia. q' nō tenet ad quartam aliquā sed tenetur et corpus et omnia q' rōne sepulture habuit restituere. h' nō quartā de legatis factis nō rōne sepulture vel eius occasione. Sill' nō debet de his que amici de bonis ipoz tūc offerunt. Octauo fallit quando ecclesia parochialis erat interdicta et nō parochiani. nam tūc ecclesia nō hēbit quartā. sine parochianus sepeliatur alibi ex electione sua. siue non. vt q' alibi ē sepulcrū suoz maioꝝ fm pe. et no. Be. in. c. j. de sepul. li. vj. Nono q' reuocat electionē quā fecit legando. et alibi elegit sepulturā et sepelit'. q' paria sunt nō eligere et electā mutare. ff. de adi. le. l. j. et ij. Sed p'imo casu nō debet vt. s. dictū est. ergo nec in secundo. Ita consulit fede. consi. x. Be. in dicto

c. j. videt' tenere q' reuocata electōe sepulture reuocet' et legatū. et dabit' illi ecclesie vbi elegit sepeliri. q' surrogatus d' intelligi surrogatus cum omnibus qualitatibus onere et honore. l. j. s. bec actō. ff. si q's te. li. esse ius. sue. Et ideo onus etiā emolumentū cōmutat'. et econtra. l. alfine. s. scia. ff. de adi. le. Et dicit verū nisi aliter constet de voluntate legantis. Decimo q' licet elegerit. tū nō sepelit' ex facto hereduz vel ex facto cōtingenti circa p'sonā defuncti. puta. quia mori' nimis longe. vel heredes nolunt ad ecclesiam electam deferri. q' verba sunt intelligenda cum effectu. l. j. ff. quod quisq' iur. et l. ca. quidē. l. si man. ita sue. alie. tex. est in. c. relatum. de der. non res. ergo cessabit canonica. ex quo ibi non sepelitur. Ita tenet fed. vbi. s. et d. Pet. vbi. s. Be. tū in. d. c. j. videtur sentire q' isto casu ecclesia non p'ualet legatis factis gratia sepulture. vt no. in. c. in nostra. de sepul. Et tō forte nec sua q'rtā ecclesia parochiali. Undecimo cū legatur p' incertis male ablatiis. fm d. pe. vbi. s. Duodecimo q' legatū est ecclesie parochiali tantū quātū est quarta ps legatoꝝ factoz ecclesie electe fm Host. in. d. c. officij. et d. Pet. vbi. s. Alij volunt q' non computabit' sed soluet' quartam eccleie electe ac si nihil ecclesie parochiali esset legatum sicut Host. Ray. in summa. Jo. in. d. c. officij. fed. de. consilio. iij. Jo. de lig. in. d. de. duduz. Tu vō tene q' si consuetudo esset q' teneret' tū legare ecclesie parochiali tunc vera sit secunda opi. vt nō computet'. Si vō dicta consuetudo non est sic cōputabit'. et si minus est supplebitur. sicut filius facit in. l. si q'nt. l. de inoffi. testa. Si plus ē legatū ei quā sua quarta nō defalcabit'. Tredecimo q' tpe testamenti et legatū nō elegit sepeliri. sed postea tpe mortis elegit sepulturam. facit. c. relatum de sepul. in. j. glo. Ber. in. d. c. de his dicit se dubitare. Sed ego credo non teneri. nisi fiat in fraudem. Decimoq' to quando parochianus nō potuit audire diuina. nec p'cipere ecclesiastica facta in sua parochiali ecclesia ppter vacationem longo tpe et alibi elegit sepulturam fm Bald. in suo tractatu. De hoc rō. quia que legant' pro labore. cessante eo cessat et legatū. l. scio. i. ff. De annui. le. Lū ergo quarta detur pro administratōe sacroꝝum et celebratione. vt ps. i. d. de. duduz. s. verum. ibi. cū mercedis exhibitio patet q' non debetur. q' cessante causa finali cessat effectus. de quo de transac. c. inter corpalia. No. vō et Jo. in. c. relatum. de sepul. et Pet. vbi. s. tenet q' immo debetur. quia vicium prelati non debet nocere eccleie. Sed ego teneo cū Bal. Et dico q' vicium prelati nocet eccleie in acquirendis. vt no. in. c. vt super. de re. ec. non alie.

15 **¶** Quidam de legato facto rectori ecclesie in qua legit sepulturam pro missis dicendis p' rectorum debeat' quarta parochialis? Rñ. q' sic. quia etiam debeatur q'rtā episcopalis. vt in. c. si q' inter vos. de ver. sig.

16 **¶** Quidam de donatōe cā mortis debeat' Rñ. q' sic quia accedit magis legato q' cōtractu. l. si. l. de do. causa mor. de. duduz. de sepul.

17 **¶** Cui debetur canonica portio? Rñ. episcopalis debetur epō dyocesis. parochialis vō debetur ec.

desie vbi audit diuina et pcpit ecclesiastica facta ter. est in. c. cum quis. de sepul. li. vi. vel dy pcpere de iure. Si vo trastulit domicilium alicubi z mortur anteq nouum domicilium adquisierit tunc debetur ecclesie parochiali in qua moritur fm Archi. in. c. j. de sepul. li. vi. Hugo. Ray. Sof. z vin. in. c. nos. de sepul. qz voluit qz ibi dy sepeliri si non elegisset. Sz tenendo opti. Inno. in. d. c. nos. insti. de sepul. qz dy sepeliri in ecclesia cathedrali: ipsi de bebif. Si vo hz domicilium in diuersis parochijs vt sunt reges. tuc est equu qz diuidat h non credo necessarium sed dabit ecclesie in q mori. licet No. z Inno. dicant diuidenda.

18 Quid si audit diuina in vna. in alia vo recipit facta: Rn. Inno. z Jo. in. c. de bis. de sepul. Archi. in. d. c. cum quis. qz fiet diuisio pomonis. c. j. z. c. relatum. de sepul. limto si vtraqz habet ciniterium et curam. als non. arg. c. si ecclesia. de pfe. ecclie. vel alta.

19 Quid de istis receptis in pfratribz retentis bonis suis: Rn. No. z Sof. qz sicut no eximunt a iurisdictione epi. ita debet quarta de legatis p ipsos De q dic vt. s. s. xiii.

20 Quid extrahent iste quarta: Rn. No. in sum. de sepul. qz extrahet primo quarta epalis: qz antiquior z dignior demu parochialis si venit extrahenda. Si vo prius fuisset quarta parochialis extrahenda. sic epus habebit quarta quarta parochialis et quarta de reliquis.

Canonicus dy facere q ad canonic officiu spectat.

c Et si puer est p aliu: vt de etae. z qua. c. ij. ff. d. decu. l. spurij. s. miores.

1 Quid possit esse laicus: Rn. fm Vin. qz no potest tamen laicus ex iusta causa habere prebendam. extra de consti. c. cum. Ad. ferrariensis. z. ibi Pa. hoc tenet.

2 In quo sunt interrogandi. Vide infra. Interrogationes.

Canonizatio scdz fm Inno. i. c. audiuim? d rli.

c z ve. san. e canonice z regl? statu qz ali qd honoret p scdz. puta qz fiat officiu p eo solene sic p alijs scdz qz e eiusde pditionis: vt si pffesor fiat officiu pffessoru si martyr: martyr.

1 Que requiruntur in canonizatione: Rn. Inno. vbi. s. qz regl? pbatos de fide z excellentia vite z miraculis ei? extra de testi. venerabilis.

2 Quid oratio sit fundenda ad no sanctu: Rn. Inno. vbi. s. qz sic. ad haliqz virum qui credit bonus. vt p se intercedat ad deu: qz deus fidem illorum attendens etiam si ille non esset bonus: pces eoz acceptaret. ar. xxxij. dif. s. veruz. xv. q. vltima. c. si. Non tñ licz de eo facere officiu soleme vel pces solennes.

3 Quid alius q papa possit canonizare: Rn. Inno. ibidem q non.

Antus in ecclesia inuent? e ad prouocandam ppunctoz in

c animos auditor. xxj. dif. derus anie si. de pte. di. v. no mediocriter.

Quid cantus theatrales sint cantandi in ecclesia. Rn. qz no. nec in modu tragediaru. sed cantandu est cu cordis deuotione. xxi. di. cantantes. z. d. c. no mediocriter. z. xxxviii. di. sedulo. xxi. q. j. qz.

Apitulu pot sede vacante ab soluē ab excoicatioe.

c taz iuris qz hois a q epus absolue potius. set: nisi a sede aplica spaliter sit ei interdcti. c. vico. de ma. z obe. li. vi.

1 Quid possit dispensare in casibz in quibz per mittit epus dispensato: Rn. fe. pti. xxx. qz sic. z notat Pa. in. c. cum olim. de ma. z obe.

2 Quid possit dare cofessorē seu absoluerē in casibus epus referuatis: Rn. Pa. vbi. s. qz sic.

3 Quid pias capli consistat in maiou pte: Rn. No. eo. ti. qz in maiou z sanior. Ita qz totu capitulum d? facere qz maior z sanior ps facit. c. cny in cunctis. de bis q si. a ma. par. ca. fallit hoc in tribz casibz. Primus quā aliquid est pluribz coe non vt collegiatis sed vt singulis. qz tunc no valet qd sit a maiou pte. sed optet consentiant singuli. ff. de fer. ru. p. l. p fundu. d. consti. c. cum oēs. Scds quā maior ps capli deliquit z ppter ea est puata pte sua. vt in. c. bone memorie. el. j. z. c. cum nobis. de elec. cum si. z. c. gratum. de postu. pte. qz tunc tota pias capli residet in minou pte q no dliquit. notat Pa. in. c. j. de bis q si. a ma. par. ca. Tercius in electoe romani pontificis. vbi optet qz due ptes cofentiāt c. licet. de elec.

4 Sed qz d? maior ps capli. z sanior: Rn. No. qz illa qz min? maiou roni z pietati. ix. dif. sane quippe. psumit tñ semp pro maiou pte z illi stat nisi cofrarium probetur. lxx. di. nullus. z. d. c. j. de elec. dudū. Multa tangūt docto. de potestate capli in. d. c. cum olim. qz non ptiuent confessoribus. vide ibi.

Character qd e: Rn. s. Bo. in. iiii. disti. vi. q. j. pime par-

c tis fm coem opi. e qdam spualis qlitas aie. Vñ no e passio vel potētia aime. imo est habitus in prima spē qualitatis accipiēdo cōiter habitū. put cōprehendit oēm qualitāt aiaz disponētē. siue facile mobilē. siue pfectā. siue imperfectam. Vñ d? habitus qz e perpetu? z qz non pfiat. sed ad vtiliozē pfectionez disponit. i. ad gratians potest dici dispositio.

Ad quid dat? Rn. s. Bo. vbi. s. q. ij. qz ad quatuor. Primo ad significandū. Secdo ad disponendū. Tercio ad assimilandū. Quarto ad distinguedū. Nam cum sit signū sacrale signat gratiaz gratumfaciētē. nec solū signat. h disponit ad eam qz vsus sacrorum no est tñ in significando. sed etiam in disponendo. Et qz disponit ad gratiā habet aliquā similitudinē cū gratiā qz e similitudo dei. Jo aliquo mō consignat deo. z qz oēs configurat deo z sic vni assimilat gregem domi inter se. z sic distinguit ab his qui non sunt de grege dñi. vel etiam qz distinctionē facit in eo de grege fm aliam z aliā rōnem assimilandi.

Quid imprimat in omib? sacris: Rn. sanctus z Bo. vbi. s. q. iiii. qz no. nisi ei in tribus sacramētis. Primo in bapuzimo in quo fides gignit. z disti-

366

307

guis ppls infidelis a fidei. Secdo in confirmatioe i q fides roborat. z ho vt pugil ad pugnanduz vn- gatur z ab infirmis discernit. Tercio in ordine in quo virtus multimoda datur. z homo vt sanctus ad ministeriu templi a laico separaf

3 **Q**uiz sit indelibilis: Rñ. S. Bo. vbi. s. q. v. q sic. Rñ. e ex pte cse volutarie. f. dei impamētis et ex pte subiecti nō ē pncipalr i affectiua q maxie vrbilis ē: h in tota imagine: z pncipalr in cognitiua. qz imago pnciplr pñstir i cognitiua. vt dī i lib. de spū z aia tū ex parte finis. qz nō dat ad actū alic? virtutis vel scie: h ad actū distinguendi.

Arcer vtz qs possit se inclndi face in arto carce ad pñiam per- agendā: R. Pa. in. c. veniens. de reglā. q sic. ex illo. c. z. c. q vere. xvj. q. j.

1 **Q**uiz liceat incarcerare aliquē: Rñ. q sic fm ordinē iusticie. f. aut i penā: aut in cautela. Et hec pñinet ad eū q vlt hz d acubz z eius vita dponē aliis nō pñt nisi ad bozā ne aliqd pctū faciat: vlt vt iudici repñtet fm Tbo. scda scde. q. lxx.

2 **Q**uiz cedens bonis possit icarcerari p debito Rñ. q nō. Mā vt tenet Pa. i. c. lator. de pig. non pōt qs etiā p pactū se obligare carceri p debito re nunciādo bñficio cessiois bonoz. qz ē ptre bonos mores Idem tenet. Dy. p. S. elegāter. i. alia cā. ff. so. ma. z Rya. allāt glo. i aut. imo. L. de ac. et ob. Et putaroz Bar. in. d. S. elegāter. nisi in duobz casibz. Pñm? si alienauit oia sua bona in fruudēz creditoz. casus est in. l. i. in. fi. ff. q in frau. cre. qd tenet Dy. i. S. si qs in fraudē. insti. de ac. Scōus si debitor tpe q pñxit se nō solnēdo esse. vt. ff. d. in. do. l. pe. Mā in istis duobz casibz nō dabit sibi bñficiū cessiois bonoz. Et placet mihi ista opi. qz equa et seqūda in pscia. hz alij pñm teneant q. l. possit icarcerari simplr. Adde etiā q teneri face aliquē in carcerē p debito: aliqñ ē p pceptū chari tatis pñmi. vtputa qñ in nulla culpa est de dāno pñmi. z nō hēat vñ satisfaciāt ipse nec spat q ali- quis p eo sit satisfactorus. secus si fuit in culpa. qz tūc ad penā possit detineri: qd bene nota.

3 **Q**uiz icarceras aliquē iniuste teneat: R. q si ue sit iudex siue nō tenet de oi dāno ei dato ad re- stitūdoz. z etiā de iniuria sibi satisfaccere. arg. c. pe- nale. cū ibi notatis. xiiij. q. v. Et quicūqz puatus aliquē icarcerauerit. etiā p manifesto crimie: ca- pite puniē de iure ciuili. vt. L. de coarta. l. omnes li. xij. Lōmittit etiā crimē lese maiestatis et vltimo supplicio puniē quisqs hz carcerē ad detinenduz aliquē. vt. L. d pñia. car. l. vnica. Verū intelligit glo. f. publice accusatū. Secus si ad detinendum pñios seruos ne fugiant.

4 **Q**uiz ille q iurauit redire ad carcerē teneatur: Rñ. pa. in. c. si vo de iureiu. q sic. etiā si sit sibi pi- culū mortis. dūmō carcer nō sit iniuriosus. d q di- cit glo. in de. pastoralis. in verbo p euidentiam. d re iudi. q nō tenet tunc redire.

5 **Q**uiz pñtus gesti p icarceratū valeant: Rñ. Pa. in. c. accedēs. de pecu. q detētus in carcerē pu- blico z iuste. si ē dānatus pēa capitali nō valēt. qz effect? ē seru? pene z bona sua veniūt ad succedē

es ab intestato: nisi in crimie lese maiestatis vt in auf. bona dānatoz. L. de bo. dam. vñ etiā nō pē disponē ad pias cās fm Jo. an. i. c. ij. de vsur. li. vj. Si non est sic dānatus valēt vt not. in. l. qui in carcerē. ff. qd me. cā. etiā cū eo qui eū fecit detinere vt dicit. Bar. ibidē. Aut detinet in carcerē iniu- rioso. Et sic cum illo qui eū tenet nō valent sed debent rescindi actione. qd me. cā. d. l. qui in carce- rem. Cum alio aut valent nisi ad hoc detineat iur- ta no. in. c. dñs. d. secū. nup. De capto ab hostibz in bello nihil dico. qz bodie vt dixi s. bellū nō effi- cū seruus de pñitudine. z iō valēt pñtus p eū fa- cti. hz secus sit de iure: vt in. l. eius qui. in pan. ff. de testa. z in. l. diuus. ff. de iur. fis. Et no. fm eundem Pa. vbi. s. q. nō dī liberatus a carcerē qui custodi- tur. Et iō optet sit in loco tuto: vt no. Bar. in. d. l. qui in carcerē cōtra practicā illoz qui educunt ali- quē de carcerē z custodit ibi p familiam.

Quiz iudex dz visitare carceratos z facere qd bēant necessaria: vt. L. d epi. audie. l. iij. z pōt libe- rare eū quē videt ad nullius instantiā vel sine de- licto. aut cā debita detentū. ex mero officio: vt no. Bar. in. l. si quis vroz. S. si fugitiuū. ff. de iur.

Charitas est fm Aug. recussima animi affectio q diligit de? ppter se z pñm? ppter deū. Et ides in. iij. sen. di. xxvij

Quiz teneamur ex charitate diligere dm ex toto corde: tota aia: z tota mēte: sicut dī. Mat. xij R. Bo. in. iij. di. xxvij. q. vlti. q nō p exclusionē affectus extranei. f. q nihil sit in amore nro nisi de us: nec in cogitādo: nec in mēte: q impossibile est sic implere in hac vita. hz p exclusioz affectus con- trarij sic tenemur. hoc est qz nō diligamus supra deū. vel equaliter ipsi deo

Qui sunt diligēdi ex charitate: R. fm. s. Bo. z in. iij. di. xxvij. ar. j. q. j. z. ij. q iūmū bonnyvel cui summū bonuz ē natiū vñiri vel vñiē p cognitioē z amore Mōc aut bonum vñiri vel pncipat ab ali- quibz in actu: vt in beatis. A quibusdā in habitu vt in iustis viatoribz. A quibusdā in potētia solū vt i malis viatoribz. In quibusdā nullo mō redu- cibilis ē ad actū vt in dānatis z creaturis irrōna- libus. Pñmi iūt maxie ex charitate diligēdi. Scōi minus q pñmi. Tercij minus q scōi. Quari nul- lo mō sunt diligēdi ex charitate. Quis amore quez includit vel imperat charitas in qñm dei creatu- re pñt diligi. nō ita qz charitas ferat directe ad ip- sos: sed ad deū cuius sunt creature.

Quiz sit aliquis ordo charitatis d pcepto: R. s. Bo. vbi. s. q. vlti. q sic. fm Aug. d doc. xpiana Et pñmo sup omia diligendus est deus. Scōdo q nos sumus. Tercio q iuxta nos est. f. proximus. Quarto q infra nos est. f. corp? pñm? z corpus pñmi. de pe. di. ij. S. itē hec est charitas.

Quiz pñtus ordo attendat penes affectum et effectū: Rñ. s. bo. vbi s. di. xxiij. q. vj. q attendi- tur penes vtrunqz. sed sciendum q affectus acci- pitur aliqñ p motū. Et sic est quedam rōnalis elū- gencia. Est aut iste affectus aliqñ a charitate elie- t? f. quo quis optat alicri iūmū bonū z qñmz ad

epo: nec ptra enim aliqs pcedit. q in foro aie pos-
 sit a pmo sacerdote absolui. cum pena non debeat
 excedere casum suu: vt s. dicit Blasphemia. S. iij.
 Tertius de forlegijs. allegat. c. ij. d. fori. h. nihil fa-
 cit. qz si faceret pon? est casus referuatus p̄iarche
 q̄ epo: qz p̄iarche p̄mittit illius sacerdotis absolu-
 tio 2 dispensatio. Et ideo si videt referuatus. Quar-
 tus p̄mutatio votoꝝ seu dispensatio 2 hoc veru est
 qz p̄inet fm coioꝝe opi. ad ep̄os. c. j. d. voto. Quis
 est restō incertoꝝ. allat. c. cum sit. de iudeis. h. nō fa-
 cit. vt. j. Restō. ij. S. xiiij. nisi i māifestis vsurarijs:
 vt dicitur. j. vsura. ij. S. viij. Sextus est cōtractus
 m̄rimoniū p̄ interdictū ecclesie. allat. c. pe. 2 vltimū.
 de ma. d. cōtra inter. ec. Et est verum qm̄ ep̄s p̄ci-
 peret alicui ne p̄traheret pp̄ aliquā rōnabilem cau-
 sam 2 talis p̄tineret: qz tūc ad ep̄m cēt mittendus
 pp̄ honoꝝe. ar. c. graue. de prebē. Septim⁹ dande-
 lūmū m̄rimoniū p̄tractū. de clā. despō. c. cū inhibi-
 tio. h. nihil dicit hoc. c. illud. No. m̄ ti. de p̄nia pōit
 p̄mū scdm̄ 2 q̄rtū. 2 postponit p̄ q̄rto. fm̄ cū de
 solenni p̄nia. allegat. l. di. c. m̄ioꝝ. 2 ca. in capite. Sz
 hoc tūc p̄ notorio imponi d̄ vt. xvj. q. vj. c. vl. in
 ter. 2 in glo. Vbi ḡ talis p̄nia a p̄ntis cōmunit̄ n̄
 imponit p̄ talib: nō video quin inferior possit ab-
 soluere. Quintus fm̄ No. est dispensatio irregula-
 ritatis in clerico. Et p̄cedendū est. Sextus de ince-
 diarijs ante denūciationē. Et satis facit ad hoc. c.
 pessimā. xiiij. q. viij. in vbo si q̄s aut archiep̄s. vel
 ep̄s. Et intellige de incendiarijs q̄ dolo hoc fecerit. v̄
 fieri fecerit auxilio v̄ cōsilio: aut m̄dato: vt ibidē.
 Septim⁹ si audiuit ep̄s p̄fessionē alic⁹ et cū noluit
 absoluerē ab aliq̄ peccato: qz tūc inferior nō debet
 se intromittere. xij. di. inferior. No. in sum. ti. d. pe-
 nitētia. ponit solū quōꝝ de p̄fatis Dir. iuris. li. j.
 ti. xv. ponit. vij. de p̄dictis. Benedictus. xj. in ex-
 traaganti reuocata p̄ Bonifaciu in de. dudū. de
 sepul. ponit quatuor d̄ p̄dictis. Et sic patet quid
 tenendū de casibus de iure referuatis. qz in verita-
 te nō sunt nisi. v. vt. h. de casibus p̄ p̄suetudinē re-
 seruatis est magna diuersitas inter doc. quibusdā
 ponentibus plures quibusdā pantioꝝes. Glo. in
 d. c. si ep̄s. sic dicit. Solet ep̄iscopis referuari peni-
 tentia omnium publicoꝝum enoꝝmū criminū oppres-
 siones filioꝝ et p̄posito v̄ casu: cui libet homicidij
 falsi testionij v̄ istrumēti p̄iurij. Incest⁹: corrupti-
 onis monialiu: cocuntes cum brutis. et bis similia
 Sed certe nō potest dari certa determinatio. qz vna
 queqz diocesis h̄ p̄suetudinē suā nec est vna p̄sue-
 tudo general̄ in oib: diocesis. quo ad hoc. immo
 aliqui ep̄vno anno referuāt sibi plus. aliquādo mi-
 nus sicut eis v̄. Vñ tene fm̄ Spe. in reptorio in
 regula sup̄ quib: sit penitēs ad ep̄m remittendus
 qz p̄p̄ius sacerdos pōt absoluerē ab omnib: q̄ sp̄ali-
 ter a iure nō sunt referuata ep̄is vel alijs vel q̄ nō
 sunt ipsis sacerdotib: directe vel p̄ aliquā p̄ntiam
 interdicta. ar. c. at si derici. de indi. 2 c. nup. in fi. de
 sen. et. 2 in c. inter corporalia. de transl. p̄la. qz talis
 h̄ ordinariam iurisdictionē sup̄ pplm̄ sibi p̄missum
 a iure. de pe. di. v. c. placuit. de peni. 2 re. c. omnis.
 Sed aduerte fm̄ eundem Spe. qz ep̄s directe. vel
 aliqua p̄frequentia seu cōsuetudine pōt interdicerē

dicis sacerdotibus aliquos casus ne absoluat. Pri-
 mo si talis sacerdos cōmiserit crimē p̄pter qd̄ meret
 tali p̄tate p̄uari. Secdo qm̄ ad vtilitatē cōtatis ex-
 pedit: als nec p̄t obligare sacerdotes p̄chiales qm̄
 absoluat. facit. c. de ecclesiasticis p̄uilegijs. xv. q. ij.
 2 ca. p̄uilegia. cl. j. 2 cl. ij. ibidē. nota etiā qz quib:
 talis sacerdos habeat auctoritatē absoluerē ab ali-
 quo casu qz nō debet absoluerē si videt expedire sa-
 luti aie cōfiteus. h̄ remittere ad superiorem. qz vt di-
 cit aplus. ij. Cor. xij. Potestatē dedit deus in edi-
 ficationē non in destructionem. Sicut licet ep̄s sibi
 p̄ communi vtilitate referuasset aliquē casum: 2 sa-
 cerdos videret in aliquo singulari nō expedire sa-
 luti eius. immo obesse si remitteretur qz p̄t absoluerē
 iurta nota. p̄ Pa. in. ca. qd̄ dilectio. de cōsang. et af-
 fi. 2 i. c. at si derici. de iudi. Et sic collige qz sacerdos
 parochialis de iure pōt absoluerē ab omni excoꝝmū-
 cationē fm̄ qz dixi s. Absolutio. i. 2 ab omnib: pecca-
 tis excepto crimine incendiarioꝝ et cōtrahētis con-
 tra interdictū ecclesie matrimoniu. et ab eo a q̄ ep̄s
 noluit eum absoluerē postq̄ audiuit eum in cōfes-
 sione. et qm̄ publica p̄nia est imponenda: nisi ep̄isco-
 pus p̄pter eius delictū: vel p̄pter vtilitatem aiaz ei
 interdixerit aliquoꝝ alioꝝum absolutionē peccatoꝝum.
 Dispensare autē vel in irregularitate. aut votis v̄
 alijs quibuscunqz nō potest: nisi sp̄aliter ei cōcedat
 Tenet etiā Hen. in primo quol. q. xv. qz p̄nti nō
 pōt sibi referuare nonos casus v̄tra illos qui d̄ iure
 eis referuatur. nisi ex causa legitima. Et hoc ve-
 rum quo ad sacerdotes qui habent curā animarū.
 Quo v̄o ad alios bene pōt tot quot voluit: excepto
 quo ad minores 2 predicatoꝝes. de quib: dicit. v. j.
 Confessio. iij. S. xvij.

Casus

fortuit⁹ est repete rei euen-
 tus qui p̄cederi nec resili p̄t. vt collig-
 git in. l. in rebo p̄modatis. in p̄i. ff. cō-
 mo. vt mors seruoꝝ sine culpa hostiū incurtus pi-
 ratarum: naufragiū. incendiu fuga seruoꝝ q̄ cu-
 stodiri nō solent. vt ibi ponit. Vbi nota qz vbi dili-
 gentissimus p̄uidisset nō est casus fortuitus. vcluti
 si domū quā ruiturā diligentissimus p̄uidisset. nō p̄-
 uidisset. 2 p̄pterea equū in ea dimidisti qui perijt ex
 ruina. Sec⁹ si ex terre motu: aut sbito ip̄ctu v̄toꝝ
 ¶ Vtrum furtum sit casus fortuitus? Rñ. p̄a. in
 c. vnico. de cōmoda. qz glo. iuris ciuilis. vident cō-
 trarie. sed ipse dicit qz si per violentiā s̄trahitur est
 fortuitus. nisi fueris in culpa transcūdo p̄ loca peri-
 culosa. ar. l. nō est verisillē. in p̄inc. ff. qd̄ me cā. Si
 autē clandestine: et tunc si ab ea p̄sona a qua diligen-
 tissimus precauisset: puta a vili famulo non est ca-
 sus fortuitus. als sic facit qd̄ no. in. l. q̄ fortuitus. l.
 de pig. ac

¶ Vtrū quis teneat de casu fortuito. Rñ. text. in
 d. c. vnico. qz sic. in trib: casib: Primus qm̄ culpa p̄-
 cessit: puta commodauit tibi equū vt ires mediola-
 num 2 inisti placentiā 2 incidisti in latrones. impu-
 tabit. tibi: vt bic 2 in. l. si vt certo. S. sed iterdum. ff.
 cōmo. Secdo qm̄ p̄cessit mora: puta non reddidisti
 qm̄ debuisti. et fortuito perdidisti. tibi imputabitur:
 vt in. d. c. vnico. et in. c. bona fides depositi. Noe

verū in cōscientia: nisi eodē modo fuisset peritura apud dñm. qz tūc nō tenetur nisi de eo in quo euz damnificauit. per nō factā restōem rei tpe debito. ar. c. si. de iniurijs. Sed qñ dubiū ē an fuisset peritura. vide infra. Nota. §. vi. Tertio qñ pactū intercessit vt teneretur de fortuito. vt in. d. c. vnico. z bona fides. Limita nisi adueniat culpa eius cui p mitt. qz sic nō teneretur. l. cū ppōas. l. de nau. se. z. l. qui officij. §. si. ff. de cōtrahē. emp.

3 ¶ Sed qd si generaliter renūciatit z nullus casus fuit expressus. puta dicēdo qz volebat teneri de oī casu fortuito: an teneatur. Rñ. qz licet varia sit opi. vt refert Bal. in. l. i. l. cōmo. ego dico tñ fm Jo. an. in. d. c. vnico. qz nō tenetur facit. l. h. z. si. in. §. qñ tum. ff. si. qñ cau. Quod vey ē infallāter in cōscia nisi in casibus in qbus spāliter fuisset renūciaturus si fuisset exp̄ssi. ar. c. si. de offic. vi. li. vi. Et notat Ac cursius in. d. §. quesitū. et bñ qz cōtra eū qz legē dicere potuit aptius est interpretatio faciēda de re. in. li. vi. z in. l. quicqd. ff. de v. ob. diatur. Quicqd astringēde obligatōis cā dictū est. id nisi palā ver bis exprimatit omīsum intelligēdum est.

4 ¶ Sed qd si aliqui casus fuerunt enūerati spāliter z postea secuta fuit renūciatio generalis. Rñ. fm Bar. in. d. §. quesitū. qz p illam generalē renūciatōem non veniūt casus maiores exp̄ssi: h solū cōsimiles expressis. Quod quidē vey est generaliter in oībus odiosis. sicut hic. Secus esset in fauorabilibus. vt no. in. de. nō pōt. de proci. z Inno. in. c. sedes de rescrip.

5 ¶ Sed quid si renūciationi generali interuenit iuramentum? Rñ. Jo. an. vbi s. qz nō obligat. Rñ scdm ipm est. qz iuramentū nō obligat vltra cōsensum iurātis. fact. c. veniēs. el. pmo. z qd ibi notat Inno. de iur. iuran. Et hoc credov. z in casib⁹ p qbus spāliter nō iurasset. Secus in quibus spāliter si fuisset exp̄ssi cōsensissent. p qbus facit. c. tua nos. cū ibi notatis de spon. Concordat Bal. vbi s. Ratio. quia iuramentū habz vim casus exp̄ssi. l. cum pater. §. si. si quis matrem. ff. de lega. se. cando.

6 ¶ Vtrum extimatiā faciat venire casum fortuitū Rñ. scdm Jo. an. in. d. c. vnico. z Bar. in. l. si vt certo. §. nunc vidēdum. ff. commo. et. l. i. e. ti. quādo sumus in contractu. cuius nature non repugnat quod dominium transferatur. tunc extimatio facit emptionem vt. l. plerūqz. z. l. quotiēs. ff. de iur. do. Et sic extimatio facit periculum esse et commodum recipiētis. l. necessario. in prin. ff. de peri. z cōmo. rei. ven. z. d. l. quotiēs. z plerūqz etiam deteriorationis. vt. l. si extimatis. cum. l. se. ff. so. ma. Exemplum cum mulier dedit viro rem extimatā. vt in. d. l. plerūqz. Vt cum quis extimatam rem tradit. ita qz extimatio reddatur nō res. vt in. d. §. nunc vidēdum. Si autem sumus in contractu. de cuius natura est vt solum pro parte dominij transferatur. et pro parte non sicut est in societate. sic periculum partis solum. si extimatio fit transit in accipientem. vt. l. cum duobus. §. damna. ff. p locio. Si autē sumus in cōtractu: cuius nature re-

pugnat dominij translatō. vt in locato. z hñdi. sic extimatio non facit emptionem. nec transire periculum casus magis qz teneat ex natura cōtractus Nec ob. qz Bar. vbi s. vult vt aliqd opet. Et sic si tenebat de lata solum: teneatur de leui: si de leui. tunc de leuissima. Si de leuissima tūc de casu. quia hoc non teneo. Sicut nec Pa. in. d. c. vnico. Sz di co qz opatur extimatio tūc solum vt sciat precuz si deterioraretur vt pderetur ex vicio recipiētis. z sic releuatur dñs ab onere pbandi vey precū rei. Si autē res extimata daret cū pacto qz aut res vt extimatio redderet. sic facit transire periculum peremptonis. sed non deteriorationis. vt. d. l. plerūqz. in fine.

Atheismus. quid ē. Rñ.

qz est ille exorcismus qz fit ante ianūā ecclesie sup baptizādo. vñ dī cathecismus a cathetizo. i. instruo vel doceo. idō cathecismus i. structio vel doctrina dī. de hoc in. c. p cathecismus de co. spi. li. vi. z in. c. ante baptismū. de cōse. di. iij. Vtrū cōtrahat aliqua cognatio spālis in tenētib⁹ cathecismo sicut i baptizādo? Rñ. qz sic. qz i. pedit matrimonij cōtrahēdū. h non dirimit cōtractū. vt in. c. p cathecismum.

¶ Ad quid tenet qz tenet i cathecismum. dic vt s. Baptismus. viij. in fi.

¶ Ad qd valet cathecismus? Rñ. scdm Tho. in 3 iij. di. vi. qz minuit pātes demonis. ne tantū possit in corpe et anima. vide infra. Exorcismus. quia idem est.

Ausa. dī multipliciter. Aliqñ cau

sa pia. vide. §. legatū. ij. in pn. Causa civilis cuius finis est pmodū ptis seu ali quoz sine alterius punitiōe. In hac tractat de pecunijs et possessionū negocijs. z hñdi. vt. iij. q. ij. super prudentiā tuam. Causa criminalis cuius est finis punitiō peccati vel vindicta publica. vt in c. at si clerici. z in. c. cum nō ab homie. de iudi. z. d. c. sup prudentiā. z. rvi. q. i. frater noster. circa medium. Cā mixta est que picipat de vtroqz. de pro ci. tue. Et licet glo. videant varie ponendo pecuniariā penā aliqñ p civili. aliqñ p criminali. vt in l. pretor. in pn. ff. de sepul. vio. z in. l. vnica. l. qñ a. ac. cr. p. Tñ cōcor. qz qñ pecuniaria pena applicatur fisco. criminalis est sicut tenet Inno. in. c. q. liter z qñ el. ij. d. accu. z ē glo. z Bar. in. d. l. ptoz. §. i. qz sic intendit vindicta publica p penā pecuniariā. sicut p penā corpis. Si vō applicat fisco p inf esse fisci. civilis est. vt in. l. i. l. de his qui. vt indig. Nec ob. c. per tuas. de symo. z qd no. Pa. in rubrica de iudi. qz illud. c. loquit de amotōe a prelatōne que est civilis. qz facit ad bonū subditoz hñe bonū prelatam. z tali non imponitur pena. h non pmit titur exercere qd ei non conuenit. l. flatōez. ad quā est indignus. Item non dicūt doc. qz paise est agere civiliter qñ pena applicat parti. h etiam alio mō sicut in dicto. c. p tuas. Hoc sequit glo. z Bar. z Ange. in. l. iij. ff. de se. vio. z Bar. in. fi. in v. Autro

quod cognoscant. ff. de pri. delict. Idem glo. Albi.
 7 Sal. in. l. i. l. de se. vio. et glo. in. l. aut. damna. i.
 pn. ff. de pe. 7 pmunio: est opt. de hoc no. do. An.
 in rubi. de indi. Nomine cause intelligat de ca. p.
 pinq: nō remota. Vide glo. in. c. de cetero. d. homi.
 ci. Et no. q. ca. remota di. occasio. vnde faciēs tur.
 rim est occasio homicidi illi? qui ascendit et se p̄ci.
 pitavit. Ipe vō est ca. p̄pinqua. Qd̄ aut̄ q̄s teneat.
 tur p. ca. remota notat glo. in. c. sicut nobis. d. testi.
 q̄ distinguit. Aut dabat opaz rei licite: et si adhibu.
 it diligentia debita. nō tenet. xxiij. q. v. de occiden.
 dis. Si vō nō adhibuit: tenetur. l. dis. sepe. ff. ad. l.
 aq̄l. l. qui occidit. §. pe. Si aut̄ dabat opam rei illi.
 cite. iputantur ei semp oia q̄ inde sequuntur. l. di. c.
 q̄ntum dixit. de iniur. c. si. ff. ad. l. aq̄l. l. item mella.
 in pn. ij. §. item 7 cum eo.

1 **C**ausa ecclie nō d̄r ca. p̄pria rectoris. vnde in cau.
 sa ecclie sue p̄t esse index. ij. q. vij. c. si q̄s erga ep̄m. i.
 glo. facit. c. si. de postu. vbi ponit diuersa p. se: v̄l p.
 ecclia. Et hoc verū d̄mmodo ali? p̄stituitur q̄ agat
 noie ecclie. vt in. c. insuper. de testi. est in ar. Simi.
 liter potest esse testis in ca. ecclie quādo ali? est cōsti.
 tutus q̄ agat nomie ecclie. d. c. insuper. Sz no. q. li.
 cet candicus possit eē testis p. canonico suo p̄tra.
 extraneū. q. nō d̄r domesticus eius. h. ecclie tñ. fm.
 Hug. vt in glo. d. c. super prudentia. xiiij. q. ij. nō
 tamē p̄t esse iudex pro eo cōtra extraneū. q. minor.
 cā repellit aliq̄e a iudicio q̄ a testimonio. d. of. de
 le. c. cum. R. canonicus.

2 **C**ām p̄pnam palā est eam esse cuius emolumē.
 tum vel damni ad aliq̄e suo nomie p̄tinet. c. bi.
 duum. §. palam. ij. q. vi.

5 **C**ā cōmuns vtriusq̄ est. vt. ff. de ri. nup. l. illd.
 Et iō testis nō p̄t esse in re cōmuni sibi cū alijs ni.
 si indirecte. vt legatari? qui potest esse testis in ca. te.
 stamēti in quo sibi ē aliq̄d relicti. insit. de testa. §.
 legatarij. sed causa vniuersitatis non videtur sin.
 gularis persone. vt in. c. q̄ manumittitur. xij. q. ij.

4 **C**ausa alia impulsua que occasionem remotaz
 prestat. sicut calurnia que importune postulando
 causam dedit vt mulier non possit postulare. vt in.
 l. i. §. serum. ff. d. postu. Et ista cessante nō cessat ef.
 fectus. Alia finalis: 7 ista regulat dispositionem. c.
 cum cessante causa de ap. l. generaliter. l. de epi. 7
 de. 7 ibi Bal. multa dicit de hac materia. c. genera.
 liter. xvi. q. i. Nec cognoscatur ex. v. primo quan.
 do illud qd̄ exprimitur in viam cause respicit vtili.
 tatem tam alterius q̄ etiam partium. l. ticio centū.
 in pne. ff. de cōdi. 7 demon. puta dono tibi centū.
 vt inde facias fieri cappellam in tali ecclesia que il.
 la indiget: et huiusmodi. Si vero respiceret solum
 vtilitatem illius qui debet implere 7 non sit pia. sic
 presumitur causa impulsua. d. l. ticio. §. sed si filio.
 Vnde si lego tibi. x. vt caligas emas nobilemū? te.
 net legatum: licet nō emas. Similiter si vt fundū.
 Sed si vt emas fundum alteri minus industria.
 so non valet nisi caueat. vt ibi. Secundo cognosci.
 tur quando exprimitur pius actus in viam cause.
 l. si quis pro redemptione. l. de dona. 7 l. si ego. i.
 prima. ff. de iur. do. et vult Bar. in. l. ij. §. si ff. de do.

na. vtp̄ta dono tibi centum vt facias hospitale.
 nam hospitale q̄ fiat erit causa finalis. Tercio co.
 gnoscitur quando in gerendo actum exprimitur
 ab homine causa vbiq̄q̄ lex requirit de necessi.
 tate causam ad validitatem actus. quia tunc intel.
 ligitur finalis vt actus sustineatur. l. h. si mors. §.
 si. cum. l. se. ff. de do. inter. vi. ij. vbi dicitur q̄ dona.
 tio facta vxori ad restauratōnem edium igne com.
 bustarum valet vsq̄ ad earum reparatōnez 7 nō
 in plus. Quarto vbiq̄q̄ non potest esse alia ratio
 illa censetur causa finalis. l. q̄uis. vbi glo. l. de fi.
 deicōmū. Vnde qui legat iter ad fontē. videtur le.
 gare 7 haustum. ff. de f. ru. pre. l. itē si. Quinto vbi
 cūq̄ lex exprimit eam censetur finalis. glo. est nota.
 bilis in. l. cū tale. §. legato. eam falsam. ff. de condi.
 7 demon. quam ad hoc ponderat Ange. in. l. scien.
 dum. ff. de edi. edic. et Bart. in. d. §. si. cuius sunt
 ista dicta.

¶ Est 7 alia cā que est causatiua alicui? effect? h. si
 sufficienter 7 efficaciter. et talis nō tenetur ad restō.
 nē damni dari primo licet peccauerit. Est 7 alia q̄
 est causatiua et inductiua alicui? effect? sufficienter
 7 efficaciter. ita q̄ sine ea nō seq̄retur 7 talis tenetur
 ad restitutōez vltra p̄ctis p̄missuz. 7 de ista loq̄tur
 c. si. de iniurijs. qd̄ no. q. facit ad multa.

Autio. simpliciter dicta regulari.
 c ter intelligitur nuda p̄missio. vt. l. sancti.
 mus. l. de v. sig. fallit in cautōe exp̄ssa
 a lege p̄toria. vt. ff. de p̄to. l. i. p̄torie la. p̄ma. Et
 sic intellige glo. in. c. p̄ma igitur. de cōse. di. iij. Itē
 fm. glo. in. l. pe. in. fi. ff. de pen. here. q̄n est p̄ona su.
 specta. vt. l. si fideiussoz. §. si. ff. q̄ sa. cog. q. tūc d̄z ca.
 uere cū fideiussoz. Sed cū additur idonea v̄l suf.
 ficiens intelligitur de pignozatiua v̄l fideiussoz.
 vt. ff. de fideicōmū. l. i. l. ergo. q̄din. §. addita ita. vi.
 de glo. in. c. ad nostram. el. primo. de iureiurando.
 7 in. c. vl. de pig. 7 in. c. ex publico. de cōuer. comū.
 Si vō dicitur cautio mediocris. tunc v̄t obliga.
 tio oim bonoz. ter. est singularis in. l. filio. in. fi. ff.
 vt le. ca. caue. Si vō d̄r cautio competens. intelli.
 gitur arbitrio iudicis fm. aliquos vel fm. alios fide.
 iussoz vel pignozatiua. vt in glo. l. si debitor. ff.
 de iudi. Notat tñ Bal. in. l. vniuersa. l. de p̄ci. i.
 pera. off. q. quādo statuto cauet q̄ caueatur ido.
 nee q̄ cōp̄missum p̄ctitur: intelligitur arbitrio iu.
 dicis. 7 in. l. omnes. l. de epi. et de. dicit. Tenet q̄s
 dare fideiussoz: 7 nō potest. tunc tenetur obligare
 omnia bona sua meliori modo quo potest. Si vero
 dicatur satisfat: vel satisficiat: fideiussoz intelligi.
 tur. vt in dicta. l. i. qui satisf. cog. 7 scdm glo. i. dicta.
 l. penul.

Ecitas. mentis scdm Tho. secū.
 c da secunde. q. xv. ar. i. puenit duplici.
 p̄rio ex hoc q̄ auertit se sp̄tance a cō.
 sideratione primi principij intelligibilis scdm illd̄
 p̄s. Moluit intelligere vt bene ageret. Alio modo
 p̄ occupatōem mentis circa alia que magis diligit
 q̄ dictum principium scdm illud p̄s. Succedit

ignis. f. concupiscentie et non viderunt solem. Et sic patet quod est peccatum. Et a Greg. xxi. moza. ponitur filia luxurie.

Sed utrum sit mortalis? R. q. sic. qm sic si vult intelligere necessaria ad salutem. xxxviii. di. c. q. ca. Similiter qm ita occupatur in temporalibus quod omittit necessaria vacatorem: quam deo tenetur exhibere. ut in diebus festiuis in quibus secundum R. in. iij. di. xxxvii. ar. iij. q. iij. in aliquo hora tenetur deo vacare mente vel hinc secus si omittit que non sunt necessaria ad salutem: quod tunc est peccati veniale.

Redere bonis debet qui solvere non valet creditorem? suis et valebit ei ad tria. Primum ne incarceretur. l. i. l. q. bo. ce. pos. d. quo vide s. Carcer. S. ij. Secum ne excoicetur. et si erat excoicatus debet absolui recepta idonea cautione de soluendo debito si ad piguorem fortuna venerit. d. sol. c. odoard. Tertium quod non condemnatur nisi in quantum facere potest habita ratione ne egeat. nec enim fraudandus est alieni mentis quotidianis. ff. de re iudi. l. sunt que in id quod facere possunt. et ff. qui bo. ce. pos. l. is qui. et l. q. bonis. et l. si debitor. Nec ob. c. puenit. d. fideius. quia ibi non cessat bonis. limita tamen tertiū quod non convenitur ratione delicti. quod si pueniret ratione delicti non haberet respectus ne egeret. etiam in clerico. ut no. Pa. in. c. olim nobis. de resti. spo. Quod vero sit. vide. j. Solutio. S. xiiij.

Elare

peccati alicuius propter pecuniam vel gratiam aut consanguinitatem. symonia est. ut in. c. nemo. de symo. vbi glo. et Inno. dicit quod ratio est. quod quilibet tenetur alterius peccati ad penitentiam indicare. xxxiiij. q. iij. tam sacerdos. Secus autem in indicatōe finis. vel serui fugitini ut capiatur quod licite merces accipit. ff. de pseri. §. l. solēt. et ff. de pseri. ob. tur. cam. l. iij. §. v. Nec proprie dicit Inno. quod est symonia. vbi et gra. qm non in dicit. sed de puniti sicut symonia. tu dic fm glo. in §. si tibi. l. iij. ff. de pseri. ob. tur. ca. quod ille qui non tenetur per officium. vel actōem vel iudicem reuelare secretum. licite accipit aliquid ut indicet. sed accipere ut non indicet. turpiter accipit. quod contra publicam utilitatem. que est maleficia puniri. ut ff. de fideius. l. si quis a reo. §. pe. Et sic patet quod ratione naturali non tenetur quis indicare quod tunc non liceret accipere per indicandum. ut ff. de cōdi. ob. tur. cau. l. i. in fi. et in. l. ij. pmo R. Quid tamen licet. ut in. d. §. si tibi. quod limito verum de indicatōne que fit prelatō ut puniat. secus si illa que fit alicui ut pvideat quia tenetur.

Ensura

ecclesiastica quid prebendam. R. q. interdictum: suspensiones et excoicationem. de p. sig. c. querenti.

Ensus

est quedam pensio que de puenientibus soluitur. i. q. iij. questiu. vel potest dici census quecūq annuatim soluitur in quantitate. vel summa. ff. de cēsi. l. etatem.

Census nonos imponere ecclesiis: aut veteres au

gere prohibetur oibus episcopis et prelatiis i. e. phibemur d. censi. etiam si eripuerit eas de manu layci. ut in c. ecclesiis. c. ti. Dicit tamen Pa. in. d. c. phibemur. quod si verum est ad utilitatem eorum propriam. ut in de. ij. de re. ec. non alie. Secus esset ad utilitatem alterius ecclesie. rationabili causa subsistente et a prelatō iurisdictione habite episcopalem. et in ecclesia pleno iure sibi subiecta. quod tunc potest. ut no. Inno. in. d. c. phibemur. et facit. c. preterea. eo. titulo.

Quis potest imponere censum? R. quod quicumque habet ius in re tali. ut isti. de vsufu. §. sine testō.

Quod argumentum prestat census solutio? R. quod aliqui subiectōem. de censi. c. omnis anima. Aliquod prestatam libertatem vel perceptam protectionem. ut in. c. percepimus. de priuil.

Ertum

dicitur id quo proprio nomine: vel indubitata circumlocutione constat ut in glo. de puil. c. cum et prelatore. insti. de exhere. li. §. noiatim. vbi dicitur quod qui vnu filium solū habet noiatim exhereditat. sine dicat tunc filium meum exheredo. sine filium meū exheredo.

Essatio

a diuinis officijs alia generalis. et hec equiparat interdicto. ita quod posita generali cessatione ab eo que potest vel de iure vel de consuetudine in loco aliquo si quis ibi celebrat est irregularis. et religiosus talem cessationem non seruans est excoicatus ipso facto si matricem ecclesia seruat. Et sic intellige de. i. de sen. ex. et Inno. in. c. non est nobis. de spō. Cessatio vero spālis est illa que solū in aliqua ecclesia ponitur. Et hec non cōparat interdicto. Unde celebrans in eadem ecclesia non efficitur irregularis: nec religiosus excoicatus si non seruatur quibus talis ecclesia esset matricem. Et sic intellige glo. et. c. si canonici. de off. or. li. vi. et Inno. in. c. dilectis filijs. de ap.

Que est pena imponētis generalem vel spālem cessationem indebitam? R. quod illi qui imponunt tenentur restituere omnes fructus quos interim ab ecclesia perceperunt in qua cessatum est etiam si talis ecclesia sua erat: et ipsi ecclesie. Item tenentur de omni damno quod alij incurrerunt propter tales cessationem d. c. si canonici. et ibi Be. dicit quod licet. d. c. loquatur de capitulo canonicorum. tamen idem erit in alijs qui ipsam cessationem imponunt.

Que est pena illius qui dat causam cessationi? R. quod tenet ad omne interesse quod canonici: aut alij incurrerunt et ad aliquam aliam satisfactionem extimandam arbitrio superioris in recompensationem cessationis facte in ecclesia. d. c. cononica.

Que requirunt ad hoc ut cessatio debeat seruari? R. quod secundum Jo. an. in. c. quis. de off. or. li. vi. q. x. Primum quod hi qui cessant habeant ex consuetudine vel alio iure. Secundo quod conocentur abites ad contractandū de cessatōe. Tertio quod tractent diligenter Quarto quod de cessando deliberet. Quinto quod sit manifesta offensa vel iniuria. Et scō Inno. et Ho. dicit esse notoria quod si non est nulla consuetudo potest. quod est ecclesiis onerosa. d. pluc. c. i. et c. cū venerabil. q. a c. ij

ille contra quem cessatur non debet convinci probandis sed apertis et notorijs maxie in cultu diuino tollendo. **L. de ac. et ob. l. negates.** Serto quod sit causa rationabilis. **Septimo** quod ante cessatorem instrum publico: vel patetibus lris autentico sigillo munitis cum cessatorem expriment. **Octauo** quod illud instrum vel lras tradant ei contra quem cessant. **Nono** quod requirant illi ut emet det competenter iniuriam propter quam cessare voluit quod si non fecerit tunc locum habet cessatio. **Decimo** quod post cessatorem utraq; pars iter debet arripere ad sedem aplicam infra mensem per se vel per procuratores sufficienter instructos et continuatis diebus quocumque poterunt se sedi aplicae representent: ut discuntur quid super his sit agendum. **His non seruatis non seruatur cessatio.** Similiter si pars que posuit cessatorem ea si reseruauerit ab alijs non seruatur. **Idem** notat **Jo. an. mo. et Bar.** in c. si canonici. de offi. or. l. vi. in quo. c. reprobatur consuetudo illorum que in aggrauatione cessatorem imagines crucis: vel aliorum sanctorum preternunt: viticis supponunt vel lapidibus et hmoi. et qui talia faciunt grauiter sunt puniendi. ut ibidem.

Cessio actionum an valeat? **R. Pa.** in c. si. de ali. in mu. ca. fac. colligendo dicta docto. distinguendo sic. **Cum** queritur an valeat cessio actionum dic aut fuit facta in voluntate. et tenet ut nota. in l. vltima. **L. d. litigi.** Sic tamen quod si actio erat in iudicium deducta per defunctum. non debet agere legatarius: sed heres omnes tamen utilitatem quam sequetur heres debet legatario restituere. et si nihil prestat nihil restituet. quia videtur testator legando actionem legasse euentum illius iudicij. et ob hoc ne fiat collusio per heredem pro legatario si vult assistere heredi in iudicio. ut in aut. nunc si heres. **L. de liti.** Si vero actio non erat deducta in iudicio poterit legatarius post cessationem agere. ut ibi. **h. cuius sumptus?** **R. glo.** in aut. nunc si heres. quod si erat litigiosa cum legebat. tunc sumptus heredis. **L. cum seruus. ff. de le. i.** Si vero facta est litigiosa viuo vel mortuo testatore tunc sumptus legatarij. ut. **ff. de le. i. l. seruus legatus.** nisi heres fuerit in mora. **ar. ff. de leg. primo. l. cum res.** Aut cessio fit inter viuos. **Et** distinguitur quod aut fit potentiori ratione officij seu dignitatis precipue et non valet. et cedens debet perdere omne ius quod habet. **Et** iste est proprius casus. **l. ij. l. ne li. po.** et **B. vey** secundum specum in ti. de cessione actionum post vincem. quod sit potentiori maliciose causa operamendi aduersarij. secus si fieret bona fide. **ar. l. q. stipendia. l. de pecu.** **Et** licet **Pa.** si vero cessio fit potentiori non ratione officij vel dignitatis. sed ratione nobilitatis. vel quod dignior vel alio respectu. tunc si fuerit facta cessio ratione iudicij mutandi potest excludi cessionarius per exceptionem. ut. **l. pe. et qd ibi no. ff. de ali. in mu. ca. fac.** non potest tamen actio cedens. sed puniuntur vnam operam. quia non potest amplius cedere istam actionem alteri: nec potest in ea restituere procuratorem sed tenet ipse presequi. ut videtur innuere. **d. l. pe. Glo.** in d. l. pe. dicit quod in isto casu videtur transulisse magis rem quam litem. et sic cessionarius habet rem si euacatur. et cedens expensas litis faciet in damnum

suum. Secus si non fuit facta ratione iudicij mutandi. quod tenet. ut et notatis in glo. in l. i. **L. ne li. po.** Aut cessio que fit inter viuos et que non fit potentiori est dubitata. et si dubitata corpo quod est in litigium deducta. quia dubius euentus litis. et sic non potest regulariter alteri cedi. et cedens incidit in vicium litigiosum. unde debet puniri ut h. in l. si. **L. de liti. et p. glo. in c. eccia. el. i. ne li. pen.** fallit in casibus ibi numeratis. **Nota** hic quod in casibus in quibus potest fieri cessio. quod persecutio actiois fiet a cedente. non a cessionario sicut in **Inno.** in quodam glo. in d. c. si. allegat arg. l. q. ff. de aqua plu. ar. **Aut** actio non est dubitata. tunc regulariter potest cedi titulo donationis venditionis. vel alio titulo legitimo. ut. **pbaf. l. d. be. vel ac. ven. l. nois venditio. et l. p. diuersas. l. man.** Pretenditur tamen simulatio tractus et ser. **Primo** ex modicitate preij. et extimat ista actio secundum dubiam expensas. labores et hmoi secundum **Pa. ibidem.** **Secundo** quod in cessione non exprimitur titulus. ut quando dicit cedo actioem etc. nec debet pro qua causa ut probatur in d. l. p. diuersas. et tenet communiter doct. **Tercio** quod cessio fuit pro parte vendita et pro parte donata. ut. **d. l. p. diuersas. R. d. q. ista cessio est odiosa. secus in alijs que valet.** **Et** isto casu admittitur cessionarius vel quod ad quantitate quam exburfauit. **In** alia potest actio ut in d. l. p. diuersas. **Quarto** quod cessio pure venditur tamen precium non soluitur nisi pro parte. et debet reliquum consistitur se recepisse. **Quinto** quod dicit se donare pro parte bona merita que non sunt. **Fallit** in casibus preteritis in d. l. p. diuersas. vbi non presumitur simulatio. ut putat. si inter coheredes est facta cessio vel cum est facta insolutum. vel pro munimine rei sue. ut cum domus tua minatur ruinam mee. ego timens eum omnem ius tue. **Item** si sit inter legatarios et fideicommissarios. vel quando heres cessit actioem legatario **Similiter** in societate. scilicet quando socij sibi cedunt actionem.

Quod clericus possit emere cessionem? **R. Pa.** in d. c. si. quod non. quod vilius emere et carius vendere non licet ei. sed potest tamen donari eccie. vel clerico bona fide. et tenet nec credo illicitum secundum **Pa. ibidem.**

Quod queritur quod de res litigiosa? **R. Pa.** litigiosa res est de cuius dominio causa mouetur inter petentes et possessorem iudicaria conventionione. vel precibus principi oblatis et iudici insinuans ac per eum futuro reo cognitis. **Ita** dicitur in aut. litigiosa res. **L. de liti.** **Sed** **Bar.** in l. i. **L. de liti.** distinguit quod aut agit actione reali. et tunc si pretenditur de domino vel quasi. putat. quod dicit rem suam esse: vel de eius dominio vel quasi. sic res efficitur litigiosa per simplicem conventionione. ut in d. aut. litigiosa. **Si** vero si pretendit de domino: sed alio iure principaliter. puta hypothecaria et hmoi. sic non efficitur litigiosa. **Aut** agit actione personalis. et sic nunquam efficitur litigiosa. **Aut** agit actione mixta. et sic si est vniuersalis efficitur litigiosa pro sola parte contraria. **Si** vero est particularis. sic efficitur litigiosa pro lris contestationem. **Concordat** **Inno.** in c. cum ad. ser rariensis. de costi. **Et** hoc patet quod quando res non est litigiosa potest alienari absque vicio litigiosum. alio non sine pena litigiosum.

lacuna

3 **Q**ue est pena litigiosi? R. vt no. in. l. fi. C. de li-
ti. q. quis sciens ex aliquo tractu re litigiosaz acce-
perit restituere tenetur re. et p̄cio eius puabit et fi-
sco applicabitur. Si vo ignozas rez litigiosaz eme-
rit vel ex alio tractu acceperit. tunc cōtractus non
tenet. h̄ adēnatiur vendens restituere p̄cium. et vl
tra terciā partē. Et si per donatōes sit factā alienatō
extimabit. et idē fiet d̄ p̄cio quo ad extimata. vt di-
ctū est de cōtractu emptōnis. vel alio tractu. exce-
ptis casib⁹ donatōis aut nuptias vel transactionū
aut diuisionis rez hereditariay facte. vel p̄ legati.
vel per fidecōmissi cām. de q̄bus i dicta. l. fi. et in. d
glo. d. c. ecclesiastica. el. i. et. ij. q. i. q. res in litigio in q̄
bus p̄t fieri alienatio sine vicio litigiosi.

4 **Q**uot res litigiosa possit alienari ab alijs inter
quos nulla lis est de ea. R. Ang. in aut. d̄ litigio
lis. q. sic.

Limitarium grece dicitur a ci-
nis grece q̄ ē dul-
cis statio animarū vel potius corporū.
q̄ ibi am̄s mortuoz detinet vel a cis
q̄ est aī. q̄ ante eccias fieri solet. hec Se. i. c. vni-
co. de p̄se. eccle. vel alta. li. vi. De immunitate amite-
rij. vide. j. imunitas. et de eius cōsecratōe et pollu-
tōne. vide. j. p̄secratio. iij. per totum.

Circūstātia dicitur q̄ circū-
stat actū q̄ extrinsecus extra act⁹ sub-
stantiā p̄sideratū. Hoc aut vno mō ex
pte cause. et sic vel finalis et sic cōsideramus cur fe-
cerit. siue respectu agētis p̄ncipalis. et sic q̄s fecerit.
Aliq̄ respectu instrumenti. et sic quo instrumēto.
vel q̄bus auxilijs fecerit. Aliq̄ arcūstatur ex pte
mēsure. et sic p̄sideram⁹ vbi vel in quo loco. aut q̄
fecerit. Aliq̄ et tercio ex pte ip̄i actus p̄sideram⁹
modū agēdi. puta fortit vel lēte. si sepe vel semel so-
lū. siue cōsideramus obiectū siue materiā act⁹. pu-
ta vtrū p̄rem percussit vel extrancū siue effectum
quē agēda inducit. puta vtrū percussit vel vul-
nerauit vel occiderit. que oīa cōtinēt in his v̄sib⁹.
Quis q̄d. vbi. q̄bus auxilijs. cur. quō. q̄i et quoti-
ens. Ita tū q̄ in q̄d includatur nō solū effectus. h̄
etiaz obiectū. vt intelligat et q̄d et circa q̄d.

1 **Q**uot circūstātia mutet spēm peccati? R. q̄ cir-
cūstātia tripliciter se h̄ ad actū peccati. Aliq̄ em̄
circūstātia adueniēs actui indifferēter se h̄ q̄tuz
ad ratōz. et tūc nō dat spēm pctō. neqz aggruat. Ni-
hil em̄ ad rōem pertinet vtrū ille q̄ percutitur tali
vel tali veste induatur. Aliq̄ vō dīaz aliq̄nā ba-
bet per cōpatōez ad rōez ip̄ortans aliq̄d repugnās
rōni p̄mo et per se. et tūc dat spēs pctō. sicut accipe
alienū. Si aut p̄mo et per se nō ip̄ortat aliq̄d repu-
gnans rōni. h̄ per cōpatōez ad id q̄d p̄mo et per se
rōni repugnat aliq̄nā repugnantīā h̄ ad rōez. Si
cut accipere aliq̄d in magna q̄ntitate. nihil repu-
gnās rōni dicit. h̄ accipere alienū in q̄ntitate dicit
maiorē repugnantīā ad rōem. vñ illa circūstātia
aggruat. vel sic scōm p̄m. v. etbi. q̄ pctū recipit
spēm ex intētiōne peccātis. vñ ille qui mechatur vt
furetur. magis est fur q̄ mechus.

Quot circūstātia aggruat peccatū in infini-
tum vt veniale possit fieri mortale. R. q̄ non. qz
pctū veniale et mortale nō sunt eiusdē sp̄i. sed q̄i
circūstātia cōstituit nouam spēm pōt constituit
pctū mortale. et ita aggruare in infinitum. sicut si
quis dicat verbum otiosum vt puocet aliq̄e ad
luxuriam.

Quot circūstātia persone aggruet in infinitū? 5
R. q̄ non. nisi solum dupliciter. Primo q̄i p̄p̄
conditōez sui status est aliq̄d ei de necessitate. pu-
ta religioso non accipere vxorē. Secūdo rōne scan-
dali q̄d etiaz est p̄tra p̄ceptū p̄bere ruina. primo.
aliter non p̄t. vt s̄. per supradicta. Nec oīa ex frā.
in. ij. sen.

Citatio debet fieri tribus edictis.
vel vno perēptōio: q̄d cōtinere d̄z tan-
tum tēpus q̄ntum tria edicta: nisi neces-
sitas vr̄geat. de illa. c. i. vbi de hoc. in glo.

Quot q̄i iura exigunt trinam monitōez suffi-
ciat vna. vide. j. clericus. ix. f. iij.

Quot corporaliter impeditus teneatur per aliū 2
cōparere? R. Pa. in. c. in noie d̄ni. defesti. q̄ nō.
Et actus gestus eo absente est perinde ac si nō fu-
isset citatus.

Quot snia lata p̄tra nō citatū valeat? R. Car. i 5
de. pastoralis. i. f. deniqz. de re iudi. q̄ si nullo mō
fuit citat⁹ est nulla ip̄o iure. de ma. et obe. inē q̄tuoz
Pa. tū dicit in. c. cām q̄. de rescrip. et in. c. cuz sit. de
ap. q̄ in facto notorio cum certum sit absenti nul-
lam competere defensionem potest fieri snia cōtra
absentem non citatum.

Quid si citatus sit non legitime? R. Car. 4
vbi s̄. videtur q̄ debeat haberi pro nō facta. c. bo-
ne. el. ij. de elect.

Quot quis possit denūciari excoīcat⁹ nō citatus. 5
R. Pa. in. c. peruenit. de ap. q̄ nō vbi excessus nō
sit notori⁹. facit. c. cū scōm de hereti. li. vi.

Quot prelati religiosoz possint subditos ab of-
ficijs deponere. suspēdere et h̄mōi. ip̄is nō citatis. 6
R. q̄ sic. si ita h̄y eoz p̄suetudo: aut cōstitutōnes
fm̄ q̄s d̄z p̄cedere. et no. in. c. cū sp̄ali. et. c. q̄ nos. d̄
ap. et in. c. cum medicinalis de sent. ex. li. vi. Et di-
cit glo. in. d. c. cum sp̄ali. quā sequitur Pa. ibidem.
q̄ dispositio. c. sacro. de sen. ex. nō est necessario ser-
uanda in religiosis cōtra suas obseruātiās sp̄ales.
Et ibi dicit Pa. hoc p̄cedere. vbi regula vel cōsti-
tutio religiosoz dat certū modū excoīcandi religio-
sum. vt satis sit seruare eam. Et hoc idem tenet se.
de. in consi. v.

Quot citatio aliq̄i sit nulla. i. nō valeat? R. 7
glo. in. c. si eps. iij. q. ij. q̄ sic. in. viij. casib⁹. Prim⁹
qz in angusta tpa. Secundus qz nō exp̄mitur cau-
sa citatōis. Tercius qz nimis maturat perēptōnū
Quartus rōne tēporis. Quintus rōne loci. Sext⁹
rōne iudicis. Septim⁹. qz rescriptū applicum nō in-
fertur in ea. Octan⁹ q̄i sit spoliato. de q̄b⁹ vide ibi
Tutius tū est vt sp̄ citatus p̄pareat allegatur⁹ pri-
uilegiū. vel appellaturus si eū grauauerit. nisi quā-
do cōstat eū non esse iudicem suum. vt in. d. glo. et
c. iij

in c. veniens de accu. in glo.

Itaristis q' varijs vni' in ftris
litate pot' aliquid da-
ri. et talia audire vel talib' vni' q' sit ad
lunde dei. vel ob alia iustia eam. puta re-
creandis q' debilis est vel infirmus et hmoi. d' pfe.
di. in peruenit. Sed voluptate aut vel luctu' talib'
bus vni' vel aliquid dare est pccm' mortale. xxi. di.
in sca. no. hoc glo. in c. donare. lxxvi. di.

Vniuersitas vel vniuersitas no' dici-
tur aliqd' facere nisi id
sit collegialit' deliberata. etiam si maior
pos illud facit. Ita dicit glo. notabilis in
l. licet. ff. qd' annuq' vni. sequitur Bar. in l. xat. fca.
ff. de pe. facti qd' no. i. c. felicias. de pe. li. vi. et glo. in
l. hind. f. refer. ff. de reg. in. q' rentis q' vniuersi-
tas delinq' eod' opti. tenet fin' Pa. in. c. ij. d' postu.
p. r. Jo. an. in. d. c. felicias. q' est q' p'us aliquid fa-
re deliberat' in vniuersitate ipsa. pullita capan' r'
alijs requis ad p'gregat'oz. vni' si oes h' ciuitatis
faceret delictu' no' diceret fin' ab vniuersitate. h' p'
singulos vniuersitatis. etiz si faceret pullum capa-
nam r' leuaret venillum. na' istud est pccus factuz
singuloz. facit qd' notatur in c. cum omnes. de p'li.
Pa. in. c. dilectus. cl. ij. de p'no.

Quoniam destruxit ciuitate destruant' omnia pui
lega eius? R. Inno. in. c. ij. d' no. op. in. q' si eccl'e-
si' vel ciuitas vel alia loca. sine sacra. sine p'phana
aut' suspic'oz. p'pter delictu' eoz' destruantur. de ce-
tero non d' vocari delictas illius eccl'ie. vel mun-
cipis illius ciuitatis. r' ille locus p'uelegu' p'dit. vt d'
pfe. di. i. placuit. xvi. q. vii. r' hoc dicitur. ar. ff. q' d'
de. le. vltima. ce. li. Si aut' ab hostibus destruantur
aut per tyrand' reuincit' oia p'uelegia. facit. vij. q. i.
pastoralis. r' xii. q. iij. q' semel. Et no' videt' si aucte
supic'oz transferatur ad aliu' locu'. vel alij vniat' vt
no. in. c. i. ne se. va. de reli. do. c. q' monasterium. et
idem intelligitur in ciuitate et alijs locis p'phanis.
ar. ff. de p'tra. emp. l. ede sacra.

Quoniam ciuitatis appellat' aliud q' qd' est in
fra mencia venit? R. fin' Pa. in. c. rodul. d' referi.
q' no' in materia eccl'ie seu sacra' nisi q' dispositi-
no' c'cepta noie ciuitatis esset inutilis. vel p'fiet si
en' fraus. tunc p'nt' suburbia r' conuicia edificia. r'
sic intellige Jo. an. in. c. si ciuitas. de sen. et. li. vi. h' i
materia larga seu indifferenti noie ciuitatis venit
ciuitas cu' suo territorio. vt est in. l. vnica. f. et
vrb' ff. de off. p'fe. vt. Silt' in materia larga noie ci-
uium venit ena' illi de comitatu' et de toto territo-
rio. vt in. l. q' et vico. ff. ad munici. r' in. l. non dubi-
to. ff. de capu. r' in. l. q' cotin'abus. ff. de v. sig. et p'
Bar. in. l. i. ff. ad munici. vide bona glo. in. c. i. de sa-
ris. li. vi. Si in materia stricta sacra. h' p'ranu' vi-
deatur tenere Bar. in. d. l. i. r' l. mille passus. ff. de
p. si. r' l. nam qd' li. qd' de. f. h' ita legitur. ff. de pe. le. q'
voluit q' nulle passus a muro p'hibentur. Intel-
lige q' subiecta materia ita requit' in sp'ali.

Quoniam natus in aliqua ciuitate ex par'ribus qui
ibi no' hnt' domiciliu' sit ciuis? R. q' no' fin' Bar.
in. l. filij. ff. ad munici. licet dubitatur loquat' Pa.

vbi s. tenet q' non.

Quoniam ciuitas censetur iure minoris? R. In
no. in. c. i. d' resti. in. in. q' sic. Est no' d'na' in' m'no
rem eccl'iam. r' republica' et ciuitate' in integru' restitue.
h' lex dicit q' republica' sumatur vice minoris. l.
q' et cau. ma. l. pe. et. l. de iure. re. pu. l. republica'.
l. de sa. san. ce. l. si. q' pupillo et ciuitas minoris non
currit hoc die v'ncipio aut p'prescriptio. r' v' l. an-
noz' in rebus q' seruado' seruare p'nt' sine sine mo-
biles sine immobiles. l. de adm. tu. l. lex q' tatoris.
in. fi. Jo sup' eis no' est necessaria restitutio i' integru'
h' in' ipus hui' legis curreret p'tra' m'noze' no' p'tra'
pupilla. ff. de acqui. re. do. l. beneficii emptor. f. i.
S; p'tra' eccl'iam r' republica' r' ciuitate' currit v'nci-
pio et p'prescriptio et alie ipales et p'p'one' p'prescri-
nes. h' datur a restitutio' sicut minoris. q' p'p'one' su-
g'itur esse in vltima inst'na' m'noze' et m'is. Prescri-
ptio aut' xxx. vel xl. annoz' curru' est q' currit co'tra
o'cs predictos. h' datur eis restitutio et v'bis gene-
ralibus edicti q' sunt. Si qd' cu' m'noze' g'atu' cur' r'.
Pupillus aut' ab his p'prescriptio'ibus fratur illehis
l. de p'scrip. xxx. an. l. licet. Et aut' ciuitati d'et' re-
stitutio in integru' no' placet Inno. vbi s. ar. l. nihil
inest. ff. ad mac. h' Bar. in. l. republica'. l. et qui.
cur. ma. post. Ja. bu. tenet q' sic h'nt' et clausula ge-
nerali. q' ex quo regitur p' adu'stratores h'z' m'ltz
caz' p'cedi restit'oz. Hoc ena' tenet Hal. ibi et e' ve-
rioz' opi. h' glo. in. d. l. tenent p'tranu'. facit p' h' l. h' r'
bi q' ff. d' publi. vbi ciuitas de republica'. Sequitur
h' Jo. an. in. addi. ad spe. tu. de in integru' restit'one.
vbi post multos opi. residet in opi. Sed q' tenet
q' non s'nt' ciuitas. h' ena' castri' r' villa p'nt' petere
restit'oz' in integru' cu' ibi sint multe persone vidue
et pupilli. r' licet Bar. post. Butri. in. d. l. republi-
ca non adu'strant' nisi in villa et castro populoso.
Hal. tenet et Ja. de are. tenent etiam in villa non
populosa et quo regitur per alios. r' ibi sint m'no-
res r' mulieres. Et hanc opi. Pa. in. c. i. de re. in. in
te. dicit equiuocam. r' facit qd' notat' in. d. l. republi-
cicam. r' in. d. l. h' r' bi qui d'et' q' quod d'libet' muni-
cipiu' de republica'.

Mis vtrum officiu' in loco vbi co-
liquitur quis dignitate? R.
Bar. in. l. i. ff. ad munici. q' sic facit. l. mu-
nicipes. f. miles. ff. e. et q' notat' doc. i. c.
quia in tantu' de p'ban. vbi p'cludit q' delictas ser-
uitur domicilia vbi est beneficiatus si residere i co-
tinetur alios no' sicut de quibus dispensatio est su-
per pluralitate beneficior'.

Quoniam dicens volo te h'ic p'one' officiu' ciuitatis
si h'z' auct'oz' R. q' sic. vnde statutu' qd' dicit q' va-
lis habeatur p'one' officiu' ciuitatis ang. optimu' in. c.
et p'te. de spen. r' qd' notat' Bar. in. l. si maritus. ff.
de adul. r' in. l. si is q' p'emptor. ff. de v'nci. R'ano
scdm' Pa. in. d. c. et p'te. q' vbi actus dependet a me-
ra voluntate loquentis. paria sunt dicere q' vult ta-
lum h'ic p' v'noze' vel auct' sicut dicere te ducio i v'ro-
nem. vel facio ciuim. Et sic si statutu' dicit q' scho-
lares itaq' auct' debent tractari. et hoc creati sunt
auct' r'one' p'cedit. Et istud dicit' no' p'nt' v'ro

tatem non similitudinem. et hoc verū q̄ verba et materia subiecta patiuntur.

Clamor

est filia ire qua quis clamat contra aliquem cōfuse et inordinate: aut furiose loquit. et scdm se est veniale peccatū per accidens posset esse mortale rōne scādali q̄ illud preiudicat vel debuit preiudicare et non curat desistere a clamore tali.

landestinum

matrimonium

q̄ dicitur: Rñ. glo. in. c. cū inhibitio. d. clau. despō. q. tribus modis. Primo cū nō habētur testes. vt in. c. qd̄ nobis. e. ti. Secūdo cū nō sit cū solēnitāte illa. d. q̄ in. c. aliter. xxx. q. v. et est vt desponsat a p̄ntibus vel q̄bus cura cōp̄t nullius dotetur suo tpe et a sacerdote bñdicitur. Tercio q̄ nō premittit bannis a p̄bytero publice cū termino. vt q̄ voluerit p̄ponere impedimentū si est cōpareat. vt in. d. c. cum inhibitio. Tu tamen dic vt colligitur ex dictis Job. an. i ad di. spe. ti. de clau. despō. et Oldra. cōsi. al. Inno. et Pa. in. d. c. cum inhibitio. q. quonēscunq; q̄ cōtrahit scdm consuetudinem patrie sue coram amicis vel vicinis et sufficientibus testib; q. non cōtrahit clandestine. facit. l. si vicinis. l. de nupt. et d. consecra. distin. i. ecclesia. e. i. dicitur ecclesia. id est catholicoꝝ collectio. ergo in faciem ecclesie cōtrahit.

1. Quid si cōtrahit soluz coram duobus testibus: Respon. q. si ex rationabili causa facit puta q. timet aliquod impedimentum iniuste. vel est senex et verecundatur et h̄mōi excusatur. q̄uis cōsuetudo sit vt fiant banna vel alia solēnia. ar. eoz q. no. in. d. c. cū inhibitio. per Pa. dummodo tēpore debito postea publicet. nisi episcopus excommunicat ret contrahentes sine bannis per statuta sua synodalia. quia sic esset excommunicatus. alias nō peccat. Consulo q. hoc facit de licentia episcopi. scdm Hugo. xxx. q. v. in prin. Sed contrahere solus cū sola mortale peccatum videtur. arg. d. c. cum inhibitio. quia materia valde ponderosa. ratione cuius ponderositas videtur preceptiva. ter. est cū glo. in. c. roga. xi. q. iij. facit glo. in. c. nostrates. xxx. q. v.

2. Quid si contrahentes publice coram testibus licet sine bannis. cum tamen cōsuetudo sit q. banna fiant qui postea inveniuntur in gradu prohibito ignoranter contraxisse ambo vel alter eoz perent filios legitimos. Rñ. glo. in. d. c. cū inhibitio. tenet q. non. Sed Pa. q. sic: q. isti clandestine nō contraxerunt. ex quo in faciem ecclesie nemine prohibente contraxerunt. Et est verum si attendam; ad tex. d. c. secus tamen si ambo sciissent impedimentum vt ibidem. Et nota q. in cōtractu matrimonij semper deberet interuenire presentia aut scientia p̄p̄ij sacerdotis. vt in. d. c. aliter. et in. d. c. cū inhibitio. et sacerdos qui scit impedimentum et nō prohibet matrimonium contrahendum ex contēptu vel religiosus seu regularis qui p̄sumpserit interesse clandestino matrimonio contrahendo p̄

triennum sunt suspendendi ab officio. vt in. d. c. cum inhibitio.

3. Quid si sponsalia similiter sint prohibita clandestine contrahi. Rñ. Jo. an. et post euz alij in. d. c. cum inhibitio. q. sic. sicut et matrimonium. l. oratio. ff. de spon.

claves

ecclesie scdm Rñ. in. iij. dist.

c. xvij. ar. i. q. iij. sunt aliqua potestas supra naturalem facultatem. que est principium aliquorum actuum supernaturalium.

4. Quot sunt iste claves? Respon. qui supra ibidez q. sunt due quantū ad effectum et rationem vna tamen in radice. Claves enī ecclesie sunt potestas iudicandi in foro animarum que potestas ex duobus integratur. scilicet ex potestate discernendi in cause examinatione: et potestate diffiniendi in cause determinatione. Prima dicitur clavis scientie. vnde clavis scientie non est habitus scientie. nec actus sciendi. q̄uis claves ecclesie non debet recipere nisi habens habitum scientie sufficientem ad executionem potestatis. Secunda dicitur clavis potentie. cuius actus est determinare causam ligando vel soluendo. et ista dicitur principalior. quia prima ordinatur ad istam. Potestas autem ligandi vel soluendi in foro causarum non est proprie clavis. et q̄uis prefate claves distinguantur penes actus tamen in radice sunt vna non tamē inter se sed cū potestate sacramentum consiciendi. quia iste tres potestates fundantur in caractere sacerdotali. Et ideo omnibus et solis sacerdotibus noue legis date sunt. Seco. tñ in. iij. di. xix. q. vnica. tenet cōtrarium. s. q. nō sit vna in radice cū p̄tate p̄ficiendi. De qua vide. j. ordo. i. s. vij. et xvi.

5. Quomodo dicitur sacerdos aperire et ligare? Rñ. Rñ. vbi s. q. ij. q. tripliciter. Primo indicando. s. cū examinata hominis cōscientia indicat ei celū clausum: vel apertum. Secūdo aperit relaxādo aliquā partē pene peccato debitam. et claudit penitentes aliqua pena sensus ligando. quam ex plere eū optz vel hic vel in purgatorio anteq̄ ingrediatur celum. Tercio claudit et aperit excōicando et ab excōmunicacione absoluendo. sed hec respicit forum cōtentiosum potius q̄ penitentie. Adde quartū de nō contrito contritum faciendo ex vi absolutōnis. vt infra confessio. ij. s. i.

6. Quid si quilibet sacerdos possit vsu clauium exercere? Rñ. Rñ. in. iij. di. xix. ar. i. q. ij. q. actio nō tñ requirit potentiam a qua sit. s. subiectū debitū in quo recipiatur. Materia autē debita sunt p̄sone sup̄ quas h̄ns claves h̄z iurisdicōem. Et ideo nō omnis sacerdos h̄z iurisdicōem super quemlibet nisi scdm ordinatōez vicarij xpi. Et p̄pterea non ois sacerdos potest exercere vsu clauium: sed soluz scdm eum modum quem ecclia statuit. Ob hoc q̄dam p̄uantur vsu potestatis sicut excōmunicati et heretici. Quidam materia sicut illi q̄ non habent populum.

7. Quid si liceat sacerdoti vti clauibus p̄ sua voluntate? Rñ. Rñ. i. iij. distin. xvij. ar. i. q. iij. q. nō e iij

q̄ sicut miniſter et in. ſm nō h̄ efficaciam in agēdo. niſi ſm q̄ mouet a p̄ncipali agēte. ſic ſacerdos cū operet̄ per iſtas clauſes inſtrumentali u. v̄t̄ iſtis clauſib⁹ ſm p̄p̄uz arbitriū dimitteus recitūdiuē monom̄is diuine peccat.

5 **¶** Vtrū ſacerdos per p̄tatem clauſū dimittat cul p̄a peccat⁹: R̄. ſi. vbi ſ. ar. ij. q. i. q̄ q̄uis nō poſit abſoluēdo remittere culpā effectiue. q̄ ſic eſt ſolius dei. vt dicit̄ m̄ḡ in ſra. t̄i. miſterialiter ⁊ iſtrumentali illi q̄ per attritōez remouit obſtaculū gratie ſpūſſancū diſpoſitiue remittit maculā peccati i q̄ntuz ſuo miniſterio aſſiſtit virtus diuina q̄ pct̄ū remittit. hec ille.

6 **¶** Vtrū ſacerdos per p̄tatem clauſū poſſit remittere penā peccati: R̄. ſi. vbi ſ. q. ij. q̄ ſic aliqua p̄tem p̄ne tēporalis pctō debite. nō t̄m illius quā ſi bi imponit. h̄ etiā illius q̄ in purgatorio eſt explenda et plus vel minus ſcōm q̄ penitēs eſt bene diſpoſitus et de h̄ habes infra indulgentia. ſ. v.

7 **¶** Q̄i date ſunt clauſes be. Petro. R̄. quādo ecclia ſunt ſibi data. xxij. q. i. q̄d̄cūqz. ⁊ de pe. di. i. quē penitet. Et ligant̄ oia ſuper terraz ſi non errant. xi. q. ij. cepiſti. et. d. c. quem penitet.

8 **¶** Clauſes horreoz q̄ dedit videt̄ dediffe om̄ia q̄ in eis ſunt. de ſi. inſtru. c. ij. ſcōm J̄nno. ⁊ eis datis videt̄ data poſſeſſio oim̄ que ſub illis ſunt extra d̄ cōſue. c. ex lris. in ſi.

Clauſula generalis ſeq̄ns intelligitur ſcōm ſpēs precedētēs

c̄ et p̄ſſas d̄ capel. mo. dilectus filius ſm J̄nno. facit̄ cle. nō p̄t. d̄ p̄cu. i. c. ſedes de reſcrip. in. l. ſi. ſ. cui dulcia. ff. de vi. tri. ⁊ oleo le. vide ſ. caſus. ſ. ij. et. iij.

Clericus. j.

c̄ i rubri. de vi. et ho. cle. q̄ largo ſumpto vocabulo appellatōe clericoz veniunt dēs q̄ h̄nt ordines in q̄cunqz dignitate ſunt aut ordine. etiā in p̄ma tonſura. c. cū cōungat. d̄ eta. ⁊ q̄. ex quo ſunt ad dei ſeruitiū electi. vñ dēs q̄ nō ſunt laya dicūt̄ clerici. xij. q. i. duo ſunt genera. facit̄. xxi. di. deros. in p̄n. de p̄b̄. cū ſcōm. et in rubri. p̄dicta iūcto nigro. Priuilegiū q̄ tributū clericis p̄ceditur oibus etiā in dignitate. q̄ ſi ep̄s eſt clericus ⁊. et etiā religioſus q̄ etiā noie clericoz cōp̄bendit̄. lūij. di. ſ. hac aut̄ auct̄. et qd̄ no. in. c. ij. de ſup. negli. p̄ la. li. vi. Sed in materia odioſa et in ſtricta ſignificatōe. appellatōe clericoz nō p̄p̄bendunt̄ ep̄i. nec alij et̄ntes in dignitate nec etiā canonici eccliaz cathedraliū. nec monachi. ſeu religioſi. facit̄. c. q̄ periculofuz. de ſen. ex. li. vi. et. c. ſidei ſeruoz. de hereti. li. vi. c. ſtatutū. de elect. li. vi. glo. in de. i. de ſup. ne. p̄. R̄. q̄ in eis eſt q̄litas ſuper alios q̄ nō rep̄nt̄ in ſimpliabus clericis. faciūt̄ ad hec dicta Jo. an. i. d. c. ſtatutū. qui in q̄t̄ q̄ noie eccliaz parochialiū n̄ veniūt̄ ecclie parochiales collegiate in materia ſtricta. q̄ h̄nt q̄litarē collegij ſupra caſus. h̄ in materia non odioſa ſic. facit̄ ſimilit̄ qd̄ notat̄ idē Pa. in. c. i. de cōſti. qui dicit̄ qd̄ in materia fauorabili noie ecclie veniūt̄ monaſteria. ſecus i ſtricta materia. qd̄

nota. quia facit̄ ad multa. **¶** Vtrū appellatōe monaſterioz veniūt̄ ecclie ſeculares. vel appellatōe monachoꝝ veniūt̄ clerici ſeculares: R̄. ſi. Pa. in. d. c. i. de cōſti. q̄ nō ſiue materia ſit larga ſiue ſtricta. xvi. q. i. placuit. facit̄ qd̄ no. Bar. in. l. i. ff. ad munici. q̄ dicit̄ q̄ noie ciuiū veniunt̄ cōtradit̄. l. q̄ ex vico. ff. ad munici. et nō ecōtra no. facit̄. c. rodulphus. et. c. ſignificatē. et qd̄ ibi notatur. de reſcrip.

¶ Vtrū appellatōe ppli veniant̄ clerici: R̄. ſi. Pa. in. c. i. d̄ vi. ⁊ ho. de. q̄ in materia odioſa nō nec cōtrario. facit̄. c. ſi ſnia. de ſen. et. li. vi. cū glo. Et ſic limita ter. inſti. de iur. na. gen. ⁊ ci. in. ſ. plebs autē. q̄ dicit̄ q̄ appellatōe ppli vniuerſi ciues ſignificātur cōnumeratis etiā patricijs et ſenatoribus. vt itelligat̄ de his q̄ ſunt eiufdē p̄feſſiōis. ſecus in alijs vt p̄bat̄ dictus ter. in. c. ſi ſnia cū ſua glo. In materia aut̄ puilegiatiua p̄t̄ dicit̄ q̄ cōp̄bendatur. facit̄. c. dilecti. cū ſua materia. de fo. cōpe. qd̄ no. Bar. in. d. li. ⁊ qd̄ ibi notatur in. d. c. rodulphus. et qd̄ no. Jo. an. in. c. Jobes. de de. cōiū. q̄ dicit̄ q̄ ſtatutū ecclie cans certo caſu laycos nō cōp̄bendit̄ clericos etiā piugatos. Et hoc ſeq̄tur Pa. in. c. i. de p̄ben. p̄fata intellige ſcōm q̄ dico infra lex. ſ. vi.

¶ Vtrū dispensatio cū illegitimo vt poſſit effici clericus debeat̄ intelligi vt poſſit. p̄moueri ad minores ſolum. Glo. in. c. ſras. de ſi. p̄iby. tenet̄ q̄ ſic. cū ſit materia odioſa. ⁊ Pa. in. c. ſi q̄sqz. d̄ coha. de. et mu. dicit̄ q̄ permiſſio in genere mediocritatē reſpicit̄. l. vl. l. e. de le. ſ. i. ⁊ ff. d̄ le. i. l. legato. generaliter cū alijs cōcor. in glo. d. c. ſras. Et quo cōcluditur cū p̄dictis. q̄ ſolū ad minores poterit̄ p̄moueri. q̄ ordines minores ſunt mediij in primam tonſuram et ſacros ordines. Idē dicunt̄ Bern. Hof. et Tho. q̄ quando diſpenſatur cū aliquo vt ad beneficia eccliaſtica. p̄moueat̄ q̄ ſolum intelligitur de beneficijs que non ſunt prelatōnes: aut dignitates. Predicta tamen limita ſcōm q̄ dicam̄ infra diſpenſatio. ſ. ix.

Clericus. ij.

¶ Quid d̄ h̄re: R̄. ſi. **¶** Multa vt ſunt vtutes. vt. xl. di. per totū et q̄cunqz alia q̄ quilibet bon⁹ xp̄ianus d̄ h̄re. h̄ ſp̄alit̄ aliq̄ que ip̄i debēt̄ h̄re inferamus. q̄ quidem ſunt. ix. in ſumma. **¶** Primo d̄ eſſe ſratus. patet hoc. xxxvi. di. xxxvij. et. xxxvij. per totū. et. xvi. q. i. ſic viuē. **¶** Vtrū oīno illiteratus ſit ordināndus: R̄. J̄nno. in. c. cum in cūctis. de elec. q̄ nō ſparū tamē ſciētes ſi ſpēs ē q̄ poſſunt̄ p̄ficere p̄moueri poſſunt̄ alias non. niſi ſint monachi q̄ magis indigent̄ contēplationē q̄ ſciētia. ⁊ facit̄ q̄ legitur. xvi. q. i. legi. vbi dicit̄ ſufficit̄ monacho ſi ſit bonus. licet̄ ſit illiteratus **¶** Sed que ſciētia eſt neceſſaria: R̄. J̄nno. vbi ſ. q̄ eſt requirēda ſcōm dignitatem. locum et ordinem ad quem aſſumitur. vt in. c. ecclia veſtra. de elect. Si enim aſſumitur ad ep̄iscopatum debet̄ habere ſciētiam noui et veteris teſtamenti. cum ſit iudex animarum et iuris. cum ius dicere de

beat. xi. q. i. de persona. Presbytero autem sufficit qd sciat canones p̄munes. p̄niales z cetera. de quibz xxxviii. di. que ipsi. Cantor debet scire cantu. z sic de omnibus ordinibus. qd satis colligitur ex his q̄ eis dantur in ordinatōe. xlii. di. per totu. et ex potestate et officio qd h̄nt exercere. De scientia v̄o cōfessor vide. j. p̄fessio. iij. §. iij.

¶ **Q**uoniam peccat qui suscipit aliquā dignitatez. v̄l aliud officium ad qd non h̄t sufficientem scientiā: R̄n. Inno. vbi s̄. q. sic. xxxviii. di. om̄es. xviii. q. ij. si quis abbas. de eta. z quali. c. si. S̄ aduerte qd est quedam scientia eminens que subtiles q̄dnes diffinire nouit. z in p̄mptu r̄siones h̄t. Ad dēctōris scientia est que fit aliquo modo examinare ne gōda. q̄uis ad om̄ia nesciat respōdere. z in libris veritatem eoz que scire d̄z sic querere. vel saltē circa ea dubitare et cōsulare p̄tiores. etiā si in p̄mptu om̄ia non h̄t. sufficiens t̄n̄ sciētia est q̄ sufficit ad faciendum que sibi imminent et officio qd h̄t hanc q̄ non h̄t credo qd peccat mortaliter. acceptandum offi. ar. d. c. si. Et similiter q̄ ei scienter dat tale officium nisi ex cā dispensaretur. qd imperfectū scientie supplet perfectio charitatis. de renun. c. nisi cuz pridem. §. pro defectu.

Clericus. iij. d̄z eē hospitalis. xliij di. per totum. non cupidus seu auarus xlvij. di. per totum.

¶ **Q**uoniam clericus p̄bēdat? teneatur. facere. iij. ptes de redditibus ecclē z oblationibus fidelū. s̄. ep̄o. pauperibus. ip̄i sacerdoti et clericis z fabrice sicut volūt annū iura. vt in. c. q̄tuor. z. c. cognouimus. z. c. se. xij. q. ij. R̄n. scōm qd colligo ex Pa. in. c. i. de ec. ed. qd duo ad q̄rtam ep̄i z q̄rtam fabrice standum est p̄suetudini q̄ quidem valet in prefatis iuribz derogare. nisi qn̄ fabrica remaneret derelicta. qd t̄n̄c esset irrationabilis z nō valeret. z sic tenet dare q̄rtā. ar. d. c. cognouimus. z in. c. i. Et h̄ intellige qn̄ redditus superiūt detractis necessarijs. Duo autē ad q̄rtam debitā pauperibz nō valet aliqua p̄suetudo in p̄trariū qn̄ teneatur. Ego pl̄ dico qd nō solū q̄rtam partē. s̄ z om̄ia q̄ superiūt eoz necessitatibz tenetur pauperibz erogare. si fabrica non egeat reparatōne. vel nisi vellet p̄uere talia ad ampliandum cultum dei in tali ecclē. nulla extrema necessitate in aliquo occurrente. Nā in istis duobus casibus licite desistit ab erogatione in pauperes. al̄s non sine mortali peccato. ar. eoz q̄ notatur in. c. dudum. el. ij. de elec. z in. c. cū scōz de p̄bē. facit. c. clericus. q. z. c. duo. z. c. vltimū. xij. q. i. z. x. q. ij. ep̄s. Nam eis dicitur. xij. q. ij. aurūz habet ecclē. s̄. z. c. ho. in quolibet. z scōa scōe. q. d. xxxv. dicit qd si ista bona sunt distincta z aliqd sibi retinet qd debet fabrice vel pauperibus vel ministris peccat mortaliter et tenetur ad restitutōnem. Si vero nō sunt distincta eius fidei committuntur z si in modo deficiat quod non obuiet bone fidei erit veniale peccatūz. In notabili vero excessu erit peccatū mortale.

¶ **Q**uoniam h̄ns bona patrimonialia licite possit ec

clesiasticum beneficium suscipere? R̄n. scōm Ric. in quolibet. iij. q. xx. qd si bona p̄rimonialia s̄ sufficiunt ad necessitatem nature solū pōt ecclesiasticum beneficium recipere intantū inq̄ntūz erigit necessitas status z persone. Si v̄o tantū h̄t in p̄rimonio q̄ntum requirit necessitas status nature z persone. z in tantū qd multa etiāz posset pauperibz erogare si v̄lra hoc accipit ecclesiasticū beneficium. non intendens ecclē defuere. s̄ vt amicos possit ditare z magis honorari et delicatius viuere. peccat mortalit̄. facit. c. clericos. i. q. ij. z. c. se. imo i. d. c. clericos. dicit Jo. qd etiāz seruiendo ecclē si bona ecclē cōsumat z ex cupiditate suū patrimonium reseruat qd mortaliter peccat. facit tex. in. c. qm̄. in fi. xvi. q. i. pro ista opi. alias seruiendo ecclē licet viuere de ecclē z cōseruare patrimonium suis heredibus scōz Inno. in. c. episcopus. de p̄bē. Si v̄o recipit vt bene dispenset sic non peccat scōm Ric. vbi s̄. dūmodo sit idoneus.

¶ **Q**uoniam prelati possit satisfacere pro debito p̄sonali d̄ fructibus ecclē? R̄. d. Anto. in. c. olim nobis. de re. spo. qd sic facit. c. puenit. de fidei iusto. Archie. in. c. statutum. de rescrip. li. vi. tenet cōtrarium Pa. in. d. c. olim limitat. Archie. dicere verū in debito contracto pro delicto v̄l pro p̄rimonio suo. z sic serua. Et d̄ h̄vide infra. Inmunitas. §. li. cū duobus. §. sequen.

¶ **Q**uoniam clericus p̄bendat? p̄uertens redditus b̄n̄ficii in vsus inhonestos teneatur restituere? R̄n. Pa. in. d. cum scōm. de p̄ben. qd sic ecclē si h̄t de patrimonio vel aliunde. xij. q. iij. c. i. z. ij. qd de altari d̄z viuere non luxuriari. Et accipitur luxuria pro om̄i luxu seu illicita p̄cupiscentia. xliij. di. in prin. z Math. i. de. qm̄. de vi. z bo. de. dicit qd talis cōtractat rez inuito d̄no. qd quicqd h̄nt clerici iūt bona pauperz. xij. q. ij. aux. et. xvi. q. i. c. si. Et quantum sit eoz p̄ctū mortale p̄z in. c. z si illi. xij. q. ij. Et id recipientes etiā tenentur ad restitōnem. nisi in casu cōcessio. xliij. q. vi. si res. Et hoc verū quo ad forum cōscientie nec sufficit qd restituant de fructibus beneficii scōm Do. nisi q̄tenus subtraherēt sibi necessaria.

Clericus. iij. debet esse habitus honestus. xli. di. per totū. z in. c. clericus officia de vi. et bo. de. vbi d̄z qd coronaz z tonsuram habeat p̄gruentē. indumēta clausa de super deferat. nimia breuitate vel longitudie notanda. p̄nis viridibz et rubeis nō vtantur nō solutibus p̄sticis frenis. sellis. pectoralibz deauratis. aut aliā supfluitatē h̄ntes fibulas nec corrigeas aureū v̄l argētū ornātū h̄ntes. nec anulos nisi qb̄ p̄p̄nt ex officio. Qd q̄dez capitulū. qd nō loq̄tur in omnibus p̄ceptiue scōm Inno. ibidē. licz Pa. dicit qd sic. tu t̄n̄ dic melius scōm Pa. ibidē qd aliq̄ sunt de p̄cepto. aliq̄ nō p̄pterea inferaz dubia ad ea q̄ de necessitate sunt scienda.

¶ **Q**uoniam clericus teneatur deferre tōsurā? R̄n. qd si est in minoribz nō h̄t beneficium. non tenetur ar. c. Johannes. de de. conu. z in. c. vnico. eo. u. li.

gug. h̄nd. r̄lin. p̄. b̄. 777

Clericus. v.

vi. et glo. in. c. si. l. dist. Si do est in sacris. vel beneficiatus tenetur de precepto. facit. d. c. Jobanes. et qd ibi notatur. et in. c. unico. de big. li. vi. Et limita doni. pa. in. c. si quis. de vi. et ho. de. vbi dicit indi stincte qd peccat mortaliter.

- 2 **Qualis habitus phibet clericis?** Rñ. ter. i. de. qñ. de vi. et ho. de. qd vestis ygata vel partita. i. di uersi coloris et epitogiū seu thobardū fodratū vsqz ad oram et ita breue qd vestis inferior videatur no tabiliter. Epitogiū seu thobardū est vestis superior et talia portantes quicūqz sunt clerici etia bñtes primā tōsuram solū: peccant mortaliter si tales in minoribus pstituti hñt beneficiū aut si nō habēt prefatas vestes portant cū tōsura clericali. als nō. Et qd peccent mortaliter probat stephanus ppter vbiū sancimus allegat. xvij. di. S. i. et i. q. vij. si qd oēm. Et h̄ verū nisi cā rōnabilis subsit. vt in. d. c. et qñ publice. secus si in domo. Et dī publice portare dū multitudinē hoc patet sicut dī publicus aleator vel vsurarius. v. maledicus de exce. pre. inter. de male. c. ij. et d̄ excep. exceptōez. xxij. di. vidua. In domo vō dī fieri secrete. qd dom⁹ rem secretaz importat non publicā. vi. q. i. ex merito. et nō soluz peccat mortaliter: verū etiam si est beneficiatus: est suspensus per sex mēses a perceptōe fructū bñficiōz suoz. Si non est bñficiatus. et est in sacris cōtra sacerdotium per idē tēpus est inhabilis ad bñficiū obtinendū. Idem de alijs clericis talem vestem et tonsuraz simul publice deferētibz. Sacerdotes vō vel religiosi ac bñtes dignitatē. personatum. seu beneficiū cui cura aiarum iminet p annū sunt suspensi a perceptōe fructū suoz bñficiōz si hñt beneficia. Si non hñt per idē tēpus sunt inhabiles ad obtinendū beneficiū. Et istis. s. sacerdotibus vel religiosis. aut dignitatē seu beneficiū cū cura habētibz prohibetur non solū predicta vestis. s. etia insula. seu pileum lineum in capite publice portare. Sub eisdem penis et pcepto precipit qd bñtes administratoez infra mēsem predictū epitogiū dī pauperibz. Religiosi vō qui nō habent administratōem infra mēsem suis superioribus assignent in pios vsus puerendū. Et licet insula sit vestis pomposa ad collum perforata circūquaqz tñ hic accipitur pro bireto qd ponit sub caputo ad euitandū sudorem scōz. Math. in. d. de. licet tamē portare de nocte vel latēter sub caputo scdm Zen. et lau.

- 4 **Quid si epitogiū seu thobardū sit breue solū. sed non fodratum an sit locus pene p̄fate.** Math. tenet qd sic. Zen. qd non. Ego dico qd quo ad penā dicit vey zen. s. quo ad culpā ligantur p indēnitatē rōnis. ar. ff. de adul. l. si postulauerit. S. rō facit. xvij. di. c. non liceat. el. ij. vbi vult canon qd vestes talarē habēat clericus et clarius. xxi. q. iij. c. null⁹. cūz tribus ca. se.

- 5 **Utrum clericus vtēs viridibus aut rubeis vestibus peccet mortaliter?** Rñ. scdm Inno. in. d. c. clericus officia. qd nō tñ male facit. qd i. c. clericus. xvij. di. dī qd vestimenta et calciāmēta que religionē nō decent eis non licent. s. pa. ibidem tenet qd peccet

mortaliter. p. d. de. qñ. que sub precepto ampliaz etiaz ad caligas precipiens. ne caligis scacans. viridibus aut rubeis vtatur publice. Car. vō i. d. de. qñ. tenet qd caliga rubea vel viridis nō prohibet nisi sit scacata et qd non valet argumentū. qd omnia vestes licēt clericis cuiuscūqz coloris: nisi sint exp̄se prohibete. Sed p̄tra ipm Car. est exp̄sus tex. in. c. nullus. xxi. q. iij. vbi dī solis vtatur vestibz qd cōcesse sunt clericis ergo nisi sint p̄cesse intelliguntur phibite patet etiam in. c. epi. et duobus. c. se. ea. cā. et q. Et iō tene qd est mortale. ar. dictoz. c. xxi. q. iij. Idē dī d̄ qmōz veste irreligiosa respectu for me purpurea vel cindata veste nō est eis phibitū vt fm glo. in. S. i. xxi. q. iij. nec etia p̄ciosa. dūmodo sit scdm p̄suetudinēz eoz inter quos viuunt ne vilescat. ar. c. epi. lxxx. di.

Utrum clericus nutriens comā vel barbā peccet mortaliter? Rñ. qd sic. qd p̄t excōicari. c. si qd. de vi. et ho. de. xvij. di. c. si qd. Et hoc tñ facit sine rōnabili cā scdm glo. in. d. c. si qd ex rōnabili cā licite facit. c. p. eo. utulo.

Clericus.

v. debet seruare castitatem. vt in. c. vt clericoz. de vi. et ho. de. et non solum vere. s. etiam apparenter p̄pterea nō dñt cohabitare cū mulieribus. de coha. de. et mulie. per totum.

Utrum clericus in minoribus possit cōtrahere si ne peccato mortali? Rñ. qd sic. si non habet bñficiū. Si vero habet peccat mortaliter ex retinendo bñficiū. faciūt ad hoc que notatur in. glo. c. si. l. di. et qd notatur in. c. tue. de apost. et in. c. Jobanes. de. de. cōm. qd cū beneficiū perdat ipō iure post qd p̄traxit. vt tenet glo. et doc. in. c. i. de de. cōm. Et etiam si ante qd vxor agnoscat intraret monasteriū nō p̄pter hoc recuperaret nisi ei de nouo concederetur. qd ius semel extinctū nō reuiuiscit h̄ cōcesse cā extinctōis. vij. q. i. qd periculosus. de cōse. di. iij. qñs et cōmunit tenēt doc. Sili etia si m̄mōniū nō tenuit. puta qd erat cōsanguinea vel affinis p̄natur nihilominus ipō facto scōz. pa. in. d. c. i. quis alij teneant cōtra. Ideo retinendo bñficiū inique facit et cum peccato mortali cūz nullo iure ipm habeat sed sit intrusus.

Utrum clericus peccet mortaliter cohabitādo do cum mulieribus? Rñ. qd sic. si habitat cum quacunqz de qua possit esse rationabilis suspitio. etiaz si sit cōsanguinea. siue affinis. facit. c. i. d. coha. de. et mu. et c. interdixit. xxij. dist. Multo magis peccat mortaliter si tales masculos tenet de quibus rationabiliter possit suspicari argumentum a minori. Cum alijs de quibus nulla potest esse suspitio licite cohabitāt. siue cōsanguinei sint siue non. De concubinarijs vide infra. Concubinatus. S. ij.

Sed que sunt de quibus suspitio non oritur? Mater soroz et amita. scilicet soroz patris et matertera. scilicet soroz matris. xxij. di. interdixit. lxxi. di. cū omnibus. quia sedus naturale non permittit aliquid seu criminis cum istis suspicari. c. a nobis

de co. de. 7. m. 7. c. cum in iuuetute. de presump.
Et idem dic de filia et hmoi. Similiter de multuz
antiquis. vt in. c. feminas. lxxxi. di. 7. in. d. c. iterdi-
xit. in fi. Et idem dico cu oibus qbus ante ordina-
tionē sine suspitione poterat cohabitare vt vxores
fratru et de familia et hmoi. vt in. c. cum omnibus.
lxxxi. disti.

4 **Utrum** accessus ad domos quarūcūq; mulie-
rum suspectarū sit clericis p̄bitus: Rñ. q. sic. si-
cut et cohabitatio. lxxxi. disti. clericus cū duobus
c. sequen.

5 **Utrum** frequentatio monasteriorū monialū cle-
ricis p̄bitetur: Rñ. q. sic nisi ex manifesta 7 rō-
nabili causa. vt in. c. monasteria. de vi. 7 ho. de. Et
vt dicit glo. frequentare est vltra vnam vicem ire.
lxxv. q. ij. ita nos.

clericus. vi. d. laudes debitas ex

c. oluere. xci. di. clericus vicium. 7. c. si. et
xcij. di. c. si. Quō aut teneat 7 qñ 7 q ad
officiū dicendum. vide infra hora canonica p̄ to-
tum.

clericus. viij. et debet in suis bñfi-

c. cijs residentiam debitam exhibere. c. q.
nōnulli. de de. non re.

1 **Utrum** clericus possit deseruire per aliū in suo
bñficio n̄ potēs ipse p̄ se seruire: Rñ. Pa. in. d. c. q.
nōnulli. q. non de iure ter. ē. l. nullus q̄ n̄erū. l.
de decurio. siue bñficiū sit simplex. siue curatū: s̄
de consuetudine sic in bñficijs simplicibus. In bñ-
ficijs aut curatis non valet cōsuetudo nisi esset rō-
nabilis. v̄puta. q. bñficiū teneat 7 hmoi. q. tūc va-
leret p̄suetudo. facit. c. licet de elec. li. vi. Ego autē
idem teneo etiā in bñficio simplici q̄ nisi p̄suetudo
sit ex legitima et rōnabili cā nō valet. q. esset dāno
sa eccie. Similit̄ nō valet disp̄latō nisi fiat ex rōna-
bili cā. q. est dissipatio nō dispensatio facit qd̄ nō.
Inno. in. c. ex tue. de de. nō re. Et hoc p̄pter multa
mala que ecclesijs veniunt et pauperib⁹ xpi ex nō
residentia. q. tales deseruiētes cum vir possint vi-
uere q̄runt q̄ sua sunt nō xpi et tales p̄ncipales co-
medūt q̄ vel in reparatōem eccie v̄l pauperib⁹ dare
deberent. Et id̄ dic scdm̄ ter. c. q. nōnulli. de de. nō
re. q. d̄ residere in p̄pria p̄sona 7 curā illi⁹ per se ex-
ercere scdm̄ ordinē suū intellige vt extra de si. pres-
by. c. p̄posuit. Vnde. n̄ tenet q̄ in p̄scia si p̄uidet su-
is impensis q. eccia decent et p̄pls bñ regat. et ip-
se honeste viuat et bonū exemplū subditis p̄bet et
aliqñ per se exercet officium 7 videt quō cōstituti
officiantur q. excusat a peccato. s̄ ego nō credo ni-
si qñ p̄ necessaria cā vel vtili stat absens. l. de polli-
ciatōibus. ff. de polli. et. l. si absente. ff. de lega.

2 **In** qbus casibus abs̄s h̄ pro residēte: Rñ. q.
in trib⁹. Primus si est in seruitio pape. d̄ de. nō re.
c. cū dilectus. Secundus si ē in seruitio epi sui. de
de. nō re. ad audientia. et. c. de cetero. s̄ bec nō cre-
do vera in his q̄ cum papa et epi morant̄ nō p̄p̄
eoz seruitia exhibēda s̄ p̄pter ambitionē vt obū-
p̄ant bñficia. Tercius p̄pter cām licitā scdm̄ mo-

dum de qua in se. S. di. In illis casibus absens h̄
pro absente in omnibus nisi quo ad quotidianas di-
stributōes q̄ nō solent talib⁹ dari.

Utrum aliqñ possit se absentare a bñficio cleric⁹: 5
Rñ. q. nō nisi duo cōcurrant simul. viz cā bone-
sta et rōnabilis et lnia sui prelati. vt in. c. relati. de
de. nō re. Dicit tñ Inno. in. c. ex pte. co. ti. q. possit
ex p̄suetudie induci vt sine lnia et cā rōnabili se ab-
sentet. Pa. aut in. d. c. relati dicit q. si necessitas oc-
curreret q̄ nō pateret dilatōez vt possit adire pla-
tū pro lnia tūc sine licētia possit. l. i. in p̄n. ff. de exer-
ci. ac. 7. l. tutor q̄ reptonū. in p̄n. ff. de admi. tu. Qd̄
dicit scdm̄ Jo. an. in. d. c. relati. limito qñ in bñficiū
est reuersurus. ar. in. l. iij. ff. de diuoz.

Utrum clericus teneat restituere fructus quos i
absentia percepit ex bñficio suo: Rñ. q. si subest le-
gitima cā nō tenetur. s̄ si legitima cā nō subest cre-
do q. teneatur restituere. q. fruct⁹ bñficioz dant̄ i
stipediū vt dixi s. i. S. i. S. aduerte q. qñ cleric⁹ te-
netur restituere in quocūq; casu intelligit̄ si h̄ alia
bona que nō sint de eccia. Si v̄o nihil h̄ nisi de ec-
clesia tūc credo nō tenetur. Mā cū sint de eccia re-
stituere nō h̄. Et credo etiā q. n̄ debeat sibi subtra-
here necessaria vite ne recipiat ab eccia pro facien-
da tali restitutōe. ar. eoz q̄ notat̄ in. c. cū super. d̄ cā
pos. et p̄p̄rie. vbi no. Jo. de li. q. nudus etiā possit
for. nō tenetur de p̄sumptis sicut alij nudi possesso-
res. Qd̄ limitat Pa. ibidez qñ p̄sumptio bono mō
sicut d̄z facere q̄libet alius clericus. Peccat tñ mor-
taliter recipiendo tales fruct⁹ tanq̄ ex bñficio suo
vt in. c. q. nōnulli. de de. nō re. secus si reciperet tā-
q̄ alius pauper ex necessitate. q. si credo: peccaret
mortaliter neq; venialiter in recipiendo. sed bñ in
nō residendo scdm̄ qd̄ tenetur: vel in tenēdo bene-
ficiū iniuste.

Utrum recipiens ecciam parochialē nō intendēs 5
promoueri infra annum ad sacerdotium. s̄ vt ha-
beat fructus vni⁹ anni teneatur ad restitōez: Rñ.
q. sic. nisi mutata voluntate promotus fuerit. vt in
c. cōmissa tibi. d̄ elec. li. vi. Et si nō restituet tenetur
ille qui sciēt tali cā dedit vt ibidem. Et peccauit
mortaliter iste dando indigno ille acceptando idi-
gne. ar. eoz que notat̄ in. c. nihil. de elec. vacabit
tamē dicta eccia statim post annum si promotus ē
sacerdotem non fuerit. c. licet. de elec. li. vi. Et inci-
pit annus a pacifica possessione. vel quādo per eū
stetit quin haberet. Intellige nisi legitimo impedi-
mento sit impeditus ordinari: nec poterit ea vice
iterato ei conferri. d. c. cōmissa. Non vacat tamen
dicta ecclesia statim quādo venit ad talem cōditio-
nē q. amplius illo anno promoueri nō potest. s̄ so-
lum elapso anno. vt in. d. c. cōmissa. p̄t epi insistē-
ti studio dispensare q. nō teneatur infra annū pro-
moueri nisi ad subdiaconatum ad quē si nō fuerit
promotus puatus erit. Ad sacerdotiū v̄o v̄lqz ad
septēniū. ita q. elapso septēniū infra annū effici-
tur sacerdos. Alioquin incurrit dictam penā. c. cū
ex eo. de elec. li. vi. Interim prouideatur eccie d̄ vi-
cario.

Utrum clericus qui recipit beneficium: non vt

ibi seruiat s̄ donec b̄fe possit pinguis peccet? R. Pa. in. c. ad audientiam. de cleri. non res. q̄ sic. q̄ non iuste ē p̄motus h̄is talem animum. nō tamē tenetur resignare. sed sufficit penitere de iniqua voluntate.

7 **Q**uod dicitur clericus infirmus licite debeat b̄fe fructus prebende vel distributiones quotidianas? R. Pa. in. d. c. ad audientiam. doc. dicunt et bene q̄ si infirmitas est que impediatur eum residere vel interesse diuinis. sic sine dubio d̄ b̄fe. Si vero infirmitas nō prestat cām non residentie vel absentie diuinis. puta. q̄ alis non interesset vel non resideret nō d̄ b̄fe q̄ casus superueniens recipit interpretationē sc̄dm statū p̄cedentē. vt in. c. maiores q̄si. in fi. de bap.

8 **Q**uod dicitur clericus q̄ p̄sonaliter non interfuit officijs possunt p̄cipe distributiones quotidianas? R. q̄ si exceptis illis quos infirmitas seu iusta et rōnabilis corporis necessitas. aut euidentis ecclie vtilitas interest se nō p̄mittit. et si recipiunt tenent ad restitutiōes vt in. c. vnico. de de. nō re. li. vi. nec valet consuetudo aut statutum in contrariū nec remissio aliorum canonicorum quando eis non accrescunt. alis sic vt ibi nota.

9 **Q**uod dicitur ille qui non residet possit priuari b̄fe. R. sc̄dm Inno. in. c. ex tue. de cler. nō re. q̄ si ē absens ex cā pbabili et necessaria vel pbabili tñ. puta studioy vel cū ep̄o et h̄mōi. tunc nō potest priuari. nisi citet p̄mo vbiq̄q̄ fuerit. limita tñ q̄ quando h̄ret certū tempus ad redentiū ex qualitate negotij vel alis et non veniret. et tunc alteri licite dare tur. nec est necessaria citatio. nec expectatio sex mensium. de q̄bus in. d. c. ex tue. et vij. q. i. p̄ntin. Alij dicunt q̄ requirit citatio ad domum et expectatio sex mensium et inibi magis placet. Non enim debet ei obesse quod bonū initium habuit absentie. Tenetur tamē talis semp̄ notificare ecclie vbi morat. cū ex cā rōnabili possit semp̄ renocari. p̄ necessitate ecclie q̄ si non fecerit latitare p̄sumitur. Si vero absens est et non ex cā legitima: si hoc est certū p̄t priuari. alis d̄ citari: et post sex menses dari alteri. Et nota q̄ h̄is officij in ecclia semp̄ d̄z appere nec ad eum est mittenda citatio post expectationē sex mensium. quia edictum emissum est sc̄dm Inno. ibidē Et ideo poterit eius beneficium alteri assignari.

10 **Q**uod dicitur clericus possit pegrinari? R. Inno. in. d. c. vnico. d̄ pegrini. q̄ non sine auctoritate superioris de p̄se. dist. v. nō oportet. nec etiā ep̄us. de voto. c. magne. Et causa tamen p̄sequende appellatiōnis siue p̄uitanda oppressione potest ire ad papam vel ad alium superiorem inuito ep̄o vel p̄lato suo. ij. q. vi. om̄is oppressus. et tribus. c. sequē. Idem notat glo. in. c. vt debitis. de ap. Credo tñ q̄ semper debet ad minus de honestate petere licentiam. ar. et licet de regula. Sine necessaria autem causa. s̄ p̄ aliqua vtilitate tñ non licet ad papam accedere si sine auctoritate sui prelati vel pape. in autem. de sac. ep̄is. s̄ interdicimus. nec debz admitti i aliena dio cesi ad celebrandum nisi habeat licentiam sui ep̄i. k̄opi. vt notat Pa. in. c. fraternitati. d̄ cleri. non re.

Clericus. viij. debet esse sine crimine. xxy. di. per totum. Et crimen hic accipio pro oi pctō mortali. licet stricte

accipiat pro peccato quod accusatione et dispensatione est dignum. s̄. nunc autem in fi. xxy. di.

Quod dicitur clericus semper peccet mortaliter exercendo suū officij in mortali? R. sc̄dm Tho. in iij. dist. xxij. q̄ sic. quicunq̄ talis exhibet se in aliquo vt minister ecclie. et totiens quotiens h̄mōi actū exercet. Vñ qñ t̄git res sacras q̄ suo vtēs officio mortaliter peccat. facit. c. si. d̄ tempo. or. facit. c. quotidie. de p̄se. di. ij. et c. de homine. de cele. mis. Secus si exereretur in aliquo casu in quo etiam laicus exequi liceret sicut baptizare in articulo necessitatis. sc̄dm q̄ dixi s̄. Baptismus. v. s̄. xi. vel si colligeret corpus xp̄i p̄iectum in terra.

Quod dicitur sit abstinendū a clericis in crimine iactibus quo ad diuina et receptionem sacramentoy? Respond. sc̄dm Pa. in. c. vestra. d̄ coha. de. et mu. distinguendum: aut sunt preclisi a canone vel a iudice. Si a canone. tunc subdistinguo. aut factū est occultum. Et sic sentiunt doc. hic q̄ a sacramentis necessarijs non sit abstinendū. sed voluntarijs sic. Ego credo etiam a necessarijs debet abstinere qñ ab illo posset habere nisi qñ ipse paratus est dare. q̄ qñ ipse nō est paratus dare. si ab alio possuz habere nō debeo eum inducere ad ministrandum sacramenta etiam necessaria. Si vero paratus ē ministrare possum etiam voluntaria ab eo recipere. sicut diam̄ de vsurario. infra vsura. ij. s̄. ij. Et sic intellige. c. si tantum. et c. placuit. vi. q. ij. cuz ibi notatis. Aut factum est notorium. et sic nullo modo licet recipere aliqua sacramenta a talibus. excepto baptismo. De quo dic vt s̄. Baptismus. v. s̄. i. et s̄. xij. Aut sunt preclisi a iudice. Et sic nullo modo licet recipere sacramenta ab eis vel audire diuina. quia nullo modo p̄t dici tolerari: ex quo per sententiā sunt cōdemnati. vt in. d. c. v̄ra. et ix. q. i. c. i. et ij. et notat Inno. in. c. q̄l̄ter. et qñ cl. ij. de accu. Si vero p̄clisio nō sit facta neq̄ ab homie. neq̄ a canone tenet docto. in dicto. c. vestra. q̄ nō pecco si abstineo a sacramentis etiam voluntarijs. quia non sunt suspensi quo ad nos. c. si. de coha. cleri. et mulierū. Ego v̄z credo quando parati sunt dare. alijs non. nisi in sacramentis necessarijs. vt dixi. quia cum peccent mortaliter sacramēta administrando c. si. de tempo. or. non debeo eos inducere sine necessitate. In necessarijs autē sacramentis quando ab alio nō possum ea habere. quia ego facio ad q̄ teneo. licet ille non: et ideo sibi imputatur. facit glo. in. c. non est de spon. Nec obstat glo. in. s̄. veruz. xxxij. distin. quia loquitur quando possuz habere alium. Non tamen debet esse aliquis nimis scrupulosus. quia potest presumere q̄ saltem habeat attritionem quando ea administrat. Hodie tamen contra iura predicta. quo ad preclisos a canone vel a iudice est facta dispensatio per concilium. Constantiense confirmata per Basiliense. de

Handwritten marginal notes at the top of the page, including '1. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

quo infra. Excommunicatio. viij. §. iij. Et ideo ea serua.

3 **Q**uis dicat toleratus ab ecclesia? Rñ. Pa. vbi s. q. ille qui non fuit condemnatus, nec confessus nec habet operis euidentiam.

4 **U**trum omne peccatum notorium inducat precisio nem seu suspensionem a canone ne exerceat officium suum. Rñ. fm Do. An. in. d. c. v. q. sic. Nec ob stat. d. c. qd solū loquit de fornicatione. ex quo Pa nor. ibidem est cōtra dictū do. An. Sed ego teneo verissimū dictū do. An. quia cōstituto penalis: eti am quo ad penam extendit ad casum simile ex idē pitate rōnis. si ratio in ea cōstitutio ē expressa. vt in. l. his solis. L. de reuo. z dona. Ad hoc ter. opti mus in. l. ij. in. §. qd si curatores. z. §. qd si decesse rint. ff. ad tertulli. z. l. palam. in. §. senatus. ff. de ri. nup. Nec potest dici q. sit interpretatio extēsiua: q. est potius intensiua seu intellectiua. q. lex nō ē aliū q. ipsa ratio legis. vt pbat in. l. non dubiū. L. de le gi. Et q. lex penalis extendat si in ea est scripta ra tio naturalis vel ciuilis. tenet Bal. post Bar. z ē bonus ter. in. c. j. in. §. porro. in. titu. que sunt pri ma causa amitt. bene. Et cū. d. c. vestra p rationē no torietatis peccati concludat notoriū concubinariū suspensum ergo idē erit i omni peccato mortali no torio. Vide qd dicā infra lex. §. vj. z pena. §. v.

5 **U**trum clericus teneat restituere fructus quos percipit de beneficijs existens in peccato mortali. Rñ. q. si peccatū est notoriū. ego habeo p indubi tato q. tenet restituere q. cum sit suspensius. vt di ctū est in precedenti. §. pinde est ac si non resideret quia nullū z inutile. Idē ē. c. inter corporalia. d. tras. la. p.ela. Sicut non nite z n fieri paria iudicant. in. c. veniens. de presbi. non hap. facit qd no. Bar. i. l. j. ff. qd cuiusq. vniuer. vbi p illū ter. cōcludit q. pcurator qui non fecit fidem de mādato pinde est ac si non cōparuisset. z dñs tanq. contumax debet puniri. Nam non exāpere z exāpere sed non pro bare idē est. c. cum super. de conce. preben. z n ēē et esse z nō apparere paria sunt quo ad iuris effe ctū. l. duo sunt ticij. ff. de testa. tu. Et ideo tenet sic supra dixi de n residente. Clericus. vij. §. iij. De occulto vero peccatore credo q. non tenet q. quis tu tius esset restituere. q. z si inutiliter fuet quo ad se non tū quo ad alios aut quo ad ecclesiam

Clericus. ix. debeta quibus

c laribus esse remotis. c. si. de vita et ho. cle. ne cleri. vec mona. p totū. Et q. sint isti actus p dubia inferā.

7 **U**trum clericus possit negociari. Rñ. q. non negocia secularia. c. j. de cleri. vel mona. z. c. n. d. vi. et ho. de. Sed nota fm Pa. in rubrica ne cleri. vel mona. q. negocium seculare dicit duplex. primo large vt comprehendat quicqd puenit ex carnali concupiscentia nō subiecta freno rōnis. Et hoc in nuit ter. in. d. c. j. in prin. vnde dicit negociū secula re. quia p illud vivit omnino seculariter. s. fm secu lum et carnē. et n fm deū et spiritū. Et hoc phibe tur etiam laicis. magis tamen clericis. vt in. d. c. j. Secdo negocium tēulare dicit magis strecte vt cō

prehendat negocium ptinens ad rempublicā mū danā et seclares hoies. Quod quidē licet sit pmul suz laicis. tamen clericis non licet. Vnde in. l. placz L. de epi. et de. dicit ter. q. clerici nihil cōmune ha bent cum publicis actibus vel ad curiam ptinen tib? cur? corpori non sunt annexi. per quē ter. patet q. clerici nullum officium possunt habere i repub lica. vt pbat in. d. c. j. in fi. facit. c. reprehensibile xxvij. q. viij. nec sunt d vniuersitate seculari. vt no tatur in. c. delicta. de ex. pla. Et sic concludo q. de rici non debent attendere nec habere curā d mun danis. nisi quatenus sunt necessaria ad sustentatio nez corporis. ar. j. q. iij. si quis obiecerit vel in casti pietatis. vt infra tutela. §. j. z. s. aduocatus. §. v. cum sequen.

2 **U**trum clericus possit p artificium querece si bi necessaria ad victū. Rñ. fm Pa. in. c. cleri. offi cia. de vi. z ho. cle. q. sic ex honesto artificio. facit. c. j. de cele. mis. z. xj. dist. p totū. Et hoc verum fm glo. xj. dist. in summa. dūmodo ppter hoc se non subtrahat a diuinis officijs. Nec obstat. d. c. j. ne de. vel mona. z lxxvij. dist. p totum. vbi phibe tur omnis negociatio clericis. quia vt dicit glo. in. c. canonū. xij. q. iij. emere cartam p libro cōscri bendo vel conum. p sotulari faciendo z huiusmodi vt sic lucret aliquid p victu non est negociatio sed artificium. z ideo non phibet clericis. z in iuribus preallegatis vbi prohibet negociatio intelligit q. clerici aliquid emunt vt immutatū carius vēdāt. q. hic est pprie negociatio. vt ibidē patz z lxxvij. dist. c. eiciens Secus si preter ppositum bladū qd emerunt superesset venderent. carius z huiusmo di. quia liceret fm Hosti.

3 **Q**ue pēa cleri negotiatoris. Rñ. q. vltra mor tale peccatum si tercio monitus non desiterit per dit priuilegium clericale. vt in. c. si. de vi. z ho. cle. Et quamq. doc. sunt varij in opi. ego saluo meliori iudicio sic intelligo. vt clericus in minoribus sine sit con iugatus sine non q. nō peccat mortaliter ne gociano. dūmodo tale negocium non sit phi bitum etiam laicis. sed si nō est coniugatus potest compelli p priuationem priuilegij clericalis. non q. dem illius. si quis suadente. xvij. q. iij. §. priuilegij quo non possunt verari exactionibus in psona vs in bonis pprijs. vt. l. ij. L. de epi. z de. Coniugati vero non. quia pdunc ipso facto p contractuz ma trimonij. vt in. c. vno. de cle. coniu. li. vj. z. in. c. id bannes. eo. ti. Alij vero qui sunt in sacris aut reli giosi peccant mortaliter. c. fm. ne de. vel mo. Et si militer possunt compelli priuatione priuilegij cleri calis. sicut dixi de existentijs i minoribus. Et q. non pdant tam isti q. prefati in minoribus etiā p trinam monitionē priuilegij illius canonis. si q. suadēte. vt non sit excommunicatus quisquis eol percunt. nec etiā fori. vt possint p criminibus aut excessibus puniri seu condemnari criminaliter vel ciuilitur p iudicem secularem. patet hoc. quia cleri ci coniugati quos oportz negocijs secularibus in tendere. vt in. d. c. iohannes. his gaudent si habitū et tonsuram portant. ergo multo fortius isti non cō iugati. Et credo istud sit securius in cōscientia.

f

¶ **Q**uam requiratur trina monitio: aut sufficiat una generalis: ut perdat privilegium de quo supra: Ita. Pa. in c. d. vi. et hoc de q. oportet sciri na quia non sufficit una: pen. proca. vbi conq. agit de pena incurrenda: r. a. v. q. i. m. s. i. monitionis vltima citatione: hoc voluit glo. notum de. j. d. vi. et hoc de. z. Jo. an. in c. me. de de. non res. i. i. de ob. str. q. vbi a iure req. i. triplex: citatio sufficit una p. p. r. o. a. que h. v. m. i. n. e. c. i. t. a. t. i. o. n. e. v. t. i. l. l. e. r. e. d. e. n. u. n. c. i. a. t. i. o. n. e. s. q. u. o. m. o. d. o. z. q. u. a. n. d. b. i. u. d. i. V. d. e. g. l. o. i. n. c. c. o. n. s. u. l. i. t. d. e. o. f. f. i. d. e. l. e. z. p. a. u. i. n. c. i. u. n. o. m. i. n. e. d. o. m. i. n. i. d. e. r. e. s. s. i. q. u. i. a. h. o. c. v. e. r. u. m. i. n. c. i. t. a. t. i. o. n. e. q. u. i. a. i. u. s. i. t. a. v. u. l. t. s. e. c. u. s. i. n. m. o. n. i. t. i. o. n. e. n. o. c. s. u. f. f. i. c. i. a. t. r. i. n. a. m. o. n. i. t. i. o. s. e. d. o. p. o. r. t. e. t. s. i. t. s. p. e. c. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. g. e. n. e. r. a. l. i. s. E. t. p. h. o. e. f. i. c. i. t. e. r. u. n. d. e. c. i. i. n. v. e. r. s. i. t. a. l. e. s. z. d. i. c. t. a. g. l. o. i. v. e. r. n. o. m. i. n. a. t. i. m. z. q. u. o. d. n. o. r. a. t. i. m. c. s. t. a. t. u. t. u. m. d. e. s. e. n. e. x. l. i. v. j. v. a. l. l. e. r. e. t. i. s. i. f. i. e. r. e. q. u. i. a. m. s. t. a. c. u. t. q. u. i. a. s. t. a. t. u. t. u. m. h. a. b. e. t. v. i. n. l. e. g. i. s. z. p. l. a. t. u. s. p. o. t. e. s. t. a. m. e. n. d. b. a. n. g. e. r. e. p. e. n. a. m. i. n. i. t. a. z. i. n. s. i. l. l. i. g. e. r. e. p. e. n. a. m. s. i. n. e. m. o. n. i. t. i. o. n. e. v. e. r. b. a. l. i. a. l. l. a. s. r. e. q. u. i. r. u. n. t. u. r. i. n. o. m. i. t. i. o. i. n. c. i. j. d. e. c. o. n. s. u. l. i. l. i. v. j.

¶ **S**ed p. quem debet fieri haec monitio? Ita. Pa. no. in c. contingit. el. ij. d. sen. ex. q. non p. iudicem secularem. sed oportet fieri p. episcopum aut eum q. habet iurisdictionem episcopalem super eum z. fin. glo. in c. clericos. de sen. ex. l. i. v. j. n. d. r. e. f. a. r. t. a. n. h. a. b. e. a. t. e. a. m. e. x. p. r. i. v. i. l. e. g. i. o. v. e. l. c. o. n. s. u. e. t. u. d. i. n. e. v. e. l. o. i. u. r. e.

¶ **Q**uam clerici tenentur restituere quicquid lucriati sunt p. negotiatio. eis prohibita? Ita. Ad. in. de. j. d. vita. z. ho. de. q. in foro anime tenet pauperibus dare. viij. q. v. qui habetis. ego credo q. sit bonum consilium. sed de necessitate non. viij. q. v. non sine. in. ver. tanq. sua. Et hoc videtur sequi Zan. z. Lan. in. d. de. j. De quo dic. infra. I. K. l. i. t. i. a. n. o. j. i. v. v. e. r. t. u. r. p. i. t. e. r.

¶ **Q**uam clerici possint exercere officia in bernariorum aut macellanorum? Ita. q. non in uno se personaliter publice exercent. z. iij. monit. nominati a suis prelatis non deservunt clerici coniugati perdunt privilegium clericale omne etiam illud si quis suadente. xvij. q. iij. non coniugati autem solum p. dunt in rebus si deservunt habitum clericale sed si non deservunt. sed incedunt omnino ut licet amittunt etiam in personis. Vnde est q. si presbiter officium dimittunt. reassumunt tunc coniugati q. non coniugati. Intellige q. coniugati reassumunt non ita sicut non coniugati. sed illud in quo gaudent. vt in. c. vico. de de. coniuga. Et ille e. verus intellectus litere. licet alij aliter intellexerint. Nec habentur et de. j. de vita z. h. o. m. e. de. i. m. m. o. p. b. i. b. e. n. t. u. r. t. a. b. e. n. a. m. i. n. t. a. r. e. i. l. i. j. d. i. s. t. i. n. n. o. n. o. p. o. r. t. e. t. I. n. t. e. l. l. i. g. e. m. i. i. n. i. t. i. n. e. r. e. c. a. u. s. a. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. i. s. v. t. i. n. c. d. e. r. i. c. i. e. l. e. a. d. i.

¶ **Q**uam clerici possint exercere officia a p. h. n. s. r. i. l. i. o. r. a. v. t. a. p. t. e. r. e. p. e. l. l. e. s. z. h. m. o. i. t. i. t. a. t. e. m. r. o. m. i. s. f. i. n. p. a. n. i. n. d. e. j. R. a. t. i. o. q. u. i. a. i. h. i. s. s. t. a. n. s. d. e. r. i. c. a. l. i. s. d. e. h. o. n. e. s. t. a. t. e. l. a. b. l. e. r. a. s. S. a. n. p. t. o. r. f. f. d. e. h. i. s. q. u. i. n. o. i. n. f. a. n. o. n. i. n. m. a. n. e. n. t. p. e. n. a. s. t. a. t. u. t. a. m. c. o. n. t. r. a. e. x. e. r. c. a. n. t. e. s. o. f. f. i. c. i. a. m. t. a. b. e. r. n. a. r. i. o. r. u. m. C. r. e. d. e. n. d. u. m. t. a. m. e. n. p. e. c. c. a. r. e. m. o. r. t. a. l. i. t. e. r. s. i. f. u. n. t. i. n. s. a. c. r. i. s. a. u. t. r. e. l. i. g. i. o. r. a. l. i. a. p. u. b. l. i. c. e. e. x. e. r. c. a. n. t. e. s. s. e. c. u. s. s. i. o. c.

culis: paraficio ad sustentationem vite.

¶ **Q**uam clericus possit exercere officium tabelli onatus? Ita. fin. in. c. sicut. ne. de. vel. mo. q. clericus constitutus tabellio a laico non potest si e. m. s. i. c. i. s. p. o. s. t. e. r. i. t. s. i. b. i. i. n. t. e. r. d. i. c. a. t. i. o. n. e. m. i. n. c. a. u. s. i. s. c. o. d. i. c. i. a. s. t. i. c. i. s. f. i. n. J. u. n. o. i. d. c. s. i. c. u. t. T. a. m. e. n. s. i. t. a. n. q. s. i. b. i. i. n. t. e. r. d. i. c. a. t. i. o. n. e. i. n. s. t. r. u. m. e. n. t. u. m. t. u. n. e. t. s. e. d. p. o. s. t. e. r. i. t. e. s. i. b. i. i. n. t. e. r. d. i. c. a. t. i. o. n. e. m. S. i. v. e. r. o. e. s. t. c. o. n. s. t. i. t. u. t. u. s. a. p. a. p. a. v. t. a. b. e. p. i. s. c. o. p. o. q. u. o. a. d. d. i. o. c. e. s. i. m. s. u. a. p. o. t. e. n. t. i. a. i. n. c. a. u. s. i. s. e. c. c. l. e. s. i. a. s. t. i. c. i. s. a. u. t. e. i. n. d. e. b. e. a. t. p. p. t. e. r. o. r. d. i. n. e. s. s. a. c. r. o. s. a. u. t. b. e. n. e. f. i. c. i. a. m. e. c. c. l. e. s. i. a. s. t. i. c. i. s. o. f. f. i. c. i. u. m. i. n. t. e. r. d. i. c. a. t. i. o. n. e. a. r. d. e. d. u. c. i. c. a. n. a. e. l. i. j. z. d. e. i. n. d. i. d. e. c. e. r. n. i. m. u. s. d. e. a. r. b. i. c. o. n. t. i. n. g. i. t. S. i. v. o. s. i. m. i. t. u. r. m. i. n. o. r. a. b. u. s. p. o. s. s. u. n. t. c. r. e. a. r. e. e. a. d. s. i. m. i. l. i. t. e. r. b. e. n. e. f. i. c. i. a. m. a. r. d. d. e. c. s. i. a. n. t. a. c. o. n. t. r. a. r. i. o. s. s. e. n. s. a. l. i. c. e. t. s. e. h. o. n. e. s. t. u. s. a. b. s. t. i. n. e. r. e.

¶ **Q**uam licet clericis ioculatoris officium facere? Ita. q. non publice z. tales sunt qui faciunt spectaculum p. r. i. j. c. o. r. p. e. n. s. f. i. a. t. l. i. j. f. f. d. h. i. s. q. m. o. i. f. a. E. t. s. i. h. o. c. f. a. c. i. u. n. t. p. a. n. n. i. p. s. o. i. n. t. e. p. e. d. u. n. t. o. m. n. e. p. r. i. v. i. l. e. g. i. u. m. d. e. r. i. c. a. l. i. s. a. r. d. d. e. c. s. i. a. n. t. a. c. o. n. t. r. a. r. i. o. s. s. e. n. s. a. l. i. c. e. t. s. e. h. o. n. e. s. t. u. s. a. b. s. t. i. n. e. r. e. d. e. v. i. t. z. h. o. d. e. l. i. v. j. d. i. c. i. t. q. d. e. r. i. c. a. l. i. s. i. n. s. i. c. i. s. e. t. e. t. i. a. m. m. o. n. a. c. h. u. s. p. o. s. s. u. n. t. p. r. i. v. i. l. e. g. i. u. m. c. a. n. o. n. i. s. s. i. q. u. i. s. f. u. a. d. u. n. t. e. r. v. j. q. i. i. j. E. t. v. i. d. e. n. t. u. r. v. e. r. i. e. s. q. u. i. s. d. i. c. h. i. t. t. e. n. e. a. t. J. u. n. o. i. d. d. i. c. i. t. q. d. s. e. h. i. c. c. o. n. s. e. n. t. e. s. i. n. m. i. n. o. r. a. b. u. s. p. e. d. u. n. t. S. i. m. i. l. i. t. e. r. e. t. i. a. m. p. e. d. u. n. t. s. i. m. i. n. o. r. i. t. e. m. p. o. r. e. p. o. s. s. u. n. t. t. r. i. n. i. m. o. n. i. t. i. o. n. e. s. n. o. n. d. e. s. e. r. v. i. t. e. v. i. c. o. d. v. i. z. h. o. d. e. l. i. v. j. J. n. o. c. c. u. l. t. u. r. t. a. m. e. v. t. c. a. s. i. n. i. n. f. i. n. i. t. a. t. i. s. v. e. l. a. l. t. e. r. h. o. n. e. s. t. e. r. e. i. c. a. u. s. a. i. c. e. i. a. l. i. q. u. i. d. f. a. c. i. e. n. t. n. o. n. r. e. p. o. b. a. t. f. i. n. g. l. o. i. n. d. e. c. v. i. c. o. c. t. f. i. a. t. q. d. n. o. J. o. d. e. c. a. r. b. o. n. i. s. t. i. s. z. h. i. s. q. u. i. v. a. r. i. j. s. v. t. i. n. i. s. t. r. u. m. e. n. t. i. s. l. i. t. e. r. v. j. d. i. d. o. n. a. r. e. i. n. g. l. o.

¶ **Q**uam clericus possit esse pcurator secularium personarum? Ita. Pa. in. d. c. ij. ne. de. vel. mona. q. pcurator generalis in causa ecclesiastica bene potest z. e. t. i. a. m. i. n. d. i. c. a. t. i. o. n. e. s. e. d. i. n. c. a. u. s. i. s. s. e. c. u. l. a. r. i. b. u. s. i. n. i. u. d. i. c. i. o. v. e. l. c. i. t. r. a. n. o. n. p. o. t. e. s. t. e. s. s. e. p. o. s. s. i. t. t. a. m. e. s. s. e. i. n. a. l. i. q. u. a. c. a. u. s. a. p. a. r. t. i. c. u. l. a. r. i.

¶ **E**t summariis dic. q. clericus non potest implicatus secularibus disceptare. exceptis causis de quibus supra advocat. S. v. v. z. v. j. Nec pcurator nisi vt dicitur nec conductore rerum secularium nisi causa ne cessitatis ductus. quia tunc potest conducere vineam vel domum vt aliquid. vnde videtur liceret nec canes vel aues sequi. vt in. c. j. ne. de. vel. mona. nec pcuraciones villarum aut iurisdictiones secularis sub aliquibus principibus z. secularibus viris exercere vt iusticiarius eor. fiat. vt in. c. h. nec. eo. titulo. nec sententia sanguinis si est in sacris dante nec sacerdos officium vice comitis aut ppositi secularis habere. c. clericis eo. titulo. nec sententia sanguinis dicere. aut interesse vbi vindicta sanguinis exercetur. nec ppositus balistarior. z. huiusmodi viris sanguinis. nec vllam c. r. u. g. i. e. a. r. t. e. z. que aduisione vel iudicium indigeat. nec impedere benedictionem aque ferventis seu ferro candenti ad purgationem. vt in. c. sententiam eodem titulo. Et oes talia vel aliqd. h. e. z. exercitantes. si tercio a suis p. h. n. s. i. n. o. n. d. e. s. e. r. v. i. t. p. e. d. u. n. t. p. r. i. v. i. l. e. g. i. u. m. d. e. r. i. c. a. l. i. s. v. t. n. o. t. a. n. t. d. e. c. r. o. i. n. d. e. c. s. e. d. n. e. c. J. t. e. m. p. s. b. i. t. e. r. i. s. d. e. c. a. n. i. s. a. r. c. h. i. d. i. a. c. o. n. t. a. p. l. e. b. a. n. i. s. p. r. e. p. o. s. i. t. u. s. c. a. t. o. r. u. b. z. a. l. i. j. s. d. e. r. i. c. i. s. p. l. e. b. a. n. i. s. h. a. b. u. s. p. a. p. i. n. u. r. s. i. b.

excommunicatiois late sententie pena. ne leges. aut
pbifici audiat. vt in. c. fi. eo. titulo. De quo casu dic
vt infra Excommunicatio. vij. §. vij.

Clericus. x. debz esse non vin
dicatiuus. s. pati

ens. vnde precipit eis ne arma portent
nisi ad defensionem. vñ clerici qui reli
cto habitu clericali arma portant. si tercio moniti nō
deponunt. perdunt priuilegiū clericale. de senten.
excommu. c. audicencia.

1 **Quid si miscet se clericus tyrannici vel crude
litati?** R. q. si quis cōtempo habitu clericali guer
ram vel seditionē mouet vñ atrociter deliquit pub
lice aut in factū armoz se immiscet. ipso facto sine
monitione perdit priuilegiū canonis si quis suadē
te. xvij. q. iij. vt in. c. ppēdim. de sen. ex. d. aposta.
c. j. in prin. Priuilegium autem fori non amittit ni
si post monitionem. facit. c. si iudex. de senten. ex.
li. vij.

2 **Utrum clericus miles effectus pdat priuilegiū
clericoz?** R. fm Inno. in. c. j. d. apostatis. q. si fa
cit actū oīno clericatui pstrariū vtrputa exercez seua.
vadit ad bellū statim perdit. quia eligens contrari
am viā excludit ipso facto a prima. xxxij. q. j. cum
renunciat. Si vero non exercet seua nec aliū actū
contrariū clericatui sed viuūt honeste vt clericus etiā
si duxit vxorē virginem. et sic nō perdit. Pa. tñ du
bitat in. c. vt cōsultandis. de de. conu. in eo milite
qui iurauit illa de quibus in glo. l. penul. ff. ex qui.
ca. ma. q. iste actus videt omnino cōtrarius deri
catui qui pugnare non debz etiā cū infidelibus. c.
ex multa. d. voto. Sed pamiū equinus.

3 **Utrum clericus occidens vel mutilans inuaso
rem suum perdat priuilegium clericale.** R. Pa. i
c. clericus arma. d. vi. et ho. cle. q. non.

4 **Utrum p defensione primi liceat eis sumere
arma?** R. Pa. vbi supra. q. si habet iurisdictionē
in loco sic licet p defensione suoz mouere arma si
tñ ipse in ppra psona. c. dilecto. de sen. ex. li. vij. Si
vero iurisdictionem non habet aut sine derico pro
pulsari potest et sic nō debet arma sumere. c. ex ml
ta. de voto. Idem. xxiij. q. viij. re pbenfibile. et vij.
q. j. saccatatus. et qd ibi nō. Si autē non pōt alit p
pulsari tunc licet aggressorem capere verberare et
etiā occidere si aliter non potest. primū defendere
xxij. q. iij. maximianus. et c. si quis potest. et c. di
lecto irregularitatē tñ incurrit sine peccato pdicta
cle. si furiosus. Et de h vide. j. defensio. Et quo ad
irregularitatē homicidiū. iij.

Clericus. xi. debet esse sobrius.

c de vi. et ho. cle. vbi precipit eis vt vinuz
sibi temperēt et a vino se tēperēt. Et q
uis aliqui teneant ibidem q peccet mortaliter si bi
bat vinū sine aqua tñ cōmuniter doc. nō tenēt. sed
sufficit bibere tempate. vnde ter. dicit q debet esse
contentus trina potatione. i. c. quando quod palea ē
xlviij. di.

1 **Utrum liceat eis cogere alios ad bibendū?** R.
q. non. Intellige vltra necessitatem neqz fabulas
inanes cātare. vel turpia ioca. pila vel viso vel lar

uas demonū ante se ferre cōsentiāt qz hoc est dia
bolicū et sacris canonibus. phibitum. vt dicit ter.
in. c. nullus presbiteroz. di. xliij.

Utrum liceat clericis facere conuicia? R. q. 2
sic. si ex charitate dūmō abstineāt a superfluitate de
tractione et irrisione alioz. vt in. c. conuicia. xliij. di.
et in principio et in fine mēse laudes deo reddātur
et aliquid legant de sancta scriptura. vt in. c. qñ. et i
c. p reuerentia. ea. di. alias non licet. vt in. c. non li
ceat. ea. di.

**Utrum debeat benedicere mēsam anteqz. come
dat?** R. q. sic. et post sumptū cibū reddere. gras.
xliij. di. non liceat.

Utrum debeat comedere ante terciam? R. q. 4
non. vt in. d. cū non liceat.

Que debent esse in eoz cōuicio. R. p. primo le
ctio diuinaz scripturaz. Secōdo q nulli detrahatur
Tercio q inanes seculariū negocioz fabule nō reci
tentur et multominus aliud turpe. Quarto q solū
pro sustentatione abus sumat. habent ista in. c. cō
uicia. et c. nullus presbiteroz. et c. p reuerentia. et
c. non liceat. xliij. di.

**Utrum peccent mortaliter et cōtra aliqd p̄fato
rum faciunt.** R. q. nō. s. venialiter nisi qñ turpia
vel laruas demonū ante se fieri consentiāt. qz talia
sunt eis phibita. vt in. d. c. nullus presbiteroz. Et
ideo videt esse mortale. Et licet. d. c. nullus presbi
teroz. loquat solū d p̄sbiteris tñ. c. p̄sbiteri. xxxiiij.
di. extēdit ad omnes existētes in sacris. Qui autē
non sunt in sacris non credo mortaliter peccēt nisi
put etiā seculares in huiusmodi peccarent.

Clericus. xij. debz esse alienus ab

c laritatē inducunt de quo vide infra Ir
regularitas. j. q. sunt q nō possunt pmo
neri. et quibus virtutibus debeāt refulgere. habes
xl. di. p totū. Nā debēt eē exēplū oibus laicis. viij.
q. j. qualis. vbi dicit vebemētē ecciaz cristi destruit
hoc. f. meliores esse laicos qz clericos facit. vj. q. j.
S. vez hac antoutate.

Clericus. xiiij. quo ad bona ip
sorum et eorum dis
positionem.

**Utrum clericus possit testari de rebz
ecclesie mobilibus?** R. Inno. in. c. cū in officijs.
de testa. q. nō. vt ibi. et. c. ad hec. et c. relati. el. ij. xij.
q. iij. c. j. Et nota q omnia dicunt bona eccie que i
tutu ecclesie vel de facultatibz eccie acquisiuit. vt i
c. j. de testa. in ter. et in glo. verūtū glo. in. c. presenti
de offi. ordi. li. vj. post No. tenet q clerici non ha
bentes administrationē et dicunt non habere ad
ministrationē qñ nō habēt beneficiū cui sit assigna
ta ē dos fm Be. in. d. c. presenti. s. simpliciter bene
ficiati. vt sunt canonici et similes quibus id qd ha
bent obuenit sibi ratione psonē non q habeant p
bendā in ecclesia distinctā. qz sic haberent admini
strationem possunt disponere et testari. de fructibz
perceptis vsqz ad diem mortis de consuetudine et
etiā si consuetudo esset possent testari de redditi
bz p̄cipiēdis anno sequēti post mortē sū vt refert
Pa. in. d. c. cū in officijs. Sed ego credo licere qñ
f 2

disponit in pios vsus vel in casibus de quibus in sequenti. §. alias cōsuetudo est irrationalis. ar. c. si. xv. q. j.

- 2 **U**trum clericus possit de rebus predictis donare aut alio modo disponere. Rñ. Pa. vbi supra q. n. nisi in quatuor casibus. Primus qñ tantūde expedit de suo in vtilitatem ecclesie. c. si quis. xij. q. ij. 7. q. v. si ep̄s. q. in hoc casu possit etiaz testari. Immo si non testaret heres posset petere. facit. c. de multa. et qd̄ ibi no. de prebē. l. que omnia. in si. ff. de pecu. et glo. in l. si nō forte. §. si centū. ff. de pdi. inde. Secundus qñ hoc habet cōsuetudo. fm̄ l. no. 7. Lau. in. d. c. si ep̄s. S. Pa. hoc intelligit de rebus mobilibus 7 modicis. Et ego addo quādo disponit pie et rationabiliter. alias non. Tercius qñ donat intuitu elemosine quā clericus etiā in egritudine potest facere. vt in. c. ad bec 7. c. relatum. el. ij. de testa. Quartus casus qñ vult remunerare seruicia; honesta tā a cōsanguineis q̄ ab extraneis recepta. d. c. relati. §. licet. Addo quintū qñ dat religiosis locis. d. c. relati. Et no. practica fm̄ Pa. vbi supra q. si clericus vult autē respectu istoz quatuor vltioz dare faciat ipse dum viuit 7 non relinquat quia nō valet. d. c. ad bec. 7. no. q. quāq; accipit alio modo de rebus ecclesiasticis tenent ad restitutionē. facit quod no. in. d. c. ad bec. 7. qd̄ no. in. c. cū fm̄. de pben. h̄ melius qd̄ no. Pa. c. vt vnusquisq; de pec. de. vide qd̄ dico infra Immunitas. §. l. ij. 7. sequē.
- 3 **U**trum clerici possint de distributionib; quotidianis disponere. Rñ. q. sic. si non habēt administrationem in ecclesia qz dant p̄ stipendio psonali vt in. c. vnico. de de. non residen. l. vj.
- 4 **Q**uid de donatione inter viuos? Rñ. q. valet quia presumi donatū intuitu amicitie vel spe future remunerationis fm̄ glo. in. c. requisisti d. te.
- 5 **S**ed quid de bonis acquisitis intuitu dignitatis clericalis vtrū p̄ nullis dicendis. Rñ. Pe. 7. refert Ly. in auten. licentiā. l. de epi. 7. cleri. q. pōt testari. Et placet l. no. l. c. q. nos de testa. 7. Immo. ibidem q̄ dicunt q. si clericus ratione officij aliqua acquisiuit puta qz fuit capellanus alicuius principis qui multa ei donauit q. pōt de talibus donationis ad libitū disponere multo magis de bonis acquisitis intuitu psonae puta ex successione cognatorū vel donatione amicorū seu industria clericorū vtrūq; doctrina seu artificio pōt disponere. vt in. d. c. quia nos. 7. qd̄ ibi no. Pe. tñ vt refert Ly. vbi s. limitat hoc stex in clericis inferioribus n̄ autē i ep̄o. Et addit Bal. ibidē etiā si esset cardinalis. Idē de p̄lati regulariū ecclesiarū. 7. ē ter. i. d. auten. q̄ solū cōcedit q. p̄dicti ep̄i 7. p̄lati regulariū psonarū possint disponere ad libitū de acquisitis autē ep̄atū vel p̄lationē et de acquisitis in ep̄atu vel p̄latione p̄ cognationem vsq; ad quartū gradū. de reliq; vero qlitercunq; acquisitis nō potest disponere h̄ acquirunt eccie. Cōsuetū op̄i. aliter tenet. vt. j. legatiū. j. §. ij. Sed ego limico in istis i quibus pōt facere qd̄ vult vix esse nisi in qnq; casibus. Primus qñ ipse esset obligatus restituere ecclesie. vtrūq; qz dolo vel culpa nō leui tñ fm̄ Immo. in. d. c. cū in officijs dānicauit ecclesiarū sed q. teneatur de leui culpa etiam ē ter. 7. apertus.

L. arbi. tu. l. quicqd̄ facit. ff. de admi. tu. l. si res. Si cut etiā vt no. Immo. in. c. ea; que. de offi. archi. ille q̄ accipit p̄cū p̄ deposito fuando tenet de leui culpa sic 7. qui dignitatē habet cui hoc officiū ē annexū scz p̄uandi bona ecclesie tenet. cū plus sit h̄ie dignitatem. Nec ob. l. noia. L. arbi. tu. vbi si noia debitorū minus ydonea sūt q̄ tpe tutele erāt bona n̄ tenet tutor nisi fuerit in lata culpa. ff. de admi. tu. l. tutor q̄ reprobū. §. cōpetit. vbi tutor emens p̄dia minus ydonea. nō tenet nisi de lata culpa. qz sunt casus speciales h̄ regulare ē vt teneat d̄ leui culpa. et sic tenet Ber. 7. l. no. in. c. ea; q̄. de offi. archi. Secundus si de bonis ipsius ecclesie alicui fecit ḡram fm̄ Immo. vbi s. allegat. l. cū ostendimus. ff. de fidei. iuss. tu. 7. l. eo. l. ij. 7. vlti. Tercius casus si passus est p̄pter negligentia suā rem ecclesie p̄scribi; fm̄ Pa. in. c. ex p̄sentū. d̄ pigno. allegat. c. placuit. el. ij. xvj. q. iij. Quartus ē si redditus in vsus in bonos cōuertit. xij. q. iij. c. j. Quintus i casibus de q̄b; s. dixi. Clericus. iij. qd̄ tenet ad restitutionē. quia i istis casibus p̄mo tenet satisfacere ecclesie anteqm̄ aliud disponat. De hoc etiam vide immunitas. §. l. ij.

6 **U**trum acq̄sitū p̄ sacerdotē in iniungendo penitencias parrochianis debeat esse ecclesie? Rñ. Immo. in. c. cū inter. d̄ ver. sig. q. sic. Et ideo disponere ad libitū non potest.

7 **U**trum p̄latus inducens testatorem ad sibi relinquendū q. eccie reliquisset teneat illud restituere 7 an possit disponere? Rñ. Pa. in rubrica. d̄ pe. de. q. quidā dicit q. potest disponere. p. l. quicqd̄ L. ar. tu. S. Ly. formādo h̄ac. q. in tutore dicit q. si blando f̄mone ipsum induxit ad sibi relinquendū. q. nō tenet. ar. in. l. si. ff. si q̄s alie. te. vbi patz q. talis nō cōmittit delictū. Si vero dolo seu fraude eū induxit tenet eccie ad interesse. S. q. teneat ecclesie simpliciter. ter. ē cū glo. in. c. q̄cūq; xij. q. iij. vbi patz q. p̄latus tenet ad interesse eccie. qñ ei potuit q̄rere 7 neglexit ad istar tutoris. vt i. d. l. q̄cūq; et in. l. pupilloz. l. de admi. tu. Nec etiā debet vtilitatem suam p̄ponere vtilitati ecclesie. sicut nec tutor vtilitatem suam vtilitati pupilli. l. tutor. fm̄ dignitatē. §. j. ff. de admi. tu. l. si vt certo. §. cōmodatū. ff. como. ff. de po. l. qd̄ nerua. in si. 7. vij. q. j. p̄sentū. 7. c. placuit. Pa. vbi s. tenet 7. seq̄t op̄i. Ly. S. ego credo vix in tutore. qz de eo pōt dici q. suā psonā pōt preferre cuiusq; ar. c. petitio. de iure in. 7. de pe. di. sti. ij. bec que de qlitate. h̄ in p̄lato teneo glo. cū ter. in p̄dicto. c. quicunq;.

8 **C**ui restituet q̄ idebite aliqd̄ ab ecclesiasticis recepit? Rñ. Rodo. 7. Ray. q. autoritate iudicis penitentialis fiet restitutio eccie cui ablatum est si pauper est ecclesia. vel si est abundans fiet pauperibus qui indiget. Idē l. no. ar. xvij. q. iij. si q̄s in anno.

9 **U**trum clericus q̄ re ecclesie meliorauit ex sua industria. possit de sua melioratione disponere? Rñ. q. non. facit. c. inq̄rendū. 7. c. si quis. de pe. de. Ra. uo qz ad hoc tenet si de eius fructibus viuit p̄ dicta in. q. p̄ce. Secus si de patrimonio vel de suo melior essent. vt s. dictū ē. §. ij.

10 **U**trum relictū clerico in dubio p̄sumat intuitu

ecclesie datus. R. q. si administrationem no. h. by no. presumit. secus si administratione h. by. An ad con- iecturas est recurrendum. vt in. c. requisisti. de testa. et qd. no. Inno. in. c. cum in officijs. co. u. vide in- fra legatu. j. s. xvj. z. xvij. z. xvij.

11 **U**trum clericus possit de bonis eccleie dotare foro- rem vel alere parentes? R. Pa. in. c. puenit. de ar- bi. q. sic forore vel alia p. sanguinea si idiget de reddi- tibus ecclesie. pbat. p. c. j. d. co. de. z. m. n. z. p. glo. cu- ter. in. c. oino cofitemur. xxxj. di. vbi glo. dicit q. de- ricus habens uxorem vel filios potest eos pascere de redditibus ecclesie ergo multo magis dotare. cu- causa dotis sit fauorabilior q. ca. alimentoz. vt no. Ly. facit qd. no. in. l. cu. in plures. s. pe. ff. de admi. tu. z. in. l. no. omni. l. co. u. in glo. Et hoc intellige si indigenet. vt in. glo. prefatu. c. omnino. z. non ad pompam vel ad aliu statum. ar. eo. que no. xliij. dist. in pun. q. sic ra. dantes q. recipientes tenent ad re- stitutions. ij. q. vj. puenit. z. no. Adar. z. Lar. i. de. ij. de. vi. z. ho. de. L. m. n. t. i. quo ad accipientes vt teneant ad restitutione verum q. clericus e. no. sol- uendo. alias non q. accepit de rebus que alienari possunt ad libitu clericoz. sicut s. fructus z. h. m. o. i. scdm vide z. placet. licet alij indistincte velint q. te- neatur. qd. esset tutius.

12 **U**trum periculum qd. e. aduentiu in laico sit q. si castrense in clerico? R. Pa. in. c. q. nos. de testa. z. i. c. constitutus. de resti. inite. q. sic. Et id. licet sit filius fa. m. usufructus non acquirit patri. Hoc tenuit Do. in. d. c. quia nos. z. casus est in auten. p. b. i. t. e. ros. l. de. epi. z. de. vbi dicit q. res ad dominium clericorum venientes sint eis ad similitudinem ca- strensim vt testari possint.

13 **Q**uis succedit clerico decedenti ab intestato? R. q. in bonis ecclesie ecclesia. in bonis vero suis de q. bus potest ad libitu dispencere succedent cofang- nini si habet. xij. q. iij. q. c. q. z. q. vlt. c. vlt. in au- ten. de ec. tu. s. quis eps. q. si non habet tales q. de iure veniunt ab intestato. succedet ecclesia. c. j. de suc. et ab inte.

14 **U**trum clericus ordinatus ad titulu patrimo- nij sui tacite vel expresse possit de dicto patrimonio ad libitu disponere? R. q. sic fm. Sc. in. c. si eps. de preben. li. vj. nisi expresse sit actu q. transierit in rez ecclesiasticam fm. Jo. de lig. z. Jo. an. abid. In du- bio vero cu. nescat an bona fuerint ecclesie vel pso- ne psumediu e. p. ecclesia. si m. constat cu. habuisse ali- qua h. dubitat an sint ista vel illa psumit. p. posses- sione. z. ali. p. b. i. t. ar. xij. q. iij. c. j. z. q. v. c. j. i. si. Si nullus sit in possessione z. in dubio statit fiet distri- butio equalis de suc. ab inte. c. ij. in glo.

Clericus. xiiij. ulegra.

1 **Q**uero que sunt p. uilegia clericoru? R. Pa. in. c. eps. de pben. q. omnia p. uilegia militu que congruunt clericis habet. d. qui bus p. uilegijs militu dicit in glo. l. pe. ff. et q. cau. ma. Ratio quia sunt veri milites. Illi imperato- ris: h. isti dei. facit. c. j. cu. glo. de de. egro ter. cu. glo. i. c. cristianis. xj. q. j. z. similiter glo. i. c. militare. xxiij. q. j. z. tex. cum glo. j. q. iij. saluator circa medium.

Et merito dicit que conueniunt clericis. q. ignora- tia iuris non imputat militi cuz habeat vacare ar- mis. l. j. z. qd. ibi no. l. de iur. z. fac. igno. h. si sic de- ricis cu. habeant sciencie itendere. fm. q. dicit s. Cle- ricus. ij. s. iij. z. sic de ceteris. vbi p. debito conueniri non possunt vltra q. facere possunt. nec tenent ce- dere bonis. l. miles. ff. de re mil. nisi sit ex delicto co- tractu. vt s. cedere bonis.

Ite Ber. enumerat. xiiij. que recitat Lar. i. de. j. de. vi. z. ho. de. Primu q. non conueniunt cora in- dice seculari. de fo. co. p. c. si diligenti. Scdm q. ver- berans eos est excommunicatus. xvij. q. iij. si q. s. i. a. dente. Terciu q. non tenet p. stare munera seu one- ra psonalia vel realia. de imu. ec. nimis. vide. j. im- munitas. s. xxxij. cu. seqntib. Quartu q. possunt vendicare rem co. cessam eccleie ante traditonem. l. si. l. de. fa. san. ec. z. c. ex lris. d. co. s. re. Quintu q. gau- dent eod. p. uilegio familie coz. xj. q. j. clericu. el. j. xxxij. di. eos. z. vtrobiq. in glo. Intellige quo ad fo- ru vt in dictis glo. patet. Sextu q. facientes statu- ta contra clericos s. t. excommunicati. de imu. ec. eos qui. li. vj. Septimu q. solu clerici pnt obtinere b. n. ficu ecclesiasticu. de trasac. ex lris. Octauu q. p. lras contra laicu ipetratas cu. clausula generali no. pnt conueniri. vt in glo. c. sedes. de rescrip. Nonu q. si tenent dare sportulas. de vi. z. ho. de. cu. ab omni. Decimu q. acquisita ena sub p. tate p. is disponit. vt voluit auten. p. b. i. t. e. ros. l. d. epi. z. de. Undeci- mu q. p. rebus suis recuperadis agere pnt sine co- sensu patris. no. archi. in. c. si. de iudi. li. vj. Duo- decimu q. p. necessitate si pnt distrabi a p. e. fm. l. ij. l. de. pa. qui. si. di. Tredecimu q. fuus sciencie do- mino clericatus libera a fuitute d. n. i. c. z. potesta- te. liij. di. si fuus. Quartu decimu q. pnt facere col- legiu. ar. c. si. de re. do. vbi soluz religio. p. b. i. t. e. qd. laicis no. licet nisi vt dicam. j. collegiu. z. de multis alijs p. uilegijs. j. c. munitas.

Utrum clericus coniugatus supradictis p. uile- gijs gaudeat? R. q. no. S. si cotrahit cu. virgine z. desert tonsura z. vestes clericales. solu gaudet i. d. i. obus. primo p. uilegio canonis si q. s. suadete. xvij. q. iij. Secdo p. aliquo crimine no. pot. trahi ad iu- diciu seculare. nec uidet secularis p. t. ex. t. u. cuiuscuz excessus pot. eu. punire pecunialiter vel psonaliter c. vnico de de. contu. li. vj.

Utrum clericus possit vti statutis z. consuetudi- nibus laicorum ad suu comodum? R. Pa. in. c. si. de. vi. z. ho. de. z. facit ter. in. ar. q. sic facit z. ter. in. c. ad nostru. de p. b. i. t. Attamen eos no. ligant in coz. p. u. d. i. c. i. u. Vide glo. in. c. j. ne. se. va. z. qd. dicit infra sta- tutu. s. vij.

Coactio alia absoluta qua q. s. to- taliter cogit ad aliqd. fa- ciendu corpaliter cotra eius voluntatem sicut ille qui ligat z. h. m. o. i. de q. in. c. p. e. b. i. t. e. ros. l. di. z. q. m. s. aliquid faciat ex tali coactioe cotra deu no. peccat: vt p. z. in. d. c. z. no. glo. in. c. ad eius. v. di. facit. c. qd. latenter. z. qd. ibi no. de re. iur. Qd. itellige vtz. nisi aio. cofentiat post. Est et alia coactio q. d. i. c. o. n. d. i. t. i. o. n. a. l. i. s. qua quis cogit vt vnus de duobus eligat. de qua in. c. lectores. xxxij. disti.

Coadiutor

et in glo. p̄dicta. 7 hec non excusat in peccatis. c. fa-
cris. de bis que vi metusue causa si. De qua dic vt
infra metus. §. vj.

- 1 **Q**uod coactus suscipiat baptismū vel ordines.
R. glo. i. c. ep̄s. lxxij. di. 7 Inno. in. c. fraternitatis
de hereti. q. si coactio fuit absoluta. nō. h. in coactio-
ne condicionali suscipit caracterē q̄uis non gratiā
vt s̄. baptismus. vj. §. vj.
- 2 **Q**uod iurata facta deo p̄ coactionē ei placeat.
R. q. nō. xxij. q. v. ad fidem. 7. xx. q. iij. p̄fens. vti
lia tamen sunt facienti sed non ad salutem. nisi di-
spositue.
- 3 **Q**uod matrimonium teneat p̄ coactionē p̄tractū.
R. p̄ absolutā certū est q̄ non: sed p̄ conditionales
tenet nisi interuenisset metus qui posset cadere in
constantem. de quo dic vt. j. metus 7 matrimonii
am. iij. Impedimēto. ij.

Coadiutor

dari non potest ep̄o
et alijs superioribus
c. prelatis sine licentia pape nisi in duobus
casibus. Primus q̄n ep̄s vel alius supe-
rior: prelatus est grauatus senio: aut valitudine cor-
porali ita grauatus qd̄ p̄petuo suū officium nequit
exercere. tūc de cōsilio 7 assensu capitali sui. vel ma-
ioris p̄tis vniū vel duos assumere pōt coadiutores
Sec̄s q̄n p̄fati p̄lati essent amētes. ita q̄ velit vel
nolit nesciāt eripere. tūc capitulum vel due p̄tes
vniū vel duos coadiutores eis dare possunt. vt i. c.
vnicō de de. egro. li. vj.

- 1 **Q**uibus dari debet coadiutor? R. fm̄ Inno.
in. c. nisi cū p̄uidē. de renūc. q̄ debet dari cuiusq̄ p̄-
lato qui non potest suū officium exercere. vij. q. j. q̄n
p̄ totum.
- 2 **Q**uod dilapidanti bona ecclesie sit dandus.
R. Inno. in. c. venerabili. de offi. dele. q̄ sic.
- 3 **Q**uid pōt coadiutor? R. habet liberā 7 legit-
timā administrationē. excepto q̄ nihil pōt aliena-
re: vt patet in. d. c. vnicō. nec debet aliquid de bōis
ecclesie cui ē coadiutor: sumere nisi sumptus mode-
ratos vt ibidē vide ad hoc. c. scripsit. vij. q. j.
- 4 **S**ed numquid ep̄i 7 alij p̄lati superiores possent si-
bi facere cōmissariū in adiutorium? R. q̄ sic: vt not.
doc. in. d. c. vnicō. Et differt iste a coadiutore. quia
non habet nisi eā autoritatē quam sibi nolunt dare
secus in coadiutore.
- 5 **Q**uando expirat officium coadiutoris. R. q̄ mor-
te illius cui datus ē coadiutor: vt no. doc. in. c. grā-
di. d. sup. ne. pla. li. vj.

Cogitatio

nō meret̄ penā ab ho-
mine cum suis termi-
nis est cōtēta. de pe. di. j. §. cogitatio. in
ter. et in glo.

- 1 **Q**uod cogitatio deliberata in malū mortale. sit
peccatū mortale? R. q̄ sic. xlix. di. c. hic eteni. §. pō-
derosus. etiā si opus nō sequat̄.
- 2 **Q**uod cogitatio morosa sit peccatū mortale. R.
cōsensus in delectationē alicuius actus q̄ ex gene-
re suo sit peccatū mortale. ē peccatū mortale fm̄ s̄-
ctū Bo. i. ij. di. xxij. 7 Ri. ibidē. 7 Alle. sc̄da sc̄de
in tractatu de peccato veniali. 7 in hoc. cōiter cōcor-
dat doc. Delectari cū cōsensu solū ē cogitatione. q̄

hoc puenit et inclinationē affectus in ipsam cogi-
tationē. q̄ quidē fm̄ se nō ē mortale peccatū h̄ quā-
doq̄ veniale. vt cū quis inuolūter cogitat d̄ ca. q̄n
q̄ nullū. vt cū quis vult cogitat. puta q̄ vult p̄-
dicare vel disputare. ideo cōsensus in talē delecta-
tionē nō erit mortale. fm̄ Tho. p̄ma sc̄de. q. lxxij.
ar. viij. h̄ solū q̄n delectat̄ de fornicatione cogitata.
et cōsentit in talē delectationē fm̄ p̄fati Tho. vbi
s̄. Si vero cogitationi morose nō adest cōsensus i
delectationē cogitationis actus p̄bibiū. tunc fm̄
s. Tho. vbi s̄. distinguendū ē q̄ aut imminet peri-
culū casus in peccatū mortale 7 tunc si aduertit
periculū quod sibi imminet 7 non repellit. h̄ patē
in b̄mōi cogitationibus occupari. tunc fm̄ mḡfos
peccat mortaliter. Si vero non aduertit periculū
delectationis nec repellit. non peccat mortaliter. Et
hoc magis mihi placet. 7 est tutior. q̄uis aliq̄ dicat
non esse mortale etiā q̄n aduertit periculum. dum
mō nō cōsentiat in delectationē. S̄t q̄n nō iminet
periculū casus. nō ē mortale peccatū si nō repellit.
h̄ nō periculosū. Collige ergo sic q̄n q̄s habet cogi-
tationem in qua quis delectat̄. q̄ aut delectatio est
de eo q̄ nō est peccatū vel saltē mortale. 7 sic quā-
tūcūq̄ in eam consentiat. nō peccat mortaliter fm̄
Ri. vbi supra. puta mulier vidua cogitat de actu
coningali quē habuit cum marito. licet delectetur
in ipsa delectatione cogitationis vt p̄terita nō vt p̄-
senti nō peccat mortaliter nisi imineat sibi periculū
casus puta pollutionis 7 b̄mōi. q̄ tunc si aduertit
peccat mortaliter non repellendo. Si vero ē de co-
quod ē mortale ex genere suo. vt fornicari 7 occide-
re hominē p̄pter vindictā et b̄mōi. et tūc aut placet
ipsa delectatio 7 operis cōsummatio si facultas ad-
esset et sic est mortale peccatū. Aut placet delectatio
h̄ displicet operis cōsummatio. et s̄t ē mortale pec-
catū. Aut neutrum placet. et tunc si iminet piculū et
aduertit. si non repellit. est mortale fm̄ tutiorē viā
Si autē non iminet periculū. aut non aduertit. sic
erit veniale si non repellit. Si autē statim repellit sic
nullum est peccatū. Si autem delectatio solum est
in cogitatione non in re cogitationis. puta delectio
de aliqua cogitatione quia ē pulchra adiuuentio et
b̄mōi. et tunc si ē p̄pter bonū finem puta vt p̄dicet
contra tale peccatum. vel disputem. sic est merito-
rium. Si autem non est p̄pter finem bonū h̄ p̄pter
vanitatem. sic erit peccatū veniale nisi vt dixi im-
neret periculum quia tunc vt dictū ē peccaret mor-
taliter quando aduertet non repellendo. Et de
hoc etiam vide infra. Sensualitas. quando ē pec-
catū vel non.

Cognatio est triplex. carnalis. le-
galis et spiritualis. de
c. quibus Vide. j. matrimonium. iij. Impe-
dimēto. vj. et. vij. et. viij. et. xv.

Collegium quia simul colligunt.
vel q̄ simul cobra-
bit̄ dictū ē fm̄ glo. in. l. j. ff. qd̄ cuiusq̄
vni. Et d̄i ecclesiasticū. si maior ps vel
eqlis est clericor̄ q̄ magis dignū trahit minus di-
gnū. c. qd̄ in dubijs. d̄ cōse. ec. vel al. l. qd̄ maior. ff.
de mi. no. Bar. in. ff. de colle. illi.

1 **Utrum liceat facere collegiū?** R. Inno. in c. dilecta. de excess. pla. licet alij aliter dicant q̄ hoies cuiuscunq̄ p̄fessionis. vt grāmatici vel negociatores et hmoi p̄it simul cōuenire p̄p̄ia autoritate et facere sibi rectorē et iudicē. dūmō cobeāt vel collegiū faciant p̄ cā honesta. puta ad defensionem iusticie sue vel ne in officijs suis fiat fraus et multo magis si faciant cā pietatis vel religionis. Et q̄ liceant talia collegia patet. L. de iur. om. i. l. si. ff. qd̄ cuiusq̄ vni. l. j. ff. ad tre. l. omnibus. et de pecu. c. quia. et ff. de colle. illi. l. j. s. j. vbi aliqua phibēdo concedere videt̄ alia collegia. et ibi enī dicitur q̄ senatus cōsulto illicita arcentur. q̄ licita cōcedunt. et illicitum est qd̄ fit p̄ malo aliquo et destruendū ē. l. v. ff. de colle. illi. Dicit Bar. in l. j. ff. de colle. illi. qd̄ de iure cōi collegia que sūt cā religionis sūt p̄missa. l. j. i. p̄n. ff. qd̄ cuiusq̄ vni. facit qd̄ no. Jo. l. c. dilecta. de excess. pla. et Inno. et Ho. in c. inter dilectos. de do. et quod no. pe. de p̄sio i tractatu de canonica portione episcopi. c. iij. Qd̄ no. quia facit p̄ istis disciplinatis et huiusmodi. contra quos clamant aliq̄ i quisitores.

2 **Sed quot hoies faciunt collegiū?** R. q̄ duo vt tres. de dec. c. j. fm̄ leges tres requirunt. vt. l. nera. tius. ff. de ver. sig. h̄ decē homines faciunt plebey vel populū. r. q. iij. vnicō. et r. vel r. faciūt turbaz ff. de vi bo. rap. l. p̄tor. la. ij. s. j. sicut. r. oues faciūt gregē. ff. de abige. l. oues. vnus vel duo faciūt familiam. ff. de ver. sig. l. detestatio. in fi. vide glo. in c. j. r. q. j. h̄ paterfam. d̄ q̄ h̄z dominū in domo. licet filios non habeat non enī p̄sonā solā demonstramus. h̄ et ins. dicit. l. p̄nunciatio. in. s. pater. ff. de ver. sig.

3 **Utrum deserentes collegiū debeāt habere partēz sūā bonoz collegij?** R. Inno. vbi s. q̄ sic. de his q̄ in eo cōferunt ipsi de collegio. et sic loquit. l. j. s. ff. de colle. illi. facit p̄ hoc. l. ij. s. viaz. ff. ne quid in lo. pu. de de. cōm. qd̄ ad te. vbi no. d̄ hoc. r. q. vj. de lapsis. S̄ de alijs q̄ donant vel legant vniuersitati non debet h̄c p̄tē. facit. l. sicut. s. si quid. ff. qd̄ cuiusq̄ vni. et alijs no. in glo. d. s. si. que concor. cū Inno.

4 **Utrum collegiū differat a societate?** R. Inno. vbi s. q̄ sic. p̄ in. l. j. ff. qd̄ cuiusq̄ vni. vbi d̄ q̄ socij alicuius p̄fessionis possunt facere collegiū ergo societas non est collegiū. Itē collegiū residet i vno ff. qd̄ cuiusq̄ vni. l. sicut. i. si. h̄ societas morte vni socij soluit. ff. p̄ socio. l. adeo. morte socij sūt societas vt nec ab initio pacisci possumus vt heres succedat societati. dicit̄ tex. ibi.

5 **Utrum collegiū possit sibi facere vnū rectorē sub quo possint omnes de collegio cōueniri.** R. q̄ sic. tex. ē i. l. si. L. de iur. o. iur. et tenent̄ ei obedire. vt ibi.

6 **Utrum destructo collegio extinguant̄ oīa priuilegia eius.** R. Inno. Pa. in. c. ij. de po. pla. q̄ sic. si est ecclesiasticū et destruat̄ p̄ superiorem. Si vero ē seculare sunt op̄i. h̄ verior fm̄ cū ē q̄ durāt apud ciuitatem vel locū si ipsi ciuitati erant concessa sicut in ecclesiasticis durat apud ecclesiam. vide de hoc s. ciuitas. s. j.

Utrum collegiū vel vniuersitas petat restitutio nem in integrum sicut minor. R. Inno. aliqui dicūt q̄ sic. S̄ tu tene vez in collegio pio sicut sunt hospitalia et hmoi fm̄ Jo. an. in. c. ij. de resti. in inte. lib. vj. ar. c. requisisti. de testa. S̄ Pa. in. c. j. de re. in in. qui hoc sequit̄. allegat. l. omnia. L. de epi. et deri. q̄ dicit omnia priuilegia concessa ecclesijs extendi ad hospitalia et pia loca. vide de hoc supra ciuitas. s. iij.

Quomodo collegiū potest disponere sup̄ re p̄nati et quot debēt conuenire vt possint aliquid facere. vide infra statutū. s. rj. et r. xij. et infra de cto. s. r. vj.

Collusio est aliquē cū suo aduersario pecunia mediante vel gratia pacisci. vt pro se in causa vel iudicio p̄mittat sententiam de collu. c. j. et se.

Utrum liceat colludere cū aduersario. vide supra Accusatio. s. rj.

Colonus quō efficitur quis. R. Inno. Pa. in. c. indicatum de immu. ec. q̄ tunc qm̄ p̄. xxx. annos tāq̄ obligatus et abscriptus solo stat. H̄o vult q̄ etiā requirāt p̄missio. Secus si non tanq̄ obligatus vt in colonis n̄ri temporis in q̄b̄ nulla acquirūt fuitus. ar. l. p̄ponius q̄rit. s. j. ff. quē ad. ser. amit. Et no. fm̄ Ho. in sum. de natis ex libero ventre q̄ qd̄ dicunt ascripticij. q̄. l. p̄ scripturā solo vel terre aut glebe sunt ascripti. Quidā dicunt censu. et eodē mō cōstituūt sicut ascripticij. h̄ differūt q̄ isti sūt obligati ad terciā vel quartā et hmoi p̄tem. Censu vero certū censū soluere tenent̄ annuatim. l. ij. L. i. q̄. cau. co. cen. do. ac po. Quidā dicuntur p̄petui. Olim enī tpe famis p̄stituebant reddere ex publico. et ideo q̄ ribaldos q̄ se simulabāt in alidos p̄debāt si erant liberi in p̄petuo habebāt colonatu. si fui p̄ditōri dabant. L. de medi. et vali. l. vnica. Et fm̄ Bar. ibidē. licet redditus nō cōstituantur h̄z locū bec pena hodie. Nec obstat autē de questo. s. si vero. q̄ loquit̄ qm̄ p̄dit a publica p̄sona. q̄ tunc in publicū opus dant. fui vero sūt d̄s̄is. et. l. vnica p̄dicta loquit̄ qm̄ a puata p̄sona p̄dunt. Quidā sūt iquilini stricte. vt sunt q̄ sūdo tenent̄. tū in suburbio p̄nt cōmorari et differūt a colono q̄ tenet̄ ibi habitare in fundo. Inq̄lini large sūt qui domū nostrā inhabitāt ad certū tps̄ soluendo certū qd̄. vt in. c. p̄pter. de loca. Quidā dicūt originarij. vt sunt nati ex colonis siue in possessione siue alibi. vt in. l. cū satis p̄mo. R. Inno. L. de agri. cēsi. et colo. l. ij. Et hoc vez si m̄ erat colona als̄ sec̄. facit. l. si. L. de agri. cen. et co. Quidā sūt coloni sicut plices q̄ sub certa mercede p̄dia colenda accipiunt annuatim. et hi omnes agricole nomine aliquando comprehenduntur. Vnde agricola quasi agrū colens.

Utrum colonus q̄ terrā colendā accepit ad terciā vel quartā p̄tē vel aliū redditū possit deducere semen vel expēsas alias? R. Inno in. c. tua. el. ij. de deci. q̄ nō de iure. nisi p̄ spāle pactū aliud fiat. Et si pactū non sit consuetudo debet attendi si est. q̄ si non ē stabimus iuri.

Commenda

Commenda quō possit haberi de beneficio eccl^{ie} clericali. vide s. beneficiū. §. xxxvij.

Commisso facta p papaz alicui

Commisso expresso noie dignitatis faciendo mentionē q̄ residet i alio loco facit vt talis possit cognoscere i loco residente fm Jo. an. in. c. exhibita. de re. pmut. Vbi vero non fit mēto de residentia. tūc commissio est facta in loco dignitatis expresse. nec extra illā d̄y occum poterit cognoscere de illa causa. c. statutum §. in nullo de rescript. lib. vij. 7 quod ibi notatur.

Commisso facta in genere de dispensando restrin^gatur ad mediocritatez. dic vt supra. Ele ricus. j. §. vlti.

Commodatū est alicuius rei

Commodatū ad aliquē spe cialem vsum gratuito facta cōcessio fm glo. in. c. vnico. de commo. Et p declaratione prescripte diffinitionis multa sunt querēda.

Commodatū cōstat solum in rebus mobilibus: R. glo. p̄dicta q̄ nō. h̄ etiā in rebus immobilibus. similiter 7 in corpaliibus. puta fuitute habitā di. ff. cōmo. l. j. vbi ter. dicit posse cōmodari rē mobilem 7 etiā soli 7 etiā habitationez.

Commodatū cōstat in rebus que vsu consumū: R. q̄ nō nisi cū cōcedunt ad pompā vt ditior appareat. ff. eo. ti. l. iij. §. vlt. 7 l. se. Et ideo patet verbi alicuius rei.

Commodatū possit res ad incertū vsum: R. q̄ non. q̄ tūc precariū esset. 7 in hoc differt. quia precariū ad incertū vsū ē quo ad tempus duratio nis puta p se 7 heredibus suis. ff. de p̄ca. l. cū p̄cario. Commodatū vero ad certū vsum. q̄. l. h̄z tps tacitū vel expresse. ante qd̄ non pōt reuocari. Et dico tacitū. puta cōmodari tibi libru ad trāscribenduz h̄z tps in quo possit cōmode trāscribi. ff. commo. l. iij. §. vlt. 7 l. iij. 7 l. i. si vt certo. §. interdum. l. vlt. fm Inno. in. d. c. vnico.

Commodatū possit reuocari cōmodatū āte vsuz expletū. R. q̄ nō. d. c. vnico. 7 l. in cōmodato. §. sicut. ff. eo. ti. Precariū vō bene pōt reuocari. q̄ non est ad certū vsum. ff. de p̄ca. l. iij. §. j. 7 de p̄ca. c. vlti. Et si reuocat ante tps tenet de dāno cōmodatario. l. i. rebus. ff. cōmo. Limite tamen hoc in cōsciētia verū nisi cōmodatus siml̄ erat passurus dānu nisi reuocasset. 7 cōmodatarius alias etiā puidere n̄ potuisset. q̄ potius ex re mea debeo tibi cōsulere ne cōmodatarius pōt dici deceptus. ex quo alias etiā sibi puidere nō potuisset.

Commodatū si cōmodatarius n̄ potuit sine culpa sua re cōmodata vti infra tps p̄fixū tacate vel expresse nunq̄d inuito dño possit in alio tēpore: R. Bar. i. l. in cōmodato. §. sicut. ff. cōmo. 7 sequitur p̄a. in. d. c. vnico. q̄ nō. quia cū dñs certet de dāno vitando. 7 ipse d̄ lucro captādo debet casus potius cōmodatario imputari. facit. l. i. si vno anno. §. itē cū quidā. ff. locati.

Commodatū vtes re cōmodata cōtra volūtate dñi sci enter ad alium vsum teneatur: R. q̄ sic ad restitu-

tionem. d. l. si vt certo. §. h̄ interdū. immo cōmisit furtum 7 peccauit cōtractando rē alicui inuito do mino. 7 aliquando possit esse mortale. puta quando est res magni ponderis 7 dāni vel ex intentione q̄ etiā faceret in magno dāno. sicut de furto dicit i. furtuz. §. xxxij. Si vero credit dñm pbabiliter cōcessurum nō p̄mittit furtū. Si vero dubitat. sic p̄mittit furtum. l. qui vas. §. vetare. ff. de fur. Idēz q̄ nō credit pbabiliter. §. placuit. isti. de obli. que ex delict. naf. in glo.

Commodatū cōmodas vasa viciosa vel equū teneat de dāno primi: R. q̄ sic fm glo. 7 doc. in. d. c. vnico. si scienter hoc facit nec reuelauerit cōmodatario. Secus si ignorabat viciū. ff. cōmo. l. in rebz. §. possunt. 7 §. item q̄ scīs. 7 l. pe. secus in locato Et sic patet quare dictum est ad aliquem specialē vsum.

Commodatū in cōmodato possit interuenire merces: R. glo. in. d. c. vnico q̄ nō. q̄ si interuenit merces trāsit in locatū vel in cōtractū inoiatū. in su. man. §. vlt. Et p̄pterea d̄ in diffinitione gratuito.

Commodatū dominiū rei cōmodate transeat in cōmodatariū: R. glo. p̄dicta q̄ nō. q̄ is q̄ cōmodat retinet dñiū 7 possessionē. ff. cōmo. l. rei cōmodate.

Commodatū si res cōmodata perit. cuius p̄ictb p̄bit: R. q̄ dño perbit nisi cōmodatarius fuerit i culpa. d. c. vnico.

Commodatū teneat cōmodatarius d̄ oī culpa: R. q̄ si cōmodatū sit gr̄a recipiens tñ tenet etiam de leuissima. d. c. vnico. 7 d. l. in rebus. 7 d. l. si vt certo. §. comodatū. Si vero sit gr̄a cōmodantis tñ. vtputa cōmodari tibi localia vt oratioz venires ad me. sic tenet solum de dolo. d. §. interdū. 7 l. si mei causa. eo. ti. 7 ff. de ac. 7 ob. l. j. §. is quoq̄. Si autē sit gr̄a vtriusq̄ vtputa vt cōis amicus imita. ref. cōmodari tibi vasa 7 hmōi. tūc tenet de dolo et lata culpa. 7 leui. d. §. interdū. et. d. l. in rebz. Et no. fm p̄a. in. d. c. vnico. q̄ hoc nō ē speciale in cōmodato. h̄ ē generale in oibz cōtractibus. vt in l. contractus. et quod ibi notat. ff. de reg. iur. fallit i precario vbi non tenetur nisi d̄ dolo q̄uis fiat gratia recipientis tñ. Ratio diuersitatis reddid. quia precarium potest semper reuocari. sed commodatum nō. et ideo magis grauat cōmodatarius. facit. l. quēstum. §. illud. ff. de p̄ca. et. d. l. contractus fallit etiam fm q̄ dicam infra Locatio. §. xxiij.

Commodatū si res cōmodata perit. cuius p̄ictb p̄bit: R. q̄ dño perbit nisi cōmodatarius fuerit i culpa. d. c. vnico.

Commodatū teneat cōmodatarius de deterioratōe rei: R. q̄ nō. si in ea re vsus ē quā accepit. 7 sine sua culpa deterior ē facta. vt. ff. commo. l. cum qui rem. in prin. et. l. si. 7 quod d̄ in. l. sed mibi videtur ff. eo. ti. vbi ter. Proprie etiā res dicitur non reddita quando deterior facta redditur. Intellige ex culpa sua.

Commodatū cōmodatarius possit p̄petere impēlas quas fecit in re cōmodata: R. q̄ nō. illas que naturali ratione sunt. vtputa abariorz et hmōi. sed alias sic vtputa impēlas vultitudinis vel fuge. et hmōi. vt. l. in rebus. ff. cōmo. §. possunt.

14 **Utrum comodarius teneat de casu fortuito?** R. q non nisi pactum seu moia interuenerit. d. c. vnico. r. d. l. si vt certo. r. l. pmo. l. j. ff. de ac. r. ob. l. j. s. is vero qui. Aduerte tñ q licet morosus teneatur si res perijt. tñ in cōscientia si eodē mō apud dñm fuisset peritura. nō credo teneat nisi solū ad aliqd interesse si dñs passus ē ppter moia. de q vi. de. j. Moia. s. penul. r. vlti.

15 **Utrum remittēs rē comodari p nūciū r casu fortuito perijt. teneat?** R. q nō. casus ē in. l. argentuz ff. como. r. ibi glo. Nec ob. c. significante. de pigno. quia loquit in mutuo. qd qz ē debitoris perijt sibi quia debitor ē obligat⁹ in genere r gen⁹ perire nō potest. l. incendū. l. si cer. pe. Res vero comodata remanet in dñio comodantis. r ideo perijt dñio Si vero perijt culpa nunciū vlti fuit infidelis quō teneat. habes s. s. r. fm illā distinctionē fm culpā in qua fuit. puta qz cōiter habebat ydoneus in nlā culpa ē. l. argentū ff. como. Si non sic. Sic vide de qua culpa teneat. fm illa indica.

16 **Utrum comodarius possit pferre res suas comodatis qñ omnes saluare non pōt?** R. q si siue erāt viliores nō pōt. facit. l. qd nerua. in si. ff. d. po. Si vero erant eiusdem p̄ciositatis. simili nō potest si comodati factū ē grā comodatarij. facit. l. in rebo ff. como. Si vero ē factū grā comodatis tñ. etiā suas viliores pōt pponere. facit. d. s. interdū. Si autē grā vtriusqz tñ solū pōt pponere res suas si sunt eque p̄ciose. Quā autē siue erāt p̄ciosiores. pōt eas pponere rebus comodatis. qñuis comodati sit factuz grā recipientis etiā. qz qlibet diligens hoc faceret r non teneat facere nisi qd diligentissimus fecisset. d. l. in rebus. pmo R. Et sic intellige. d. l. si vt certo. s. qz vero senectute. qd nota. qz facit ad mlta vt qui teneat de dolo possit pponere viliores suas. Qui vero d leui cōles. Qui d leuissima p̄ciosiores solum.

17 **Quis pōt comodare?** R. fm Mo. ti. comodati q ille q pōt p̄bere. facit in ar. l. iulianus. s. antepe. ff. de ac. emp. r ven. r ea que bona fide possidem⁹ comodare. ff. como. r etiā que mala fide possidem⁹ vt ibidē h nō in cōscientia.

18 **Que sit natura comodati.** R. idē Mo. vbi s. q est vt res ipsa comodata restituat. qz hoc ē de iure naturali. di. j. ius naturale. nec potest rōne cōpensationis directe retineri p̄tertu alicuius debiti. l. vltima. l. como. In p̄riū tñ tenet ibidē cōiter. r facit qd nō. Pa. r glo. in. c. bona fides. de deposito quia solum phibet cōpensatio in deposito g in alijs cōtractibus admittitur. qz exceptio firmat regulam xxxij. q. vij. dominus.

Compaternitas Vide. j. Matri. momū. iij. Impedimento. vij.

Compensatio est debiti r crediti inter se cōtributio. vt. ff. de cōpensa. l. j.

Utrum admittatur in oibus? Rñ. Pa. in. c. bona fides. de deposito q sic. in omnibus que i suo genere recipiunt functionē. i. qñ vna res pōt fūgi vice alterius. sic sūt cōiter q consistunt in

numero. pondere r mensura. In alijs autē cessat cōpensatio. Vnde si tu teneris mihi restituere equū r ego tibi. l. ducatos nō fuit cōpensatio. qz posset esse maior affectio q habeo ad equū qz sit quantitas pecunie. Secus autē qñ nullū possumus p̄tendere interesse vtp̄ta. Mutuam tibi pecuniā r tu mihi quid simile. Itē requiritur qz debiti sit liquidū vel de prio liquidandū. l. si. l. de cōpensa.

Utrum cōpensatio indirecta habeat locū vbi nō habz locū directa. R. Pa. in. d. c. bona fides. qz sic. puta res tua venit ad me. potero illā tenere donec mihi satisfeceris p debito meo. vide p Ly. distinctionem in. l. si non forte. s. si centū. ff. de cōdi. in. de. Inno. vero i. c. cū olim cām de resti. spo. dicit qz autoritate superioris possum accipere equalēs qñ rē meā habere nō possū. allegat. c. dñs. xxxij. q. iij. dūmodo sine fraude mēdacio vel calūnia recuperet aliter dicit qz tenetur ad restitutionē. allegat. c. non sane. xiiij. q. v. Qd credo vez qñ calūnia vel fraus perseuerat. alias non. qz licet peccauerit in recuperando nō tñ peccat in retinendo. nisi fm qz dicā. j. furtū. s. xl. r. xij. Et sic serua in cōscientia. licz qz ad forum cōtēnosum aliter foret dicendū.

Compositio amicabile an possit interuenire in decimis r alijs spiritualib⁹ cōtractibus R. glo. in. c. statumus. d. transf. qz sic. vt ibi. r de decimis ex multiplici. r. c. nup. cū alijs. ita nō intellige qz nullū tpale detur p spirituali. qz sy montiacū esset vt in iuribus in ea allegatis patet.

Compromissum potest fieri quilibet sup rebus qz pōt alienare. seu libere disponere. In alijs autē qz alienare nō pōt sine certa solēnitate. nec pōt cōpromittere sine illa solēnitate. facit. c. cū tpe. de arbi. r Pa. ibidē. facit glo. r Bar. in. l. nulli. ff. de transf. r. l. nō soluz. iuncta glo. l. de pre. mi. nō ali. vbi cauetur qz tutor nō pōt transigere sine autoritate iudicis sup illis rebus quas alienare non pōt. Intellige qñ p transfractionē sequeretur alienatio. h sup fructibus r alijs que solus potest alienare. potest etiā transigere. Quomodo cōpromittens teneatur. Vide supra arbiter. s. r.

Communicare Vide infra Eucharstia iij. p totum.

Commutare Vide infra permutatio.

Concessum intelligitur de iure cōmuni qd nō est phibitū. ar. xxx. q. iij. qui spirituales. et xv. q. j. sunt nonnulli. v. di. ad eius. ff. ex qui. cau. ma. l. nec non. s. qd eis. ff. de pecu. l. mutus s. j. ff. de testi. l. j. Contra. de transla. p. inter corporalia. ff. de colle. illi. l. j. Solut glo. in. d. c. inter corporalia. qz prima iura loquuntur in cōstitutionib⁹ affirmatiuis r nō phibitiuis sic secūda. Exemplū cōcedit qz cōtrabat matrimōiū. qz semp r cuiusbet. Exemplū in phibitis. homicidiū phibetur qz sent per. nisi vbi inuenitur concessum.

Concilium

- 1 **C**oncedit aliquid alicui tribus modis fm Pa. in. c. sup. de do. post di. re. primo in donatione vel hereditate vt possit libere disponere sic de re ppria Secundo in feudo. vt vtile dominiū trāseat i vasalluz et directū remaneat penes dominiū. de quo d. feu. c. ij. Tercio donec vixerit q̄ recipit z videt hoc casu. concessus vsufructus rei. z talis potest ius suū alteri concedere in vita sua.
- 2 **C**trum concessum ppter necessitatem extēdat vltra necessitatem? Rñ. Pa. in. c. deus q̄. de vi. et ho. de. q̄ nō nisi quantū necessitas expostulat. Et sic cā limitata. limitatū pducit effectū. arg. d. c. de q̄. in verbo quātū ad hoc spectat.
- 3 **C**trum cōcedens cōcedat necessario oia q̄ sequūtur ex illo? Rñ. q̄ sic. viij. di. quo iure. z de offi. dele. cū sup. de do. z cōtu. cū dilectus.
- 4 **C**trum concessio principali concedat z accessoriū. Rñ. q̄ sic. quia cōmissa causa cōmittit z ea q̄ ad causam spectant. de offi. dele. preterea. in ter. et in glo.
- 5 **C**trum cōcessū de grā spālī debeat trahi ab alijs i exemplū. Rñ. q̄ non. de p̄uui. sane. vbi de hoc.
- 6 **C**trum cōcessus a papa vel ab alijs expiret morte vide. j. Gratia. S. ij. z. iij.

Concilium generale cōgregare est p̄uilegium solū

c pape. xvij. di. c. j. z. ij. q. vj. c. id. el. j. z. iij. di. S. porro. vñ sine auctoritate pape congregatum. nullū habet firmitatem. xvij. di. S. j. z. p. totū. de elec. significasti. ante fi.

- 1 **C**uatuor cōcilia viz. Nicenū Cōstantinopolitana. Ephesinū z Chalcedonēse. sunt tanq̄ quatuor euangelia fuanda. xv. di. sicut sancti.
- 2 **C**trum puincialia cōcilia possint celebrari sine auctoritate pape? Rñ. q̄ sic. tñ cū auctoritate patriarche. aut p̄matus aut archiep̄i. iij. di. S. porro. xvij. di. i. summa.
- 3 **C**uādo puincialia cōcilia debēt celebrari. z qui cōuenire teneant. habes plene. xvij. di. p. totū. Et ad quid debeant celebrari. que notāda sunt cōtra archiep̄iscopos. si consistēt.

Concubinatus vtrū liceat? Rñ. Jo. an.

c post Hosti. in regula sine culpa in mercurialibus. z recitat Pa. in. c. vt clerico. rñ. de vi. z ho. de. q̄ nō etiā de iure civili. quia ex q̄ ius canonicū expresse p̄hibet. vt ē tex. no. xxij. q. iij. nemo. imo deus. vt in. c. meretrices. ea. q. vbi dicitur q̄ in illo p̄cepto. Exo. xx. nō mechaberis prohibet ois coitus preter vxorū. z lex civilis in spiritualibus subijciat se dispositioni iuris canonici. in autem. vt de. ap̄e. pro. epi. z in autem. de ecc. ti. facit. c. clerici. de iudi. g. rē.

- 1 **C**trum cōcubinarius possit absolui nisi abijciat concubinā. Rñ. q̄ si ē periculū recidui nō potest absolui nisi abijciat. q̄ nō est contritus. xxij. q. iij. legat. Si vero nō ē periculū de reciduo. tñ si factū est not onū. nō p̄t absolui. q̄ tenet eā abijcere ad tollendum scandalum populi marie q̄ est violēta suspitio de eoz in cōtinētia. ppter mores eoz alias sic. Et qd̄ dico de cōcubinario. idē dicō cōcubi

na. facit ad hoc. xxij. di. audite.

Ctrum sacerdos cōcubinarius sit suspēsus? Rñ. Pa. in. c. vestra. d. co. de. z mu. q̄ quo. ad deū. z se nulli dubiū. cū sit in mortali peccato. z ideo peccat mortaliter celebrando. de quo dic vt s. cleric. viij. S. j. Tñ si est occultus nō effiat irregularis celebrando. vt no. Immo. in. c. si celebrat. de de. ex. m. Si vero est manifestus. ita q̄ nulla possit tergiversatio celari. tunc suspēsus est ab officio. patz. xxij. dist. c. preter. Nā non ē differentia inter interdiciamus et suspendimus. q̄ non refert quid de equipollentibus fiat. c. licet ex quadā. de testi. l. non possit. ff. de legi. Et hoc ē clarū. xxij. di. S. verū. Et iō si celebrat ē irregularis. c. j. de re. iudi. li. vj. z etiā suspēsus a beneficio. vt in. d. c. preter. cū glo. Secus si nō habet talē operis euidentiā. Multi tñ doc. volūt qd̄ requirat monitio. aliter non sit suspēsus ipso facto. nec incurrat irregularitatē. Sed primū verus. Et idē q̄ de sacerdote. dic de clerico in minoribus. aut quocūq̄ alio inferiori a sacerdote. vt no. Archi. in. c. ad hoc. xxij. di. Et similiter sūt irregulares si exerceant actū cuiuscūq̄ ordinis. z solus papa dispensat. c. j. re. iudi. li. vj. z. c. j. d. sen. ex. li. vj. Et idem dic de quocūq̄ peccato mortali sicut de fornicatione. vt supra Clericus octano. S. quar. to.

Ctrum peccet mortaliter audiens missā sacerdotis cōcubinarij. vel recipiens sacramēta. dic vt supra Clericus. viij. S. ij.

Cquis dicit cōcubinarius manifestus vt incurrat ipso iure p̄fata penā suspēisionis. Rñ. Pa. in. d. c. vestra q̄ tñ q̄ fornicatio ē ita notoria q̄ nullū habet dubitationē. vtrūta q̄ publice tenet concubinā sicut vxorē z nutrit filios. ita q̄ nō audeat diffiteri aut negatio nulla esset. vt dicit glo. in. l. sententiā in vers. celari. L. de pe. facit. l. illud. S. h. z. fi. ff. de tri. z ac. z. xxij. di. nullus. z. c. preter. Si autē nō ē ita notoriū h. pbabiliter potest tergiversari. vt q̄ tenet concubinā cū matre z dicit esse pedissequā matris z huiusmodi. tunc requirit monitio. z ante eam non incurrit. facit. c. si qui. lxxij. di. z. c. sicut de coha. de. post monitionē sic. nisi desistat. Et sic cōcordant dec. q̄ sūt varij i hoc. vt illi q̄ dicit monitionē necessariā. intelligantur quando nō potest tergiversari.

Concussionis crimen est. cuius quis minatur alii

c cui. nisi ita vel ita faciat. faciat vel non faciam rē. fm glo. in. S. concussionis. j. q. j. in. l. iudicemus. L. ad. l. iudi. repe. posita. j. q. j. in. l. iudicemus. videt sentire q̄ cōcussio ē q̄ iudex venalē dat sententiā alias nō daturus vel penam p̄mio remisit vel cupiditate ingessit. z. ff. de cōcus. l. ij. cōcussionē facit qui pecuniā accipit eo q̄ crimen minatus sit. z qui in accusationē innocentiū coierit vel qui pecuniā ob accusandū. vel non accusandū. denunciandū. vel non denunciandū vel ferendū testimonium accipit. Et breuiter cōcussio ē pro p̄ie q̄ quis habēs aliquē potestātē vel officij pecuniā accipit ob iudicandū aut decernendū vel quo magis vel minus faciat qd̄ ex officio facere de

beret vel p minas cogit aliquem ad faciendū vel n̄ faciendūz indebite. vt colligit ex .l. j. iij. v. r. vj. ff. ad. l. inli. repe. Vnde talis concussor efficiat infra / mis si condemnet de hoc crimine : 7 fm canones puniē pena quadrupli . xvij. di. quonia.

- 1 **Q**uam sit peccatū mortale concussio. Rñ. q sic patet Lu. iij. vbi Jo. militibus vt saluarent dicit. Memine concunatis neqz calūniā facietis. facit quod sit peccatū mortale. xxij. q. j. militare. in fi.
- 2 **Q**uam sit restituendū de necessitate p concussio nē acceptū. Rñ. q sic nisi sit datū ob malū faciendū. q tunc cū taliter dans. nō repetat ppter turpitudinē suā si restitui debet dabit pauperibus. qd cum ius n̄ p̄cipiat erit de cōsilio. 7 patebit infra Ite stituto. j. in verbo turpe. h̄ datū p concussione. ali as vt faciat qd tenebat. necessario est restituendūz illi qui dedit vel eius heredis. aut si ignorantur pauperibz. q in cōsuetū n̄ valet talis donatio ar. l. j. S. que honorāde. ff. quaz re. ac. n̄ da. facit. c. fa. ne. xij. q. v. r. l. j. ff. qd me. causa. Et hoc vez i bi qui habeat stipendia publica vt talia officia admi nistrent alias non credo de necessitate teneant reci piendo debitas sportulas nisi in casu quo gratis es set obligatus officii administrare. vt puta pauperi et huiusmodi. facit. d. c. militare. cū glo. sua. vide. j. iudex. S. viij.

Condemnatus ad mortem vel ad mu tulationez. membri an possit fugere. Vi de infra. fugere. S. primo.

Conditio est triplex. Prima rōne status p̄sone. vt cuiz q̄s. libere vel seruilis cōditionis dī d̄ ser. non or. c. vlti. xxxij. q. iij. liberi. 7 s̄. n̄. colonus. Se cunda est in rebus q̄ libere vel seruilis cōdic. dicit ff. r. l. de serui. p̄totū. Tercia dicit cōditio p̄missi onis vel alterius contractus. Et hec differt maxie a modo 7 a causa.

- 1 **Q**uādo conditio concipit. Rñ. q p̄ si. modus per vt. causa vero p̄ quia.
- 2 **Q**uid est conditio tercio modo dicta. Rñ. ē futurus euentus in quē actus suspendit fm Bar. i l. j. in. j. col. ff. de cōdit. 7 demō. 7 Jo. an. 7 Lar. i. c. verum. de cōdi. appo. vnde ante euentū cōditōis nihil est. l. j. l. de condi. inser. r. l. credere diem. ff. de ver. sig.
- 3 **M**odus autem est exortatio siue inuitatio ad remunerationem quādam. siue implementū. lo co eius qd est factum. 7 ideo n̄ suspendit h̄ clarifi cat. vnde p̄missum sub mō potest peti de presenti prestita cautione de mō obfauando. l. qui hered. in tra. l. quibus diebus. S. terminus minor. ff. de cōdi. et demon. 7 quod nota. in. c. verum. de conditio. appo.
- 4 **C**ausa vero de preterito vel presenti est sumpra ratio dispositionis vel moip.
- 5 **D**emonstratio est ex preterito vel presenti aliq̄ accidenti vel qualitate rei que gerit certificatio vel liquidatio.
- 6 **V**tz conditio comprehendat aliquādo modū Rñ. q cōditio sumit p̄mo latissime. 7 tūc cōp̄be

dit etiā modū. vt in. c. ij. r. c. vez. d̄ pdi. ap. Secdo late 7 tunc cōp̄hendit cōditiones que etiā sunt de preterito. vel presenti. que pp̄rie nō sūt cōditōes q n̄ suspēdit actū. cū in rez natura sint certe. l. cū ad presens. ff. si cer. pe. Tercio pp̄rie 7 tunc quādo cōferit in futurū euentū siue incertitudo sit respectu rei siue diei. licet aliq̄ue glo. dubitauerint de die mor tis. Ita tenet glo. in. l. in omnibus. ff. de reg. iu. tex. ē in. l. qd̄cumqz. S. j. ff. de verb. ob.

De eoditione in matrimonio aut in religione 7 Vide infra. Matrimoniu. iij. Impedimēto. iij. r religiosus. S. iij. de conditione donationis. vide i fra donatio. j. S. xlvj.

Conditio possidentis potior est vbi ē par causa 8 turpitudinis. ff. de condi. ob tur. causam. l. si ob tur pem. S. porro.

Conditio tacita faciat cōtractū cōditionalē. 9 Rñ. q non facit. l. cōditiones. ff. de cōdi. 7 demō. de quo dic vt infra. Matrimoniu. iij. Impedimēto iij. S. j.

Conditio q̄ oīno ē certitudo suspēdat. vide. j. 10 Matrimoniu. iij. Impedimēto. iij. in prin.

Conditio viciat aliq̄ cōtra actū an viciet 11 tur. Rñ. vt colligit in ti. de cōditio. ap. p̄ doc. 7 p legistas. de cōdi. 7 demō. 7 alijs locis q̄ aut cōdi tō est contra naturā 7 substantiā cōtract. 7 sic vici at cōtractū 7 n̄ viciat. vt i. c. si. de cōdi. ap. facit. l. cū bi. S. si p̄tor. ff. de trasac. 7 id dī de substantiā actus sine q̄ n̄ pōt stare actus. 7 cōtra si dī de substantiā actus sine quo pōt stare. vt cōiter no. doc. i. d. c. si. facit q̄ no. Bar. in. l. j. ff. de. li. 7 postu. 7 qd̄ no. in l. j. in prin. ff. d̄ ver. obli. Et hoc vez p̄ si apponat a principio p̄tractus. Secus si post p̄ctū q̄ p̄ctus n̄ potest dissolui voluntate p̄tū vt m̄rimoniū. c. di. xij. xxxij. q. iij. r. c. ex l̄sis. de diuoz. 7 vōtū 7 hmōi facit. l. p̄ fuū. S. demqz. ff. de vsu. 7 habita. Secdo vez si p̄ abas ptes apponat. 7 d̄ alijs vide. j. Ma trimoniū iij. Impedimēto iij. Aut nō ē p̄ substantiā p̄ct. h̄ ē aut impossibilis aut turpis. 7 sic viciat 7 reij cit 7 n̄ intrat i p̄ctibus sp̄ualibz. puta m̄rimoniū et vōto 7 hmōi. vt no. i. d. c. si. In p̄ctibz aut t̄p̄alibz regulariter viciat. vt no. in glo. in. d. c. si. pura i ca allegata. Et hoc itez in cōtractibus qui sunt inē viues. In cōtractibz vero q̄ sūt i vltiā voluntate sic distiguo aut cōditio impossibilis adijci i p̄sonā onerati. vt puta testator. inbet q̄ heres suus digito t̄gat celū. 7 si nō tetigerit det centū Dyno. 7 licū valet legatū de centū factū Dyno. quia conditio viciat. insti. de lega. S. si. no. glo. in. l. vnica. l. d̄ his que pe. no. 7 ibi tenet cum hac distinctione. Aut i possibilis conditio adijcitur i persona honorati. i. ei? cui sit legatū. vel eius qui heres instituit. qz sub cōditione impossibili alicui sit legatum vel aliq̄s instituit heres. puta si t̄ca? celū digito tetigerit he res esto vel habeto centū 7 isto casu fauore vltimē voluntatis reijcit conditio 7 valet institutio 7 le gatū. insti. de here. insti. S. impossibilis. 7 cōit̄ doc. in. d. S. si. Bar. in. l. j. ff. de cōsti. insti. tenet cōtra predictā distinctionē de q̄ ibi vide. sed par ad nos Et nota q̄ conditio turpis aut impossibilis quo ad hoc equiparantur. vt in. d. c. si. nota. Aut con /

Confessio delicti

delicti non est nec turpis nec impossibilis. nec contra substantiam actus. et sic viciat. ut nota. in. c. de illis de condi. appo.

Conductor Quis dicat vide infra Locatio. i. prin. Et quomodo est excommunicatus qui ante tempus conductionis conduci domum bononie alicuius doctoris vel scholaris sine confesione ipsius inquilini. vide infra Excommunicatio vij. casu. iij.

Confessio delicti an sit facienda ad interrogationem iudicis? Rñ. Pa. in. c. cum super. de confes. Aut procedit a iudice per inquisitionem ex merito officio iudicis. et tunc si factum est notorium. vel infamia flagrat vel quando semiplene probatum est. et sic responderet veritatem sub pena mortalis peccati. fm. Tbo. scda sede. q. lxx. ar. j. tex. no. in. c. cum dilecti. de accu. Et hoc verum quando non agit ad aliam penam quam spirituales. Si vero factum non est notorium neque flagrat infamia. tunc non tenet respondere. ar. c. qualiter et quando. el. j. de accu. etiam si iurasset dicere veritatem. fm. Hen. de gan. in. j. quot. q. xxxij. nec est obediendum in hoc prelato. quia contra charitatem. Occulta enim publicanda non sunt. sed soli deo relinquenda. vj. q. j. si omnia. et c. oves. et c. et merito. Aut procedit a iudice ad instantiam partis. et sic necessario non est respondendum nisi id de quo queritur sit famosum et impediatur ordinis executionem seu beneficij retentionem. de quo nec venit imponenda pena temporalis. Sed dicitur ne medacium? Rñ. q. non si vult alius verbis duplicibus et simulatis ar. xxxij. q. v. S. et bis.

1 **Utrum confessio iudicialis p̄iudicet confitentis?** Rñ. fm. Pa. c. et parte. de confes. q. sic si sit maior xxx. annis et sit sponte et ex certa scientia et expressa causa et coram suo iudice. et parte presente. et non sit contra naturam. nec contra ius et fiat de re litigiosa et non sit contra libertatem. alias non p̄iudicat. vide diffuse in dicto. c. et parte. quia potius est fortis contentiosi.

2 **Utrum confessio extrajudicialis p̄iudicet i absentis partis?** Rñ. Pa. in. c. si cauto. de si. instru. q. quando pmissio sit presenti p̄mitto tibi presenti q. dabo absenti centum. et tunc obligat naturaliter et de iure civili. Secus si diceret p̄mitto tibi absenti centum. quia tunc non obligat etiam naturaliter. quia non est cui acquirat obligatio. Ita no. glo. et doc. in. l. stipulatio. S. si quis insulam. ff. de verb. ob. et in. l. j. ff. de pac. et in. c. si tibi absenti. de prebe. lib. vj. fallit hoc quod dicit tutor pupilli. curatori furiosi. actori vniuersitatis q. p̄mitto ei? pupillo. furioso vel vniuersitati. quia obligat. l. eum qui. S. iij. cum tribus se. ff. de consti. pecu.

3 **An quis teneat confiteri positionem in qua quis petit. et cum solus. i. habere debeat aut cum absolute petit quod ei debet sub conditione?** Rñ. fm. Bar. in. l. j. S. si stipulanti. ff. de verb. ob. et in. l. si bis qui ducenta. ff. de re. du. Aut quod ponit in postibus seu libello est falsum ratione qualitatis et sic potest negari in totum. quia videtur aliud factum. Et sic

intellige glo. i. c. si. de conse. li. vj. et in. c. ij. d. testi. eo. li. vj. puta quod debeat sub conditione petit absolute aut dixi q. comedi hodie et fuit heri et huiusmodi Ratio quia si confiteretur sic. Debes. sed sub conditione. actor posset accipere partem confessionis. p. se. f. q. tenet ei. et reus haberet pbare q. teneat sub conditione fm. cautelam. Pa. in. c. j. de po. prela. et doc. Bar. in. l. aurelius. S. idq. ff. de li. le. vbi dicit q. si quis confitetur se interfecisse hominem. h. ppter suam defensionem q. non credit ei q. ppter suam defensionem. Et ponit rationem: quia presumptio est contra eum ratione operis perpetrati cum sit factum a iure damnatum. Item quia communitur non contingit. q. aggressus interficiat aggressorem. vbi vero hec cessant. tene q. non potest quis accipere partem confessionis p. se. et partem resistere quando confessio est facta vnicui constructa. sic tenet Archi. in. c. j. de confes. lib. vj. Tamen quia magis tutus est non confitendo veritatem poterit negare. aut quod ponitur in libello seu positionibus est falsum in quantitate seu in parte summe seu in parte rei. ut quia petit. xx. et non debet habere nisi. x. vel petit totum. et non debet habere nisi medium. et tunc tenet confiteri veritatem. unde tenuit Pe. q. si tale positionem negat et toto q. est pius. et facit tex. cum glo. in. l. pupillus. S. si. de ver. sig. vbi patet q. debitor negans rem esse suam negat sibi esse commune glo. in. c. si. xij. q. j. Ibi tamen addit glo. q. res civitatis vel vniuersitatis non est cuiuslibet. xij. q. ij. qui manumittit. et in. l. qui solidum. in. prin. ff. de. le. ij. vbi petens totum constituit aduersarium in mora in parte debita. Et hoc est contra procuratores nostris temporis.

4 **Utrum confitens confesum criminis sit testis idoneus contra socium?** Rñ. q. non. ut no. glo. in. l. si filium. L. de li. ca. et ideo non debet interrogari de solo eius. vt i. l. si. et ibi p. doc. L. de questio. Intellige q. non debet interrogari quod ad hoc vt sit testis. sed bene potest interrogari. vt p. eius dictum possit inueniri veritas ab alijs.

5 **Utrum interrogatus vel sua sponte dicens faciat iudicium contra socium?** Rñ. q. non vt no. Bar. in. l. j. S. seruus. ff. de questio. Maxime cum esse iudicium debeat pbare p. duos testes. vt p. glo. et doc. in. l. si. L. fami. ber. et per Bar. in. l. si. in. antepe. q. ff. de questio. per Ang. in. l. si. ff. qd. me. ca. p. Bal. in. l. qui pponeretur. ff. de le. ij. unde licet vnus testis qui deponit directe super ipso facto principali. puta quia vidit committi ipsum maleficium faciat iudicium si est omni exceptione maior. vt no. in. l. si. q. s. L. ad. l. iulii. maie. Bar. i. l. si. ff. ad. l. cor. de sic. et Bal. in. l. si. L. fami. beris. Sali. in. l. si. L. de questio. no. Bar. et Ange. in. l. j. ff. de fu. Tñ supradictus socius ex quo confessus est crimen suum est infamis infamia facti saltem. id est testis omni exceptione maior. q. vilius et infamis non facit iudicium aliquo modo. ita dicit Bar. in. l. j. S. idem comelio. p. illi. tex. ff. de questio. et Bal. in. c. j. in. S. sacramentum. de consue. rec. seu. dicit q. illud quod dicit vnus testem facere iudicium debet intelligi si est vite probate vel bone opinionis nec potest haberi suspectus familiaritate vel fama

mala vel alia cā arbitrio iudicis. Et ideo fm eum infamis infamia facti nō est idoneus testis: vt notat etiam ipse Bal. in. l. si. L. de requiren. re. p. no. ibi p. glo. Et quid sit iudicium z quomodo pbat et in quib? fallit quod supra dictū ē. vide. j. iudicium per totum.

6 **Q**uid si essent duo vltres testes singulares qui confiterent cōtra tertium? R. q. nullo modo pnt coniungi ad faciēdum iudicium: nisi sit testis omni exceptione maior: vt. s. dixi in. S. pcedēti. z multo minus ad faciendam plenam pbationem. Rō q. cum duo testes requirant regulariter vt dictuz est. tales non sufficiunt. quia vnum quodcuqz dicitur de p se imperfectuz est. ita no. Bal. in. l. si quis ex argentarijs. S. j. ff. de eden. et patz p. not. per. d. Anto. in. c. licet. de testi. dum loquit de pbatione p testes singulares. Nec obstat q. vnus testis deponens sup facto principali iungat cum pbatione fame: vt pbatur in. l. iij. S. eiusdem. ff. de testi. et p Bar. in. l. admonendi. ff. de iur. iuran. Istud est. quia hic est pfectuz. i. vnus testis integer vt dictuz est. Item fama que facit pfectum iudicium: vt notat Bar. in. l. de minore. l. si plures. ff. de questio. Item nec ob. q. due pbationes semiplene diuersi generis coniungantur ad vnam plenam faciēdā. iuxta notata p Bar. in. d. l. admonēdi. quia illud verum qm coniunguntur ad eundem actum. sed due pbationes diuersorum actuum z diuersorum generū nunq. coniunguntur ad plenam pbationem faciendam. Iste est casus. z ita deducit Bal. in. l. testium. in. fi. L. de testi. z idēz Bal. in. l. obseruare. L. quō ap. nō rect. posuit. d. Anto. in. c. veniens. cl. j. de testi. Ex istis inferitur q. due mulieres dicētes se peccasse cū aliquo nō possint iungi ad faciendum iudicium pfectū: nec artandum ad veritatem dicendam etiam cum aliquibus pieturis. maxime cum deponāt de delicto ppetrato in eorum corpore. iuxta notata p Bar. in. l. si qm in graui. ff. ad sena. cōsul. sill. vbi dicit q. nullū facit iudicium. et idem. Ang. in. l. ij. L. d. cal. vid. j. Testis. S. xiiij. qm dicantur singulares.

Confessio sacramentalis primo quid ē? R. fm Hof. q. est legitima coram sacerdote peccatorum suorum declaratio. vel fm Dir. Cōfessio dī quasi sū vel ex toto. vel vndiqz falsio. Nā sicut snia sic confessio q. generat sniam dī esse certa vñ in. l. certum. ff. de confess. certum inquit cōfessus p iudicato erit.

1 **Q**ualis debz esse confessio vt sit legitima? Rñ. fm cōiter theologos. in. iij. dist. xvij. q. xvj. debet habere conditiones q. pñentur in bis versibus. Sit simplex: humilis confessio: pura: fidelis. Atqz frequens: nuda: discreta: libens: verecunda. Integra: secreta: lachrymabilis: accelerata. fortis z accusans: et sit parere parata. Quas Ric. exponit in iij. di. xvij. ar. iij. q. vlti. Simplex. i. vt nihil admisceat qd non facit ad peccati quantitatem. Humilis in verbo z signo. Pura. i. recta intentione facta. Fidelis. i. vera vt nihil de falsitate admisceat. frequens. q. valde est vtile. Nuda nō inuoluta ver-

borum obscuritate. Discreta: vt maiora euz maiori grauitate. Libens: nō necessitate: sed libera voluntate. Verecunda nō iactantia plena. Integra: vt nullum retineat. Secreta nō publica. Lachrymabilis ex dolore cordis. Accelerata: ne nimis plongeget. fortis: ne ex verecūdia dimittat. Accusans: se nō alios. Parere parata. scz ad obedientiaz confessionis.

2 **Q**trum pstate conditiones sint omnes de necessitate cōfessionis? R. Ri. vbi. s. dicit q. nō. s. quedam de congruitate. sed vt clarius intelligat multas inferam questiones.

3 **Q**trum noatio psonae cum qua quis peccauit sit necessaria ad pcti pfectionē? R. fm Ri. vbi. s. arg. ij. q. viij. q. aut noatio psonae est necessaria ad peccati magnitudinē. z spēm expiendā. et tunc est necessaria: vt puta. q. peccauit cū matre nec habeat aliam cōsanguineā. q. si haberet aliā cōsanguineā: puta. sorores. sufficeret dicere peccauit cū panguinea mea in pmo gradu. Aut talis noatio solū est vtilis confitēti. vt cōfessor melius sciat imponere pñiā z pñiam. et sic sū est necessaria. Aut est vtilis illi cum q. peccauit. et tūc pōt dicere. sed si in pfectione. q. sic cōfessor non posset aliquid facere nisi extra confessionē et dicat. Aut nō est vtilis nec ei qui confitēti. nec ad correctionē illius cum q. peccauit. nec ad expressionē speciei peccati. z sic nō solum dī tacere eius expñionē. immo dicit Ri. q. credi teneat celare z vt dicit. s. Bo. in. iij. dist. xij. pte. ij. ar. j. q. iij. q. confitēs si expmit non effugit detractionē: nec cōfessor: si ad hoc cōsentit. Similiē qm noatio psonae eēt cum piculo alterius. etiam si circumstantia esset de necessitate. omittēda est fm Pe. de pal. in. iij.

4 **Q**trum requiratur ad pfectionē q. fiat genu flexo: capite discoopto: et hñōi? R. q. non nisi de bono et equo. Principalitē eñz humilitatē cordis requirit de. xiiij. q. v. si qd. q. quis actus humiles corporis ipam inducant. et in ipsis meremur.

5 **Q**trum confitēs ppter gloriā vanā: vel aliū malum sine peccet mortali? R. q. sic. q. pernerit sinez facti. facit ad hoc qd dico. j. Honor. S. vij. immo nec sacm suscipit. q. ps essentialis hui? sacri que consistit in actu suscipiēti est actus interior. Vñ sine eo nō est sicut nō contraheret matrimonium qui contrahēdo nō intēderet. nisi in carnalē copulam ad tps. Tenet eñz quis pñteri peccata sua: vt deo satisfaciatur que offendit. et ecclesie. et vt de suis peccatis veniā consequatur. Alia autē intentōe cōfessio facta non valet. z tenet eam iterare nisi in casu: vt. j. dicam. S. xiiij.

6 **Q**trum pñtens peccatū qd nō fecit peccet mortaliter? R. q. sic. tum q. cōsciam non manifestat. tū q. mēnt. xxiij. q. ij. cū humilitatis. Limite istud verū qm pñcia dicit q. nō fecit. Item qm peccatuz qd cōfiteat esset mortale si fecisset. z sic intellige Ric. in. iij. dist. xij. et Dir. ti. d. pe. et re. et illō Sic. quod habetur dist. v. ad eius. in. fi. Bonarum mentium est culpam cognoscere vbi culpa nō est. Intelligitur pro formidare: vel in genere se peccatorem confitendo sed non in specie.

Confessio sacramentalis

- 7 **U**trum omne mendacium dictum in confessione sit peccatum mortale. R. q. nō. s. solum illud quod est peccatum mortale: puta contra famam suam vel alterius aut contra id quod necessario habet confiteri. Vnde si taceret vel negaret aliquid mortale quod fecit. et de quo non est legitime confessus peccaret mortaliter nisi forte timeret probabiliter de reuelatione confessionis: vel quod sollicitaret eum ad malum tali confitens. quod alium non habet. posset aliquid tacere vel negare cum verbis palleatis. taliter quod mendacium non dicat. et tunc si diceret propter hoc non esset mortale. s. erit veniale. xxij. q. ij. c. primum cum ibi no. Idem dicendum de eo qui habet aliqua peccata a quibus scit quod confessor solitus non potest eum absolueret tamen ne scandalizet de eo confitens de solitis solum et tacet illa a quibus non potest ab eo absolui cum proposito confitendi integre cum eo qui eum possit absolueret.
- 8 **U**trum confessio facta sit necessario iteranda? R. s. m. in. iij. di. xvij. q. v. vere et legitime confessus non tenet reiterare confessionem de necessitate: nec tenet quis obedire precipienti sibi ut iterum talia confiteatur: nec papa posset condere legem hoc precipientem s. m. de pal. nisi ex bono consilio quis velit ut facilius inueniat remissionem quod sit sepius confitendo. de pe. di. j. mensuram.
- 9 **A**ssignant tamen doc. in. iij. di. xvij. aliquos casus in quibus confessus tenetur iterum confiteri eadem peccata. Primus quoniam confitetur ei qui non potest absolueret.
- 10 **S**ecus quoniam confitetur scienter ei qui nescit ligare vel soluere de quibus dicam latius. j. Confessio. iij. p. totum et confessio. iij. s. iij.
- 11 **T**ertius quoniam quis non confitetur integre omnia peccata mortalia de quibus non est legitime confessus vni confessori. tunc si confitetur diversis confessoribus. s. scienter tacet aliquod peccatum mortale. vel de quo dubitatur utrum sit mortale: vel aliquid aliud quod est de necessitate confessionis: ut puta circumstantiam quae mutat speciem: et hinc. et veremur ad aliquid quocumque respectu. de pe. di. v. c. j. circa fi.
- 12 **Q**uid si tacuit ex ignorantia seu oblivione. R. s. m. in. vbi s. ar. ij. q. vj. q. aut penitentem adhibuit debitam diligentiam. putat de lege coram humana permittit fragilitas ut memoria haberet omnium peccatorum suorum mortalium quae est s. m. deo. ea. di. quoniam tanta diligentiam adhibet ut memoria habeat quantum quis apponeret in re multum ardua. et quae sibi multum esset cordi. et tunc non tenet confiteri alia peccata de quibus confessus est: nec etiam istud peccatum oblitum tenet confiteri proprio sacerdoti tentione necessitatis. s. solum tenetur confiteri alii sacerdoti. quod quoniam de isto fuerit absolutus quoniam ad iudicium dei et ecclesie. quod confessor potest absolueret de confessione. et predicto modo oblitum. tamen subintelligit talis conditio. s. quoniam ad memoriam reducitur: quod illa confiteatur sacerdoti qui possit eum absolueret. Et no. hec s. m. de pal. in. iij. q. si primus confessor habebat auctorem absolueret ab omni excommunicatione et casibus. et sic intendebat absolueret quoniam cum eo confessus fuit quod licet peccatum oblitum tali modo esset casus reservatus vel excommunicatio poterit nihilominus secus confessor eum absolueret: quod non potest esse amplius casus reservatus nec excommunicatio. s. solum peccatum simplex. Quod bene nota. p. istis qui eligunt sibi confessorem auctoritate apostolica ut faciant quod in absolutione intendat eos absolueret ab omni excommunicatione in quibus eorum auctoritas est extendit. et ab omni casu. alio oportet recurrere ad eum quod dicitur iure posset. eum a tali absolueret. facit. c. officij. de sen. ex. a contrario. et c. sup. lris. de rescrip. clarum est per hoc. Aut penitentem non adhibuit debitam diligentiam: s. fuit ignorans ignorantia crassa vel affectata tunc tenet omnia prius confessus et taliter oblita reconferri nisi in casu quoniam posset habere priorem sacerdotem. et non esset ei interdicta peccata absolueret. Adde s. m. s. m. Bo. q. s. fuerit recentem cum eo. confessus ita quod habeat memoriam suorum peccatorum quae antea fuit confessus: vel saltem recordetur penitentem impositum: vt. j. dica. s. xiiij. quod tunc sufficeret solum illud oblitum cum sua negligentia confiteri: alias non.

13 **Q**uartus casus in quo confessio est iteranda est quoniam oblitum penitentem in iudicio: vel contempsit facere. In intellige per mortali peccato. quod si per veniali fuit iniuncta non tenet eam facere de necessitate s. m. T. bo. Item si per impossibilitatem vel infirmitatem dimisit quod per mortali imposita est. non tenet iterare. s. sufficeret intimare eam penitentem ut ea penitentem. Idem dicitur si fuit sibi commutata ab alio confessore s. m. q. infra dica.

14 **Q**uintus casus est quoniam confitens sine contritione vel contritione debita quae sufficiat ad gratiae susceptionem cum sacro: puta. quod est in voluntate peccandi vel ex mala intentione peccandi. vel non vult satisfacere quod tenet et hinc. Et hinc quidam dicunt quod in isto casu non tenet reiterare. quod recedente fictione suscipiet fructum penitentiae. Tu tamen tene quod iterare tenet. et hec est eorum opinio. theod. vt dicit s. Bo. in. q. vlti. p. fate di. et Mo. et Imo. et Archi. vt no. Dir. Et no. est. quod si suscipit absolutum peccatum mortali s. m. R. ea. di. ar. ij. q. viij. p. s. habes tex. d. pe. di. iij. s. inter hoc. vbi dicitur. sicut veniam promeretur penitentem vera sic deum irritat simulata. et tunc quod est absolutus sciet. et sic non potest dici absolutus quod implicaret contradictionem et si absolueret et ligaret respectu eiusdem. Vnde no. doc. in. c. q. q. d. de pe. et re. q. h. penitentem et confessio illorum quod volunt abstinere sit acceptanda. et salubribus monitis sit ei penitentem indicenda. quod valet ei ad multa. non tamen est absolutio impedenda. quod non est capax ei. nec in isto sacro ipse carac virtutem eius postea valeat sicut in baptismo. Addit tamen s. Bo. in. d. q. vlti. q. v. est quod tenet reiterare in isto casu et duobus precedentibus quoniam mutat confessionem. s. s. si ad eundem redeat et adhuc memoriam habeat suorum peccatorum quod recedente confessus est. Pe. tamen de pal. in. iij. di. xvij. dicit quod si tamen sit oblitum confessor peccata sibi confessus. s. tamen penitentem per eis impositas scit. quod tali confessori sufficeret confiteri alia peccata prius confessus solum implicite dicendo de illis peccatis quae alias vobis dixi dico mea culpa. Secus si penitentem non fuerit taxata. tunc quod opteret ut peccatorum memoriam haberet. et satis placet. Et addo etiam quod non sit interdicta ei peccata absolueret. et sic non oportet quod reiteret sufficit confiteri vel peccatum scienter retentum vel penitentem oblitum. vel fictionem suam explicite. et d. alijs confessus implicite. vt s. dicit. Nec intelligo quod confessor habeat memoriam de singulis peccatis in numero vel specie. s. sufficit recorderetur in genere de peccatis que

ei confessus fuit et d. qualitate vite eius qd nota.

- 15 **S**extus casus fm aliquos e qm quis recidinat. h huc no sequitur cor doc. nisi fm Ri. ea. di. ar. ij. q. viij. qm peccata dimissa et recidivata notabiliter tantu aggrauat q notabilis et piculosa qm- tas pcti expm no posset nisi dicedo aliqd pctm p us confessum et dimissum als no. et sic tene.
- 16 **S**eptim? casus e qm quis pfitet pctm a quo su us confessor no potuit eum absoluer. qz h istud co- fessus fuerit. et oia alia. tm istud a quo n potuit ab- solui. tene iterato supiori cofiteri: nec pprie ista dz iteratio: qz supior accipit p vna psona cum confes- fore. Nam confessor absoluit a qb? pot et supior p- fiat. Vbi fm Ri. vbi s. deberet pcedere absoluto supioris. Ad credo de honestate: no de necessitate fm Dir. et iste due absolutiones faciunt vna cople- ta. Sed de hoc dic vt. j. confessio. v. s. ix. et. x.
- 17 **O**ctau? casus est fm aliquos vt ponit. s. Bo. vbi. s. ppter pcti obliti recordatione. qz cu qs co- fitef et alicuius pcti obliuiscit voluit et oia postea confiteat vt confessio sit integra. Sz hoc no sequit coriter doc. Tu dic. vt s. dixi. s. xij. fm illa distin.
- 18 **S**ed qd dicem? de illis qui id no cofitent d ali- quo peccato mortali. qz no cognoscunt q sit morta- le pctm. R. vt colligo ex doctrina doc. i. iij. di. xvij. qz si facta diligenta fm eoz fragilitate vt memoriam haberet suoz peccatoru cofitetur integre de his q cognoscunt fore peccata mortalia. et ea q no reco- gnoscunt peccata mortalia. ppea no cofitentur q no tenentur reiterare cofessionem. qm de hoc postea ad- uerunt. sed sufficit solu cofiteri taliter no confessa si- cut dixi s. de obliuisc. Et h ignoratia iuris natural- aut diuini aliqui no excuset qm peccet mortalit fa- tiens contra et? pcepta ex ignoratia tm non tenetur ho hoc no cognoscens de eo spcaliter penitere vel cofiteri. sed solu qm agnoscat sed sufficit de hoc do- leat in genere et dicat cu ppha. Delicta iuuentutis mee et ignorantias meas ne memineris: et cofiteat in genere sic ignorata sicut oblita. et qm cognoscet tuc cofiteatur illa soluz specificet. et sufficit. Ex quo patz quid dicendu de pueris et puellis et alijs qui faciunt multa peccata mortalia q non cognoscunt fore peccata saltem mortalia. qz h sepius cofiten- do illa dimiserit ppter talem ignorantiam q non te- nentur iterare cofessiones. h sufficit solu d illis co- fiteri qm ea cognoscunt. Nec distingo an habeant annexa excoicatione vel ne: qz etia si haberet anne- xam excoicatione no ppterea tenerent cofiteri ite- rum confessa: vt patebit. j. Confessio. v. s. ix. et. x. Quod nota bene.
- 19 **N**onus casus fm aliquos e qm quis ante co- pletam pnam comittit aliqd mortale. Sed ego dico q sufficit q pnam expleat. et de comisso cofiteat solu. et e verius. de quo vide. j. pnia. s. xiiij. Cau- tius tm eet qz confessor aliquam pnam iniungeret qua statim et in statu gre penites possit agere. et postea alia adijcere: qua no intendat p pnia sacrali ipone- re: sed p quadam voluntaria satisfactioe iniungere. ita q qntercunqz impleat sufficiat et etia si no im- plect non intendat illaqueare. sed in suo arbitrio ponere.

Sextus casus fm de. de pal. est cum quis con- fiteatur excoicatus existens: qua tuc ignorat. na cu no sit capax sacri pnie tenet iterato cofiteri de om- nibus. Sed istud non credo: vt infra patebit. Co- fessio. v. s. x.

Utrum sit cofitendu p verba obscura. R. qz no sed taliter clara qz pffesor plene intelligat aliter no valeret. Debet tm cofitens loqui de peccatis p ver- ba pudica et sobria. et tali honestate ornata q non sonet impudicitiam in auditu dum tm sufficiter ex- pimat factum.

Quid de illo qui cofitetur sacerdoti q dormit aut eum no intelligit. R. qz scienter tali confessus tene- tur iterato pfiteri si e pctm mortale et sacerdos dz ei dicere qz pffessio importat reuelatione peccatorz que no pot ee sine relatoe vnus. s. penitens et per- ceptoe alteri? s. cofessoris. Et id vno eoz deficien- te no e cofessio secus de veniali.

Utrum peccator teneat de necessitate cofiteri peccatoru circustantias. R. fm Seo. in. iij. di. xvij. ar. ij. qz no solu pctm e cofitendu. sed etia circustan- tia illa necessario e cofitenda que spcali phibitoe phibet: verbigratia cognoscere no sua phibetur cognoscere consanguinea phibet spcaliter. et ido incestus e spcale peccatu qd p ipam cofitunt. Si- militer frequenta e necessario cofitenda. Silt ponens aliud peccatu: qz qualibet vice nouu peccatu com- mittit. Dicit tm Archi. vt refert Dir. q sufficit di- cere se multoties peccasse et de silibus ide iudicauz habeat. Alie aut circustantie ex quibus aliquo mo peccatu est grauius. vel ex parte obiecti no est cer- tum qd oportet eas cofiteri qm eis ois opi. theo- logorum teneat qd non sunt de necessitate. tutum tm est et vtile eas cofiteri maxime que notabiliter aggrauant non in pctis carnalib? in quibus fm Tho. in. iij. di. xvij. laudabile e circustantias tace- re que spem no mutant. et audierit vel confitentem allicuit ad turpitudinem licet aggrauent peccatum immo possent esse ita puocant q necessario eent tacende. Alie aut circustantie que nihil faciunt ad grauitate peccati fatuu est cofiteri: nisi fm. s. Bo. qm faceret vt sacerdoti satisfaceret: puta. comedit carnes in. xl. ex firmitate et hmoi d hmoi circusta- tijs dic Aug. d pe. di. v. et sumit ab Aris. iij. ethico- ru. c. iij. Quis: qd: vbi: p qs. cur: qntens: quod. qm. Quis. s. si religios? vl secularis. Quid. s. fecisti fur- tu vel homicidiu. Vbi. s. in q loco. Per quos. scz an solus vel associatus p se an per alium. Cur. scz quo animo: qua intentione. Quotiens. s. semel vl pluries. Quomodo. s. an naturaliter vel cōtra na- turam. an preventus a tentatōe aut potius ipam puenēs. Qm. s. an in die festo vel ieiuniorum. Et de istis vide s. Circustantia qm. s. mutet spem. Et ideo aduerte qz circustantia. quis est necessaria: vt. s. confessor sciat si est sui fori vel non. si est coniu- gatus vel religiosus. Et ppterea semper prius est querenda. Circustantia quid. Silt circustantia Cur. aliqui e necessaria qm speciali phibitoe phi- betur. sicut cum qs facit elemosynā vt puocet ad luxuria aliquē: als no. Circustantia Quotiens silt est necessaria saltem fm eam computationem

Confessio sacramentalis. 1.

quam quis facere potest: puta. quia bis in hebdo-
mada vel ter fecit cōter. et pseuerant p annum et
huiusmodi et sufficit. Et hoc est tutius. Quis opi.
Direbi. p̄dicta non sit improbāda. Circūstantia
quod. sil' est necessaria qñ spāli p̄bibitōe cadit: pu-
ta contra naturā et h̄mōi. aliter non. Idem dic de
circūstantia. vbi: puta in ecclesia qñ est aliquod
opus. qz tūc est sacrilegiū. Circūstantia vō Quādo
videtur esse de necessitate quando sit peccatum
die festo. De quo dic. vt. j. Interrogatiōes per to-
tum.

24 **Q**uid de illo qui confitetur solūmō ne reddatur
notatus in populo. Rñ. qz si ibi cōstituit finis. nō
valet. immo tenet iterum confiteri. Et tunc consti-
tuitur finis qñ nullo modo confitetur si non dubita-
ret de infamia. Secus qñ nō constituitur finis: pu-
ta qz confitetur ppter deū et ppter remissionē pec-
catorū. Inductus tñ ad hoc ex pudore vel timore
et h̄mōi. Et idem dic de illis qui confiteri cogunt
a suis prelati.

25 **Q**uomodo ille qui confitetur aliqd p̄ctū vt videa-
tur strenuus et gloriē: satisfaciat. Rñ. qz nō. s̄ pec-
cat mortaliter sic cōfiteōdo. qz talī dī. Quid gloria-
ris in malicia etc. Et p̄pterea dī cōfiteri vt erube-
scat de peccato suo: non vt laudetur.

26 **Q**uomodo diuidens confessionē suam satisfaciat.
Rñ. fm̄ Sco. vbi s̄. qz nō. sed optet omnia nō cō-
fessa tam secreta q̄ publica de quibus memoriam
habet p̄missa debita diligentia confiteatur vni etiā
si ille non posset eum absoluerē ab omnibz et h̄at
necesse de aliquo ad supiorē recurrere. aliter nihil
faceret: vt patet de peni. di. iij. sunt plures. et di. v.
caueat.

27 **Q**uomodo peccata manifesta sunt cōfiteōda. Rñ.
fm̄ cōmuniter theo. i. c. iij. dist. xvij. qz sic. quia licz
sint nota sacerdoti: non tamen in forma iudicij ni-
si per confessionem.

28 **Q**uomodo peccata venialia necessario sunt confiteōda.
Rñ. fm̄ Sco. vbi s̄. qz. qz nō. etiā si nullū
habet mortale. qz p̄ peccatū veniale etiā in p̄posito
homo nō p̄r daminari nec periclitari. et p̄nā ē se-
cūda tabula p̄ periclitantibz. igit non obligat ad
eā nisi habens mortale. immo dicit. Pe. de pal. in
iij. qz nec etiā papa p̄bset ad hoc obligare. qz hoc
esset mutare sacri materiam. Dicit tñ. s. Bona. in
iij. di. xvj. q. vlti. verum nisi rōne periculi ad qd
ducat qz tūc tenet penitere quādo periculi adner-
titalias non. Adde scōdo qz tenet confiteri de ve-
niali. qñ. s̄. dubitat an sit mortale. vt dicit. j. Ter-
cio tenet cōfiteri de veniali rōe p̄fessiois: puta. qz
p̄fessus est aliquam religionē que ad hoc obligat
vel ex voto tenetur obedire in omnibus que non
sunt contra deum et animam. et prelati sic p̄ci-
pit. Nec obstat quod dicunt quidam qz non ha-
bens mortale tenetur saltem de veniali cōfiteri. p̄
pter p̄ceptum ecclesie i. c. omnis. de peni. et re. qz
respondet Sco. vbi s̄. qz si omnia in dicto. c. distri-
buit. pro mortalibus solum et nō pro venialibus
Et ita etiā dicit glo. in. d. c. Et sic tene qz de perfe-
ctione est venialia confiteri bono consilio: nisi vt
dictum est.

29 **Q**uomodo confessio necessario sit faciēda soli sa-
cerdoti et a solo? Rñ. qz sic. de necessitate p̄cepti ec-
clesie in. d. c. ois. in ver. sol. et in ver. sacerdoti. cō-
tra multos sacerdotes qui pueros qui tenent ad
confessionem insimul cōfiteant quos nō credo eus-
dere mortale peccatum cum faciant eos p̄uicari
ecclesie p̄ceptum. Dicit Rñ. vbi s̄. ar. iij. q. viij.
quod in articulo necessitatis. s̄. qñ moris inminet
de p̄p̄quo. ita qz vnus post alium nō p̄t cōfi-
teri. licet pluribus sil' confiteri: nec per hoc enacua-
tur virtus sacri. Similiter idē ibidē tenet qd si q̄s
vellet confiteri duobus sacerdotibus simul. vt cer-
tius consiliū haberet qz vere absoluit. et taliter au-
dientes non peccāt: als̄ sic. qz faciunt contra p̄ce-
ptum ecclesie. licet talis vere absoluat. qz nō est mī
necessaria solitudo ex p̄te sacerdotis sicut confiten-
tis: vñ qñ ex feruore. et vt sit magis tranquilla et
conscia duobz confitetur sil' illi p̄nt sine p̄cto audire
et absoluerē. Sco. tñ in. iij. di. xvij. tenet qz confite-
ri sil' pluribus sacerdotibus non ē p̄fessio sacramentalis qz
vnus est x̄ps quem sacerdotes representat.

30 **Q**uomodo confessio sit faciēda cū lachrymis? Rñ.
qz si lachryma accipiat p̄ contritiōe seu attritione.
qz sic. fm̄ qz dico. j. Contritio. s̄. iij. Debz ergo do-
lere de peccato mortali commissio in p̄terito cessare
in p̄nti. abstinere saltem quo ad p̄positum in futu-
ro et satisfacere. put tenet aliter nihil facit. Aduer-
te tñ fm̄ Sco. vbi s̄. di. xiiij. q. vlti. qz attritus con-
fiteus q̄uis nō habeat actum talē qui sufficiat ad
meritū de cōgruo tñ habēs voluntatem suscipien-
di sacz ecclesie. et tunc obice peccati mortalis actu-
aliter sibi facto: vel in voluntate inherētis recipit
non ex merito sed ex facto diuino effectum istius
sacri in vltimo instanti p̄latōis in quo est vis hu-
ius sacri. ita etiā tenet Tho. in. iij. quol. q. x. dicēs
qz nō p̄fecte conuersi aut attriti virtute clauis gra-
tiā contritiōis acquirunt dummodō non ponāt obi-
cem spiritui sancto.

31 **Q**uomodo homo teneatur statim confiteri pecca-
to mortali p̄petrato? Rñ. Sco. in. q. di. xvij. ar. iij.
qz dubium est alijs dicentibz qz sic alijs qz nō tene-
tur: s̄ tñ in voto. p̄ aliquo tpe. s̄. semel in āno nūc.
sed añ. c. ois. solum ante mortem. Et istud vñ miti-
us fm̄ eundē Sco. Et cū ipso cōter cōcurrūt the-
ologi. Sed magis mihi videt tuta opi. s. Bo. ca.
di. ar. ij. q. ij. que vult vt religiosi nō possint differ-
re. sed qz habita oportunitate idonei confessionis te-
neant. De clericis nō audet affirmare. s̄ tñ sibi vñ
detur idem dicendū qz de religiosis. laici vō si dif-
ferunt p̄pter maiore oportunitatem t̄pis et cōfel-
sonis vsqz ad. xl. excusant. Si vō talem oportuni-
tatē t̄pis et cōfessionis haberent. ita qz maiorem nō
sperāt habere in illo anno. tunc statim tenentur nec
possunt differre vsqz ad annū. Quo vero ad vo-
tū confiteōdi oēs p̄cordāt qz statim tenentur oēs tam
religiosi qz clerici et qz seculares. Qd tñ limito quo
ad p̄ceptū verum qñ excitant a gratia di fm̄ Ale.
scōda scōde tractatu de negligentia. d̄ quo vide. j. cō-
tritio. s̄. iij. s̄. qñ tenentur confiteri de peccato: als̄
nō de p̄cepto. Sūt etiā multi casus in quibz cōcor-
dant doctores in quibz hō tenetur statim cōfiteri

- habita oportunitate quos ponit *Ri. vbi s. ar. iij. q. vj.* Primus qui vult cōficere vel celebrare. vide *J. Eucharistia. iij. s. xvij. cum sequentibus. Idē dicit Land. ea. di. q. ij. qm̄ dz administrare sacra vel aliquē actū solēne in ecclesia exerce re: puta legere euangelium et h̄mōi. Idē *Tho. in primo quol. q. vj. et Jo. de nea. qm̄ vult ordinē sacrum recipere. Sed hoc nō pbatur aliquo iure nisi peccatū esset manifestum. Et sic limo et intelligo glo. in prin. de pe. di. v. que dicit qm̄ peccatū mortale ē manifestum: statim homo tenet cōfiteri. Scds casus qm̄ est in periculo notabili et imminētū mortis: vt puta qz vult intrare mare per longū tēpus et periculosum iter: vel bellum vel est infirmus infirmitate piculosa. p̄pterea precipitur medicis qz cum eos ad infirmos vocari contigerit vt efficaciter faciant qz prius aduocēt medicos sp̄iales de qz dic. *vt. j. Medicus. s. viij. Et aduerte fm̄ *pe. de pal. qz tūc periculū mortis ē qm̄ quis ē in tali casu in qz frequēter homines moriunt. Tercius casus est qm̄ sibi dicit cōficia qz statim teneat cōfiteri de necessitate. Quartus casus qm̄ pbabiliter videt qz illo anno copiam idonei confessionis habere nō poterit qui ipsum possit absolueri. Quintus casus qm̄ per statutum quis est obligatus ad plures confitendum. vt sunt religiosi et siles qz non sufficit tūc semel in anno cōfiteri. Limto verū si statutū obligat ad mortale. alias non credo teneatur de necessitate nisi fm̄ qz dicit *s. s. xvij.*****
- 32 **Q**uam quis possit confiteri p̄ interpositā personam vel per scriptū. *R. qz nō loquendo de confessione. put ē sacm̄ fm̄ cōfiter theo. vbi s. facit de pe. di. j. que penitet. qz qui peccauerit tenet se accusare. Et ad. c. qualis. xxx. j. v. respondet *Sco. vbi s. qz pōt confiteri per scriptum si est presens et ipse legat quod scripsit.**
- 33 **S**ed quid si est mutus vel ignorat linguā? *R. qz nō tenetur cōfiteri nisi eo mō quo potest. s. per signa et huiusmodi. Et qd dicit aliqz qz cōfiteatur p̄ interpretē ip̄obatur *Sco. et bene. silt per scriptū. qz est contra rōnes sacri. Et ideo nullo modo faciat. sed vt dixi confiteatur. put potest per signa et sufficit fm̄ *Sco. in. iij. di. xvij. q. vnica. et *Ri. eadem distin.****
- 34 **Q**uam ille qui respondet confessori ad interrogata satisfaciat? *R. fm̄ *Rodo. qz sic. qm̄ ad ea d quibz interrogatur. Silt qui rogat cōfessorem vt eū interroget vt plenius p̄tetur nisi sit talis qui potū dimitteret cōfiteri qz ore p̄p̄uo cōfiteretur suum peccatū. quia de superbia. p̄uenit de pe. di. v. c. j. que quidem est peccatum mortale. vñ p̄uidēs confessor qm̄ hoc perpendit faciat eum rectificare consciā et dolere de tali dispositione.**
- 35 **S**ed quid si dubitat? *R. s. *Bo. ea. di. ar. ij. q. j. qz si pbabiliter dubitat de aliquo an sit peccatum veniale vel mortale nisi certificetur per aliquē doctum tenetur confiteri fm̄ qz in dubio bz et ab eo abstinere in futurū. alit si nō cōfiteatur peccat mortaliter. qz exponit se periculo. Concordat. s. *Tho. ibidem di. xxi.***
- 36 **Q**uam confitēs teneatur acceptare oēm penitentiā quam sibi confessor vult iniungere? *R. nō. qz non fm̄ *Do. et sequitur *Pa. in. c. significauit. de pe. et re. fm̄ *Sco. in. iij. di. xvij. q. vnica. qz sic et probat primo sic. Quilibz tenetur recuperare grām p̄ditā p̄ viā faciliore et certiore et p̄cepto diuio qz dicitur. Diliges dñm deū tuū et primū tuū. alit videtur cōtēnere deū et p̄p̄iam salutem. sed hoc non pōt fieri nisi per cōfessionē. quod probat sic. Attritus confitens quū non habeat actum talē qui sufficiat ad meritū de congruo. tñ habens voluntatē suscipiendi sacm̄ ecclesie. et siue obice mortalis peccati actualiter sibi facto: vel in voluntate inherētis recipit. non ex merito. sed ex pacto diuino effectū istū sacri: vt sic parum attritū et attritione qz non habet rōnem meriti ad remissionem peccati: nolens tñ recipere sacm̄ p̄nie sicut dispensatur in ecclesia. et sine obice in voluntate peccati mortalis in actu in vltimo instanti illius plationis in quo ē vis sacri istius: recipit remissionē et gratiā p̄nialē nō ex merito: vt dixi: quia non erat. sed ex pacto dei assistentis sacro suo ad effectū illum ad quē instituit. Alioquin non appareret quōd sacm̄ p̄nie eēt scda tabula si nunqz per ipm̄ vt sacm̄ est posset recuperare scda gratia amissa. s. tñ p̄ attritionē tanqz per p̄nialē dispositionē et p̄ contritiones tanqz per completiā. Ista ponit *Sco. in. iij. dist. xiiij. q. vlt. Et hoc idem tenet. s. *Tho. in. iij.******

tentiam quam sibi confessor vult iniungere? *R. nō. qz non fm̄ *Do. et sequitur *Pa. in. c. significauit. de pe. et re. fm̄ *Sco. in. iij. di. xvij. q. vnica. qz sic et probat primo sic. Quilibz tenetur recuperare grām p̄ditā p̄ viā faciliore et certiore et p̄cepto diuio qz dicitur. Diliges dñm deū tuū et primū tuū. alit videtur cōtēnere deū et p̄p̄iam salutem. sed hoc non pōt fieri nisi per cōfessionē. quod probat sic. Attritus confitens quū non habeat actum talē qui sufficiat ad meritū de congruo. tñ habens voluntatē suscipiendi sacm̄ ecclesie. et siue obice mortalis peccati actualiter sibi facto: vel in voluntate inherētis recipit. non ex merito. sed ex pacto diuino effectū istū sacri: vt sic parum attritū et attritione qz non habet rōnem meriti ad remissionem peccati: nolens tñ recipere sacm̄ p̄nie sicut dispensatur in ecclesia. et sine obice in voluntate peccati mortalis in actu in vltimo instanti illius plationis in quo ē vis sacri istius: recipit remissionē et gratiā p̄nialē nō ex merito: vt dixi: quia non erat. sed ex pacto dei assistentis sacro suo ad effectū illum ad quē instituit. Alioquin non appareret quōd sacm̄ p̄nie eēt scda tabula si nunqz per ipm̄ vt sacm̄ est posset recuperare scda gratia amissa. s. tñ p̄ attritionē tanqz per p̄nialē dispositionē et p̄ contritiones tanqz per completiā. Ista ponit *Sco. in. iij. dist. xiiij. q. vlt. Et hoc idem tenet. s. *Tho. in. iij.******

Confessio. ij. de ei? obligatiōe pro cuius intelligentia queruntur multa.

Quam confessio sit de iure diuino precepta? *R. nō. fm̄ *Sco. in. iij. di. xvij. q. vnica. qz sic et probat primo sic. Quilibz tenetur recuperare grām p̄ditā p̄ viā faciliore et certiore et p̄cepto diuio qz dicitur. Diliges dñm deū tuū et primū tuū. alit videtur cōtēnere deū et p̄p̄iam salutem. sed hoc non pōt fieri nisi per cōfessionē. quod probat sic. Attritus confitens quū non habeat actum talē qui sufficiat ad meritū de congruo. tñ habens voluntatē suscipiendi sacm̄ ecclesie. et siue obice mortalis peccati actualiter sibi facto: vel in voluntate inherētis recipit. non ex merito. sed ex pacto diuino effectū istū sacri: vt sic parum attritū et attritione qz non habet rōnem meriti ad remissionem peccati: nolens tñ recipere sacm̄ p̄nie sicut dispensatur in ecclesia. et sine obice in voluntate peccati mortalis in actu in vltimo instanti illius plationis in quo ē vis sacri istius: recipit remissionē et gratiā p̄nialē nō ex merito: vt dixi: quia non erat. sed ex pacto dei assistentis sacro suo ad effectū illum ad quē instituit. Alioquin non appareret quōd sacm̄ p̄nie eēt scda tabula si nunqz per ipm̄ vt sacm̄ est posset recuperare scda gratia amissa. s. tñ p̄ attritionē tanqz per p̄nialē dispositionē et p̄ contritiones tanqz per completiā. Ista ponit *Sco. in. iij. dist. xiiij. q. vlt. Et hoc idem tenet. s. *Tho. in. iij.****

Confessio .iiij.

quol. q. x. 7 Hen. de gan. in quol. q. xxij. Et quo
piz q. nō est alia facilior via ad inveniendū gratiā.
qz hic in cōfessione nō requirit aliud nisi q. hō nō
ponat obicē gratiē. qd est multominus qz habere
attritionē q. p. modū meriti de cōgruo sufficiat ad
iustificatiōē. nec etiā certior. qz pōt magis esse cer
tus hō q. nō ponat obicē. i. actualiter peccando q.
q. habeat attritionē. ergo quilibet tenet p. hanc vi
am cōfessionis gratiā recipere: cum sit facilior et
certior. Probatur etiā q. cōfessio ē d. iure divino p.
argumētū a contrario. sup. illud Job. xx. Quoru
remiseritis peccata. remittunt eis. ergo quoru nō
remiseritis nō remittunt. sed sacerdotes nō remit
tunt nisi confitentibus. q. tenent ex pcepto xpi.
Hanc rōnē facit Pe. aureolus. in. iij. di. xvij. q.
j. Probatur etiā p. id qd nō. Jo. an. in. c. significasti.
de fo. cōpe. vbi tenet q. papa tenet confiteri de ne
cessitate. Sed verior ratio qua. pbat q. sit de iure
divino est. q. nō est credēdū q. ecclia et apli istud
iugum imposuissent hominibz tam periculosum:
nisi xps verbaliter aplis istud pceptum dedisset. si
cut et de alijs sacris excepto baptismate de quibz
nō patet qn̄ 7 quō a xpo expresse fuerint instituta.
Indubitanter q. tenendū q. est de iure divino. et
semp hoies tenebant ad eam post casum in pecca
to mortali: in voto: sed nō in effectu. qz nōdū erāt
instituti confessores: nisi post passiōē xpi qui ha
berent auctoritatem absolventi.

2 **Q**uomodo tenentur ad confessionem? R. q.
sic. oēs q. peccatū mortale cōmiserūt et tam infide
les q. fideles fm Ri. in. iij. di. xvij. ita q. nō cōfi
tens peccatū mortale cōmissū tam ante baptismū
q. post si habet copiā idonei cōfessoris: memoriā
peccati. et tps. et loquelā ad cōfitendū oīno dāna
bilē cū sit de iure divino pcepta. vt s. patuit. Ve
runtū. put confessio est pcepta ab ecclia: vt fiat
semel in anno. in. c. oīs de peni. et re. non ligat nisi
fideles.

3 **Q**uomodo tenentur pueri confiteri? R. fm Sco. in
iij. di. xvij. et cōter. doc. pueri qui nō discernunt
et quoru etas ignorat quid videat. et furiosi nō te
nent cōfiteri. Sed qn̄ quis instructus et interro
gatus ordinate papit distincte quid iustum. 7 qd
iniustū in lege diuina qd pōt faciliter videri si ad
ordinatas interrogatiōes ordinate rōdit sicut ali
us adultus pfecte et similibz pmissis simplr respō
deret tunc habet etatē sufficiētē ad cognoscendū
iustū vel iniustū cōtra dei legē. et cōfiteri tenet.

4 **Q**uomodo tenentur mortales teneantur ex pcepto
ecclie confiteri saltē semel in anno? R. s. Bo. s.
Tho. Ri. et Pe. in. iij. di. xvij. tenent q. sic. nō ex
vi sacri. s. ex vi statuti ecclie. Sco. ea. dis. tenet
q. nec etiā ex statuto ecclie tenet: s. sufficit q. se p
senter sacerdoti et dicat se nō habere cōfessionem mor
talis peccati: vt ad cōfessionē possit admitti. Tu do
dic q. cum homo teneatur cōfiteri fm Ri. in. iij.
di. xvij. de mortalibz oblitis generaliter non de sin
gulis generū. sed de generibz singulorū. Item qz
dicat ps. Alz oculis meis munda me dñe. q. va
est opi. prima q. quis tenet cōfiteri saltē generali
ter de generibus singulorum propter periculum

peccatorum ignorantum 7 occultorum. Et opinio
Sco. intelligitur quando quis est certus q. nullū
mortale habet. quia tunc nō tenetur confiteri. Et
sic serua.

Quomodo possit dispensari cum aliquo vt nō te
neatur cōfiteri? R. fm Ri. in. iij. di. xvij. 7 Tho.
ea. di. q. nō. fm q. obligat ex vi sacri. Pōt tñ papa
dispensare fm q. obligat ex pcepto ecclie. s. vt
possit diutius confessionē differre q. sit statutū ab
ecclia. Vñ etiā papa tenet cōfiteri. qz h. ille cui cō
fiteri dicit inferior: eo inq̄tum est prelatiōē tñ su
perior: in quantum est peccator. et ipse confessor dī
munister.

Confessio Tercio cui faciēda ē

c vtrū soli sacerdoti? R. fm. s. Bo. i. iij.
di. xvij. q. de cōfessione possum? loqui

dupliciter. vno mō. put est opus virtutis directe
repugnans hypocrisis in quo quis seipm accusat
ne alius sit q. appareat vel mala sua aperit ad
inuestigandam curatiōē. et hoc modo confessio
pōt fieri cuilibet etiam laico qui pōt adiutare in
struēdo vel orando. 7 d. quo homo pōt erubescere
et humiliari. et ille exemplo humilitatis melio
rari nō peccatorū cognitiōe deprimari. Alio mō
put pfectio ē op. sacrale et put ordinat ad recon
ciliatiōē que fit p absolutionē et ligatiōē. Et q.
nam hec pās collata est solis pbyteris ideo hec
confessio nullis nisi pbyteris ē faciēda.

Sed quid si pbyter deest tenetur quis confite
ri laico in casu necessitatis? R. mḡ sn̄arū in. iij.
di. xvij. et. s. Tho. ea. di. et ter. Aug. de peni. di. j.
quē penitet. et glo. extra de offi. or. in. c. pastoralis.
volunt q. sic. S. verior ē opi. Sco. Ri. Pe. et cō
ter theolo. in. iij. di. xvij. q. nō tenet d. necessitate.
et hoc patet ex p̄dictis. imo vt dicit Sco. ea. dis. q.
si peccator sic posset p se verecundari. et i generalē
sic q̄rere consiliū: vel laicus nō ē magis discretus
q. ipse q. non ē vtile cōfiteri laico nec expedit: pos
set bene esse vtile ex materia verecūdie que ē vna
pena debita p peccato. vnde si confitens laico sol
ueret vnam penā debitā p peccato. et sic esset bo
num consiliū eidem confiteri in tali casu dūmō
sit talis qui non habeat deprimari ex auditōe pec
catorum. Et sic intelligit Augu. vbi supra. vt ibi
patet.

Quomodo tenentur omni sacerdoti sit confitendum? R. fm
cōter doc. q. non. sed solum sacerdoti pprio. loqn̄
do de confessione. put est sacramentalis. 7 de p
cepto iuris diuini et ecclie vt clare piz in. c. oīs. d.
pe. et re. nisi fm Ri. in. iij. di. xvij. in casu extreme
necessitatis quādo alicui imminet piculū mortis
pbabiliter et ppriū sacerdotē habere non po
test. nam tunc quilibet sacerdos potest quemlibet
peccatorē audire in cōfessione 7 absoluerē ab om
nibus peccatis casibus et excoicatiōibus: vt tenet
glo. in. c. pastoralis. de offi. ordi. quā sequitur cō
ter doct. ar. ad hoc. xxvj. q. vj. si pbyter. et. c. se. de
fur. c. fures. de sen. et. c. eos. li. vj. ita q. non op̄ret
amplius de ipsis confiteri seu ad aliquem recurrere.
etiam si erat casus p̄seruatus. ar. d. c. eos. sed ta

men quo ad excoicationē serua quod dicitur. Absolutio. iij. §. xvj. dummodo talis sacerdos nō sit hereticus. excoicatus aut ab ecclesia p̄cisus fm Bo. ca. di. Ego tamen credo q̄ nisi sit periculum p̄uersionis in confitente. q̄ etiam in tali casu liceat cōfiteri heretico. et excoicato aut p̄ciso et ab solui ab ipsis si alius sacerdos haberi non potest. et sit paratus audire. quia inducere talem non licet. vt s̄. Clericus. viij. §. ij. et q̄ tales sacerdotes vere absoluant in tali casu nec peccant sic absolūdo. dummodo peniteant de peccato suo. Ratio est. q̄ fm Pe. aure. in. iij. di. xvij. potestas claus que est absolūendi a peccato. et ex consequēti ad penā eternam commutandam in temporales. et ad gratiam actiue conferendam per modum applicantis actu meritum passionis chasti fundatur in caractere sacerdotali. qui quidem est indelibilis. Et q̄uis ab ecclesia in tali sit ligata talis potestas. tamē in tali casu non credo. quia necessitas non subiacet legi positīue: vt in. c. quod non est. de regu. iij. hoc tenet glo. in. c. nō est. d̄ sponfal. Et fm Pe. de pal. in. iij. sicut a tali potest baptismum recipere. sic et p̄niam. cum et ipsa sit factm necessitatis. Et est tutius in tali articulo consistere per ea q̄ s̄. dixi. Confessio. ij. §. j.

3 Sed quis dicitur p̄p̄ius sacerdos? R. vt colligo ex Ri. vbi s̄. et Pa. in. d. c. omis. et Lar. in. de. duduz. de sepul. Primo papa in toto mundo. Secundo legatus in tota sua p̄uincia. Tertio penitentiarius eiusdē legati in p̄uincia. Quarto archiepiscopus dum visitat est p̄p̄ius sacerdos suorum suffraganeorum. et eos absolūere potest. c. nostro. de penit. et remis. Quinto episcopus in tota sua dyocesi. Sexto archiepiscopus in tota sua dyocesi. Septimo vicarij generalis episcopi. Isti duo possunt audire omnes de dyocesi. argu. l. cum p̄tor. ff. de iudi. et. c. officium. d̄ offi. archiepiscopus. Octauo p̄sbyter parochialis in tota sua parochia. Nonno vicarij p̄fatorum. Decimo omnes habentes licentiam ab aliquo predictorum.

4 Sed nunquid non habentes executionem ordinum possunt licentiam ad audiendas confessiones ab aliquo qui executionem dare non potest? R. vt colligo ex Archi. in. c. perfectis. rrv. di. et a Pa. in. d. c. omis. q̄ tripliciter dicitur quis non habere executionem ordinum. Primo quia non habet velle vel nolle. sed eius velle dependet ab alio sicut sunt religiosi: vt. r. q. j. non dicitur. de dec. si religiosus. li. vj. de testa. religiosus. de sepul. c. fi. li. vj. vnde nisi tales habilitent a suis p̄latis. nullo modo etiam ex licentia sacerdotum parochialium vel episcoporum si sunt exempti possunt absolūere vel ligare. Secundo dicitur quis nō habere executionem ordinum. quia est excommunicat⁹ suspensus vel interdictus et huiusmodi. et talib⁹ nō potest dari licentia audiendi confessiones. nisi prius habilitentur ab eo qui tale impedimentum potest auferre. Tertio dicitur quis non habere executionem ordinum. quia nō habet populū sibi subditum sicut sunt religiosi a suis p̄latis habilitati et omnes sacerdotes seculares qui non habent cu-

ram animarum. vnde bene talibus potest concedi licentia audiendi. non solum ab his qui habent curam in actu specialiter ipsis committēdo. sed etiam generaliter dando licentiam subditis ipsorum vt quicumq̄ voluerunt eligant sibi confessorem. Nec obstat q̄ iudex prorogata iudicat iure p̄po. Et ideo si non habet iurisdictionem in actum non potest. arg. c. significasti. de foro compe. Ratio. q̄ p̄uatus non potest dare iurisdictionem quā non habet. l. p̄uatum. l. de iuris. om. iij. Item pro gare idem ē qd̄ extendere. Et ideo q̄ non est non pōt extendi. c. ad dissoluendū. d̄ despon. ipu. Quia r̄ideo q̄ quilibet sacerdos ex quo sacerdos ordinatus habet iurisdictionem. solū deficiat materia in qua exerceat. et iō cum sibi exhibet p̄ talem licentiā in genere datam absoluit auctoritate p̄p̄ia quam h̄. et pōt exercere oblata sibi materia debita. Nō obstat etiā. c. ad bec. de rescrip. vbi p̄cessio iudicis incerti nō valet. q̄ illud verū ē q̄ntuz ad forū contentiosū: vt no. Se. in. c. fi. de pe. et re. li. vj. Et istā opi. tenet Ho. et sequit Pa. in. de. j. de p̄uul. h̄ p̄us tenuisset contrariū. Et iō fm hoc limita et intel lige dicta doc. in. de. j. de p̄uul. r. xvj. q. j. §. ecce. et in. de. dudum. de sepul.

5 Undecimo dicitur p̄p̄ius sacerdos eius ille q̄ eligitur a papa pro suo confessore. Et similiter ab ep̄is: archiep̄is: patriarcbis: cardinalibus. et similib⁹ p̄latis ep̄iscopis superioribus. et etiam ab inferioribus p̄latis: dummodo sint exempti. vt p̄t in. c. fi. de pe. et re. Sed nota q̄ tales inferiores ep̄is oportet primo q̄ sint immediate sub papa. q̄ exempti qui habent abbatem vel generalē et huiusmodi sup se non possunt sibi eligere confessore de iure communi fm Ho. et Pa. in. d. c. fi. Secundo q̄ sint p̄lati. et cap̄i large p̄lati fm Pa. ibidem etiā p̄ sacerdotib⁹ curatis q̄ large dicunt p̄lati: vt in. c. tua. de de. egro. licet stricte nomine p̄lati veniant solum illi qui habent iurisdictiones fori contentiosi. vide bo. glo. in. c. ij. de iudi. et in. de. dudum. d̄ sepul. in. vers. p̄lati. Tertio q̄ sint exempti. vno istorum deficiente non possunt sibi eligere confessorem.

6 Utrum p̄fati possint vna vice eligere vnum alia vice alium? R. q̄ sic. dū mō non faciant in fraudem fm Dir.

7 Sed quam auctoritates habet talis electus sup eos qui eum elegerūt? R. fm Pa. in. c. significasti. de fo. compe. q̄ electi p̄ exemptos ep̄is inferiores nō p̄nt absolūere ab excoicatioe et casibus ep̄iscopis reservatis. ar. c. ij. de pe. et re. li. vj. nisi specialem indulgentiā habeat sup hoc. Sed Ho. tenet q̄ vbi exēptus eligit electus h̄ p̄tate penitentiarij pape quo ad absolūtionē nō quo ad dispensatōz nisi de sp̄ali mādato. A non exemptis vero elect⁹ habet p̄tate illius cui subest. vnde cōfessor ep̄isopi pōt sup ipm sicut archiep̄isopus. et sic de ceteris. Et hoc magis placet quo ad predictos. de quibus loquitur dictū. c. fi. de penit. et remis. Et idem dicerē de illo cui papa concedit vt possit sibi eligere confessorē vt confessor possit eum absolūere ab omnib⁹ nō reservatis pape. Et ad. c. ij. predictum

Confessio. iij.

- dico intelligēdū in casu suo: qm̄ ep̄s dat suo subdito talē licentiā. sed nō qm̄ papa. qz potuisset loq̄ generaliter si voluisset.
- 8 **¶** **Q**uoniam corpore quo ep̄s vel tales exempti: d̄ q̄ bus supra confitent alicui videant cū eligere: R. qz sic qz plus est factis eligere q̄ verbis. l. nō dubium. l. de legi. et in. c. legebat. d̄ maior. et obe. 7 in c. si. xv. q. vj.
- 9 **¶** **Q**uoddecimo dicit pprius sacerdos q̄libet p̄sbyter parochialis oim̄ vagabundoꝝ. et illoꝝ q̄ non habēt ppriū domiciliū. Et hoc tādū q̄ diu in eiꝝ parochia inueniunt. qz a quocūqz parochiali p̄sbytero ad quē se transferunt p̄nt absolui et a foriori ab ep̄o: aut licentiā habentibus ab eodem ep̄o in sua dyocesi audiendi confessiones. Et nota fm̄ Pa. in. c. si. de for. compe. qz vagabundi dicuntur qui non habent domicilium certum vel habitationem fm̄ glo. et Bar. in. l. dies. §. p̄tor. ff. de dā. infec.
- 10 **¶** **S**ed quid dicemꝝ de scholaribus mercenariis mercatoribus. stipendiariis et h̄m̄o. cōmorantibus in aliqua parochia nunquid poterūt absolui ab illis sacerdotibus a q̄bꝝ possunt absolui parochiales illius parochie. licet ibi nō cōtraxerint domiciliū. R. fm̄ Pa. in. d. c. omnis. qz sic. qz ille d̄ pprius sacerdos p̄fatorū in cuius parochia habitant de p̄nti nec p̄nt cōmode adire ppriū sacerdotē. ar. c. si. de parochijs. vide glo. que tenet in cle. j. d̄ p̄nti. Et hec ē cōior opi. Hoc idē tenet Pa. in. c. cum contingat. de fo. cōpe. Quam opi. limito verā qm̄ p̄ maiorem p̄tem anni ibi steterunt. vt dicam in sc. §. aliter non.
- 11 **¶** **N**unquid idem sit dicendum de pegrinis viatoribus aut mercatoribꝝ discurrentibꝝ hinc inde p̄ negociationē: R. vt colligo ex Immo. et Hosti. in d. c. ois. qz si alicubi morant p̄ annū vel per maiorem p̄tem anni. p̄ferunt vltra pascha in quo tenent cōfiteri. et maxime qm̄ in paschate cōfiteri nō dedināt ad domum sui loci. quia tūc nō videntur habere ibi domiciliū vbi est eorum domus quo ad sacra. ideo nūc licite cōfitent parochiali illi vbi sunt. et ab eo p̄nt absolui. xvj. q. j. questi. ar. de dec. et ad aplice. Si vero talē moram alicubi non contrahunt non poterunt confiteri ibidem nisi licentiā acceperit a pprio ep̄o v̄ sacerdote parochiali vbi libet confitendi: vel saltē peregrinādi siue itinerādi: quia tunc etiam ibidem confiteri possent et absolui: quia presumitur qz corpore quo licentiā itinerādi dederūt. et etiam confitendi 7 sacra suscipiendi dederint. Tutius tamē est specialiter licentiā petere. et quos casus sibi reseruat suꝝ ep̄s facere sibi declarari cum non possit absolui a talibus sine eiꝝ licentiā. Qd̄ intelligo qm̄ p̄ talem moram alicubi nō steterūt qz possint ab illo ordinaro absolui.
- 12 **¶** **Q**uid de illis qui in diuersis locis morant egliter: aut in diuersis castris habent domicilia: nec apparet qz sit p̄ncipale: R. qz debent confiteri illi in cuius parochia se inueniūt tpe cōfessionis sciende. ar. c. et p̄te de fo. cōpe. facti glo. in. l. ij. l. vbi d̄ cri. agi opoz. q̄ dicit quēcūqz pueniri posse vbi d̄ egit et morat. Ho. tū dicit qz tutiꝝ est qz ab vtroqz episcopo vel presbytero in cuius iurisdictione moratur licentiā peteret.
- 13 **¶** **L**ui debent confiteri sacerdotes parochiales. p̄ possint: decant: canonici seculares. et h̄m̄o ecclesiastica non exempti inferiores ep̄s. silt̄ religiosi etiaz exempti q̄ nō sunt p̄lati. R. fm̄ oēs doct. qz tenentur cōfiteri suis p̄lati vel de eorū licentiā.
- 14 **¶** **Q**uoniam p̄fati pprii sacerdotes possint alijs suam autē delegare: R. fm̄ R. Anglicū in quol. aut talis sacerdos h̄z auctoritatē ordinariam et sic p̄t: aut h̄z cōmissam. 7 tunc distingo qz aut a papa et sic p̄t. Intellige verū qm̄ a papa cōmittitur iurisdicō. Secus cū cōmittit nudū officiū sine iurisdicō: vt puta audire cōfessiones. qz non p̄t. facti. c. si. de off. dele. vide. j. Delegat. §. vj. Aut ab inferiore. vt ab ep̄o. et tūc aut ad vniuersitatē causarū. et sic p̄t in p̄ncipali aliqua cāz cōmittere vt officialis et generalis p̄ncipalis ep̄i. nisi sit eis speciatim interdictū. Si vero h̄z cōmissionē p̄ncipalē nō p̄t. sicut si sacerdos fuerit p̄ductus ad officiū dū ecclesie parochiale. cū non sit ordinarius illi parochie. Et sic loquit. c. si. de off. dele. j. §. ceteruz. vbi dicit salua legatorū sedis aplice. auctē nlli cui cōmissum fuerit p̄dicare crucē. excoicare. absolue re. disp̄sare. vel iniungere p̄ncipalis liceat decetero b̄ alijs demandare.
- 15 **¶** **Q**uoniam in aliquo casu liceat cōfiteri alteri qz pprio sacerdoti. R. fm̄ Pa. in. d. c. ois. qz sic. qm̄ cūqz subest aliqua legitima cā: puta qz est reuelator confessōis vel sollicitator ad malū. vel non h̄z debitam sciām vel pbabiliter videt sibi periculū. vel sacerdoti imminere. vel ē excoicatus 7 h̄m̄o. et tunc debet petere licentiā et obtinere. qz si nō p̄t obtinere: nec adire p̄t supiorē. sufficit qz petijt et sic supplet. d. c. ois. p. c. placuit. 7 ibi glo. de peni. di. vj. sic. vt sit sensus. debet obtinere licentiā. sc̄z si p̄t: vt in. d. c. omnis. vel adeat alienum si nō p̄t. vt in. d. c. placuit. Ego vero in hoc multū non iusto. quia verissimū puto. et quia hodie habentur multi pprii sacerdotes quibus legitime confiteri possumus si vnus nō est idoneus. et si casus accideret. tene qd̄ dixi. quia p̄cepta non se extendūt vltra charitatem. Et si licet causa meliorande vite extra de regula. c. licz. quantomagis causa recuperande.
- 16 **¶** **Q**uoniam liceat absqz alia licentiā cōfiteri fratribꝝ minoribꝝ et p̄dicatoribꝝ. R. qz sic. si. v. concurrant. p̄ncipaliter qz generalis vel p̄ncipalis minister: aut custos quo ad maiores 7 magister: aut p̄or. p̄ncipalis: aut eius vicarius quo. ad p̄dicatores accedat ad penitentiam p̄latorū petendo qz fratres qui fuerint electi possint libere confessiones suorum subditoꝝ audire. Sed istud p̄ncipaliter est de bene esse. vt. j. patebit. §. xxj. Sc̄m qz sunt electi et habilitati ad audiēdas confessiones p̄ generalem aut p̄ncipalem ministrū quo ad minores: vel p̄ magistrum aut p̄ncipalē p̄ncipalē quo ad p̄dicatores. Tercū qz sic electos presentēt per se vel p̄ fratres quos ad hoc deputauerint ep̄s. seu eorum vices gerentibus petēdo humiliter. vt de eorum b̄n̄placito possint audire cōfessiones suorū

- subditoium. An autem requiratur quod personaliter ducat tales fratres electos. ego credo quod non. sed sufficit quod verbaliter vel aliter qualitercumque. Rñ. q. qñ aliqd onus imponit alicui sine determinatōe. quo impleto ad aliqd beneficium meret admitti. quocumque leuioni modo impleat onus conditio dicitur impleta. et sic ad beneficium meret admitti. hoc probatur. ff. de condi. et de. l. qd traditū. Cum ergo onus presentatis impositionis prefatis electis non distinguat quod debeat fieri. cum possit fieri multis modis. vt. ff. de pec. l. pñs. et ibi glo. igitur qualitercumque fiat siue per scriptū: siue verbaliter intelligitur conditio impleta. Nec obstat glo. in de. dudū. de sepul. q. dicit quod dicitur presentatio personalis. quod presentis dicit qui prebetur sensib⁹ corporis. ar. ff. de ver. obli. l. j. in pñ. q. si aduertis hec rō non valet. quod presentatio personalis etiam potest fieri per procuratores vt in. l. si. l. de. pec. Et sic prebet se quis sensib⁹ per se aut per aliu. vt. d. l. presentis. Sic intellige glo. p. d. l. pñs. et ibi 2 p. no. p. Jo. an. in. c. pñs. de pben. li. vj. facit. c. tue. de. pec. vbi p. q. presentis noialif non infert necessario vt p. se faciat. h. bene si adverbialiter dicatur vt ibi p. Quart⁹ qd requiritur est quod non audiat confessiones extra dyocesim illi cui sunt presentati. et in hoc differunt a p. pñs sacerdotibus parochialibus vel ep̄is aut prelatibus ordinarijs q. pñt vbiq. audire suū subditū et absoluerē in foro penitentiā. q. in his q. sunt sine strepitu et sub silentio nulli. ledit territorij. l. ij. ff. de offi. pcon. facit qd no. Pa. in. c. cum contingat. de fo. cōpe. et ita tenet Car. in. d. de. dudū. Quint⁹ q. ille q. vult eis confiteri sit de iurisdicōe illi? prelati cui tales sunt presentati. hec habentur ex. d. de. dudū.
- 17 **Q**uod predicta presentatio solū sit fienda ep̄is? Rñ. Car. in. d. de. dudū q. no. sed ibi noie prelati intelligitur quilibet habēs iurisdicōis ep̄ales. Ita quod nulli dyocesano subint eoz subditū. nec ipsi. arg. c. ab bates. in. si. de. pñul. li. vj.
- 18 **Q**uod hec presentatio possit eis fieri extra territorijum extētib⁹? Rñ. q. sic fm. Pau. in. d. de. dudū.
- 19 **Q**uid si sedes vacat? Rñ. Pau. vbi s. q. fiet capitulo. ar. c. cum olim. de ma. et obe.
- 20 **S**ed pone quod non possit haberi copia talis prelati? Rñ. Pa. vbi s. q. petetur a vicario suo i spūalibus si h. d. tem. or. c. cū null⁹. li. vj. Si no. h. 7 maliciose hoc facit d. adire superiōrē q. eius negligentiam d. supplere. c. q. diuersitatē. de conce. pre. Et idē dic si eēt excoicatus: vel suspēsus: vel interdictus q. adire d. superiōrem.
- 21 **Q**uid si presententur electi an petitiō licētie? Rñ. Zen. in. d. de. dudū. q. valet presentio facta h. q. presentent prelati dicere q. volūt q. fiat pmo petitiō.
- 22 **Q**uod vicarij ministrorū. aut m̄groz p̄uincialiū possint eligere cōfessores. Rñ. Car. i. d. de. dudū. q. non. Et sic tenet glo. ibidē et Pau.
- 23 **Q**uid si prelati nolunt dare licētiā predictā petentibus. Rñ. Car. vbi s. q. nihil refert. q. expectato cōgruo tempore possunt eligere. et electi confessiones audire.
- 24 **Q**uid si dicat prelati non presentetis aliquos. q. non admittemus. Rñ. Car. vbi s. q. poterūt audire sine alia presentatione.

Quod prefati electi et semel presentati: aut deputati durent post mortē acceptatis plati. Rñ. Car. vbi s. q. si sub istis vbiis sūt deputati. f. vsq. ad bñplacitū eoz cū istud morte extinguat. vt in. c. si gratose. de rescrip. li. vj. Si vero simplr deputentur durat p. mortē. et sic dñt deputari nec credo quod ipsis inuitis possint aliter deputari nisi q. eoz potestas sit ppetua. q. eoz auctoritas ē papalis que durat ar. de transac. c. veniēs. et de iure cōi. approbat. ar. c. super q̄stionuz. de offi. dele. de elec. ne romani. in. p̄m. in. de.

Quod prefati deputati possint cōmittere alijs? Rñ. Car. vbi s. q. no. q. habent nudū ministerium. Et in hoc dicit Laud. q. bñt p̄tatem sine administratione ad instar illorum de quibus. de resti. in. in. c. j. dicitur.

Quos pñt absoluerē prefati deputati? Rñ. v. s. p. oēs qui ab illo prelato cui sunt presentati pñt absolui. tā exemptos q. no. exēptos. m̄ ecclesiasticos q. seculares fm. Car. vbi s. et etiā sine alia licētia sacerdotis parochialis. et no. obstāte eius cōtradictione immo omne p̄ceptū et omnis excoicatio cōtra tales presentes ipso iure est nulla p. extrauagantem Martini. iij. que inseritur in rubrica de p̄uile.

Quibus peccatis possunt tales deputati absoluerē. Rñ. q. ab omnib⁹ a quibus possunt sacerdotes parochiales a iure. Et licz ep̄i possint sibi vlt. p. constitutiones: aut ex consuetudie reseruare casus. ita q. curati absoluerē non poterūt tamen prefati fratres bene absoluent. et facit ad hoc qd not. Siml. in. l. p̄uilegia. l. de. fa. sanc. ec. et sequit. Pa. in. c. super specula. ne de. vel mo. vbi dicit q. renocato p̄uilegio boni. no. ē renocātū p. hoc p̄uilegium studij sc̄i. quis sic cōcessum ad instar boni. q. iam ius ē questum studio sc̄i. hoc idem p. p. verbum. d. de. dudū. vbi dicit a iure ergo veniunt oēs casus p̄t illos quos ius reseruauit sp̄aliter ep̄is. Nec ob. motiua Jo. mo. in. glo. d. de. q. cum dicit q. in re sua quilibet potest facere quod vult dico verū nisi supior ad quem p̄tinet p̄ncipaliter aliter velit disponere. vt est in. p̄posito. Item cū dicit q. si ep̄s potest artare ordinariā. multo magis extraordinariā nego pmo q. p̄tā prefatorij fratruz sit extraordinaria. immo ē ordinaria surgens a prefata de. dudū. vt tenet Zen. et Lau. in. d. de. dudū. Item posito q. sit extraordinaria. verū concluderet si potestas prefatorij eēt ab episcopo. h. cū sit a papa. vt s. dicitū ē non potest inferior tollere cōcessa p. superiōrem. xxxj. dist. inferior. de. ne romani. de elec. aliter possent tot casus reseruare q. in totū tollerent istud p̄uilegiū fratrum qd esse non potest c. quanto. de p̄uile. Nec his obuiat ratio sua. f. ne idem subditus censeatur diuerse cure. quia ex hoc non sequitur q. sit diuerse. sed bene subordinate cure. vt patet in quotidianis concessionibus. tam pape q. episcoporū. Item cū dicit non ē iure concessum quod iure renocatum est. Dico hoc verū in iure cōi. no. aut quod renocāt in iure p̄uinciali vel sinodali. nisi quo ad determinatos subditos. Item cum dicit q. parochiam non sunt exēpti licz

Confessio. iij.

fratres sint. c. p. exemptionē. de p. i. l. i. vj. Concedo. sed nō sequitur ex hoc q. si possunt absolui ab omnibus exceptis a iure reseruatīs ep̄is. q. sicut nec possunt impediri quin cōfiteant̄ prefatis fratribus ita q. non absoluant̄ fm̄ eorum auctoritatē p. regulā accessōriū. de reg. iur. l. i. vj. q. auctoritas respiciat fratres nō subditos ep̄i quā in actu possunt exercere qm̄ adest materia d̄bita. que est quorumcunq. volentiū confiteri de dyocesi. d. demen. dudum. Item cum concludit nō absoluat frater qd̄ nō absoluit curatus. verum diceret nisi ei per aliū superiorem esset concessum: vt in istis est. Nō ob. de. religiosi. de p. i. l. i. q. nō absoluant in casib. sed di. ap̄lce. aut locorū ordinarijs reseruatīs. q. subintelligitur quo ad casus episcopales a iure. nō a statuto: vel a consuetudine. q. c. excludant̄ per. d. de. dudum. sic optet ista similiter eos excludat ne leges ludibrio fiant. l. si. s. vbi aut. l. de bo. q. l. i. z iura iurib. sunt cōcordanda. l. vnicā. l. de inoffi. do. de elec. cum expediat. l. i. vj. Et sic firmiter tene in conscia. sicut etiam hoc idem tenet Joh. de lig. in. d. c. omnis vtriusq. fetus. nisi qm̄ alicui casus esset sinia excoicatiois ip̄o facto annexa p. statutū et ep̄is reseruata. quia tunc absoluerē non possent. Item quando videret expedire saluti anime alicuius: vel aliorum aliquem mittere ad superiorem. tūc licet posset absoluerē mittend. esset. quia debemus et coadiutores eorum. Et de hoc. et qui sunt casus episcopis a iure reseruati. vide supra. Casus primo.

29 **Q**uodrum p̄fati fratres possint p. episcopos aut p̄latos admitti sine accessu ministrorum et h̄mōi ad petēdam licentiā et p̄sentationē electorum? R. Hosti. et Inno. vt refert Dir. q. sic. si p̄cedit d̄ voluntate vtriusq. partis. ar. l. cum pater. ff. de pac. do. vnde si admittunt̄ ac si esset obseruata prefata forma a p̄latis eandem habebunt auctoritatē sicut si seruata fuisset. Si vero solum concedit licentiā audiēdi confessiones suorum subditorū. tunc non possent absoluerē: nisi inq̄tum p̄lati eis concedunt et possent sibi quorū vellēt casus reseruare. quia tunc non absolunt̄ auctoritate. d. de. dudum. sed ex mera cōcessione p̄latorum. Verumtū est q. tales ex sola licētia admissi solent vbiq. subditos talium p̄latorū audire sicut et ipsi p̄lati. nec durat talis auctoritas nisi ad eorū beneplacitū quod nota bene. Ideo sint cauti confessores vt quando non seruata p̄fata solēntate petunt licentiā audiēdi confessiones rogent p̄fatos p̄latos similiter q. velint eos admittēre ac si esset seruata prefata forma si auctoritatē prefate demē. volunt habere.

30 **Q**uodrum ex consuetudine possit induci vt q̄s cōfiteat̄ ad libitū cui vult? R. vt in. c. si ep̄s. de pe. et re. l. i. vj. q. nulla cōsuetudine pōt̄ introduci vt q̄s eligat sibi cōfessorē sine sui superioris licentiā. intelligo aut tacita: vtp̄ta q. vident et tolerāt̄ eū possunt p̄hibere. aut expressa. Dicit tamen Pa. in. c. cōquerētē. de off. ordi. verum quo ad subditos. sed quo ad existentē in dignitate nomine dignitatis posset p̄scribere hanc curā. et fieret p̄p̄ sacerdos

fm̄ Hosti. et allegat. c. dudum. el. ij. de electionibus. z. c. cum olim. de p̄scrip. et ē verū post p̄scriptionem.

31 **Q**uodrum sacerdos parochialis debeat faciliter dāre relentiā suis subditis alteri cōfiteādi. R. s. Tho. in. iij. di. xvij. q. q. mlti sunt adeo infirmi q. potius sine confessioe decederēt q. confiterent̄ tali p̄sbytero. id dare debet. Vñ illi qui sunt nimis solliciti vt conscias subditorū sciant: multis laqueis dānatiois iniungunt. et p. cōsequēs sibi p̄s. hec sanctus Tho. Qd̄ credo verū nisi qm̄ p̄ hoc sollicitat scire ne alios inficiant: aut vt ceteri hec scietēs magis a peccatis p̄seruent̄ d̄ tū exigere specificatioes illius cū quo vult cōfiteri. et si ē eque bon. sicut ip̄ se cōcedat. Si vero nō ē eque bonus. nō d̄ dare. Et si ille cōfessor: ad quē vult ire h̄ alio mō auctoritatē audiēdi. tunc dicat sibi q. non expedit et inducat vt nō vadat. sed si vult ire relinquat eum arbitrio suo. quia sibi non imputabitur alias sic si male confiteretur.

32 **Q**uodrum sit credendū dicenti se habere licentiā a suo p̄lato confitendi alteri? R. fm̄ Ri. in. iij. di. xvij. ar. iij. q. ij. q. sic. et similiter dicenti se esse confessum. Ratio quia cognitio in foro p̄nie depēdet a voluntate subditi. ideo debet eū reputare idoneum ad eucharistiā sumendam si se asserit penitentem z legitime confessum ei qui potuit absoluerē. Si tū sacerdos haberet aliqua signa p̄babilia q. ille non diceret verum nō teneretur ei credere: nisi faceret fidem sufficēter ei. non dico q. sit vere penitens et vere confessus. quia ista non cadunt sub probatione. sed q. illi vel illi est confessus qui ip̄m potuit absoluerē. fallit hoc in excoicatiois cui non tenetur credere nisi probet se absolutum. z in illo qui habet p̄fenerantiam in peccato: vtp̄ta qui tenet concubinam. et huiusmodi.

33 **Q**uodrum illi qui confitentur illis quibus datur licentiā a papa vel legato: aut episcopo audiēdi confessiones: vel qui habent licentiā a predictis eligēdi sibi cōfessorē saltem semel in anno teneantur cōfiteri proprio sacerdoti parochiali? R. glo. Ber. in dicto. c. omnis. tenet q. sic. sed male z false fm̄ communiter doct. in dicto. c. omnis. et in c. ij. de peni. et remiss. libro. vj. Sufficit enim licentiā alterius eorum vel sacerdotis parochialis fm̄ Joh. an. in dicto. c. ij. Multo fortius nō tenetur si sunt confessi episcopo proprio. quia dicitur parochialis p̄sbyter. in. c. nullus. de parochijs. et in c. ij. ar. q. ij. Et quicumq. aliter teneret esset temerarius: vt patet per extranea. Joh. xij. que incipit. Vas electiois que dānat p̄dictā opinionē Ber. Cum habentes licentiā a predictis possint etiā inuitis z contradicentibus parochialibus sacerdotibus eorū subditos absoluerē. Et vt dicit sanctus Thomas in quadam. q. de quol. q. non potest aliquis auctoritate cuiuscunq. hominis compelli ad confitendum peccatum quod alteri confessus est qui cum absoluerē potuit. quia confessio peccatorum est quoddam sacramētale diuino imperio subiaccens non humano. Adde tamen cum san. Bona. in. iij. distinctione. xvij. q. si sacerdos

parochialis est bonus et idoneus bonū ē cōsiliū q̄ remittant ad eū a quocūq; audiāt. nō tñ neces- sarium est. nec optet q̄ illa peccata a quib; sunt ve- re a talibus absoluti itez p̄stent. s; possent ea ta- cere et alia occurrētia p̄stiteri. Et dic etiā q̄ tñ est p̄stiteri p̄prio parochiali sacerdoti seu plato q̄ alte- ri p̄pter multas deceptōes et illiteralitates q̄ sunt in alijs deputatis. Vñ semp̄ p̄sulo q̄ nemo dimit- tat p̄prio parochiale p̄ alio deputato. nisi clare cō- stet eū quē eligit eē bone p̄scie. et debite pitte et me- lioris q̄ p̄prio parochialis. q; si inest aliquis de- fectus in parochiali magis excusat subdit; et cōfite- do q̄ alteri. cum superiores eum institūdo p̄ suffi- ciente eum approbare videāt.

- 34 ¶ Quid si aliquis vult sepe? p̄stiteri in anno nun- q̄d sacerdos parochialis tenet eū tonēs audire. R. fm̄ R. in. iij. di. xvij. q; sic de necessitate p̄cepti si ille q̄ vult cōfiteri de necessitate h; cōfiteri. Si vō nō teneret de p̄cepto cōfiteri. nec sacerdos p̄fatus obligaret eū audire nisi de cōsilio. Addit tñ R. q; si subdit; vult pluries confiteri et sacerdos no- luerit audire. q; tunc talis libere pōt p̄stiteri alteri confessor; et ille pōt eum absolueri: nisi eius sacer- dos eum ad determinatū p̄fessorē miserit. q; si nō vult eū audire nec aliū determinatū assignat. vi- detur tacite et licentiā dare. vt p̄ illa vice alteri cō- fiteatur cui voluerit. S; sic electus nō poterit ab- soluere nisi ab his a quib; propius sacerdos po- tuisset.

Confessio. iij. quo ad q̄li- tatē illi; cui? fienda ē. Circa q̄d queritur.

- 1 ¶ Qualis d; eē confessor; R. q; d; habere. v. p̄- mo bonitatē vite. s; vt nō sit in pctō mortali. d. pe. di. vj. c. j. Vñ existēs in pctō mortali qñ absoluit penitentē. nisi ipse de sua mortali culpa peniteat q̄- uiter peccat. fm̄ sc̄n̄ Bo. in. iij. dist. xix. Immo mortaliter. fm̄ Dir. ut. xv. li. j. ar. d. c. j. vide q̄d s. d. i. Clericus. viij. §. j.
- 2 ¶ Sed numq̄d tali scienter p̄stiteri peccat mortali. Die vt s. Clericus. viij. §. j.
- 3 ¶ Secōdo d; habere sciam. Sed q̄ntam sciam de- beat habere necessario. R. fm̄ s. Bo. in. iij. dist. xvij. et elicit ex. c. nulli sacerdotū. xxxvij. di. q; tan- tā sciaz d; habere q; sciat discernere in peccatis cō- mumb; q̄d vēiale et quod mortale. et q; sciat semp̄ ad que peccata sua p̄tās se pōt extendere. Ratio. quia alia p̄nia p̄ mortali alia p̄ veniali est impo- nēda. Item quia si esset aliquod peccati genus ad quod non posset manū extendere: nisi hoc cogno- sceret in piculum anime eius audiret confessōes. et etiam confitentium. Vnde homies qui hoc co- gnoscūt tenentur cōsulare discretos. alioquin vter q; peccat graniter. Et hoc voluit dicere Aug. de pe. di. j. qui vult. Est et alia scientia qua quis scit p̄ habitum acquisitum discernere inter p̄p̄sita- tes peccatorum. et hec est de bene esse. In talibus enim semp̄ debet securiorē viam eligere et sapien- tes consulere. hec ex. s. Bo. Et hoc tene. q̄uis di- uersi diuersa dixerit sup̄ hoc. Aduerte tamen q; si dubium versetur circa aliquod faciendum vel dā-

dum. vel penam subeūdā. tunc benignior opi. est eligenda. ff. de eo. quod cer. lo. l. quod si ephesi. Vnde in. c. si. de transact. dicitur. In his sup̄ qui- bus ius non inuenitur expressum p̄cedas equita- te seruata. semp̄ in humaniorem partem declinan- do fm̄ q; p̄sonas cās loca et tēpora videris postu- lare. hec ibi. Hoc idem tenet Bar. in. l. omēs po- puli. ff. de iusti. et iu. nisi force eēt aliquid faciendū quod faciliter posset expediri. Si vō dubium est; vt abstineat. tunc securior pars est eligenda. s; ab- stinere. Pur. si diuersitas eēt inter doc. et penitens ex aliqua ratiōabili causa vult adherere vni opi. non ē sibi deneganda absolutio. sed sive cōscientie relinquēdus. Quid autem sit dubiū et opi. et q̄d fiendum in his vide. j. Dubium et opi. Similiter et sacerdos nō debet asserere mortale id d; quo nō est certus. ne iniiciat laqueos alteri. nec tenetur de singulis que audiuit determinare si sunt mortalia vel ne. sed de quibus est clarum. non de q̄b; sunt varie opi. vel etiam ipse penitens nescit exprimere mentem suam circa p̄sensum v; moram. Den. tñ in quol. sic distinguit. q; peccata sunt in duplici ge- nere. Quedam ideo quia p̄hibita. aliter nō essent mala. vt non audire missam in festo et h̄mōi. q̄ sūt de iure positio mero. et talia deb; scire p̄fessor;: nā si habeat cām rōnalem que eū excuset: puta q; ab- sens et h̄mōi. Alia sunt pctā. quia de se sūt mala. vt ea que sunt p̄tra ius diuinū. etiā si ab homie s; sint p̄hibita. et horū quedā sunt capitalia. s; vij. q̄s; elemēta. et ista optet scire de necessitate. Quedam sunt spēs capitaliū. vt illa q̄ recipiunt horum p̄di- cationē. vt fornicatio: ebrietas. et h̄mōi. Nam for- nicatio luxuria est: ebrietas gula est. Et horum spe- cies quedā importāt malū de substantia sui actus. eo q; statim notata h̄nt ānerū malū. vt fornicatio. et talis p̄fessor; tenetur scire vtrū sint mortalia: vel nō. Quedā de substantia sui act; nō h̄nt deformita- tē. s; ex libidine faciētis. sicut cognoscere vxorē p̄- priam nō ē pctū. s; ex libidine sic etiā est mortale qñ excedit limites infirmitatis. s; etiā si nō eēt sua. et ta- lia nō optet q; de necessitate p̄fessor; sciat vtrum sit mortale. vel veniale. Alia sunt peccata que sunt si- lie peccator; capitaliū. vt illa peccata. quorū fines terminant et ordinantur ad fines capitaliū. sicut do- lus acquisitio rei iniuste. et h̄mōi. et de talib; non ordinariis non tenetur scire vtrū sint mortalia v; nō. sed curatus ordinariis. vt ep̄s. archiep̄s et ce- teri alij superiores tenentur scire. q; tenentur purga- re p̄ficere et illuminare alios. Et ideo noui; et ve- tus testamētū tenentur scire. hec ille. Laueat igitur confessor;: ne sit p̄ceptus in dando sententiā de mor- tali vbi sunt varie opi. doc. sicut de decimis soluē- dis. vbi non est consuetudo de locis Jan. sed con- sultat semp̄ q̄d sibi videtur tñ. nec moueatur p̄- pter dictum vnius doc. nisi rōnabiliter. vt dicit. j. Opinio. §. j.

4 ¶ Sed quid si cōfessor; p̄pter suā imperitiā du- bitat de aliquo? R. q; optimū q̄d possit eē in con- fessor; post vitā est scire dubitare. Vñ nisi sciat p̄- certo se legisse decisionem alicuius casus. vel non habeat rationes euidentēs. semp̄ deb; dubitare et

Confessio. v.

- peritos cōsulere. vel ipse de nono studere. dicēdo peccatorū vt reuertat. qz vult melius videre. vlt sal tē si hoc nō pōt facere absoluat penitētē in q̄tum sua auctas se extendit. et imponat ei qz cōsulat peritos. et deliberet facere quicquid faciendū ei fuerit declarati. et sufficit. 7 p hoc facit in ar. c. si quis possit. et. c. null. de pe. di. vij. vbi q̄uis d tali dubitē. nō absolutio nō negat. De qua aut culpa teneat cōfessor. vide. j. culpa. §. v.
- 5 **Tercio** dicitur hōe charitatē erga penitētē vt eū interroget et instruat de pe. dist. v. c. j. An aut teneat de necessitate facere. interrogatōes. 7 quō vide. j. interrogatōes. in prin. et p totū.
- 6 **Quarto** dicitur habere pietatē in cōpatiēdo peccato r. benigne eū cōsolādo. infundēdo vinū et oleū. vt dicit in d. c. ois. vt ponit velut saluū in purgatorio q̄ nimia p̄niam iponēdo despatū in inferno. nec erigat iuramētū. vel pmissiōz a penitēte. nisi in casibz in q̄bz ius ita vult. etiā si videat qz non implebit q̄ sibi imponet.
- 7 **Sed** pone qz p̄byter pochialis hēat aliq̄s parochianos surdos mutos vlt furiosos 7 hmōi. R. qz dicitur facere posse suū. vt inducat eos ad p̄tritiōnē et p̄niam fm qz ē possibile. s. signis: aut nūbus. 7 hmōi. et si nō pōt. p̄ficere orat deū. p̄ ipsis. et faciat orare pplim: vt dñs eos illustret. et cū nihil omiserit de cōtingentibz nō imputabit ei. facit d̄ p̄se. di. iij. solet queri. et. xliij. di. ephesis.
- 8 **Quid** si eger petat p̄byterū 7 anteq̄ adiūgat p̄dit loquelā vel effiat furiosus? R. qz vel ad nutū infirmi vel ad testimoniū eoz qui ipm audierunt petere p̄niam. vel p̄byterū dicitur quicquid pōt humanitatis ip̄dere: absolūdo: vel recōciliādo. 7 si pōt sine piculo ori eius eucharistiā infundendo. 7 sufficit vnus testis in hoc. cum nulli fiat p̄iudiciū.
- 9 **Utrum** adiudicatus morti petendo p̄niam sit absolūdus? R. qz sic. 7 dñt cōpelli officiales vt h̄ p̄mitāt. 7 cogi ecclēstica cēsura de. cū fm. d̄ pe. 7 re.
- 10 **Quid** si sacerdos scit impedimētū in matrimonio alicuius sui pochialis 7 hmōi? R. fm mo. n. d̄ p̄niam. vij. qz si pōt. p̄bari tenet sibi reuelare. qz cū sit eius p̄latus tenet ad illud p̄ceptū Math. xvij. Si peccauerit in te frater tuus? 7c. Si aut p̄bari nō pōt licet sciat nō tenet ei dicere nisi credat qz laboret ignorātia crassa et sup̄pina q̄ eū nō excuset. vel q̄ p̄babiliter credit qz pati erūt acq̄scere consilio bonoz sup hoc in his dnobz casibus tenet ei reuelare. als nō. Immo ego credo qz graniter peccaret aliter reuelando. qz esset occasio peccati.
- 11 **Quinto** dicitur hōe p̄tatem absolūendi fm qz s̄. dictum est.
- 12 **Sed** quid de cōfessoribz illis q̄ vel de iure non tenent b̄ficiū: vel sunt intrusi aut excōicati: vel nō habent licentiā audiēdi 7 hmōi. R. qz quantū est ex pte talii sacerdotii decipiunt aias. cum non possint nec ligare nec soluere de paroch. c. nullus: Sed quo ad cōfiteōs distinguendū est. qz aut habent iustam cām ignorātie. et sic sunt absolūti quo ad deum. q̄ diu talis ignorātia durat. sed si postea hoc sciant fm Inno. tenent confiteri iterum sacerdoti legitimo qui eos possit absoluere. ar. d. c. ois.

et de pre. nō. hap. c. veniens. Distinguo tñ hic fm p̄e. de pal. in. iij. di. xvij. qz si impedimētū est iuris diuini: puta qz nō est baptizatus vel nō ē ordi natus. sic licet quo ad deū sit absolutus confessus tali q̄ diu ignorantia durat. tñ cū scit tenet iterum confiteri legitimo confessor: nec papa posset disponere de cōtrario. Si vō impedimētū est iuris positiu. tunc aut talis cum quo nō est cōfessus habebat cōiter. p̄ plato: puta. qz erat in possessione 7 cōfirmatus p̄ sup̄iorem. licet nō legitime obtinuerit b̄ficiū. 7 confessus est quis tali tanq̄ suo prelato. qz sic reputabat cōiter. 7 sic ipse credebat et ignorātia facti. et tali cōfessus nō tenetur iterare confessionem. licet postea sciat non fuisse legitime positum. Si vō ex ignorātia iuris hoc puenit: vtputa qz vidit eum verberare clericum. sed non putabat excōicatum 7 hmōi. sic tenet fm eundem p̄e. reiterare. et ita tenent doc. 7 glo. vltima. in. c. nihil. de elec. Et ita est veruz de iure antiquo. sed hodie dicit qz confessus sciens etiā cum eo qui est suus pre latus. q̄uis sit excōicatus vel suspensus. nō tenet iterare: vt. j. Excōicatio. vij. q. iij. Si aut non erat cōfirmatus sed intrusus. sic tenet iterare cōfessionem factā tali. postq̄ scit fm p̄a. in. d. c. nihil. Et ad. l. barbarius. ff. de offi. pre. dicit qz loquitur q̄ talis ponit i officio a sup̄iore. Hoc tene in cōfessis cū suo prelato. Secus in p̄fessis cū extra ordinarijs voluntarie electis. sicut sunt religiosi. qz postq̄ sciunt de impedimētō credo teneant iterare cōfessionem fm qd tenet Inno. 7 s̄. dictū est.

Utrum sacerdos debeat absolucere eum qui si vult ab aliquo desistere. qd ipse p̄fessor credit mortale eē. R. fm Hof. in quol. cō. qd si ē certū mortale eē. qz nulla diuersitas ē inter doct. de hoc nullo mō dicitur eū absolucere. Si vō nō ē certus: puta. qz ē dubium inter docto. 7 diuersa opi. tunc si est ordinarius eius. tenetur eū absolucere. Et si ipse p̄fessor: si pōt formare sibi cōficiam qm sit p̄ctū in diuersitate doctorū tūc nihilominus dicat ei p̄ficiam suā 7 informet vt p̄sulat p̄itos. 7 disponat facere qd tenet et absoluat eū. 7 si pure penitēs nollet agnoscere tale qd p̄ctū nihilominus absoluat. qz hoc p̄cedit ex rōne: et nō ex p̄terua. qz ordinari? dicitur seq̄ eōe iudiciū ecclēsie. nō suū. Si vō non est ordinari? dicitur seq̄ p̄p̄iū iudiciū. Et id si credit mortale. 7 si pōt deponere p̄ficiam nullo mō pōt eum absolucere sine peccato.

Confessio. v. q̄ ad absolūtiōez
beat fieri absolūtiō i foro p̄niam a peccis.
R. qz p̄mittit dicitur. Misereat tui 7c. In
dulgētā. 7c. ne effect? facti ipediāt ex pte penitētis
p̄ca dicat. Ego te absoluo ab oibz peccis tuis. In
noie pa. 7 si. 7 ipi. san. S̄z nūqd supradēta oia sint
necessaria. R. qz nō. nisi. Ego te absoluo ab oibus
peccis tuis. In noie pa. 7c. fm Jo. de noto. in. iij.
di. xvij. q. v. Dicit tñ Tho. in qdā. q. de quol. qz
laudabiliter addit cōfessor q̄quid boni feceris sit
in remissionē tuoz peccōz. Et ad hoc addit Hof.
et q̄quid mali passus fueris. qz sic inuētū a sacer
dote valet tali ex duobus. viz ex vi opis 7 dau/

Confessio.vj.

receptat debet etiam absolueri sine omni conditione appositae ex parte absolutis. Si vero committat sicvi delicta possit sub conditione. s. q. non valeat nisi ei confiteatur: vel eam ratam habuerit. non valet talis commissio. nec absolutio.

10 **Q**uid si talis casus reservatus sit excoicationi nisi quid poterit absolui a peccatis suis. et postea mitti ad superiorem pro absoluteione ab excoicatione? Rñ. multi tenent q. no. q. cu excoicatus sit extra ecciam non pot reponi nisi p. eu ad que spectat absolutio ipsius. per ea q. no. in. c. pñti. de sent. ex. lib. vi. Et licet hoc opi. videatur bona. tñ mihi magis placet p. raria. s. q. pot absolui a peccatis. et postea mitti ad superiorem ut absoluat ab excoicatione. qd. qdem p. ex p. dictis in preceden. q. et hoc e benignior opi. scdm. Ado. et venior iudico meo. Vñ no obstat eo rñ rñ. q. talis no reponit in eccia. h. absoluitur ab alijs nisi p. eu ad que spectat. nec d. se imiscere diuinis donec sit absoluit ab excoicatione. Nec ob. etiam si dicat quò p. ergo absolui a sacerdote si non d. se imiscere diuinis. q. etiã excoicatus non p. hibetur talis imiscio. Et qd. d. q. excoicatus non est p. niceps sacramentoz. vey est p. plene. h. non ininita tute. Nec obstat. c. quicq. xxiiij. q. i. vbi d. q. q. se segregauit ab unitate fidei vel societatis petri et Pauli. non potest a vinculis peccatorum absolui. nec iam iam regni celestis intrare. quia ut patet loquitur d. hereticis et alijs qui i. p. p. malo perseuerant no de contritis. aliter nunq. possent absolui. Aduerte tamē q. si foret in mora petende absoluteionis. sic nullo modo debet absolui a peccatis nisi certis coniecturis appareret q. nullo modo contingeretur in mora ex tali absoluteione. Si vero non fuit in mora. si fuit tamē versimiliter apparet q. amplius non erit credo q. confessor debeat absolueri a peccatis. nec eū grauare ut pus vadat p. absoluteione excoimunicacionis. presertim qñ comode hoc facere non potest. Et sic videtur velle Rñ. i. iij. dist. xvij. arg. ix. q. iij. in ver. ibi. q. p. sumendum est ut in pluribus q. iuste excoicati fuerant et q. nisi per eos stare ab excoicatione absolueretur ergo vbi cessat talis p. sumptio absoluteionis est. Hoc idem tenet Rodo. ti. de sen. excō. §. xvij.

11 **Q**uoniam peccans in alieno territorio efficiatur d. in iurisdictione illius in cuius territorio deliquit ut possit absolui ab eo? Rñ. fm. p. in. c. cum contingat. d. fo. compe. q. in foro penitentiali non sortitur quis forum alterius sacerdotis ex delicto commissio in e. territorio etiam notorie facto. et no. per glo. in. c. i. p. vi. q. i. et quod nota in. c. i. de rap. Ratio q. penitentia imponitur p. p. offensam dei et aie. p. p. fm. Jo. de ligna. Et ideo illi soli subijcitur que h. loco dei. et qui est iudex anime sue.

12 **Q**uoniam pegrini et viatores qui de licentia p. prii sacerdotis confitentur alteri qui tamē hñt casus reservatos epis. possunt ab eo que elegerunt in confessorum absolui? Rñ. scdm. Rodo. q. sic. maxime si insisterit tempus generalis confessionis. ut in p. seba. debz tñ ei iniungi q. eū h. bit copia sui epi. ite. rñ si p. fiteatur illud p. rñ reservatum. et ab eo reci

piat penitentiam de illo.

Quid si sacerdos absoluit a quo non potest? Rñ. fm. Rñ. in. iij. di. xvij. q. siue faciat ex malicia siue ex crassa vel affectata ignorantia mortalit peccat. Et scdm. Dir. ti. de penitentia tenet dicere confesso. q. talis confessio non tenet. vel obtinere auctez. et postea loqui cu eo de alijs q. si dubitet. ne bñ euz intellexerit. et sic eū absolueri. Ad intelligo si pmo de pot et sine scandalo. als non credo teneatur. q. talis p. fessus. p. p. bona fide excusat. ar. xxvij. di. §. vltimo. Aduerte q. qñ quis confessus fuit ei qui eū non potuit absolueri. postq. hoc scit tenet itez cofiteri illa eadē peccata. si adhuc est memo: sacerdoti qui eū possit absolueri scdm. Rñ. in. iij. dist. xvij. Sed tu distingue scdm. q. s. d. i. Confessio iij. §. xij. Aduerte tñ q. si p. dicit p. fessor potuit euz absolueri ab alijs q. si ab oibus. sufficeret cofiteri illa sola a q. bus non potuit eū absolueri ei q. bz p. rtem. et non alia.

Confessio.vj. quo ad penitentie immissionem. glo. i.

c. sunt plures. de pe. dist. iij. tenet q. regularit p. quolibet mortali penitentia se p. tēnis debetur. Altamē tenetur scdm. cōiter doct. in. c. deus q. de pe. et re. q. penitētie sunt hodie arbitrarie per. d. c. deus q. et per. c. mēsuram. de pe. dist. i. Ita q. Jo. an. in. c. ut mēsure. de emp. et vē. tenet q. canones penitētiales hodie de nihilo seruunt. nihilomin. sacerdos. et si possit recedere a dictis canonibus in imponēdo penitētia quā vult p. p. fragilitatē hoim. et p. r. ex. cā. et p. h. facit glo. bona in. d. c. sunt plures. tñ bonū est ut eos canones sciat. ut scdm. eos sciat se tēperare et peccatori innotescere quid meretur.

Sed quid si sacerdos videt q. non faciet penitentiam vel non vult subire? Rñ. scdm. Ado. ti. i. penitentia. vi. q. debet sacerdos talē imponere quaz sine murmure et sponte velit portare. et non alia p. p. periculū et etiã pcedat q. ipse possit redimere ieiunia q. ei imposuit. et q. remissiones p. latoz. p. sint ei nec d. exigere iuramentū vel p. missionē de abstinēdo in futurū ab aliquo pctō. vel de faciēdo qd. sibi iniūget. nisi in casibus a iure expressis. h. absoluat eū simpliciter sine cōditōne eū p. fessatōne q. si non restituet aliena. vel faciet debitū q. euacuabit fructū confessionis q. quis sibi videatur q. no sit facturus ad qd. obligatur. Cauti. tñ est qñ adest cōmoditas mittere cū pmo ad satisfaciēdū et q. post ea reuertat scdm. euāgelij. Si comode non p. t. sufficit disponat q. p. m. poterit satisfacere. vñ p. byter nullaten. d. peccatorē p. mittere a se desperatū recedere. Et in his concordat Inno. in dicto. c. ois. et Sco. in. iij. dist. xv.

Quid si peccator confitetur. non tñ vult abstinere in futurū? Rñ. q. d. sibi p. siliū dare et penitentia in iugere et bonari ut non desinat h. f. facere. q. dñs ci tuis eū illuminabit. et valent ad multa bona scdm. doc. in. ceqd. quidā. de pe. et re. no. tñ d. eū. absolueri. q. peccaret mortaliter tam absolues q. p. niteca scdm. Rñ. in. iij. dist. xvij.

3 **U**trum bona opera q̄ penitens facit sint magis efficacia ad expiandā culpā p̄teritā q̄ p̄ confessorē ei iniunguntur. sic dicitur oīa bona q̄ faciēs vel intendis facere iniungo tibi in remissionem peccatorū. Itē scdm̄ Tb̄. in quoz. q̄ sic. q̄ sic valet dupliciter. Primo ex natura opis. Secundo ex vi clauū. Et iō plus h̄nt expiare culpā p̄teritā. Et p̄terea bonū est q̄ sacerdos hoc ei iniungat taliter qd̄ intelligat vt s̄. dicit Confessio. v. in pn̄.

4 **U**trum vnus confessor possit ex causa relaxare aut cōmutare p̄nias quā alter imposuit. Itē breuiter loquendo de penitentia sacramentali q̄ sic. si talis h̄z auctem absoluedi a tali peccato p̄pter qd̄ fuit sibi imposta etiā si ille q̄ imposuit esset superior. Si vō nō h̄z auctoritatē absoluedi a tali peccato. nō poterit eā nec relaxare. nec cōmutare nisi necessitas urgeat. vel pietas suadeat. p̄m̄ enim tunc esset interpretari q̄ superior in h̄mōi casib⁹ acceptet scdm̄ Rodol. ar. c. latorē. xxxij. q. ij. Glo. xxvi. q. vij. c. tpa. tenet q̄ ep̄s pōt dīminuere p̄niam quāz papa imposuit. ar. d. c. latorē. Qd̄ ego admitterem qm̄ nō pōt haberi recursus ad superiorē cōmode et ex cā. alias nō credo. Et hoc etiā tenet Aluarus. et seq̄tur Lar. in de. si. de pe. et re. et scdm̄ predictā distinctionē cōcordabis opi. cōtraria q̄ reatant in d. c. de. si. fallit hoc scdm̄ aliquos nisi alicui in penitentiā fuisset impositū vt iret ad terrā sanctā. quia tūc sine auctē pape nō posset cōmutare. ar. c. i. z. c. sup̄ bis de voto. iūcto. c. ex multa. eo. ii. Qd̄ ego limito qm̄ iniūxisset vt iret in subsidium terre sc̄e. als nō per iura p̄allegata. Et scdm̄ hanc distinctionē limita et intellige glo. et doc. in d. c. i. Et ita t̄z. Ad. ti. penitentiā. iij. et astē. li. v. ti. xxxij.

5 **S**ed quero qui sunt canones penitētiales. Itē q̄ eos reduco ad viginti. quoz p̄m̄ habet. lxxij. dist. presbyter. vbi datur culibet presbytero fornicatori. vel cōmittenti qd̄cūq̄ p̄tinē qd̄ inducit depositōz penitentiā. x. annoz. in q̄bus p̄mos tres mēses d̄z ieiunare in pane et aqua t̄m̄. exceptis d̄n̄ciis et festis precipuis in q̄bus pōt recreari vino pisci culis et leguminibus inclusus t̄m̄ stādo. post etiā d̄z vñū annū cū dimidio ieiunare in pane et aq̄. p̄ vsq̄ ad. vij. annū ieiunare d̄z tres ferias in pane et aq̄. s. ij. iij. et. vi. nisi secundam feriaz velūt redimere vno psalterio vel denario. post tres sequētes ānos. vi. ferias in pane et aq̄ ieiunet. Quidāz intelligūt in adulterio vel incestu solū. S; tu dic etiāz in fornicatione. Secundus canon habet. iij. q. i. c. si q̄s sacerdos. z. c. nō d̄z. vbi datur p̄nīa. xij. annoz presbytero q̄ cognouit filiā sp̄ualē etiāz quā audiuit in cōfessione. et si ē publicū. vel si ē ep̄s. xv. annis. peniteat. et mulier d̄z oīa pauperibus dare. et in mōasterio p̄petuo seruire deo. Tertius ē de sp̄o. duo. c. accepisti. vbi cōtrahēt per vba d̄ p̄nī cū aliquo alij desp̄sato. imponitur p̄nīa q̄ ieiunet in pane et aqua. xl. diebus. et. vij. annis sequētib⁹ peniteat. Quartus est in. c. de filia. et in. c. deuota. xxvij. q. i. vbi peccanti cū moniali vel religiosa. penitentiā. x. annoz iniūgitur et cōsententi. Quint⁹ est in. c. si q̄s cū duab⁹. et in. c. si q̄s cūz matre. xxxij. q. vltima.

vbi ignoranter cognoscens duas sorores. vel matrem. vel neptem. vel amīcā aut filiāz. imponitur penitentiā. vij. annoz. Si scienter puatur perpetuo cōiugio. Sextus est de exce. pla. c. cleri. vbi clerico peccanti p̄tra naturā perpetua p̄nīa imponitur detentus in monasterio. Layco vō vsq̄ ad dignā satisfactionē imponitur sepatio a cetu fidelū. Septimus est in. c. hoc ip̄m. xxxij. q. ij. vbi incestuoso vel peccati cū brutis imponitur p̄nīa plus q̄. vij. annoz. Octauus ē in. c. admonere. xxxij. q. ij. vbi vxoricide impōitur p̄nīa aspera et p̄petua. s. ne vinū vel sicera bibat. carnes nūq̄ comedat. nisi i pascha et in natiuitate d̄ni. In pane et aq̄ et sale viuat. ieiunijs et orationibus intētus. vlt̄ret monasteriū. Nonus est in. c. latorē. xxxij. q. ij. i. matricidis q̄bus q̄si cadē cū vxoricide ipōitur nisi q̄ ista est solū septēnis. Decimus ē in. c. ij. de pe. et re. vbi infanticidi presbyter imponitur p̄nīa. xij. annorum. Undecimus est in. c. accusasti. de accu. vbi accusanti iniuste aliquē ad mortē. si occisus fuerit imponit p̄nīa. xl. dierū in pane et aq̄. et. vij. annis peniteat. Si vō mēbz pdiderit tribus annis. Duodecim⁹ in. c. q̄cūq̄. vi. q. i. vbi p̄uro impōitur ieiunijs. xl. dierū in pane et aq̄. et p̄nīa. vij. annoz. Idēz de eo q̄ cū inducit vel p̄sulit vlt̄ cogit. et si erat seru⁹. d̄ns tribus q̄dragelimis et legitimis ferijs. s. ij. iij. et. vi. in pane et aq̄ ieiunet. c. q̄ cōpulsus. xxij. q. v. Terciusdecimus est in. c. vt mensure. de emp. et v̄. vbi xxx. dierū in pane et aqua ieiuniū impōitur falsanti mēsuras. s; grauior p̄nīa imponitur falsario s̄rariū applicari in. c. dura. et in. c. ad falsariōz. et in. c. ad audientia. de cri. fal. et in. c. nouimus. de v. sig. Quartusdecimus est in. c. de his vō. xxxij. q. ij. et in. c. si quis. de pe. dist. v. vbi dimittendi penitentiā solennē imponitur penitentiā. x. annoz et exhibitio eucharistie in fine vite sue solū. Decimusquintus est in. c. nemo per ignorantia. de p̄c. dist. i. vbi presbytero qui clericū mortuū inuoluit in palla altarīs imponitur p̄nīa. x. annoz. et. v. mēsu. Dyacono vō triū annoz cūz dimidio. Sextusdecim⁹ est in. c. de viro. xij. q. ij. vbi cōmittenti sacrilegijs imponitur penitentiā. vij. annoz. Ita q̄ in tribus p̄m̄is carnes nō comedat. nec vinū bibat nisi i pascha et natali d̄ni. In alijs. v. annis tribus ferijs a carnib⁹ et vino abstineat. Lōburens t̄m̄ ecciaz. xv. annis penitere debet et refarare. vt in. c. si q̄s. xvij. q. iij. Decimusseptimus est in. c. statuimus. d̄ maledi. vbi blasphemantibus publice deū. vel sanctos. imponitur illa penitentiā. de q̄ s. blasfemia. s. vij. Decimusoctauus in. c. omnis. d̄ pe. et re. vbi sacerdoti reuelanti p̄fessionē imponitur pena. de q̄ infra cōfessio vltimo. s. xx. Decimusnonus est in. c. si quis dederit. xxxij. q. i. vbi dans cōmunionē heretico. vel accipiens ab eo nesciens hoc prohibitiū ab ecclia catholica. debet penitere vno anno si erat sciens. x. annis. Item qui p̄mittit hereticū celebrare in ecclia catholica per ignorantia inris. xl. diebz peniteat. si scienter p̄ annū peniteat. Qui aut̄ p̄ eius reuerentiā et damnationē ecclie. x. annis peniteat. Qui aut̄ transierit ad hereticos. vel alios ad hoc

Confessio.vij.

Induxerit penitent. xij. annis.

6 **S**unt multi alij canones in quibus penitentia. vij. annorum aliqui minor imponitur: quos pretereo: quia ex quo regulare est quod pro quolibet mortali sit septennis non fuit necessarium eos exprimere.

7 **A**d regulas autem predictas de confessione semper habere oculum. et quod ex causa puta quod debilis vel alteri obligatus. vel propter periculum ne eam faciat penitentem possit relaxare predictas penas cum ut dicitur est hodie sunt in arbitrio confessionis. tamen bonum est innovescere eam peccatorum ut magis timeat peccare. et intelligat quod sit ei agendum si vult absolvi a pena peccati. vel in hoc mundo vel in alio. quod credendum est ecclesiarum instinctu spiritus sancti. eas sic taxasse sicut de peccatis iusticia erigit: vel hic: vel in purgatorio a quocumque talia perpetrare. ut apte dicitur in c. hoc apud. xxxij. q. ij. Hoc ipsum quod canonum censura post. vij. annos remanere penitentem in statu pristino precepit. non electione proprii arbitrii sancti patres. sed potius sententia divini iudicii sanxerunt. et. j. dicitur. Hinc etiam ecclesiastica consuetudine est usurpatum. ut maiorum criminum penitentia. vij. annorum spacio condudat nisi vel officij excellentia: vel criminum magnitudo premissus spacium transcendere cogat. hoc ibi. Adverte etiam quod in foro penitentiali ferre legitime dicitur. ij. iij. et. vi. feria. ut in c. presbyter. lxxij. di. et in c. ianua. d. pfe. di. iij. facit de homici. c. ij. Et ideo sanctius est in his penitentes affligere. si non induci possunt.

Confessio. vij. quo ad effectum.

Confessio liberat a culpa peccati: **R.** quod licet

H. secundum Aureo. in. iij. dist. xvij. q. i. nisi meritum christi actualiter applicet isti vel illi nulla culpa delet: quod solum pro merito passionis christi peccata remittunt. Et si facta sunt immediata applicatiui passionis christi ad nos. ideo omnis culpa deletur mediata? factis de facto exhibitis vel in voto. propterea cum penitentia sit factum et percipiatur in confessione: quod per eam homo se subdit ministris ecclesie qui sunt sacrorum dispensatores. Ideo confessio ex vi absolutiois penitentem culpa remittit nisi homo obijce peccati mortalis in actu ponat: **S.** Seco. in. iij. di. xij. q. vltima. Nec ob. quod in penitentia peccata remittuntur. quod contritio voti confessionis hinc annexum. Et ideo sicut baptismus liberat a culpa. non tamen factum quod actu percipit. sed etiam factum quod in voto habetur sicut patet in illis qui iustificati ad baptismum accedunt. nec frustra postea baptizantur? percipiunt. sic et de confessione dicitur est quod si quis contritus accederet ad confessionem. in actu absolutiois gratia augeret et etiam peccata remitteretur si precedens dolor non sufficisset ad penitentiam. et ipse tunc obijce gratie non preberet. **H.** dis. etiam per. s. Tho. i. iij. di. r. ij.

7 **C**onfessio liberat a pena peccati: **R.** quod sic. tripliciter. Uno modo ex vi absolutiois in voto. vel in actu liberat a pena eterna: sicut et a culpa liberat? nihilominus remanet obligatus ad penam temporalem: secundum quod pena est medicina promouens et purgans que restat in purgatorio panacea: que quidem est in proportionata viribus penitentis in hoc mundo viventis. sed per vim clamantis intantum minuit quod remanet proportionata viribus penitentis viventis in hoc mundo

Ita quod satisfaciendo in hac vita purgare se potest. secundo quod sacerdos potest dimittere de pena debita secundum penitentiam. in c. sicut dignum. de homici. Et de hoc habes. j. indulgentia. s. v. Tertio dimittitur pena ex ipsa natura actus penitentis que pena hinc annexa erubescit. et ideo quanto pluribus penitentibus est de peccatis tanto magis pena minuitur. propterea confessio et absolutio in purgatorio minus puniuntur quam contritus tamen preteritum propter duo vltima.

Confessio generalis sufficiat ad delenda mortalia: **R.** secundum R. i. iij. di. xxi. q. sic peccata oblita. Adverte tamen quod ad remissionem mortalium obliatorum et ignoratorum non sufficit confessio generalis que fit in ecclesia sine sacramentali si homo habet copiam presbyteri et facultatem confitendi. sed tenetur de eis generaliter penitenti et a presbytero petere absolutioem secundum eundem R. vbi dicitur. valet tamen confessio generalis ad delenda venialia. **Q.** non. quod confessio generalis sacramentalis que fit in secreto sacerdoti de generibus singulorum. non de singulis generibus valet ad remissionem peccati et culpe venialium ex quantum secundum s. Tho. in. iij. di. xxi. Primum ex contritione penitentis. Secundo ex humilitate confessionis. Tertio ex ordine sacerdotis. Quarto ex vi clamantis. Alia autem confessio que non est sacramentalis sed solum generalis valet ex tribus primis tantummodo.

Confessio vltimo. quo ad sigillum et eius relationem.

Confessio sigillum confessionis sit de essentia facti: **R.** 1. Aureo. in. iij. di. xxi. q. sic. **H.** de ratione facti est quod sit signum efficax. Est enim factum sensibile efficiens quod figurat. Sed factum istud significat et figurat quod deus audit peccatum. et quod sustinetur foris secretum in quo mori debet peccatum et extinguatur. que cum significatio facti confessionis sit significatio occulte deletionis peccati et foris. Ideo ad rationem eius pertinet ut nullo modo reveletur. **Q.** non. qui revelet factum irritum sacramentum auferendo confessioni naturam sue significatiois et figuratiois.

Confessio sigillum confessionis sit de iure nature: **R.** 2. Seco. in. iij. di. xxi. q. ij. q. sic. ratione charitatis. fidelitatis. veritatis. penitentis tacite et utilitatis quo sigillo multa continentur qui non facerent.

Confessio papa possit precipere sacerdoti ut revelet confessionem: **R.** secundum R. in. iij. dist. xxi. q. non. Et si precipit. non est ei obediendum. quia secretum confessionis est de iure naturali divino et ecclesie super que papa non potest precipere. Vel dic quod cum sacerdos in actu confessionis sit spiritualis vicarius et spiritualis quo ad illa que sunt maiora generaliter. c. studuisti. de offi. le. Ideo papa in hoc non est maior cum sit vicarius generalis. **H.** de ratione ponit. pa. in. c. dilectus de excess. pla.

Q. Quid si interrogetur sacerdos an sciat aliquid de eo quod audiuit in confessione vel preteritum ei iuramentum ut dicat si aliquid audiuit in confessione? **R.** secundum S. et R. vbi dicitur. q. de iudicere se nihil scire vel audivisse supple ad revelandum. sicut et christus dixit. Mar. xij. q. nec filii hominis scit de die iudicii. intelligit ad revelandum generaliter. **Q.** non. debet tacere: ut dicitur aliquid: et male. sed audaciter dicere quod nihil scit. et quod nihil audiuit: quia subintelligitur ad revelandum. Et in hoc concordat. s. Bo.

ea. di. et cōter doc. et pa. in. d. c. dilectus. h. quidaz dicant qd p̄t dicere se nihil scire vt hō s̄ vt de. Ita d̄: in. c. si sacerdos. de offi. or. Adh̄ est vt dixi. s. ad reuelandū. qz nō p̄t negari qm̄ sciat vt hō.

5 **Utrum** liceat saltē reuelare de licentia cōfidentis. R̄. tenent quidā qd sic illi qui vult et necessari⁹ est ad perficienda que requirūt ad illud for: q̄a adhuc gerit personam dei. h. alij persone non licet. Et h̄mōi opi. est R̄. vbi s̄. Sanctus Bo. vero z pe. et sanc. Tho. ca. dist. tenent qd licite pōt reuelare nisi timeatur de scandalo. z hoc soluz ei q̄ potest p̄desse et non obesse. ita tamē qd sacerdos constituit se nunciū cōfidentis. Sed magis mihi placet opinio prefati Aureo. vbi s̄. et Land. ca. dist. qd nullo modo licet: qz cōfidentis non potest dispensare in lege nature diuina et in essentia sacramenti. Et ideo cautius est qd faciat sibi dicere extra confessionez h̄ quod vult qd reuelat.

6 **Utrum** ille cui reuelatur petriū alicuius ex aliq̄ causa de licentia cōfidentis tenendo opinionez qd hoc possit facere. teneatur celare: R̄. s. Tho. vbi s̄ qd sic. sicut teneretur et interpretes celare.

7 **Utrum** in aliquo casu liceat reuelare cōfessionē R̄. qd sic. in sex casibus. Primus qm̄ sacerdos indiget p̄silio ita tamē qd dicens peccatum sibi detectū in confessione nullo modo referat personam cōfidentem taliter qd possit deueniri ad eius noticiam. istud patet in. c. officij. de peni. z re. vbi papa non reprehēdit legatum petentem consiliū de peccato quod asserit se in confessione habuisse in vniuersali. Vnde credo qd cōfessores nō peccent mortaliter qui aliquando etiā dicūt se habuisse tale peccatum in cōfessione. quādo in tali generalitate ita dicunt qd nullo modo potest deprehendi persona q̄ ipsum p̄fessa est. licet sit periculosus talia referre: nisi in casu necessitatis pro consilio habēdo p̄pter scandalū z periculum ne deueniatur in noticiā persone. Secundus casus in quo licet reuelare est de licentia cōfidentis quod tamen non placet: vt dixi supra. Tercius casus scdm̄ Inno. z seq̄tur pa. in. c. om̄is. d. pe. et re. est qm̄ quis p̄fitetur se velle facere aliquod malū: quia istud non est dictum i penitentiā foro. et ideo p̄pter rationē istius sacramenti nō tenetur celare: nec etiā p̄pter p̄ceptū legis nature seu diuine ratione promissionis saltē tacite de h̄ reuelādo. qz vt dicit. s. Bo. in. iij. dist. xxi. intelligit qd d̄ celare: nisi vitas vel obedientia aliud exigat. vt ē i p̄posito. Nec ob. qd cōter tenēt theo. lo. ca. di. si liceat: q̄a dictū eoz limiō z intelligo qm̄ q̄s p̄fiteret se h̄re peccatū d̄ quo nō p̄t penitere z a quo nō pōt nec vult abstinere. z hoc ideo p̄fitetur vt sacerdos p̄beat consiliū z oret p̄ eo vt de⁹ euz illuminet et h̄mōi. z tale peccatū non vergit in periculū aliorū. h̄ tm̄ ipsius cōfidentis. nam tunc nullo modo potest reuelari: quia talis confessio disponit ad contritiōē et cōsequēter ad peccatoz in cōspectu dei celationem scdm̄ Ricar. in. iij. dist. xxi. ar. iij. q. ij. sed qm̄ vergeret in periculū cōmunitatis vel alterius. tūc si nullo mō vult cessare talis

quin illō faciat. credo sine p̄iudicio qd nō soluz pōt imo tenetur reuelare ei qui potest p̄desse et non obesse vt malo obuietur. Quartus casus est quando quis habet per aliam viam peccatum sibi detectum in confessione fm̄ sanctū Bona. z Ricar. et cōmuniorem opinio. Theo. in dicta. xxi. dist. Verum est qd propter scandalum: non debet reuelare nisi pro necessitate vel vtilitate illud dicat: vel nisi iurauerit dicere veritatem fm̄ Inno. in. c. om̄is. de peni. z remissi. et recitat Panoz. in dicto. c. dilectus. de ex. p̄e. nunq̄ tamen debet dicere se habuisse illud in confessione: quia fm̄ Seo. vbi s̄. peccaret mortaliter. Et idem dic si reuelat aliquid plus q̄ sciat extra confessionem. puta scit semiplene aliquod factum extra confessionem. et plene in confessione nō licet sine peccato mortali nisi semiplene exprimeret: vel si habet dubie aliter q̄ dubie reuelare non debet. Quintus casus est quando essent aliqui qui condiderunt interficere presbyteruz euz eis eūtem in memore: quorum vnus penitet z cōfitemur ante nemoris ingressum. nam tunc potest sacerdos retrocedere. h̄ ex hoc alij socij cognoscāt locum p̄fessum fuisse proditiōem: scdm̄ em̄ Seo. in. iij. dist. xxi. generaliter dici potest qd signum qd de se est indifferens ad significandū tale peccatum fuisse confessum: vel nō fuisse. licet aliquibus sit signum magis determinatum ex aliquo p̄supposito: nō tamē ex se est signum relatiuum cōfessionis nec per cōsequens simpliciter illicitum confessori. Quidam tamen tenent qd in tali casu tenetur potius intrare nemus et subire mortē q̄ tali signo reuelare. Sed eis non credo. Adhuc tamen faceret si aliquam causam fingeret cur intrare renuit. Si non potest inuenire credo euz Seo. qd potest desistere ab ingressu q̄uis illi per tale signum deprehendat confessionem ei fuisse factam. Si tamē signum non esset indifferens: sed certum. nullo modo liceret signum facere: vel alio modo confessionem reuelare: sed potius tenetur scdm̄ Ricar. vbi supra mortē sustinere ne cōfessionez reuelat. Tertius casus in quo licet reuelare cōfessionem est quādo id quod dicitur non est peccatum: nec ē circumstantia peccati illius qui cōfitemur. Nam tale quid nō cadit sub sacramento cōfessionis: nisi esset quid potens deducere ad manifestatiōez peccati. Vnde si quis p̄fitendo inserat qd in tali terra sunt boni fructus: vel pulcrum castrum. vel qd ex tāu licito contractu debet dare centum ducatos alicui et huiusmodi que non sunt peccata: nec deducētia ad manifestationem peccati. licite scdm̄ R̄. vbi s̄. potest manifestare. nisi talis innotescat cōfessori qd talia sibi dicit sub sigillo secreti: quia tunc nō potest reuelare: nisi scdm̄ qd sigillum secreti potest reuelari: vt infra dicam.

8 **Quid** si presbyter haberet aliq̄d peccatū mortale qd nō posset p̄fiteri nisi confessionē sibi factā reuelaret: R̄. scdm̄ R̄. vbi s̄. z Seo. qd nō d̄ p̄fiteri durate tali casu illud peccatū: h̄ sufficit cōfiteri d̄ eoz eū p̄posito p̄fiteri qm̄ poterit facere sine p̄iudicio sigilli p̄fessionis z reuelatōe plone p̄fesse. fortiori. u.

Confessio ultimo

- vinculo tenetur ad celandum confessionem q̄ penitens ad confitendum.
- 9 **Q**uoniam sacerdos q̄ audit duos i confessione. et vnus eorum dicit se peccasse cum illo alio; si ille alius confitendo hoc non dicit possit eum de hoc interrogare? **R**esponsum. q̄ sic in genere; si non potest dicere q̄ alius sibi reuelauerit; nisi ille extra confessionem sibi dixisset.
- 10 **Q**uoniam scias per confessionem aliquem excommunicatum teneatur eum vitare? **R**esponsum. secundum **R**em. vbi dicitur. q̄ non etiam in secreto. Et ad. c. cum non ab homine. de sen. ex. qd̄ videtur dicere primum. videtur q̄ intelligitur qm̄ scit per aliam viam in secreto q̄ per confessionem. **S**ecundo. tunc vbi dicitur. tenetur q̄ dicit eum vitare si potest sine perditione eius excommunicationis. Si vero hoc non potest facere qm̄ eum perdat; non tenetur. imo tenetur non vitare; q̄ fortiori vinculo ligatur ad celandum. scilicet per legem nature diuinam et ecclesiasticam q̄ ad vitandum excommunicatum.
- 11 **Q**uid si sacerdos sciat per confessionem q̄ aliquis dormiunt cum muliere in ecclesia? **R**esponsum. q̄ hoc non potest reuelare episcopo nisi in genere. dicens talis ecclesia est polluta et indiget reconciliatione. ar. c. significasti. de adulter. et c. si sacerdos. de offi. or. Et hoc tutius est licet quidam teneant q̄ nec etiam in genere debeat reuelare. Quod verum credo quando est oino occultum; q̄ sic non indiget reconciliatione.
- 12 **Q**uoniam abbas vel alius prelati possit amouere subditum ab aliquo officio propter delictum qd̄ scit in confessione? **R**esponsum. secundum **R**em. et **S**ecundo. vbi dicitur. q̄ non etiam si scit eum male vni tali officio; nisi qm̄ hoc facere possit sine suorum perditione; et alterius cuiuscumque q̄ eum amoueat propter confessionem; tunc possit. Sed ego credo. istud verum nisi qm̄ talis subditus confiteretur peccatum a quo non vult desistere et qd̄ vergit in periculum aliorum; q̄ tunc credo possit eum officio priuare qm̄ ad libitum ipsi spectat amouere vel confirmare. vt s. s. vij.
- 13 **Q**uid de presbytero qui scit in confessione impedimentum in matrimonio contrahendo vel decanus in promouendo et per eum presentando? **R**esponsum. q̄ secretum debet eos monere vt desistant. q̄ si contrahunt benedicat nuptias; si petit q̄ presentet ordinando presentet quando aliter facere non potest sine manifestatione confessionis. facit qd̄ no. glo. et doct. in. c. vnico. de scri. in or. fa. Ratio quia etiam si diceret non sibi crederetur nisi quatenus posset probare. et sic frustra faceret.
- 14 **Q**uid est q̄ cadit sub sigillo confessionis? **R**esponsum. q̄ directe se extendit ad omnia que cadunt sub sacramentali confessione; vt sunt peccata. Indirecte vero cadunt omnia illa per que deprehendi potest peccatum vel peccator. Unde secundum **R**em. vbi dicitur. quicquid per se vel per accidens directe vel indirecte posset verendum; vel confusionem vel malam suspicionem; vel aliquid aliud nocuum generare penitenti ex peccato confessio; cadit sub isto sigillo. Unde locus et tempus et similia ex quibus potest deueniri in noticiam peccati confessi; non simpliciter sed sub relatione ad personam que ipsum est confessus cadit sub isto sigillo. et durat etiam post mortem penitentis; secundum **S**ecundo. vbi dicitur. Unde est preceptum negatiuum qd̄ obligat etiam ad semper.
- Q**uoniam ille cui confessor reuelauit confessionem teneatur celare qd̄ sibi reuelauit. **R**esponsum. secundum **R**em. vbi dicitur. q̄ sic imo prelati sibi precipienti q̄ reuelat non tenetur nec debet obedire; q̄ talis confessor qui sibi reuelauit de dit de facto sibi potestate loquendi. non de iure et ideo nullo modo licet ei reuelare.
- 16 **Q**uid de illo qui audit a proposito aut a casu confessionem quam quis facit confessori. **R**esponsum. **R**em. vbi dicitur. q̄ tenetur celare de iure nature et diuino. et ideo nullo modo poterit sine peccato mortali reuelare sine consensu expresso penitentis. Et addit **S**ecundo. vbi dicitur. q̄ qd̄ dolose insidiose audiuit q̄ quis confiteretur peccatum mortale.
- 17 **Q**uoniam persona cum qua quis peccauit cadat sub sigillo confessionis. **R**esponsum. secundum **R**em. vbi dicitur. q̄ sic siue penitens potuerit suum peccatum confiteri sine expressione illius persone siue non.
- 18 **Q**uoniam penitens teneatur celare penitentiam sibi a confessore iniunctam. **R**esponsum. **R**em. vbi dicitur. q̄ si penitens in manifestando qd̄ sibi a confessore est iniunctum faceret iudicium fame proprie absque vlla utilitate aut confessori; q̄ si forte sciretur qd̄ sibi iniunctum incurreret odium aliquorum et hominum. tunc tenetur celare. Si vero nec fame proprie resultat in preiudicium; nec sacerdoti. tunc potest reuelare si vult.
- 19 **Q**ue est pena reuelantis confessionem? **R**esponsum. q̄ ultra peccatum mortale dicitur detrudi in arto monasterio et deponi; vt in. c. omnis. de pe. et re.
- 20 **S**ed nunquid laicus reuelans confessionem sibi factam sit detrudendus in arto monasterio. **R**esponsum. **P**aulus in. d. c. omnis. q̄ sic.
- 21 **C**ui incumbit probatio q̄ talis reuelauit confessionem? **R**esponsum. **P**aulus in. d. c. omnis. q̄ si confessor confiteatur se dixisse tale peccatum; si negat se habuisse illud in confessione nisi probet se aliunde habuisse q̄ per confessionem presumet contra eum. scilicet q̄ in confessione habuit. ar. vi. q. ij. placuit. non tamen punietur pena ordinaria. d. c. omnis. si pena arbitraria. q̄ non aperte conuincitur.
- 22 **Q**uoniam cadit sub sigillo confessionis et sigillo secreti. **R**esponsum. q̄ si sigillum secreti et sigillum confessionis se habeat secundum inferiorem et superiorem. q̄ omne sigillum confessionis est sigillum secreti et non e contrario. tunc non est eadem ratio de vno sicut de alio. Verum est q̄ peccatum mortale frangens quodlibet istorum sigillorum. **V**nde dicitur **S**ecundo. vbi dicitur. q̄ siue ille q̄ alicui aliquid dicit exprimat q̄ ea dicit sibi sub sigillo secreti siue enim tenetur celare. diuino intelligat q̄ sub secreto ei dicit. Et addit **R**em. vbi dicitur. q̄ in hoc casu. q̄ si reuelat crimem perditionis incurrit. **L**imita tamen secundum. s. **B**ea. ca. di. vbi dicitur. q̄ nullo modo licet reuelare sigillum secreti nisi in duobus casibus. **P**rimus qm̄ veritas id exigat. puta q̄ vergit in periculum aliorum. **S**ecundus quia ob obedientiam cogit ad reuelandum. **V**nde dicitur **P**aulus in. d. c. omnis q̄ si talis assumitur in teste tenetur reuelare quibus sub sigillo secreti sit ei dictum; si tamen tenetur denunciare. q̄ aliud est testimonium dicere aliud denunciare. **N**on denunciare non tenetur quod probare non potest. vi. q. ij. placuit. ij. q. i. si peccauerit. ij. q. vij. plerumque. **D**en. tamen de gan. ix. quod dicit q̄ subditus q̄ recipit aliquid ab alio in secreto non vergens in damnum cuiuscumque non tenetur reuelare etiam prelati precipienti vt reuelat. Et secundum **B**

limite. s. Bo. vt intelligat teneri et obedientia qm platus vult scire qd pt eedere in detrimentu religi omis aut alterius. als non. Sigillum vo confessio nis nullo mo licet reuelare nisi scdm q s. dictu est.

23 Quidam pffessor dices aliquem sibi pffessu de peccatis suis sit reuelator confessiois? Rn. fm Ri. vbi s. q no: qz nihil occultu manifestat; h sola manifestu qd scit ex pffessione: qz si dixerim? q pccm n hem? ipi nos seducim? etc. i. Jo. i. Si vo diceret q e sibi confessus de magnis criminibz et multis: bn eet reuelator: pffessiois. Quidam etia dicit q dicit talia vba sez h pccm audiui i pffessioe q e pccm mortale: et satis ad h videt facere ter. d. c. ois. h ego h no credo Et e veri? fm Seco. vbi s. nisi p tale denemiat i notia pffone q cu pmisit. Periculisus e ni talia dicere.

Confirmatio electoꝝ an sit d ne cessitate petenda?

Rn. q sic de iure coi ita q elect? ad regimē cuiuscūqz eccie aut religionis: si ad ministratōi dignitatis se igesserit an pfirmatōez: siue tūqz plar? vl pcurator: aut iconom? aut alio nouo qnto i colore spūalib? aut tpalib? p se vl aliū i totū vel i pte an pfirmatōez ipō facto puatur oī iure qd p electōez in ipa dignitate hēbat. c. auaricie. d. elec. li. vi. fallit h in casu qm abbas electa a maiori p te: nō tū a duabz pub? ipugnatur ne pfirmet. qz in terim pōt administrare. c. indēntantibus. s. si vo. de elec. li. vi. Itē fallit qm pfirmatio a papa e petēda z electus e valde remot? videt h vltra italia. tūc bene pōt administrare in tpalibus et spūalibz an pfirmatōez. Excepto q nulla alienatōez facere pōt. vt i. c. nihil. de elec. Qd vez credo qm nō est in mora petē de pfirmatōis. als hēbit locū pēa. d. c. auaricie. Et qd dicit ter. de vltamōtano: credo habeat locū in citramontano: qm curia esset vltamōtes: vt tenet Hosti. et Jo. an. in. d. c. nihil. et Hul. in. d. c. auaricie. Secus eet si haberet per puilegiū: vt nos frēs minores qui habemus q electus generalis noster statim potest administrare.

1 Quidam pffata habeat locū in epō? Rn. Se. in. d. c. auaricie. scdm Jo. an. q sic. Et quo nota q cōstitutio penalīs emanās ad coadiuatōez vel erectōez iuris antiq? ut ppretatur late vt includat cōtentā i iure antiqo: als nō haberet locū i epō: qz appellatōne dignitatis non cōprehēdit epālis: dicit glo. i. c. ij. d. pbe. li. vi. S; hic sic: qz in iure antiqo includebatur epō. vt i. c. nosti. z. c. qliter. d. elec.

2 Quidam hēat locū pffata pena i ipatore. Rn. Hu. z Jo. i. c. legim? xciij. di. q nō: z vt tenet glo. i. de vnica. de iure iur. i. y. reges romanos. pōt administrare z oēm iurisdicōez exercere impj qzuis pau. ibidē teneat priuz. S; placet mihi opi. glo.

3 Quidam dicit pffatio? Rn. q. j. tres mēses pff pffessu cōsensu. aliter legitimo cessante impedimēto: si nō petat: vel ab electoibus: vl ab epō electo. vel ab alio p ipso. electio est nulla. c. qz sit. de elec. li. vi. In cathedralibus vo z regularibus ecclesijs quarū confirmatio a papa est petēda serua moderatōne. c. cupientes. de elec. li. vi.

CA quo dicitur pffatio? Rn. q si elect? est exē prius dicitur a papa: vel ab eius legato de latere. si est aliqis sup illa puincia: vt in. c. si abbatē. de elec. li. vi. Intellige qm talis exēpt? subest immediate pape. secus si mediate: vt sunt puinciales mistri ordi nis miorz q qzuis sint exēpti. tū hnt sup se genera lē totius ordiis a quo hnt pfirmari. Tū Pa. i. c. i. d. sup. ne. pla. tenet qz abbatē etiā exēpti luit p epōs pfirmandi. Si aut nō sunt exēpti dnt cōfirmari p suos prelatos immediatos superiores: vt puta epūs inferiores suos. Archiepūs epōs suffraganeos su os. Primas vl p̄iarcha archiepōs si exēptos. hec colliguntur ex. c. cū mōasteriū. z ex. c. cū dilect? z. c. bōe mēorie. el. pmo. d. elec. cū ibi nō. z. lxxij. di. illō

Quo dicitur fieri pffatio a superiore vel ab eo cui de iure coi: siue spāli: puta puilegio: vl cōsuetudie pscripta: siue ex delegatōe pfirmatō p̄inet. Rn. q dicitur vocari noiatim si est aliqis coelectus sil cū eo: vel apparet aliqis opposito: als generalis in eccia in q dicitur talis p̄esse vocatio dicitur fieri: vt si q sunt q se velint opponere p̄pareāt assignato termino perentorio etiā si nullus adesset dicitur ipse pfirmator: diligēter examinare et electōis p̄cessu z personaz electi. maxie in scia z honestate vite z etate. qz si indignū confirmat vel illegitimū mortalitē peccat. z est puatus ipso iure a p̄tate cōfirmandi p̄mū successorē illius: et pffatio ipō iure e nulla: qm nō vocatis q sunt vocandi si est aliqis coelectus vl aliū q vo lit opponere cōtra electū vel electōez z nō discussio negocio fit. hec habētur ex. c. nihil. de elec. z. c. si. d. elec. li. vi. cum ibi nota.

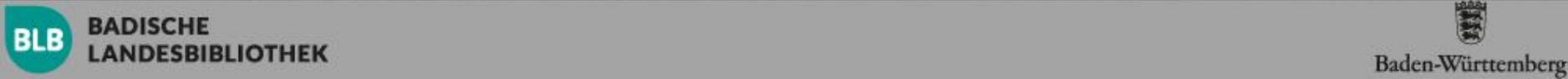
Sed nūqd si electus administrat post pffatōez nullā cadit in penā. de q supra in p̄n. Rn. glo. i. d. c. si. q si errauit in facto. puta credidit factam vocatōne et discussionem: z sic nō cadit: h excusatur. h si errauit in iure non excusatur a dicta pena. de re. iur. ignorantia. li. vi. cū concor.

Quidam pffata nullitas cōfirmationis hēat locū in postulatōe. Rn. glo. in. d. c. si. q sic in admissio ne postulatōis q fit a superiore q postulatū admittēdo cōfirmat. secus i postulatōe q e i eo qd postulatū monachus electus a plato suo. Similit hz lo cū in p̄sentatōe: vt ille cui fit p̄sentatio seruet decretalē. d. c. si. Nec ob. si dicas q cōstitutio videt penalīs: et sic extēdi nō dicitur: qz nō est penalīs: cū nō p̄net inre q̄sito sed querēdo. vide ibi doc.

Quidam sit seruandū qd dicitur e. s. iij. p̄cedēt i oi. bus b̄ficijs etiā simpliab? R. Se. i. d. c. si. q sic. siue habeat curā aiay: siue nō. qz cū in omni b̄fici cio requirāt examiatō et cōfirmatio electi seu p̄sentati seu postulati: fm Jo. an. post Host. in. c. p̄posuit. de p̄ces. p̄. ergo seruanda sunt p̄dicta.

Quidam in hospitali sili? R. Lap. fm Se. vbi s. q sic. si dat in b̄ficiū p viā p̄sentatōis vel electōis sec? qm nō dat in b̄ficiū: qz tunc fit cōmissio: nō electio: vel collatio seu p̄sentatio: vt in de. qz cōtingit. de reli. domi.

Quidam platus superior possit confirmare sine capitulo? R. Se. in. c. qm. de elec. li. vi. qz Archi. h post opi. recitatus tenet q nō valet pffatio si in

Confirmacionis sacramentum.

absentia capituli fiat. ar. eoz q̄ no. de offi. dele. cau-
sam. ff. de admi. tu. l. ticiū 7 meuiū. i. p̄n. 7. ff. de ex-
erci. l. i. §. si plures. Et hoc verū nisi cōsuetudo ec-
clesie haberet cōtrarium. q̄ tunc valeret p̄firmatō
de p̄sue. c. non est. li. vi.

Confirmacionis sacra-

mentū ad quid valet? R. Melchias des
papa in. c. sp̄s sanctus. de p̄se. dist. v. q̄
valet ad augmentū gr̄e ad p̄firmandū i pugna p̄
vicia 7 diabolū et armat 7 instruit ad agones hu-
ius mundi et prelia.

1 **Q**uā sit necessariū ad salutē? R. q̄ nō absolute
q̄ baptizatus si statim decedit saluat. vt p̄ in. d. c.
sp̄s sanctus. q̄uis nō sit p̄firmatus. tñ necessariū
est ita q̄ p̄tēns ipsum suscipere mortaliter pecca-
ret 7 dānaret: vt colligit ex dicto. c. sp̄s sanctus. cū
ibi no. Et p̄tēns credo q̄ notabilis negligentia
ep̄oz in nō p̄ferendo istud sacramentū: sit eis pec-
catū mortale per. Ar. i. d. c. sp̄s sanctus.

2 **Q**uā soli ep̄i hoc sac̄m possunt conferre? R. q̄
sic. vt p̄ in. c. de bis. 7 duob⁹. c. se. de p̄se. di. v. Tñ
sc̄dm Inno. in. c. q̄nto. de p̄sue. papa posset dare li-
centiā sacerdotib⁹ vt p̄ferret. q̄ sc̄dm glo. in. c. mā-
damus. d. p̄se. di. v. 7 seq̄tur Inno. vbi s̄. ex demā-
datōe pape quilibet clericus p̄t cōferre ordines et
sacramentū quod habet.

3 **Q**uā debet cōferri istud sacramentū? R. q̄ oī-
bus fidelibus baptizatis tā sanis q̄ etiā morte p̄-
clutantib⁹. vt p̄ in. c. vt ieiunij. 7. c. se. de conse. dist.
v. q̄uis glo. sentire videat q̄ debeat dari solū ha-
bentib⁹ p̄fectā etatē. f. xij. annoz nō credo verū.

4 **Q**uā p̄fecte etatis volēs suscipere istud sac̄m ten-
neat p̄stiteri p̄ns? R. q̄ q̄uis teneat p̄ter de morta-
li si qd̄ p̄misit anteq̄ suscipiet alit̄ pecceret morta-
liter: tñ p̄stiteri nō credo teneat de necessitate. ar. d.
c. vt ieiunij. in v̄bo moneantur.

5 **Q**uā d̄ chrismate tñ et illius anni debeat fieri.
R. q̄ sic. cū sit minoris necessitatis cōfirmatio q̄
baptismus. ar. c. quoniā. de sentē. ex. li. vi. 7. c. si q̄s
de alio. de conse. dist. iij.

6 **Q**uā oī tpe possit p̄ferri. R. q̄ sic. ar. d. c. oēs
fideles. 7. c. de bis. 7. c. vt ieiunij. 7. c. se. de cōse. di.
v. Sed ep̄us debet esse ieiunus. vt in. c. vt ep̄i. d. cō-
se. di. v. sed nō de p̄cepto.

7 **Q**uā ieiunus tñ debeat suscipere. R. q̄ sic. nisi
necessitas aliud suadeat. Tñ credo sit cōsiliū: non
p̄ceptū: vt p̄ in. d. c. vt ieiunij. Et p̄tēns dicit
Ala. q̄ meli⁹ est cōfirmari post prandiu q̄ ep̄o po-
stea discedēte non possit cōfirmari.

8 **Q**uid si q̄s oleo p̄ chrismate sit vnct⁹. R. sc̄d⁹
Hosti. 7 Inno. i. c. vnico. de sa. vn. qd̄ d̄z iter⁹ chri-
smate liniri: 7 d̄z illa ofo reiterari signo te 7c. Alie
aut̄ ofoes q̄ p̄cedūt et sequūtur nō iterant.

9 **Q**uē est forma huius sac̄i? R. q̄ in iure non
inuenit nisi q̄ in frōte chrismate d̄z signari. Tñ in
pontificalib⁹ cōiter habetur. Ego te cōsigno signo
crucis 7 cōfirmo te chrismate salutis. In noīe pa-
tris et filij 7c. Et hec est seruanda.

10 **Q**uā sit reiterabile istud sac̄m? R. q̄ nō. vt. c.

dictū est. 7. c. se. ea. di. Et peccaret mortalit̄ scienter
iterans: sc̄tus si ignoraret: aut dubitaret. q̄ non di-
citur iteratum qd̄ nescitur factum.

11 **Q**uā non cōfirmatus possit tenere aliū ad con-
firmatōez? R. q̄ nō. c. i. baptisate. d. p̄se. dist. iij.
Et si tenet nō p̄bit p̄p̄nitate: vt ibi patet concor.
Tho. 7. p̄e.

12 **Q**uor̄ possunt tenere ad istud sac̄m? R. q̄ tñ
vnus debet esse qui teneat. c. non plures. de cōse.
dist. iij. Sicut et in baptisate. vt ibidem.

13 **Q**uā ille q̄ tenuit in cathecismo vel baptisate
possit tenere in hoc sac̄mēto? R. q̄ cōsuetudo
romana est q̄ non. h̄ p̄ singulos singuli suscipiant
Tñ fieri p̄t si necessitas cogit: als nō. vt in. c. in ca-
thecismo. de p̄se. di. v. Sed no. q̄ hodie ex cōsuetu-
dine est: vt q̄ tenet in cathecismo teneat in bap-
tisate. 7 iō sine peccato sit. Si tñ plures sunt q̄ tenēt
oīs efficiunt cōpatres suscepti. vt i. c. si. de co. spi.
li. vi. Et ideo vir non d̄z tenere vxorem 7 econuer-
so. quia oīretur impedimentū.

Confirmatio Summi pontifi-
as ex certa sciētia
facit validū qd̄ erat nullū respectu iuris
positiui: sc̄dm Jo. de li. vt refert Pa. i. c.
cū sup. de cā. pos. 7. p̄p̄ic. facit firmū qd̄ als est infir-
mū. Solēne qd̄ nō est solēne supplēdo defect⁹ solē-
nitatis omisse. ij. q. i. in p̄mis. de transac. c. i. de con-
ces. p. q. Si v̄o sit in forma cōi nō est certa scia. ni-
hil iuris tribuit: h̄ solū vetus p̄seruat. de cōfir. vti.
vel inuti. c. dilecta. 7. c. i. in glo. 7. d̄ p̄ce. p. q. d̄iner-
sitate. 7. d̄ p̄uit. q. intētionis. nec per ip̄am deroga-
tur iuri cōi. de offi. or. l. de si. instru. dilectos.

14 **C**onfirmatio p̄p̄ie non ē q̄i successor confirmat
p̄stuitōez p̄decessoris seu ei⁹ gesta: vt dicit Panoz.
in. c. i. de loca. 7. ē dictū Mo. Vñ pot̄ ē ratificatio
vel inuolutio. S; p̄firmatio est q̄i superior cōfir-
mat factū inferioris. Qd̄ no. q̄ facit ad multa.

Confraternitas an sit licita?
c. iij. q. sic. si fiat ex causa licita. facit glo.
in. c. si q̄ clericoz. vi. q. i. que dicit q̄ fraternitates be-
ne admittunt. xlij. di. si q̄s despiciat. Sed que fiunt
ad malū p̄hibent. L. de mono. l. vnica. de hoc. d.
Andreas barbatus in. c. officij. de testa. plene tra-
ctat. Archi. etiam in dicto. c. si quis despiciat. Et vi-
de s̄. collegium.

15 **Q**uā statutū p̄fraternitatū quo cauetur ne q̄s
recipiat nisi soluat tantū liceat? R. q̄ sic. vt ibi su-
pra q̄ sic. si sit propter honestam causam. puta alē-
dis pauperibus et huiusmodi. d. c. si quis despiciat
et. ar. xvij. q. ij. non exemplo. Quidam tñ dicunt
nō licere. q̄ excludit pietatez. f. ne q̄s recipiatur ni-
si soluat: et videt̄ magis equū. Si tñ statutum di-
ceret q̄ receptus soluat tñ omni mēse liceret. Lu-
do. de ro. i. no. dicit q̄ Archi. in dicto. c. si quis de-
spiciat consuluit q̄ si sit statutū per verba affirmati-
ua sic valet. Si per verba negatiua. scilicet null⁹ ad-
mittatur sic non valet. allegat. c. ad apostolicam. d.
de symo. Et addit idem Ludo. q̄ si potestas inue-

nit societatem in qua sit statutu in bonestiu pot sta- tum corpso cessare societate scdm Bar.in.l.sub p- textu. ff. de extraor. cri. Et sequit Bal.in.c.i. s. co- uenitulas. de pa. te. in vii. seu.

oniuratio

Est qn aliqui rebelli- aucte in vnu se colli- gendo iurameta int se dederit. xi. q. i. si qui clericoz. Et nota q coniuratio z co- spiratio p vno eodemq crimine accipiuntur. xi. q. i. co- iurationu. vñ iurare est sil: vel vnu iurare. Con- spirare vero est simul: vel in ide spirare: scdm glo. in. c. constitutem. de sen. ex. li. vi.

1 Quid ois coniuratio sit illicita? Rñ. q pprie co- spiratio: vt pz ex pcedentibus est illicita. Dicit tñ a- liqui largo mo spiratio seu iuratio q aliq iurāt vel in ide spirāt qd de se est licitū z bonū. z tñc li- cet talis spiratio. vt no. glo. in. d. c. si q clericoz. p. s. i. q. i. cōfessionis. xij. q. i. c. i. no. Inno. in. c. cū J. z. A. de sen. z re iudi. z pa. in. c. exhibita. de in- di. Qñ qd coniurat vel rebellet p̄lato vel obediē- tie z hñdi sic est spirator: vt pz d v. sig. p̄stitutio- nē. li. vi. z sic cōspiratio de se est mortale peccatuz. In dubio vō sp p̄sumitur mala fin Inno. i. c. i. de- f. z. vñ. i. c. si. de testi. co. z Jo. an. i. c. ij. d v. sig.

2 Que est pena coniurantium vel cōspirantium? Rñ. layci dñt excoicari si p̄ ep̄m scd̄z glo. in. c. si. de testi. co. z scd̄z Hosti. z Jo. an. i vna libra auri cō- denari singuli. In constitutōe federici de pace te. c. hac edictali. Et si quis tumultu p̄tra aliquē fece- rit vel seditiosas voces emisit capitalis est pena l. denūciamus. l. de his q ad ec. p̄su. z. l. i. z. ij. l. de sedi. z. ff. de pe. l. aut facta. z. l. de epi. et cle. l. cō- uenitulas. vbi p̄hibentur cetus. vel turba congre- gari nisi inueniatur concessum expresse. ff. de col. il- li. per totū. clerici dñt exponi.

onsanguinitas

vide infra matrimo- nium. iij. impedimento. vi.

onscientia

Cōuenit cū lege na- turali rōnalis crea- ture z cū sinderitū in hoc qd est regula- re h differit in mō. lex naturalis dicitur

ei bonū faciendū z malum fugiendū post hoc seq̄- tur iudiciū in rōne. et sic formatur conscientia. vlt- erius facto iudicio q sic debet esse loquitur sinder- itis que est scintilla conscientie que stimulat volū- tatē ad bonū faciendum. Et sic patet q cōscia pro- prie est regula in ratione. sinderitis vō in volūta- te instigando eam ad bonū. et stimulando. hec ex- Alle. in. iij. parte sum.

1 Quid conscientia liget ad faciendū omne quod di- ctat per modū preceptionis vel p̄hibitōis? Rñ. s. Ho. in. ij. sen. dist. xxxix. ar. i. q. iij. q aut cōscien- tia dicitur aliqd quod est scd̄z legē dei. z sic tenetur facere. aut dicitur preter legē. et sic tenetur facere vlt cōsciaz dponere. vtpote si dicitur necessariū ad salu- tē festucā de terra leuare. si nō deponit cōsciaz aut nō leuat mortaliū peccat. Aut conscientia dicitur qd est cōtra legē dei. et sic nō ligat ad faciendū. h ligat ad deponendū qz erronea errore repugnāte legi diui-

ne. vñ qd̄liu manet ponit boiem extra statū salu- tis. z ido necessario tenetur eā deponere. qz siue fa- ciat qd conscientia dicitur. siue non faciat. semp mortali- ter peccat. faciēdo qd dicitur peccat mortaliū. qz fa- ciēdo bonū facit in p̄ceptū dei. dñ credit dicitan- te sibi conscientia hec deo displicere. Et sic intellige xxvij. q. i. s. ex bis. d sy. per tuas. el. ij. d resti. spo. litteras. de prescrip. c. si. quod sit contra cōscientiā edificat ad gebennam.

2 Quid si prelati p̄cipiat aliquid q conscientia sub 2 diti dicitur etiā p̄tra legē dei? Rñ. sane. Ho. vbi s. q tenetur eā deponere nisi clarū sit illud fore p̄tra legē dei. Et si nescit de illa iudicare d̄z sapientiores consulere. vlt p̄ ofoēz a deo declarationē postulare vel dic vt habet in. c. in q̄stioni. de sentē. ex. qz quā do scit p̄ certo qd est p̄tra legē dei. non obediat. qz mortaliū peccaret. h potius toleret etiā excoicātōz. Si nō scit p̄ certo. h et leui et temeraria credulita- tē tñc ad consiliū sui prelati deponat. Si vero ha- beat credulitatem p̄babilem et discretāz q̄uis nō manifestam z euidētē. tñc p̄pter obediētiam faci- at qd sibi p̄cipit. qz tenetur in tali dubio. z p̄pter bonū obediētie excusatur. sed nullo modo ex pro- pria voluntate faciat: qz non licet. imo mortaliter peccaret. quia qui amat periculum peribit i illo. Et istud est quod dicit ter. in. c. non solum. d regula- li. vi. Decet inquit et expedit vt conscientie purita- ti non desijt iudiciū rationis nedū sp̄ialis p̄fectū q̄ritur. inde salutis dispendiū incuratur.

3 Quid p̄siciens de conscientia famā negligēs peccet 3 mortaliter. vide. j. fama. s. i.

onsecratio

episcopoz et archi- episcopoz. j. tres- menses post electionem z confirmatio- nē differri non d̄z. nisi necessitas aliud suadeat. lxxv. di. qm̄ quidam.

1 A quo d̄z consecrari archiep̄s? Rñ. q ab om̄i- bus suffraganeis suis qui tunc ad metropolitanā ecciam sunt vocandi. de tem. ordi. si archiep̄s. et cum consensu p̄matis. c. placuit. lxxv. di. ita q sine eo non reci pit executionē consecratus. vt no. In- no. in. c. nec. epi. de tem. ordi.

2 Quis p̄secrabit ep̄m? Rñ. si ē exemptus conse- crabit a papa. vel de eius mandato. Si vō non ē exemptus q archiep̄s cū duobus puincialibus ep̄is. aut tres comprounciales epi ex iussu archi- epi. Ita tñ q oēs epi cōprounciales sunt p̄ eplaz req̄redi vt p̄sentāt. vt in. d. c. nec epi. vbi dicit In- no. q si aliqs ep̄oz comprouncialiu contēnāt in consecratione archiep̄i. vel epi q poterit agere vt p̄uetur executione officij. sicut i electione agitur vt cassetur. de elect. q sicut. ar. de elect. cum i veteri. d̄ arbi. cum olim. lxxv. dist. non debet. et etiam graui- or: penitentia sibi poterit iponi.

3 Quo die dñt consecrari predicti? Rñ. q die do- minico hora terciarum. l. dist. q i aliquo. quasi i si. 3 lxxv. di. qd die. z. c. ordinationes.

4 Quid debet fieri. vide in dicto. c. ordinationes. h melius i eoz pastoralis. Et quid sit de substantia 4

Consecratio

no. in dicto. c. ordinatōes. lxxv. di. in summa.

5 ¶ Patriarcha autē et p̄mas ac cardinales credo q̄ a papa sunt p̄secrandi. vel de eius m̄dato et non ab alio. ar. c. p̄denda. et q̄d ibi no. xxiiij. q. i. Dicit etiā Pa. in. c. meminim⁹. de accu. q̄ ql̄bet prelat⁹ p̄firmatus a papa nō p̄t b̄dici: seu p̄secrari p̄ inferiorē nisi de licentia pape. vt in. c. cū in distribuēdis. de tem. or. nisi cōsuetudo aliud habeat. Papa vō consecrari debet ab ep̄o hostiense. xxvij. dist. in nomine domini.

6 ¶ In quo loco iūt prefati cōsecrandi? R. q̄ archiep̄us in sua metropolitana eccia. vt in dicto. c. si archiep̄us. Alij autē vbi placuerit: ad quez pertinet cōsecratio. lxxvi. di. c. fi.

Consecratio eccie a quo d̄z fieri

R. q̄ ab ep̄o p̄prio nō ab alieno: nisi de licētia p̄prij facit. c. tua fraternitas. de p̄se. eccle. v̄l. alē. Nō

e p̄s q̄ nō p̄t etiā de licētia ep̄i. nec etiā recōciliare. vt in. c. aqua. eo. ti. Dicit t̄m Inno. ibidem q̄ papa pluribus ep̄is cōcessit vt possit p̄ simplices sacerdotes recōciliare ecciam aqua t̄m p̄us per ep̄m b̄dici. Et sic p̄s q̄ ex cōcessione pape solū p̄t recōciliare n̄ p̄secrari. Intelligē d̄ eccia cōsecrata. q̄ ecclesia non cōsecrata b̄n p̄t recōciliari p̄ sacerdotes aqua exorcizata t̄m. vt in. c. si. de cōse. eccle. v̄l. alē. q̄ exorcizata p̄t fieri p̄ simplice sacerdotē. Et aq̄ q̄ p̄s q̄ nō oportet fiat p̄ ep̄m: vel de licētia ei⁹ sc̄dm glo. in. d. c. si. Et est cōis opinio.

1 ¶ Quo tpe p̄t consecrari? R. q̄ in omni tpe tā festino q̄ non. d. c. tua fraternitas.

2 ¶ Quō d̄z cōsecrari? R. q̄ modus habet in eorū pastoralis. et aliq̄d de conse. di. i. omnes basilice. et q̄d ibi no. s̄ a pastoralis nō est recedendum.

3 ¶ Vtrū aliqui sit reconsecranda? R. Pa. in. c. p̄posuisti. de cōse. ec. vel alta. q̄ sic in tribus casib⁹. Primus q̄ nescitur an fuerit cōsecrata. v̄puta q̄ nō h̄z aliquod signū p̄ q̄d appareat cōsecrata: nec scrip̄tura. nec testis et h̄mōi. de conse. di. i. eccie vel altaria. q̄ nō dicit iteratū quod nescitur factū. c. solēnitates. el. p̄mo. de cōse. dist. i. c. venēs. de pres. nō hap. Secundus si parietes sunt cōbusti et decrustati. Ratio q̄ cōsecratio et limitio fit in ip̄is parietib⁹. Et ideo h̄z nō corruant. si t̄m comburant est recōsecranda. glo. est de p̄se. di. i. ecclesijs. Secus si tectū cōburantur vel destruantur. quia nō est recōsecranda. vt in. c. ligneis. de cōse. eccle. vel alta. Tercius si parietes ita corruerint q̄ de nouo oportet ip̄as reficere etiā de eisdem lapidibus. Et licet glo. et ali qui ibi velint q̄ si nūc vna ps reficiatur et postea alia q̄ non sit reconsecranda. tamen Panoz. vbi s̄. tenet q̄ debz reconsecrari. quia in spiritualibus consideramus veritatem et non fictionem. vt notat Archi. in. c. i. de voto. li. vi. Ideo est verū q̄ nō est in veritate illa prima ecclesia. nec consecratio q̄ fuit i illa p̄ma est in ista. q̄ nō est liquor qui cōm̄secatur. Et hanc opinionem sequitur Innoc. i rubrica eo. ti.

4 ¶ In quibus casib⁹ eccia polluit et indiget reconsecratione? R. Pa. in. d. c. p̄posuisti. ponit duos ca

sus. Primus q̄ i ea effunditur sanguis. Et no. q̄ effusio significat abūdantiā. p̄ quo vide bonū ter. cū glo. in. c. cū illoz. §. q̄ si claustrales. de sen. exco. et ideo ex modica lesione quāvis modicū de sanguine effluat. nō indiget recōciliatōe. Aduerte q̄ ista effusio sanguinis oportet q̄ sit facta ex contēone. v̄l ex iniuria sc̄dm Rodol. quia si furiosus vel ligno cadente effunderetur sanguis nō esset recōcilianda. Et h̄ videtur velle Hug. de conse. dist. i. ecclesijs. Et Hosti. in. c. si eccia. de p̄se. eccle. vel alta. Secundus q̄ in ea aliquis occiditur. h̄ sanguis nō effundatur. puta q̄ suspenditur et h̄mōi. Et intelligē d̄ homicidio violēto vel iniurioso. sc̄dm no. in. c. vni. co. eo. ti. li. vi. Secus in homicidio casuali. vel cui⁹ quis se defendendo alium occidit. vel si sanctus ibi occidatur. quia tunc non est reconsecranda. S̄z glo. in dicto. c. vnicō. tenet q̄ i hoc vltimo casu polluitur. et est recōcilianda. s̄ nō lauāndus est loc⁹ vbi sanguis effusus est. et cōiter hoc tenetur.

¶ Sed quid si q̄s i ea letaliter vulneretur et extra ecciam moriatur? R. glo. d. c. vnicō. q̄ recōciliabit etiam si sanguinem recollectisset in scutella. sed nō econtrario si vulneratur extra et confugit ad ecclesiam. licet ibi moriatur. vel sanguis effundatur nō recōciliabitur. Similiter dic sc̄dm Hug. si cōstēs in tecto ecclesie sagittetur nō reconsecrabitur q̄ extra ecciam videtur factum.

¶ Quid si quis sane mentis seipm vulneret v̄l occidat in eccia irato animo? R. in. d. c. vnicō. q̄ recōciliabitur si est publicū. de sen. ex. p̄tingit. el. p̄mo. q̄ homicida est. Secus si esset furiosus et nō sane mētis. ar. de. si furiosus. de homici. Tercius q̄ excoicatus sepelietur in eccia v̄l paganus. quia si erat cōsecrata est reconsecranda et corpora predictoz p̄ficienda si discerni p̄nt ab alijs. de cōse. dist. i. ecciam. et de conse. eccle. vel alta. consuluisti. et ibi Pa. ponit istū casū se. Quartus q̄ fuit p̄secrata per notoriū excoicatum. Nam ea que p̄sistit in exterioribus benedictōibus et cōsecrationibus facta p̄ notoriū excoicatum nō d̄nt per fideles exercitari ante recōciliationē. Quintus sc̄dm glo. in. d. c. p̄posuisti. q̄ parietes successiue repantur. h̄ credo sit reconsecranda. Sextus quādo effunditur semen. de adul. c. significasti. sed quando est occultū nō polluitur. vt tenet glo. in. d. c. vnicō. et ex dicto c. significasti. in v̄. publice. Et sit publicū. vel ex cōfessione eoz qui fecerūt. vel rei euidentia. Et intelligit quidā de omni effusione seminis criminosa. Secus de effusione q̄ fit in somnis. et ea que fit in matrimonio cā p̄creande prolis et h̄mōi. Contrariū tamē tenetur cōmuniter. vt patet in glo. d. c. vnicō. q̄d ibi no. vt habeat locū in omni pollutōne humana. Et hoc magis cōsonat. tex. in. c. ecclesijs. de conse. dist. i. et hoc tene.

¶ Quid si eccia non erat cōsecrata? R. q̄ quāvis eccia non sit cōsecrata tamē polluitur seminis aut sanguinis effusione. vt patet in. c. si. de conse. eccle. vel alta. et debet lauari aqua exorcizata t̄m per sacerdotem. vt ibidem.

¶ Vtrum celebrās in ecclesia polluta efficiat iure?

gularis: Rñ. Se. in dicto. e. unico. q. non. de sen. ex. is. q. li. vi. tñ in ea nō d; celebrari. de puil. maz. in pn. Dicit tñ Lopus q talis est suspensus ab ingressu eccie. de puil. epoz. li. vi. Et si cū tali suspensione in eccia diuina celebraret vt prius suo agens officio: erit irregularis. de sen. ex. is. qui. li. vi.

9 Quō d; reconciliari eccia polluta: Rñ. q. cum aqua de qua in. c. psulisti. 7 in. c. aqua. de pfe. ec. vñ alia. Et similit cimiteriū. Sed melius habetur in pastoralī. Et sic serua.

10 Quid faciens consecrare ecciaz possit cōpelli ad ipsam dotandā: Rñ. pa. in. c. cum sicut. de cōse. ecclē. vel alta. q. sic. Et dos d; esse tāta q vnus p̄sbyter euz mīstro possit viuere habito respectu ad obuentōes spūales. Et si esset collegiata habetur respectus ad numez collegiatorū. fallit hoc in ecclesijs mendicantijs.

11 Quid possit exigi p p̄secratione eccie: Rñ. q. non. vide. j. Symonia. ij. §. xix.

consecratio altaris est alia a cōsecratione eccie. c. i. de conse. ecclē. vel alta. Ideo vna sine alia fieri p̄t. de quo vide s. altare.

consecratio cimiterij quomōdeat fieri habetur in pastoralī.

1 Quid polluit: Rñ. q. si cimiteriū est p̄tignū ecclesie tñc polluta eccia polluit cimiteriū: h nō econuerso. vt in. d. c. unico. de pfe. ecclē. vel alta. lib. vi. Si vō non ē cōtignū eccie. vel si est p̄tignū. h non polluit eccia. tñc polluit p sanguis vel semis effusione. sicut dicitur ē de eccia. Itē qñ aliq̄s excoīcat vel infidelis in eo sepelit. vt in. d. c. psulisti. 7 i. d. c. ecciam. el. ij. Aduerte tñ q si essent plura cimiteria contigua tñ parietē habentia i medio se iungētem polluto vno non polluitur aliud etiam si per portam mediam habeatur accessus de vno ad aliud. vt in. d. c. unico.

2 Sed quid si pollutio vel sanguinis effusio fiat in porta i medio posita: Rñ. Jo. an. vt refert Be. in. d. c. unico. q illud cimiteriū est violatū. cui cā paries 7 porta fuerūt facta qñ sit illius accessio. p. l. 7 si nō sunt. §. pe. et vlti. ff. de au. 7 ar. le. vbi dicitur spectam q̄ res cuius rei domandē cā fuerit adhibita. non que sit p̄ciosior. Et ideo legato auro. legata sunt vasa aurea. 7 legatis gēmis. gēma vasa. 7 scdm hoc. siue gēme sint in aureis vasis auro cedēt. 7 idē de argēto. cñ. l. se. Et dicit Be. ibidē. q in dubio paries intermedi? vñ p̄ncipalit factus vt fiat duo cimiteria nō accessorie. vt innuit ter. ibidē.

3 Quid silr sit dicendū si pollutio vel effusio sanguinis fiat in porta eccie: Rñ. Se. vbi s. q. Jo. d. Imo. dicit q sic. qñ intra clausurā hostij vsus ecclesiam est facta. Secus si in p̄e q est extra clausurā. ar. no. p. Bar. in. l. i. ff. de dona.

4 A quo d; reconciliari. Rñ. q. ab ep̄o sicut dicitur ē de eccia cū aq̄ bñdicta. vt in. d. c. psulisti.

5 Quid debeat q̄s sepeliri in cimiterio polluto Rñ. q. non. vt in. d. c. unico.

6 Quid corpa excoīcatōz hereticōz aut paganōz

sint exhumāda qñ p̄secrare vult cimiteriū. vñ recōciliare pollutū. Rñ. q. sic. si discerni possunt. de cōse. di. i. ecciam. el. ij.

7 Quid reconciliata eccia. recōciliatū sit cimiteriū Rñ. scdm Zirchi. 7 Jo. an. i. d. c. unico. q sic si est contiguū. alias secus.

consecratio vestimētoz et vasoz ad diuinū cultū necessariōz ad quē p̄tinet. vide s. Benedictio. §. i. et. ij.

8 Quid possint alienari. Rñ. q. i vsus p̄phanos nullo mō dñt p̄uerti q̄ semel deo dicata sūt h vetustate p̄sumpta dñt p̄buri 7 cineres in eccia rep̄di. c. q̄ semel. 7 qd̄ ibi no. r. q. ij. 7 i reglā semel deo. d. reg. iur. li. vi. P̄nt tamē vasa ecclesiastica 7 calices cōfracti seu minuti vēdi in casib; p̄cessis de q̄b; s. Alienatio. §. ij. r. q. ij. B. ius. 7 in glo. p̄fate reglē. Intēgra nō nisi alteri eccie vel loco religioso. vt in. c. ligna. de conse. di. i.

consecratio virginū quo tpe d; fieri. Rñ. q. in die epi phanie et in natalib; ap̄toz. 7 p̄ totā ebdomadā resurrectionis et oī die dñico. vt no. r. q. i. §. velamē. 7. c. se. et in casu necessitatis. puta piculo mortis oī die puato. r. q. i. deuotis. 7 in. glo. c. ij. d. conse. ecclē. vel alta. Imo. in. c. i. de tem. oī. tenet q̄ etiam in solennibus festiuitatibus possunt consecrari.

9 A quo debent consecrari. Rñ. q. ab ep̄o p̄prio. vt in. d. c. deuotis.

10 Quid illa q̄ est corrupta sit p̄secrāda. R. q. non r. vi. di. acutus. 7. d. c. deuotis. 7. c. inuēculas. ca. q. Et q̄uis fuerit violēter corrupta tñ p̄secrāda nō est. q. h corona ei duplicet q̄tuz ad meritū non tñ hēbit aureolā vginū. vt no. in sūma. r. xij. q. v. facit. c. ille famule. ea. q. S; theologū tenēt 7 bene q̄ habebit. et nec p̄pter hoc non consecrat. h q̄ eccie non constat an consenserit. vel ne.

11 Quid fiet d ea q̄ occulte corrupta fuit 7 nisi p̄secrēf iminet scādālū. R. q. ep̄s simulabit eā p̄secrare faciendo ea q̄ non sunt de substātia consecratiois et omittēdo substātia. qd̄ h sicut p̄ in. c. i. d. bis q̄ vi metusue cā si. et facit. c. vult. r. xij. q. ij. 7 no mē vginū mutabit in nomē castitatis.

consentire videt fm Imo. i. c. in Sen. de elec. quādo q̄s fac; i actu honorabili seu p̄cipitabili. h i actu vituperabili et p̄iudiciali et i quo eēt verēcūdi loq̄ et p̄dicere plerūq; videt dissentire. l. filius. §. inuit. et ibi glo. ff. d. p̄cu. et ē glo. i. l. q̄ pat̄. ff. mā. et glo. i. c. plerūq; ij. q. vij. l. imitat Jo. d. Imo. i. c. vñ. d. loca. et glo. i. c. dyaconus. r. xij. di. et in. d. l. q̄ pat̄ qñ act? q̄ fit in p̄iudiciū valet etiā illo p̄dicerēt. Sec? si nō valet nisi p̄sens cōsentiat qz tñc tacēs hētur p̄ consentire. Exēplū p̄mi vēdo rē alienā dño p̄nte et tacēte. et sic nō valet. qz etiā eo absente vñ p̄dicēte potuit vēdi i p̄iudiciū vēdētis. vt no. i. l. rē alienā. ff. de contrahē. emp. sicut et legare p̄nt rem alienā in p̄iudiciū sui heredis. vt no. in. c. filius. de testa. Exēta

plū secūdi. Impignorat quis rem alienā presente dño. et scit videlicet: vt no. in. l. gaus. ff. de pig. ac. Et de hac distinctōe habes tex. singularē. i. l. sepe. S. cur aut bis. ff. de re iudi. facit. l. si seru? cōmunitis ff. de do. inter vi. et vro. nisi vro? donās rem omni nē sibi et fratri pñte fratre et nō contradicēte valet cōcessio. facit. c. pñtebatur. de his que fi. a pre. vbi si pñtas contulit beneficiā pñte capitulo et nō cōtradicēte tenet collatio. facit qd no. Bal. in. l. si tu- tor. L. in qui. cau. in ite. resti. nō est ne. vbi dicit qd si quis scit aliquē se gerere p eius procuratore. tūc si contradicendo pōt illum impedire: si tacet cōsen- tit. Secus si non potest impedire. Similem de cas- onem ponunt domini de rota in habentibus cau- sam cōmunitē si vnus illorū constituit pcuratorē vt consentire videantur si possunt impedire. et qd no. Bal. in. l. ij. S. si vir. ff. solu. ma. vbi dicit qd qñ consensus requiritur ad habilitādā personā nō contradicō habetur pro cōsensu: vt in. l. quo emī S. i. ff. rem ra. ba. vbi dicit glo. nō contradicere ra- tibabitōni par est. Et quo arguit Bal. qd satisfac- tum est statuto florentinorū requirenti consen- sum consanguineorū in contractibus si consan- guinei sciunt nec contradicunt pro quo facit illud singulare dictum Bald. in. l. potuit. in vltima. q. L. de iur. deli. vbi vult qd si pupillus maior infan- te vna cum tutore ingressus est possessionem qd p hoc hereditas est legitime comprehensa. Nec ob- stat qd auctoritas debeat prestari verbis expressis: vt facit. l. i. ad si. ff. de auc. tutō. quia hoc est verum circa actus expressos: sed i tacitis tacite loquimur rebus istis: et factis. iuxta illud. et factis loquimur argumentum. ar. in. l. de quibus. ff. de legi. 2. l. itez quia. ff. de pac. facit quod idem Bal. in. l. manda- tum. L. man. in. ij. col. dicit qd societas cōtracta cū patre intelligitur cum filio renouata si interueni- at patientia tutoris. Item aliud dictum in. l. post mortem. ff. d. adop. vbi idem Bal. dicit qd si filius vixit seorsum a patre negociando vt emancipatus per. xx. annos patre sciente et patiente presumitur emancipatus.

1 Sed nūquid in actu negatiuo requiratur pre- statio ne videatur consentire? R. qd in actu nega- tiuo abstinent et tacēs nō habetur p cōsentiente. facit quod no. Hosti. et Inno. in. c. olim inter. de resti. spo. et quod no. in de. vnica. d. pecu. iuxta glo. l. si. ff. de pecu. Similiter no. qd qñ duo pponuntur vni et solū negat vni. videtur alterz affirmare: vt in. c. nōne bñdicamus. de presump. facit. c. i. de pos- tula. pla. Sed bñ attēde istam. q. quō tacēs videt consentire. qd videtur esse quasi brocardica qstio. qd multas patitur limitatōes.

2 Vtrū existētes in consilio et tacētes qñ aliquod malū tractat sint culpabiles? R. qd existētes in cōsilio inuoluuntur peccato. et tenent ad restitutionē d damno. et similiter de quibuscūqz alijs quādo ma- lo obuiare possunt et non faciunt. Ratō qd q tene- tur loqui et tacet. consentit in eius iudiciū. l. de etate. S. qui tacuit. ff. de inter. ac. et. c. si post presti- tum. de conse. li. vi. Quilibet aut de vniuersitate te-

netur votum suum exprimere in concernēbus fa- cta cōmunitatis et debito officij. ar. l. c. i. de his qd fi. a ma. par. ca. Et id ibi dicit Inno. qd nisi cōtradi- cat si aliqz ibi male agerent habet p pñtēte quo ad penā et quo ad penā. Qd qdēz vlt quo ad cul- pā habeo p indubitātū de quocūqz qd pōt obuiare petō ne cōmittat et nō facit. xxiij. q. v. h. videt. Sed de pena nō credo nisi in pñto vlt cui ex officio cō- petit. vt istis qd hñt vocē in capitulo. ar. eoz qd no. i. c. negligere. ij. q. vij. vlt nisi dolose taceat et nō pbi- beat. ar. eoz qd no. in. c. qñte. de sen. excō. Et scdm hāc distinctōez limita Bar. in. l. vtrū. ff. de peri. ci. vbi vult qd solū teneat obuiare qd est subiect? illi qd debz offendi: sicut seruus filius. Et glo. in. l. culpa caret. ff. de re. iur. et ter. in. l. de pu. iudi. S. alia. qui vult qd cōsensus qñuis extrane? sit puniatur. intelli- ge qñ bz ex officio vel qñ dolose nō pñbet vlt i cri- mine lese maiestatis. l. qñqz. L. ad. l. iul. ma.

Quid debet prestari cōsensus? R. vt colligitur ex 3 Bar. in. l. si quis mihi bona. S. iussum. ff. de acq. here. et Pa. in. c. cū nos. de his que fi. a pre. et alios doc. ibidem. qd qñqz in actu requiritur iussus alicu- ius et tūc debet precedere. vt in dicto. S. iussus. Qñ qz requiritur auctoritas. i. consensus auctorizabil. et debet interuenire in ipso actu scdm qd vbum so- nat. vel modicū ante seu immediate post. vt in dicto S. iussus. et in. l. obligari. S. tutor. ff. de auc. tu. et in sti. eo. S. tutor. Qñqz requiritur licētia. et debz pcede re. c. h. de reglā. Qñqz pñtūz et dyz reqñt añ et expecta ri nñsum. c. cū in veteri. de elec. Qñqz requiritur con- sensus. et tūc si de solēnitare actus requiritur vt inē- ueniat certo tpe nō pōt interuenire post. c. auditis iūcto. c. qd ppter. de elec. Aut non requiritur certo tpe s simpliciter ad validitatē actus. et tūc si actus te- nuit pē pñtēte semp. vñ canonicus contempt? in electione pōt pñtēte qñcūqz vult. c. qd sicut. d. de c. Si vo actus nō tenuit. et tūc pōt etiā interueni- re post factū. s. validat actū. non vt extūc. sed vt ex- nūc. facit quod no. glo. in reglā ratū. et in reglā ra- tibabitio. et in reglā nō firmatur. de reg. iur. li. vi. Qd limito verū in alijs. s. nō in sacramētis.

Quid requiritur vt ratiōnabiliter pñtēte actū pce- dentē? R. Bal. in. l. si. L. ad macedo. et in. l. obser- uare. S. si. ff. de offi. pco. multa dicit. Sed tu dic cla- rius qd pmo oportet sit factū nomine meo. vt in di- cta reglā ratū. Intellige scōz glo. i. c. cū qd sen. ex. li. vi. factū nōle meo. qñ mea pñtēte fecit. secun- do qd habeat ratū tāqz gestū nōle meo. Nā possuz bñe ratū scñi. s. qñtatē facti nō. l. qd sit factū nomine meo. l. sicut in dicto. L. ar. tu. et no. i. l. pōponi? ff. de neg. gest. Et ista ē opinio Ja. d. are. approbata i li. S. de iure. ff. d. vi et vi ar. et p glo. fm Bar. ibi dē in. S. s. cū qd s. h. scdm Bal. sit glo. pñtēte ibidē in. S. quonēs. Nōc tñ aduerte qd nō solū ratiōnabi- litas sufficit. s. etiā citata in maleficijs. vtputa qd nō reuocat postqz scit qd est factū nomine eius. aut nō contradicit. vt li. non cōte. c. i. in si. de offi. d. le. c. olim. el. pmo. L. de inces. nup. l. cum anallis. L. de deser. l. i. et no. glo. in. c. cum impositionibus de iure iuran. lib. vi. quia tunc est ratiōnabiliter pñ-

sumpta. ij. q. j. notū. Secus esset in non maleficijs. Tercio q actus non requirat presentiam. quia q presentiam requirunt rathabino non pōt confirmare. insti. d. auc. tu. §. tutor. Quarto requirū fm Pa. in. c. j. de cōver. in si. q extrema sint habilita ad illum actū ppetrandū. s. tempus in quo actus gestus est. 7 rathabitionis tempus. q; si vñū istozū deficit nō pcedit rathabino q; cū rathabino sit fi ctiō iuris nō pōt pcedere sup impossibili de quo plene p Bar. in. l. i. is qui p emptore. ff. de vsuca. Exemplū quidā noie infans interfecit. Maior factus raturū h; certe talis rathabino non retrorahit. q; impossibile erat tūc temporis tale mandare. Exemplum de alio extremo. Ab aliquo habebat terminū ad aliqd agendū. amic? me? noie meo fecit. ego post terminū ratū habui. nō retrorahit quia sicut post terminū nō potuissem vere facere. sic nec icte. Ratio quia vbi certū tempus est de substantiā. ibi oportet obseruari tempus. alias actus ē nullus ipso iure. ff. de excu. tu. l. scire oportet. §. consequens. quia recedere a tempore est recedere a forma. ff. de ver. ob. l. qui rome. §. augerius. vide bonam glo. in. l. si ego. ff. de neg. gest. in si. et p hoc factit. in. l. bononū. ff. rem ra. vide bonam glo. i. c. q; sit. de elec. li. vj. facit quod no. Car. in. cle. quod circa de elec. vbi dicit q fictio non potest id qd fm naturaz est impossibile. Exemplum insti. de adop. §. minorem. vbi quis neq potest adoptare cū quē non antecedit p tot annos q eum generare posset. Similiter non posset fingi q quis viueret hodie q rec. annis preteritis mortuus est. insti. d. excu. tu. §. sed si in bello. Quinto requirū fm Inno. in. c. prudentiam. de offi. dele. q illud quod quis facit valeat. vt sit aliquid. quia quod nihil est non potest raturū haberi. vnde excommunicatus nomine alteri? non valet. licet ille raturū habeat. nisi tempore qui potest excommunicet. Similiter si quis iurisdictionem faciat nomine iudicis non potest raturū haberi quia que facti sunt 7 solemnitate requirunt nō possunt rata haberi. Et ideo cum sententia a non suo iudice lata sit nulla. de iudi. at si clerici. 7 cū alie solemnitates requirantur quas ipsemet qui raturū habere vult si ommitteret non teneret quod facit. §. nec raturū habere potest si ab aliquo obmittatur. facit. d. l. obseruare. in si. Sexto requirunt q possit mandatum p alium fieri. quia si p alium non pōt fieri rathabino non retrorahitur. vtpote facit q; adulterium vel fornicationem nomine meo. non possum raturū habere. vt dicit glo. in. l. j. §. quotiens. ff. de vi 7 vi ar. 7. l. y. in. l. non dominus. l. d. acci. 7 in. c. sciant cuncti. de elec. li. vj. Limita istd verum in alijs que non sunt delicta. sed quo ad delicta. licet nō pprie committat sed interpretatiue. id eadem pena puniatur tanq; eiusdem delicti particeps 7 mandator. vt no. Bal. in. l. vnica. §. ne autē l. de cadu. tol.

5 **Utrum actus qui debet expediri per consensū in communi prestitum valeat si singuli consentiāt vt singuli non collegialiter.** R. Pa. in. c. cum in ecclesia. de causa posses. et pprie. q non vt in. c. in ge-

nessi. de elec. 7. l. ij. l. de decurionibus. nec est speciale in electione. q;uis glo. dicat contrarium. in. c. j. d. re. ec. non alie. li. vj. Sed tu tene q non valet. Et hoc sentit postmodū Jo. an. ibidem in nouella. 7 firmat Jo. cal. in. c. cū omnes. de testi. 7 Bar. in. l. omnes populi. ff. de iusti. 7 iur.

Conservator quis potest esse?

R. q si dat a papa oportet q sit eps vel sit superior status. vel abbas vel habet dignitatem vel psonatuz in cathedralibus. aut collegiatis ecclesijs. Item q non sit de iurisdictione vel dominio seu districtu ecclesiastico vel temporali illius cui dat p consuatore. exceptis illis qui regib; et regibus danē. Item q non sit conservator conservatoris sui. habent hec in. c. hac cōstitutione. de offi. dele. li. vj. 7 extra ciuitates vel dyoceses in quibus fuerint deputati. vel alibi q; i ciuitatibus. seu locis insignibus vbi copia possit haberi peritoruz pcedere non possunt. nec aliquos vltra vnam diē tam a fine dyocesis eundem trahere pnt. vt i. d. c. hac cōstitutione.

De quibus possunt se introuidere? R. q soluz d manifestis iniurijs 7 violentijs. 7 si de alijs se introuiderint vel ad ea que iudicalem indagine requirunt suam potestatem extenderint sunt suspensi p vniuz annuz ab officio. 7 ps que hoc fieri pcurauerit ex cōmunicationis sententiam incurrit ipso facto a q non poterit absolui nisi primo satisfaciāt integritate de expensis. vt in. d. c. hac cōstitutione.

Quid si reus negat notoriuz 7 actor vult pbarere? R. q consuator cognoscere poterit. q; quilibet iudex cognoscere potest an sua sit iurisdictione. l. si q; ex aliena. ff. de iudi.

Quantū durat eoz officiu? R. q vsq; ad obitu concedentis. 7 tūc expirat quo ad negocia nō cepta. vt in. d. c. hac cōstitutione.

Circa munera 7 expensas assessorū 7 notariorū tenet obsuare qd de legatis statutū est. de quo vide. j. iudex. §. viij. cū sequentibus.

Quid de attētatis p cōsuatores contra pmissa? R. q irrita sunt ipso iure. d. c. hac cōstitutione. et hec vera sunt nisi in eoz lris alia ptas eis dare vt sit cōiter. Et sic pz q hodie paz valet hec pmissio.

Sed quid si alius q; ille cuius ē cōsuator pcuraret vt se introuideret de alijs nunquid esset ex cōmunicatus? R. Be. in. d. c. hac cōstitutione q nō nisi pcuraret cū pte postq; ex cōmunicationē incurrit. quia tunc ligaret eadem ex cōmunicatione pcurando in crimine criminoso alias non.

Quis pōt absoluerē istuz. R. Archi. Jo. mo. 7 Jo. an. i. d. c. hac cōstitutione. q ordinarius ex q cōditor canonis nō sibi refrauit.

Utrum possit vices suas alteri cōmittere. R. q non nisi citationes 7 sententiaz denuntiationes nisi aliud spāliter in eoz lris continetur. d. c. hac cōstitutione.

Consilium est voluntatis. pceptum necessitatis. xij. q. j. quod pcpit. tū qui consilio dñi nō vnt minus bonē

R. q si dat a papa oportet q sit eps vel sit superior status. vel abbas vel habet dignitatem vel psonatuz in cathedralibus. aut collegiatis ecclesijs. Item q non sit de iurisdictione vel dominio seu districtu ecclesiastico vel temporali illius cui dat p consuatore. exceptis illis qui regib; et regibus danē. Item q non sit conservator conservatoris sui. habent hec in. c. hac cōstitutione. de offi. dele. li. vj. 7 extra ciuitates vel dyoceses in quibus fuerint deputati. vel alibi q; i ciuitatibus. seu locis insignibus vbi copia possit haberi peritoruz pcedere non possunt. nec aliquos vltra vnam diē tam a fine dyocesis eundem trahere pnt. vt i. d. c. hac cōstitutione.

Consilium.

adipiscat. e. quisq. ea. q. Et merito arguit qui cōsilia sapientum et recta suadentium. nō vult recipere lxxvij. di. c. j. Et in dubijs debet hō requirere p̄siliū. xvi. q. ij. visis. et di. xx. c. xl. q. ij. excellentissimus.

1 **Q**uā quis teneat ex cōsilio dato: R. q. aut dat quis consilium delinquenti. aut cōtrahenti. Si delinquenti quo ad peccatū indistincte inuoluit sed quo ad penam seu restitutionem faciendā distincto. aut talis erat facturus etiā sine consilio. et tūc si dedit cōsiliū ope. tenet. insti. de ob. que ex delict. na. §. ad vbi ope. ff. de fur. l. si q̄s vroz. §. j. etia; si cōsiliū n̄ adhibuit p̄ncipalit̄. §. secundario. ff. de fur. l. si pignore. §. pe. isti. §. fur. §. ope. v̄puta accōmodo dant scalam ad ascendendū et h̄mōi. Si vero dedit cōsiliū sine ope. alis facturo n̄ tenet. d. §. ad vbi ope. Nec obstat. l. i. §. si q̄s. ff. de ser. cor. qz ē casus specialis i q̄ n̄ debet angari malicia sui laudando. Vel potest dici qz ibi n̄ solū cōsiliū. h̄ etiā laudādo inuoluit. qd̄ magis ē. p̄ hoc facit qd̄ no. in. l. sepe. §. si. ff. de ver. si. et i. l. j. in si. ff. man. Si vero nō erat facturus. tenet. l. si remunerandi gr̄a. §. plane ff. man. h̄ non ei cui dedit cōsiliū fm̄ glo. in. l. null⁹ ex consilio. de re. iur. li. vj. sed ei contra quem et q̄ maleficij nomine. puta si fecit homicidium homicida est. l. di. si quis viduam. et huiusmodi. Sed tūc in conscientia teneri etiā ei quem male consulendo corrumpit quantum potest exhortando ad bonum. ar. vj. q. j. deteriores. Si vero dat cōsiliū cōtrahenti et tunc si est fraudulentum tenetur indistincte. ff. de dolo. l. qz si cum res. vbi ille qui consuluit dolo et sui lucri causa mutare debitori non idoneo tenetur actione de dolo ei cui consilium dedit ad idem. ff. de p̄s. l. ij. Si vero non ē fraudulentum non tenet. vt in. d. regula nullus ex cōsilio. ff. de dolo. l. eleganter. in si. Et hoc v̄ez si ē simplex consilium. qz si esset mandatum quis non sit fraudulentum. si est designata certa p̄sona puta mandat quis tibi vt titio pecuniaz tradas. et sic tenetur indistincte. etiam si alias erat facturus. ff. man. l. ij. §. tua et aliena. et ff. de nego. gest. l. iij. §. plane. Si vero nō est designata certa p̄sona. et tunc si alias nō erat facturus tenetur. vt i dicto. §. plane. alias non.

2 **Q**uā ille qui debet aliquid agere cum consilio alicuius possit p̄cedere si ille mortuus ē. v̄l ē absens. vel non vult cōsulare. R. vt colligo ex Be. in. c. j. ne se. va. li. vj. et p̄a. in. c. ex parte. de consi. qz aut consilium debet peti ex statuto vel ex consuetudine. et tunc potest p̄cedere si ille mortuus ē. vel remotus. vel non vult dare quando periculosum est expectare respectu actus super quo requiri debet. sicut collatio beneficij et huiusmodi. Si vero consilium non requiritur per statutum v̄l cōsuetudinem. Sed de mandato alicuius. Bem. ibi dem tenet qz non potest p̄cedere. sed debet ad mandantem referri. Et hoc verum fm̄ Vincen. et Lōpo. nisi commissio facta fuisset sub nomine dignitatis. quia si mortuus est expectabitur successor. ar. gu. c. quoniam abbas. de offi. deleg. Panomi. v̄ro limitat verum nisi immincat periculum ex dilatione. arg. l. si longius. §. si filius. ff. de iudic. et i. l.

si cum dotem. §. sed si latitat. ff. solit. matri. Et hoc sentit Bar. in. l. j. §. si plures. ff. de exco. R̄atō fm̄ cum. quia mandatum debet intelligi fm̄ iura. argu. c. ex litteris. de consi. et c. ij. de rescipit. S; d̄ mente iuris ē. qz si potest haberi. habeatur. et si nō potest haberi et periculum sit in mora procedatur ad consummationem actus. vt in. d. c. j. Et placet mihi. quia sic videtur de mente mandantis.

3 **Q**uā actus gestus teneat si potest peti consilium et non petitur. R. n̄. Panor. in. d. c. ex parte qz si mandator ex forma mandati voluit requiri consilium. non tenet actus nisi requiratur. vt in. c. cui; in veteri. de elec. Si vero est ex dispositione legis. et tunc si lex a p̄ncipio cum dedit potestatem mandauit consilium requiri. similiter non valet ex defectu potestatis quia habuit eam mollificatam et qualificatam. Et sic intellige rem. c. nouit. de his que fi. a p̄la. ita qz sine clausula decreti actus est nullus. aut habenti prius potestatem mandauit superior vt procedat cum consilio. et tunc tenet. licet sit puniendus. ar. c. dilectus. c. ij. de preben. vide glo. singularem in de. j. de iure patro

4 **Q**uā obligatus petere consilium teneatur illud sequi? R̄spō. Be. in. d. c. qz aut peti debet ab eo a cuius potestate dependet p̄ncipaliter actus. vt qz clericus non conueniatur coram alio episcopo sine consilio p̄p̄ij. et sic tenetur sequi et iste est casus in. c. i. de foro compe. cū glo. Si vero non dependet actus ab eo sed vna cum alijs debet interesse. tunc si per alia iura debet sequi. clarum est qz artabitur. et ita p̄cedit glo. in. c. ij. de cor. vic. fm̄ intellectum Hosti. patet hoc in. c. studeat. l. di. qz requirit consilium alicuius episcoporum in depositione sacerdotis. et intelligitur qz sequatur p̄pter c. felix. xv. q. vij. Aut non apparet per alia iura expresse qz debeat sequi. et tūc si debet requiri a p̄ncipio officij super illa oportet sequatur conclusio est Inno. in. c. venerabilis. de offi. dele. Nam coadiutor ibi datus habet officium super rebus ecclesie. sicut p̄elatus cui datur. ergo debet sequi eius consilium. Aut non debet requiri a p̄ncipio officij. sed ab habente ius. et sic tenetur sequi. Unde si mandatur p̄uideri alicui de ecclesia requisito consilio patroni. debet consilium sequi cum habeat ius in tali promissione ecclesie dictum est Jo. an. in. c. dilectus. de offi. leg. et in. c. j. de ca. mo. Aut non debet requiri ab habentibus ius. tunc si materia habeat qz debeat sequi sequendum est. puta si consulat a licui ne ordinetur p̄pter irregularitatem. et ita p̄cedit ter. in. c. ad autes. de eta. et quali. et ita cum intelligit Jo. an. in. d. regula nullus ex consilio. Aut materia non habet vt sequatur. et sic non tenetur sequi. de elec. cum in veteri. de arbi. cum olim. Ad de fm̄ Jo. an. in regula nullus. li. vj. in mercu. qz si dicatur iurta consilium. vel fm̄ consilium talis tenetur sequi. Et fm̄ Ly. in. l. id quod pauperibus. l. de epi. et de. idem dicendum quando dicitur de consilio talis. Secus si dicitur cum consilio. Sed Jo. an. vbi ē. et Bar. in. d. l. id quod non approbant hoc sed tenet qz nō tenetur sequi. Et recurretem ad intentionem mandantis.

5 Sed pone qd tali obligato sequi consiliū det cō-
siliū iniustum: R. Mo. 7 sequit Pa. q non de-
bet sequi. quia consiliū importat q sit iustum. vt
in l. titium 7 meuium. ff. de admi. tu. 7 not. Bar. i
l. j. S. si plures. ff. de exerci. 7 fm eundem Hostie.
posset pferre sententiam contrariam. Quod verū
fm Pa. de equitate. secus de rigore iuris. Ad ve-
rum credo. nisi periculum esset expectare. quia tūc
posset dare etiam de rigore iuris. vt supra dictum
est.

6 Quid si papa mandet collegio vt eligat vnū cū
consilio talis poterunt ne eligere cum a quo consi-
lium petere debent. R. Pa. in d. c. cū in veteri. q
non fm Mo.

7 Quid de pponentib? in consilijs aliquid q pri-
mi iniuste damnificent. vel q fiat iniqua statuta:
R. fm Dur. q tenent ad restitutionem insolidūz
quando talis damnificatio non fuisset facta nisi ex
eomm ppositione vltra mortale peccatum qd cō-
miserunt pponendo.

Conspiratio. Vide supra cō-
iuratio.

Constellatio. Vide infra Sor-
ulegium.

Constitutio alia civilis. alia ec-
clesiastica. Civilis

civilis vel forese ius appellat. Ecclesiastica
ca vero canonis nomine censet. iij. di. S

j. vbi dicit glo. q etiam aliquando cōstitutio ecclē-
siastica appellatur canon quando constituitur in
vniuersali concilio. Aliqñ decretū qñ papa statuit
de cōsensu cardinaliū ad nullius consultationem.
extra. de elec. bone. el. primo. qñq; etiam solus. ex-
tra. de referip. c. j. Aliquando epistola decretal' qñ
papa statuit aliquid ad alicuius cōsultationē. Ali-
quando dogma quod consistit i doctrina fidei cri-
stiane. Aliquando mandatū quod p̄sistit in do-
ctrina morum. Aliquando interdictum quo nulla
pena addicat. facit. c. si quis dogmata. xxv. q. ij. Ali-
quando sanctio quando addit penam. xvij. q. iij.
si quis. Constitutio tamen pprie dicit q p̄nceps
statuit. c. constitutio. di. ij. large accipit. p̄ omni iu-
re scripto. c. cum omnes. de p̄sti.

1 Quidam p̄stitutio pape que a p̄ncipio cōmuni-
ter non recipit ipso sciente 7 tolerante obliget ad
peccatum: R. Pa. in c. quia circa. de consangu. 7
affi. post. d. An. q non. p quo facit quod not. iij.
di. S. leges. de treu. 7 pace. c. primo. Si vero a p̄n-
cipio a maiori pte recipit. sic obligat. qñuis minor
pars non seruet. Et sic intelligo. c. cum iam dudūz
de p̄ben. q multa per patientiam tolerantur. q
si deducta fuerint in iudicium. exigente iusticia nō
debet tolerari. vide quod dico infra consuetudo.
S. x.

2 Quid omnes cōstitutiones emanate post cō-
pilationem decretalium habeant vim: R. q nō ni-
si de his fiat mentio in. vj. libro decretalium. vel ni-
si sint facte post dictum sextum. vt pbat in plogo
dicti sexti. De hac materia vide. j. lex.

Consuetudo est ius quoddam

mouibus institutus quod p lege suscipit. c. consue-
tudo. j. di. 7 de hac hic loquor non de illa consuetu-
dine large dicta qua quis dicit cōsuetus facere aliqd
que est quoddam ius priuatum non publicū. vt
ista de qua hic. vt. l. de quibus. 7. l. cum de consue-
tudine. ff. de legi.

1 Quis potest cōsuetudinē introducere: R. q il-
le qui potest facere legem. quia a quo remouet ge-
nus. 7 eius species. l. filius. in fi. ff. de dona. 7. l. in-
risgentiū. S. si fraudandi. ff. de pactis in glo. ergo
a p̄trario sensu cōsuetudo est species iuris. in sti. de
iure naturali. S. constat ergo.

2 Que requirunt ad faciendam consuetudinem:
R. q. v. de necessitate. vt habeat vim legis. Primū
q sit rationalis. quia de substantia legis est q sit
rationalis. iij. di. erit autem. Ideo cōsuetudo ra-
tione carens nunq̄ habebit vim legis. Et nota q
vt dicit do. Anto. in c. si. de consue. Et refert Se-
mi. ni. c. licet. de consti. li. vj. consuetudo intantum
est rationalis inq̄ntum participat de fine iuris
finis iuris canonici est felicitas anime. finis iuris
civilis est bonum publicum. vt notat glo. de iure-
iuran. cum contingat. Et ideo cōsuetudo debet cō-
uenire religioni discipline 7 saluti. Si ergo istis 2
contraria. puta quia nutrit peccatū de se est irra-
tionabilis. 7 non potest seruari sine peccato. viij. di.
que contra. 7 ser. c. sequen. qñuis conueniret iuri ci-
uili. sicut vsure que p̄ bono publico permittebant
vel dic fm Pa. in d. c. si. q quando consuetudo ali-
quo bono sine instituitur dicitur rationalis. licet
sit contra ius quod est rationale. quia illud vno
respectu istud alio. Exemplum ius statuit q ep̄us
tractet negocia cum consilio capituli. c. nouit. 7. c.
quanto. d. his que fiūt. a p̄ela. Et est ratio quia fir-
mius est iudicium plurimorum. c. prudentia. d. of-
fi. dele. 7. xx. di. de quibus. vbi dicitur. facilius iue-
nitur quod a pluribus senioribus queritur. tamen
consuetudo potest introducere contrariū. vt in. c.
nō est. de consue. li. vj. q tñ erit rationalis a lia ra-
tione videlicet vt facili? expediatur negocia. Hoc
verum dummodo non sit contra veritatem 7 bo-
nos mores.

3 Sed quero an aliqua cōsuetudo possit esse rati-
onabilis que sit contra legem dei 7 naturalem: R.
Pa. vbi s. q p̄cepta dei quedam sunt moralia.
vt puta que mores instruunt 7 iformāt. sicut si oc-
cides. honora patrem tuum 7 huiusmodi. 7 i istis
potest consuetudo distinguere. limitare 7 augere.
si ratio naturalis suadet. nec est peccatum. quia p̄-
sumendum est ipsum deum sic voluisse cum no-
luerit omnes casus distinguere. sed dederit reglās
et potestatem vicario suo. xxiij. q. j. quodcumq; li-
gaueris. S; vbi ratio nulla naturalis suggerit ius
diuini distinguere seu limitare nulla lex p̄t. 7 mi-
nus consuetudo. 7 eam faciens d̄f errare. Et sic in-
tellige tex. in c. sunt quidam. xxv. q. j. Quedā sunt
p̄cepta mixta. i. figuralia. Et istorum quedam sac-
mentalita de quib? poterat ratio reddi ad lram. vt
de circūcione 7 de purificatiōe post partum muli-
eris. Quedam vero ceremonialia. de quib? rō red-
di nō poterat q ad lram. s; solū quo ad intellectum

Consuetudo

vt illud. Non arabis cū bone 7 asino. et huiusmodi. Item quedam iudicialia sunt que non obligāt hodie nisi fm q̄ dicaz. j. Decime. S. j. et contra ista valet p̄suetudo.

- 4 **Secundū** quod requirit̄ ē q̄ mores et act̄ hominū p̄ quos introducitur p̄suetudo solū. vt. d. l. de quib⁹. sint tales q̄ p̄babiliter arguant consensus populi illius qui potest facere p̄suetudines. d. l. de quibus.
- 5 **Sed** quōd possū p̄sumere de cōsensu populi volentis introducere consuetudinem. R. q̄ act⁹ aut p̄cedunt a superiori et sunt actus iudiciales. tūc si consensus populi accedat a principio vel ex post facto tacite. et sint frequentari. ita q̄ saltem sint duo. vt due sententie et lapsus temporis sic p̄sumit̄ consuetudo. q̄ habent aptitudinem ad consuetudinē inducendam. ff. de inoffi. te. l. nam et bis. et. ff. ad sil. l. li quis. S. quod sub eodem tecto. Si vero tales actus non sunt iudiciales. vt v̄dere. locare et huiusmodi. aut actus p̄natorum. vt est videre in portibus sup viā publicam. tūc nō sufficiūt duo act⁹ sed requirit̄ frequentia et multitudo actuum. ita q̄ totus populus sciat. l. sed et ea. ff. de legi. et. l. nam imperator ibidem. 7. ff. de insti. ac. l. sed 7 si pupill⁹. Item q̄ actus sint taliter publici 7 ita notorij fm cōmunem opini. doc. vt verisimiliter transferunt̄ i noticiam totius populi. dicta. l. sed 7 si pupillus. S. p̄scribere. Et ratio est q̄ oportet vt interueniat tacitus p̄sensus populi si debet esse p̄suetudo q̄ ex vno actu agnoscā nō potest q̄uis sit notorius nisi habeat cōm successum p̄ t̄ps debitū ad introducendam cōsuetudinem. vt puta si pons edificaret̄ in publico 7 haberet cōm p̄manētē. similiter si beneficij seculare cōferret̄ regulari 7 possidet̄ tpe habili ad consuetudinē efficiat̄ regulare 7 cōtrario vt in c. cum de beneficio. de p̄ben. li. vj. vel nisi appareat de e. xesso consensu populi volentis introduce re consuetudinem p̄ illum actum sine quo consensus nunq̄ erit consuetudo. vt no. glo. in. d. c. consuetudo. Et licz glo. i. c. ita nos. xxv. q. ij. 7 i. c. cū ecclia de cā pos. 7 pro. dicat q̄ binus actus in criminalib⁹ facit consuetudinem. Intellige de consuetudine large accepta. non de ista de qua hic.
- 6 **Tercū** q̄ requirit̄ est vt sit introducta ex certa scia. nō p̄ errorem. q̄ si talis est error qui tollat consensus non potest esse consuetudo. q̄ deficit cā. s. consensus populi. d. l. de quibus.
- 7 **Quartū** qd̄ requirit̄ est q̄ maior ps populi sit vsa illa consuetudine. Intellige de maior pte populi habentis consensus habilem ad faciendū legem vnde pueri mulieres 7 furiosi 7 huiusmodi. nō cōputant̄ in numero. q̄ nō p̄t cōdere legē. vt in. l. j. ff. de legi. 7 non solū maior ps s̄ oportet sint due partes populi vel collegij. vt in. l. nulli. 7 in. l. plane. ff. q̄ cuiusq̄ vni. aliter sicut legem facere nō possunt. sic nec consuetudinē.
- 8 **Quintū** qd̄ requirit̄ ē tempus debitū. S̄ q̄ro quantū t̄ps requirat̄. R. Pa. in. d. c. fi. de consue. q̄ licet varie sint opi. tū istud sibi videt̄ q̄ de iure civili requiritur tempus. x. annor. quia iura requirūt t̄ps longum ad introducendū cōsuetudinē. L.

que sit lon. consue. in rubro. 7 in nigro. 7 ar. in. l. ij. L. de futu. 7 longum tempus est. x. annor. L. de p̄. lon. tem. p̄ totū. 7 in glo. d. R. L. que sit lon. consue. Et hoc tenet Bar. in. d. l. de q̄bus. 7 Ly. in. d. l. ij. De iure a s̄ canonico dic q̄ aut cōsuetudo ē p̄ter ius. 7 sufficit t̄ps. x. annor. facit glo. in. c. fi. d. cōsue. li. vj. 7 in. c. consuetudo. xij. di. Limita fm Inno. in. c. cum dilectus. de consue. nisi veniret ad de trabendum iuri alicuius ecclesie p̄ticularis. q̄ tūc requirit̄ t̄ps debitum ad p̄scriptionez. Secus si esset cōtra ecclesiam vniuersalē. S̄ Pa. in. d. c. fi. etiā idem tempus requirit̄ contra ecclesiam vniuersalē Aut cōsuetudo ē contra ius canonicū 7 requiritur tempus. xl. annor. q̄ oportet sit p̄scripta. vt in. d. c. fi. 7 in. c. ij. de cōsue. li. vj. Dicit tū. d. An. i. d. c. fi. q̄ si papa scit. sufficit t̄ps. x. annor. qd̄ ē singulare. Si vero consuetudo esset cōtra ea q̄ reseruata sunt principi in signū special' p̄uilegij. tunc tā de iure civili q̄ canonico requirit̄ t̄ps de cui⁹ inicio memoria non sit. vt ē tex. in. c. sup quibusdā. de verb. sig.

9 **Utrum** talis consuetudo tollat legem contrariam. R. q̄ sic si superior scit 7 tolerat. facit glo. i. c. j. d. treu. 7 pa. 7 qd̄ ibi no. Bos. vij. dicit. d. An. q̄ nō requirit̄ alia p̄scriptio. q̄ ex quo superior videt 7 tolerat nō videt̄ velle vinculū iijcere. Pa. ibi dicit q̄ sufficit binus vel trin⁹ actus vt tollat. Si vero superior ignorat. tūc distingue. aut lex p̄ria habet causam derogatoriam ad consuetudinem. 7 sic non valet consuetudo. q̄ lex semp loquit̄. l. ariam. L. de here. Et hoc v̄z fm. d. An. in. c. fi. de consue. nisi ex noua cā. vel etiā antiqua verisimilr nō cogitata consuetudo induceret̄ quam si p̄nceps cogitasset admississet. ar. l. si hominē. ff. man. ē. tex. iūta glo. in. de. statutu. de elec. vel fm. de. in. c. licet. de consti. li. vj. nisi lex tantū refesteret ad finē vt consuetudinem p̄teritam tollat. qd̄ pater qm̄ nō facit mē non ē de ea nisi vt eā tollat qm̄ aliter nō tolleret. vt patet i. d. c. licet. q̄ tūc pōt induci noua cōsuetudo Et ita pōt p̄cedere glo. in. de. statutu. de elec. Propterea tenet p̄. de p̄sio i tractatu de canonica p̄tione. circa fi. q̄ pōt introduci noua consuetudo cōtra de. dudum. de sepul. Si vero nō habet clausulā derogatoriam. valet consuetudo contra legem. ar. ex facto. ff. de vul. 7 pup. sub. dūmodo sit cōscripta quo ad tollendū ius canonicū. q̄ q̄ ad tollendū ius civile non oportet sit p̄scripta. s̄ sufficit tacitus consensus populi. q̄ seculares habent ius condendi leges etiā contra legem impatoris ab ipso impatore. l. oēs populi. ff. de iusti. 7 iur. 7 ideo possunt inducere consuetudinē. non sic est cōtra ius canonicum. Sed oportet p̄scripta sit 7 non sit tale ius qd̄ p̄scribi non possit. 7 iō q̄ laici nō p̄t p̄scribere spiritualia. sic nec consuetudinem inducere. c. maza. de elec. etiā si non esset memoria de eius initio. vt no. Jo. an. in. c. ij. de p̄ben. li. vj. facit qd̄ dicam. j. Matrimonij. iij. Impedimento. xvij. S. j. de statuto.

10 **Sed** pone q̄ lex seu statutum habet excommunicationem annexam in contrafacientes nunq̄ idē erit vt consuetudo tollat. R. vt colligo ex Lar. in. plogo de. Inno. 7 Lal. d. An. 7 Pa. in. c. de treu.

et pa. quidam tenent qd non excusantur facientes cōtra. etiā qñ solum esset pceptua. quia ex quo a p̄cipio ligantur contravenientes ad peccatū nō tollit eius dispositio. qz tēpus non ē modus tollende obligationis. l. obligationis. l. ij. §. placet. ff. de act. et ob. Sed tu tene qz si cōtrariū legis vel statuti nō ē de se mortale peccatum remota lege vel statuto. nō ligat fm qz s. dixi de lege simplicia. Et sic tene qz nō erunt excommunicati facientes contrariū ex quo p binum actum factum est contra legislatorem scientem et valentem contradicere. et non contradicere. Vbi autē ignorat requirit tps. xl. annor. si ē ius canonicū. vel si ē statutum episcopi. credo sufficiant t. anni. vii. ante delinquentes sine rōnabili cā bene ligabunt et pena et culpa. h. post nō. Nec ob. qz ex quo tales peccauerunt nō poterit induci cōsuetudo. quia successores possunt extimare qz ex iusta cā non seruauerunt. facit tex. in. c. cum olim. de de. cō. tu. et xv. q. vlt. c. cum multe. vbi loquit de lege penali abiogata p contrariā consuetudinē. Si vero ex rationabili cā non seruauerunt pdecessores. sic etiam non peccauerunt. nec ligati fuerunt. facit quod no. Archi. in. c. vtiā. lxxvj. di.

11 **Quo** interruptū p̄suetudo? R. Pa. in. c. si. de cō. sic. qz si est cōpleta et p̄fecta requirit tps. x. annorū. Et sic intellige Jo. an. ibidem. alias non frangitur etiam p̄ plures alios contrarios actus. Si vero nō est cōpleta sufficit vnus actus contrarius ita qz de nouo oportet incipiat. ar. l. vbi duo. ff. de reg. iur.

12 **Utrum** ex consuetudine possit introduci vt erigatur aliquid p̄ spirituali sine symonia? R. Pa. in. c. suam. de symo. qz sic. quando non p̄cessit exactio. h. ex mera liberalitate et deuotione populi talis cōsuetudo est introducta. facit. c. ad apostolicā. de symo. vbi dicit compellendos ad laudabilem cōsuetudinem seruandam. Si vero exactio p̄cedens dedit causam consuetudini. tunc non valet cum habeat inicitium viciosum. et sic intelligitur text. in. c. cum in ecclesie. de symo. si bene ponderet. Limita hoc vt. §. symonia. ij. §. xij.

13 **Sed** quantum tempus requirit ad istam cōsuetudinem introducendam. R. Pa. vbi s. qz tēpus decem annorum. tum quia clericos non astringit sed laicos inter quos regulariter currit cōsuetudo ex cursu decem annorum. vt cōmunitur no. in. l. de quibus. ff. de legi. Item qz pia. Et ideo etiā de in. re canonico sufficit p̄statū tempus. vt no. glo. i. c. si. de consuetu. li. vj.

14 **Utrum** in omni pacto intelligatur actū quod est cōsuetum. R. qz sic. l. semper in stipulationibus. ff. de reg. iur. tex. est in. l. qd si nolit. §. qui assidua. ff. d. edic. ff. de aqua plu. ar. l. si prius. §. placuit. l. loca. l. licet. et ff. de lege cōmis. l. iij. que incipit. si fūdus. ar. ff. de p̄scrip. ver. l. si tibi. p̄p̄ta die Bal. in. l. liberto. l. de oper. lib. qz qui condurit oparios alio non exp̄presso tenet eis prouidere in exp̄ensis et ferramentis fm qz est consuetum. et non alif alligat. d. §. placuit. Et Bar. in. l. nemo ē qui nesciat. ff. de dno. reis. dicit qz si consuetudo ē qz doctor legat per substitutum. intelligit qz istud possit. licet non sit actum.

Utrum cōsuetudo praua excusat a pena huius seculi. R. fm glo. iij. di. in. c. deniqz. qz sic. si consuetudinis prauitas nondū est declarata p̄ ius. Secus quo ad deum. qd verū intelligo qz nō excusat qz ad deū qñ ignorantia prauae cōsuetudinis esset crassa. vtp̄ta contra ius naturale. xxvij. q. ij. flagicia. Secus vbi esset probabile dubium super consuetudinis validitate. nā tunc ignorantia legis non est peccatum. vt in. l. regula. ff. de iur. et fac. igno. et i. c. cum dilectus. de cōsue. et qd no. Inno. in. c. p̄ mas de sy. et glo. in. c. vno. de postu. pla. li. vj. in verb. de cetero.

Utrum consuetudo interpretetur p̄uilegia in dulgentias et statuta sicut et legem? R. qz sic. c. cum dilectus. de consue. l. si de interpretatione. ff. de legi. et quod no. Jo. an. in. c. quod dilectio de consang. et affi.

Ubi habet locum consuetudo? R. qz in illis locis vbi viguit. vt no. Pa. i. c. cum olim. d. cōsue. Et id nocet cōtra p̄uilegia generalis studij i loco vbi viguit. h. nō in alio loco. de quibus in auten. habita. l. ne si. p̄ pa.

Utrum papa reuocet cōsuetudinem particula- re si de ea nō facit mētionē? R. qz si. c. h. de p̄sti. li. vj.

Utrum omnes teneant seruire vnā consuetudinem? R. qz si. h. quilibet sua. nec etiā cōsuetudinē romane ecclesie vbi versat extra fidem et articulos eius. nec papa mandat vt seruet. vide glo. in. c. j. d. summa tri. li. vj. et c. nolite. xj. di. facit. c. qm̄. de feri. et ibi Pa.

Utrum in his que sunt mere facultatis inducatur consuetudo pat est ius p̄uatum in p̄iudiciū facientis? R. qz si neqz ex donatione mere facta. vt no. in. l. j. ff. de ser. et p̄ Ly. in. l. ij. l. que sit lon. consue. et p̄ Jo. an. in. c. j. de de. cōiuga. facit qd no. Inno. in. c. bone. et. ij. de postu. pla. vbi dicit qz recipienti de longe veniente non acquirit qñ possessio nec consuetudo. licet pluries fuerit receptus. et Bar. in. l. cum de in re verso. ff. de vsuris. et l. operas. ff. de ope. li. dicit qz licet rusticus dederit vnū par caponū p̄ decēniū ex liberalitate. similiter iuris quis ad molendinū tuum nō inducit consuetudo quia isti actus sunt mere facultatis.

Quot actus requirunt vt quis dicat habere aliquid in consuetudinem. R. qz in ciuilibus requirit qz sint tot actus qz faciāt p̄scriptionē. nā tres actus aut. iij. nō faciūt consuetudinē nisi sit legitime p̄scripta. vt no. glo. in. d. c. cum ecclesia. de cā pos. et p̄p̄ie. Verum ē qz duo vltres actus tuent aliquē in possessione quousqz sit dubiū. xvij. q. ij. fuidūz In criminalibus vero introducūt p̄ binis actū. vt s. §. v.

Utrum ois cōsuetudo p̄p̄ie dicta sit obligatoria s̄b pena mortalis peccati? R. qz si qz q̄uis sit lex. sine habeat vim legis cōsuetudo. tñ sicut nō omnis lex obligat ad mortale. sic nec omnis consuetudo. Sola ergo illa consuetudo obligat ad mortale que introducta est ea mente vt sit p̄hibitua. vel p̄ceptua sub peccato mortali. qd p̄t p̄pendi qñ cōmuniter tenet ab omnibus qz faciens cōtra peccat mortaliter.

Contemptus

Contemptus. fm Collec. in

c c. j. de pñi. pprie est qñ ex sola voluntate nō vult quis subijcere se statuto. vñ pcepto obedire. et nō pōt apparere q̄ ad for̄ extrinsecz nisi post monitionem. S; si quis transgredit̄ pceptū ex concupiscentia. ira. vel negligētia. aut alia particulari cā nō peccat ex cōtēptu. Idē tenet Ste. vt refert Lar. in de. eos. de sepul. nisi q̄s ex pñcula rī cā induceret sepius ad iterandū. q; tūc etiā videtur cōtēnere fm cū. Et hoc vez q̄ ad p̄sumptionez non q̄ ad veritatem. q; etiā frequenter factū ex aliqua cā nō ē cōtēptus. Disponit tū cōsuetudo ad cōtēptū. vt no. Tho. scda scde. q. lxxvj. ar. penul. in responsione vltimi argumētū. p his facit. rj. q. iij. c. excellentissim⁹. vbi ponit aliō ēē peccare ex necessitate. aliud ex ignorantia. aliud ex contemptu.

1 **Q**uā faciens ex cōtēptu p̄tra exhortationē superioris peccet mortaliter? R. vt colligat̄ ex dictis doc. q; aut facit p̄. q; cōtēnit autoritatē et illā negando. et talis cōtēptor nō solū peccat mortaliter. s; si talis superior ē papa vel vt hereticus d; puniri. vt dicit glo. in c. generali. de elec. li. vj. et Pau. in de. j. de eta. et qua. et est infamis. vt no. glo. vj. q. j. infames. Si vero nō cōtēnit auctoris potestātē. s; obseruantiam cōsiliij. seu exhortationis et sic solū peccat venialiter si cōsiliū est reuerentię. vñ puta. q; s; dicitur deberet facere. tū platus nō vult p̄cipere. s; potius cōsultare. Si vero esset necessitatis qd̄ p̄lar̄ cōsultat. licet nolit p̄cipere forte p̄pter scandalum sic peccat mortaliter. vt no. in c. ad aures. et in c. si. de tem. or. Si vero cōsiliū ē p̄fectionis nec etiā venialiter peccat. Et tūc est p̄fectionis qñ licite p̄t dimittere. sic no. Archi. vj. di. c. testifi. et xv. di. S. alias. Et sic intellige glo. et iura q̄ allegat in d. c. generali. et ibi Semi.

Contentio

c **t**io veritatis cū cōfidentia clamoris fm Ambro. Largo aut̄ mō ē etiā sine impugnatione veritatis. de qua d; xlvj. di. in prin. nihil est impudentius arrogantia rusticorū qui garulitate autoritatē putant.

1 **Q**uotuplex ē contentio? R. q; triplex. vna emulacionis. et hec est de qua. j. Coz. j. et que hodie est in secularibus erga doctores quando alij magis laudare vident contendunt cōtra laudatores. Itē circa predicatorēs. circa religiosos aut religiones. et licet de se non sit nisi peccatum veniale tamen multotiens enemiunt mortalia. puta detractiones. aut aliud malum. iuxta illud. vbi est zelus et contentio ibi inconstantia et omne opus prauum. Jaco. iij. Alia est dispositionis. et hec potest esse mortalis tripliciter. Primo quia est contra veritatem etiam si non fiat cum inordinato clamore. Et hoc intelligo de re alicuius importantie. puta contra fidem. bonos mores vel pertinentia ad viles doctrinas et notabiliter. Nam contentio que fit inter pueros etiam contra veritatem non videtur peccatū mortale. Secundo quia est contra honestatem. vñ puta

ita inordinate contendendo etiam pro veritate q; notabile scandalum sequatur. alias erit veniale inordinate contendere de fide et huiusmodi. Tercio quia materia est prohibita sicut publice disputare et contendere de fide et huiusmodi. nisi doctis et necessitate imminente. aut contendere in iudicio de eo quod facere tenetur sicut illi qui debent dare vt habeant dilationem solvendi contendunt. Alia est contentio linguationis. et hec ē periculosa p̄pter multa mala que ibi immiscetur non tamen prohibita. alias ius canonicum esset damnandū. Potest tamen esse illicita dupliciter. Primo ratione iniusticie. quia scienter linguat contra iusticiam. et sic est mortale peccatum. Secundo ratione scandali. scilicet illius a quo petitur. Et hoc intelligo si est scandalum pusillorum non phariseorum. Et tunc est phariseorum quando declaratur eis sua non esse que ab eis petuntur vel iniusta in causam fouere. et tū ex malicia nolūt debitū facere. s; turbant et scandalizant quia tunc non est necesse desistere. fm notata i. s. q; ergo. xiiij. q. j. Alex. aut̄ scda scde titulo d contentione dicit q; contentio potest fieri p̄ luanb; de causis. primo cā malignitatis. vt cum q; vult iniuste vicere. vel animos simplicium puertere. et sic est peccatū mortale. et phibet. ij. Th. ij. Noli contendere verbis. Si tū hoc fit in his in quibus nihil est periculum. et ex quadam leuitate nō erit mortale peccatum. Scda causa necessitatis et hoc non est peccatum. Vnde glo. super illud Prouer. Non contendas aduersus hominem frustra. dicit nō vetat contentionē cōtra malefacientē. vt corrigat. quia frustra non fit. sed certa necessitas cogit. Tercio ex cā exerationis. et hec nō ē mortale peccatū. licet aliqui contingat esse veniale peccatū p̄p̄ indebitum modū. Quarto cā eruditionis. et licet. Quinto ex quadam titulatione glorie vel honoris et sic est peccatum veniale. sic fuit Luce. xxiij. facta est contentio quis eoz rē. Sexto ex cā conatus bone operationis. et hec precipitur Luce. xxiij. Contendite intrare per angustam portam. et hec est meritoria.

Continuum est partū inter se nō intermissa coniunctio. Vnitas est sine mixtura.

1 **C**ōtigua dicit̄ quoz extrema se contingunt. v. phi. Et idē d̄na iter cōtinua et cōtigua q; cōtinua sine medio cōtigua cū medio stant. no. Semi. c. vni. c. de cōse. ec. vel al. li. vj.

Contractus est fm glo. Ray. i. ti. de negocijs secularibus qñ in prin. vltro citroq; obligatio ex voluntate et pacto surgēs p̄cū.

1 **Q**uot modis cōtrahit̄. R. q; iij. modis. re. verbis lris. et consensu. insti. de obli. in fi. De q; dicit vt j. Obligatio. §. iij.

2 **Q**uasi contractus aut̄ est obligatio que puenit non ex contractu. vel maleficio. vel quasi. sed quodam medio. sicut quando quis agit negocia alterius sine eius mandato aut exercet tutelam. vel ē curator et huiusmodi. vt insti. de ob. que ex qñi cōtracta. p totum.

3 **Quo** dolus annullat practū. vide. j. Dolus. §. r.

4 **Utrū** practus intelligat̄ geri fm̄ p̄suetudinem loci. licet non exprimat̄. R. Pa. in. c. cum. Ad. d. cō. s. i. q. sic. no. Bar. in. l. nemo ē qui nesciat. ff. de du. obus reis insti. facit s. Ad. uctudo. §. xiiij. Et no. q. vt̄ dicit glo. in. l. si vno anno. in. verū. sed trāsa. ctio. ff. loca. q. ex qualitate ⁊ natura contractus v. ba accipiunt cōtra p̄p̄riā significacionez. vt̄ ibi vbi donato accipit̄ p̄ transacione. facit. l. in. l. eo. ti. et no. de re. iur. l. non videt̄. ⁊ ita talia sunt p̄dicata q̄ lia subiecta esse ostendunt. ⁊ cōtra. r. xij. q. ij. Apo. stelus. Et de hoc vide infra Religiosus. §. xij.

5 **Contractus** aliqui sunt bone fidei. s. emptio. v̄. dno. locatio. p̄ductio. mandatum. depositum. societas. pignus. cōmodatum ⁊ p̄mutatio. Alij sunt stricti iuris. s. stipulatio. mutuu ⁊ similia. Bone fi dei dicunt̄ p̄pter duo. p̄mo q̄ si dolus dat cām eis non tenent. Secundo q̄ veniunt v̄sire ex mo. ra. ⁊ iudex potest extimare ex bono ⁊ equo qd̄ venit recompensandum. vel restituendum. non sic i contractibus stricti iuris. vide glo. i. §. actionū. in. sti. de actio.

6 **Contractus** q̄dam dicunt̄ nominati. vt̄ vendi. tio. locatio. ⁊ huiusmodi. quia habent p̄p̄ria nomi na eis solum cōuenientia.

7 **Contractus** alij dicunt̄ innominati. qui sunt q̄ tuor. p̄mo do vt̄ des. Secundus do vt̄ facias. Tertius facio vt̄ facias. Quartus facio vt̄ des. Et id̄ dicunt̄ innominati. q̄ noia eoz p̄nt̄ alijs nomi natis cōtractibus cōuenire. ⁊ isti sequūt̄ naturā cō tractū nominatoz q̄ eis assimilant̄. l. naturales. §. si facio. ff. de p̄scrip. ver.

Contritio

fm̄ q̄ no. san. Bo. in. iij. di. r. xj. ar. j. q. j. p̄mo partis est do. lor voluntarie assumptus p̄ peccatis cuz p̄posito confitendi ⁊ satisfaciendi. Et no. q̄ sicut conteri aliqd̄ dicit̄ q̄ in minimas p̄tes frangit̄ ⁊ q̄ si ambulat̄. frangi autem q̄i solum in magnas p̄tes diuidit̄. sic metaphorice cor hominis dicit̄ q̄ diu diuine inspirationi quasi manu se tangenti non cedit. sicut durum est qd̄ tactu non cedit. sed obuiat. i. dum in affectu peccandi moratur. Cōte. ritur autem quando affectus peccati fm̄ omnē sui partē in eo totaliter destruit̄. i. q̄i voluntas p̄fecte recedit. frangitur vero solum q̄i respicere incipit q̄uis nondū totaliter conuertatur. ⁊ sic dicit̄ atteri n̄ conteri.

3 **In** quo differt cōtritio ab attritione. R. fm̄ s. i. et alios theo. q̄ in duobus. p̄mo q̄ attritio ē do. lor imperfectus. Cōtritio vero est dolor p̄fectus. Se. cundo quia attritio ē dolor sine grana gratum faci ente. sed non contritio. Et ideo contritio ⁊ attritio materialiter idem sunt sicut domus obscura ⁊ illu. minata. Attritio quippe est lux aurore que crescen. do fit meridies. i. cōtritio. Et aduerte fm̄ san. Bo. na. vbi s. q̄ duobus modis q̄s cōterit̄. Vna supe. rius eluans q̄ ē spes venie et cōsideratione diuie misericordie. Alia deorsuz dep̄mens que est timor p̄ne ex cōsideratione diuine iusticie.

Utrum dolor cōtritionis debeat esse maximus 2 R. qui s. ar. ij. q. j. q̄ duplex ē dolor. Vnus in vo. luntate qui non est aliud q̄ peccati displicentia. et iste debet esse maximus in genere. id est in cōpato ne ad alios dolores omnium temporalū. Vnde in casu in quo contingeret vel cōmittere peccatū mor. tale. vel incurrere dānum temporalū. aut mortem. quilibet tenetur magis eligere penam q̄ peccare. vel peccasse. Non debet tamen fm̄ sanc. Tho. in. quoz. descēdere i sp̄ali ad hāc penā. imo stulte fa. cit qui seipsum in hoc sollicitat. Est alius dolor in sensu alitate qui causatur ex primo dolore vel fm̄ necessitatem nature ex motu superiorum virium quem sequūt̄ inferiores vel fm̄ electionem put voluntas excitat dolorem illum. ⁊ sic non est neces. se q̄ dolor ille sit maximus. immo nec etiam est ne. cesse dolere isto modo.

Utrū in dolore cōtritionis possit esse excessus 3 R. san. Bona. vbi s. q. ij. q̄ non. p̄mo mō acci. piendo p̄ displicentia rationis. Sed secundo mo. do put̄ ē passio sensu alitatis sic. Vnde si aduertit q̄ non potest sustinere sine magno detrimento te. netur temperare. Si autem non aduertit ⁊ ideo n̄ temperat. non credo peccet quia dabat operaz rei licite.

Utrū homo semp debeat conteri. R. q̄ s. ar. iij. q. ij. q̄ sic. Aduertēdū t̄m̄ est q̄ ē duplex cōtritio seu detestatio peccati. quedā in habitu. ⁊ ad hanc tenetur etiam post peccati perfectam remissionē. q̄ vt̄ dicit̄ Aug. de san. vic. Cum deus absoluit aliquem a peccato obligat eū vinculo detestatiōis p̄petue. Quedam est in actu. ⁊ ad hanc non tenet̄ temp̄ sed p̄ loco ⁊ tempore. scilicet cum recogitat peccata sua. intellige de mortalibus. q̄ de venialibus non est necesse habere contritionem. vt̄ s. cō. fessio. §. xvij. Aduerte hic q̄ fm̄ Tho. i. iij. di. r. xij. nō sufficit cōtritio generalis q̄i homo speciali ter peccata sua mortalia habet in memoria que sibi adhuc non sunt remissa. h̄ oportet sit specialis de eis h̄ postq̄ sunt remissa sufficit generalis. At tēde etiam fm̄ Hen. de gan. in quoz. q̄ circa peccatū p̄nt̄ considerari. p̄mo substātia act̄. Secōdo aliquod bonū euenit ex peccato. puta filium generatum ex adulterio. Tertio inordinatio actus ipsius adulte. rij. Non tenet̄ ergo homo dolere de substātia act̄ neq̄ de bono secuto ex eo. h̄ solū de inordinatione actus. Et id̄ h̄ hō n̄ possit dolere de delectatiōe quā habuit. nec de filio generato. nihilomin⁹ nō ē ext̄ statum salutis. sed sufficit doleat q̄ talē delectatiōez et filiu habuit ex iordinato mō ⁊ cū offensa dei.

Utrū hō teneat̄ cōteri statim cōmissio mortali. R. q̄ n̄. q̄ sicut p̄ceptū dilectionis dei q̄ntum ad 5 actū interiorē nō semp obligat. h̄ solū q̄i materia occurreret practice non speculatiue. s. cū cōsiderat̄ deus vt̄ diligēdus. vel nō diligēdus. tenet̄ hō iudicare vt̄ diligēdus ⁊ diligere. sic ⁊ peccatū mor. tale cōmissuz si mētū occurrit practice. vel vt̄ mate. ria delectationis vel detestatiōis tenet̄ homo iudicare detestandū ⁊ detestari. fm̄ Pe. de pal. i. iij. vel dic vt̄. j. voluntas. §. vj.

Quis est effectus cōtritionis. R. q̄ ē remissio 6

Cōtumacia

culpe 7 pene. de pe. di. iij.

Cōtumacia est quedā volū-
taria inobediencia q̄ q̄s monitiones iudicis implere cō-
tennit. ita dicitur ex. c. ij. de do. 7 p̄m. iij.
ita glo. in ver. p̄tumaciter. 7 ibi no. quō sit multis
modis 7 p̄sistit p̄tumacia p̄prie i nō faciendo volū-
tarie qd̄ facere scit se debere. vt patet in. d. glo.

1 **Utrum** excommunicatus p̄ p̄tumacia absolui de-
beat an̄ q̄ satisfaciatur de expensis 7 caueat de sisten-
do in iudicio? R. q̄ n̄. si vere fuit p̄tumax. Sec̄ si
p̄sumptie. puta q̄ impeditus. n̄ nōdū cōstat si b̄
allegat 7 petit. absolui debet. vt in. c. venerabilib̄.
S. idē. de sen. ex. li. vj.

2 **Utrum** lite nō cōtestata testes p̄nt recipi p̄tra p̄tu-
macē 7 p̄cedere ad suam diffinitūā. vide. c. quo-
niā frequenter. vt lite nō cōte.

Cōtumelia est vt colligitur ex
lxxij. 7 Ale. scda scde tractatu de p̄tume-
lia. q̄n̄ q̄s id qd̄ ē p̄ honore alicuius de-

ducit i noticiā eius 7 alioy siue p̄ signa siue p̄ v̄ba.
Et differt a p̄uicio 7 iproperio. Nā p̄uiciū ipostat
generalit̄ defectū culpe 7 pene. Cōtumelia vero so-
lū culpe. Vñ si q̄s dicat alicui iniuriose eū cē cecuz.
aut claudū cū sit p̄uiciū dicit. h̄ nō p̄tumeliā. Si au-
tē iniuriose dicat eū furē. nō solū p̄uiciū. h̄ etiā cōtu-
meliā infert. hoc fm̄ theologos. S; fm̄ legistas cō-
uiciū dī a collectione vocū cū in vñū plures voces
cōferunt. p̄uiciū appellat q̄n̄ cōuociū ita dicit rex. i
litem apud labeonē. S. cōuiciū. ff. de iniur. 7 pōt
fieri etiā absenti. vt cū q̄s ad domū tuā venerit te
absente. nec tñ q̄ dicit. h̄ 7 q̄ cōcitauit alios ad vo-
ciferationē. cōuiciū fecit. vt in. d. litem apud. Et
oportet sit aduersus bonos mores vociferatio. s.
ad infamiā vel iniuriā vel inuidiā alicuius. alias
n̄ est cōuiciū 7 q̄ i cetū dicitū sit. vt in. d. litem apud
labeonē. Improperii vero p̄prie ē q̄n̄ aliq̄s iniuri-
ose alteri ad memoriā reducit auxiliū qd̄ cōtulit ei
necessitate patienti. Vñ ecclē. xx. Lingua dabit et
multa iproperabit. Accipit tñ vñum q̄n̄q; p̄ alio.
Vnde Ale. vbi s̄. ita diffinit. Cōtumelia est pecca-
tum ex improperio fm̄onis manifesto tendens ad
nocumentū p̄imi.

3 **Utrum** cōtumelia sit peccatū mortale. Rñ. fm̄
san. Tho. 7 Ale. vbi s̄. q̄ i p̄ctis verboy marie at-
tendendū est quo affectu verba p̄ferant. Si q̄ itē-
tio p̄ferentis ad hoc ferat. vt p̄ verba que profert
auferat honorem alterius hoc p̄prie p̄ se est dicere
conuiciū vel contumeliā. 7 est hoc peccatum
mortale non minus q̄ furtum. Si autē verba cō-
uiciij vel contumeliē alteri diceret non animo deho-
norandi. h̄ p̄pter correctionē v̄l huiusmodi. nō cō-
uiciū dicit vel cōtumeliā p̄prie 7 formaliter. h̄ p̄ ac-
cidens 7 materialiter inquātū. s. dicit id qd̄ pōt eē
conuiciū vel contumelia. vñ hoc pōt eē q̄n̄q; veni-
ale peccatum. sicut q̄n̄ cōuiciū nō multū ē dehone-
stans 7 p̄fertur ex aliqua animi leuitate vel leui-
tate. absq; firmo p̄posito dehonostandi. vtputa q̄ i-
tendit cōtristare leuiter solum aliquē q̄n̄q; nullum
vt in dubio sequētū. vnde habenda est magna di-

cretio. vt moderate homo talibus verbis vtat. q̄
posset esse ita q̄ue cōuiciū q̄ auferret honore cōtra
quē p̄fert 7 posset homo peccare mortaliter. etiam
si nō intenderet de honoratione alterius sicut gra-
uiter p̄uiciens in ludo non caret culpa. 7 tenet cō-
uiciator vltra peccatū fm̄. Nā. de lyra p̄ se vel p̄ in-
terpositam p̄sonam dicere suam culpā cōtumelia-
to. vel saltem signa equipollentia ei ostendere. nisi
dephendat q̄ cōtumeliatus ei remisit iniurias. pu-
ta q̄ ridet cū eo 7 h̄mōi. Excipit p̄latus 7 paterfa.
qui corrigendo licet excedat nō tenet petere veniā
fm̄ Aug. in regula dñmō n̄ fecerit a p̄posito. 7 po-
tius liuore vindicte. quia sic tenerentur. similiter pe-
tere veniam. De quo dic vt. infra. correctio. j. S.
ij.

Utrum liceat cā correctionis dicere cōuiciū. vel
cōtumeliā. Rñ. fm̄ Tho. vbi s̄. q̄ sicut licet verbe
rare vel in rebus dānificare cā discipline. ita 7 cōui-
ciū dicere. sicut dñs discipulos stultos. 7 Pan. cori
theos isensatos. Dicit tñ Aug. in li. de ser. do. i mō-
te. Raro 7 ex magna necessitate obiurgatōes sunt
adhibende in quibus nō vt nobis h̄ vt dñō suat
instemus

Utrum homo teneat illatas cōtumelias sustine-
re? Rñ. fm̄ san. Tho. vbi s̄. q̄ sic q̄ntū ad p̄parati-
onē animi. s. q̄n̄ opus esset sicut 7 alia dāna. h̄ q̄ntū
ad actū nō semp. aliquē em̄ tenemur non sustinere.
Primo q̄n̄ cederet in bonū eius q̄ dicit. vtputa ad
repmendam eius audaciā ne talia diceret iuxta il-
lud p̄ouer. xxvj. Rñde stulto iuxta stulticia suā.
Secdo q̄n̄ ex sufferentia alioy p̄fectus impediret.
vñ Sic. in omel. ix. sup. Ezech. Nō inq̄t q̄z vita in
exemplo imitationis ē posita dñi si p̄nt detrahenti-
um sibi verba cōpescere. ne eoz p̄dicationē n̄ au-
diant q̄ audire poterāt 7 in p̄anis moribus rema-
nentes bene viuere cōtēpant.

Orea vt sit licita. Rñ. vt colligo
ex dictis doc. q̄ sic. si. vij. cor-
currunt. p̄mū tēpus debiti. s. q̄ n̄ sit
deputatū ordni nēcie. v̄l p̄nie. vñ tenet
mḡri. vt refert Ri. i. iij. di. xxxvj. ar. iij. q. iij. q̄ est
p̄ctū mortale coreas ducere diebus dñicis p̄pter
dictū Aug. di. q̄ faceret melius femine iudeoz si la-
nā hilarēt q̄ tota die in neomenijs impudice salta-
re. Quod qd̄ credo verū q̄n̄ omisa missa v̄l p̄di-
catione aut vesperozū celebratione h̄mōi intēderēt
vel p̄ notabile spaciū. puta p̄ maiorā p̄re diei. alias
nō. facit. l. fi. l. d. serijs. 7. c. qui die. de cōse. di. j. Se-
cundū p̄sona cōueniens. nam ecclēstias p̄sonis
p̄hibēt. xlvj. di. c. clericum. de conse. di. v. c. nul-
lus. presbiterorum. c. non oportet. el. p̄mo. argu-
xxxij. distin. presbiteri dyacones. Ita q̄ credo eoz
peccare mortaliter nisi forte modicitas 7 qualitas
conzandi excusaret. puta in secreto 7 huiusmodi.
Tercium modū honestus. Nam honestas est
vñum iuris p̄ceptum. institū. de iur. 7 iur. S. iuris
p̄cepta. Et ideo si fiet modo inhonesto est pecca-
tū mortale. vtputa gestulatioib̄. puocantib̄ ad libi-
dinē. cantib̄ turpib̄ v̄l cū omnanimtis lascius 7 in-
hōestis. facit p̄bennū. ff. veteris. S. illō v̄o. q̄s illos

ludos appellet et quib⁹ crimina oriunt. Quartus
recta intentio. qz si fiat ad puocandū ad libidinez.
vel alio malo sine. vt sunt cōmuniter est peccatum
mortale. Secus si ex aliqua leuitate supbie. vel ina
nis glorie. Nam si qd intendit ē peccatū mortale
similiter z ipsum opus. si veniale erit veniale. ar. c.
vide. j. q. j. z. xxiij. q. j. noli. z. c. militare. Quintū lo
cus aptus. s. pphanus nō ecclia seu alia loca sacra
vel religiosa. qz videt mortale corizare i loco sacro.
ar. c. decet. de imu. cc. li. vj. Sextum raritas corzati
onis. Nam Rod. dicit qz coreas ducens ex consue
tudine peccat mortaliter. Corzantem aut raro z si
ne corrupta intentione dicit non audeo dicere qz
peccet mortaliter. h. nec audeo excusare a mortali.
cum ingerat se piculo alios puocandi ad libidinez
et exemplo suo alios ad similia facienda puocare.
Septimū stabilitas corzantis. Nam qui ita fragi
lis est qz licet bona intentione corzare incipiat. tñ
non exit qn ad libidinem mortalem puocetur pec
cat mortaliter aduertens de tali sua fragilitate se in
gerendo. qz Eccl. iij. Qui amat piculum bibit in il
lo. Et ppterca quia dicit Hier. in quadam omelia
Non credo viro si dicat se illesum euasisse a talib⁹
spectaculis. cū David ex eo qz vidit Herfabeē la
uantem se puocatus sit in libidinem. Nec ille. Et
etiam quia pstate conditiones non inueniunt i co
reis nostri temporis. ideo non video quō sine mor
tali peccato qz cas faciat ex cōsuetudine sic p̄muni
ter sunt. Dicit tñ Ale. scda scō. ti. de ludo. qz lud⁹
vel saltatio qnqz puenit ex spūali iocunditate. z sic
est meritor⁹. sic David lusit z saltauit coraz archa
dñi. Aliqñ puicit ex recreatōe vel exercitatiōe. z sic
potest esse sine peccato. Aliqñ ex dissolutione men
tis lasciuē z sic est peccatū. s. mortale. vel veniale
fm quod dictum est.

¶ **Utrum inspectio coreaz ludoz vel ioculationū**
sit peccatū? R. Ale. vbi d. qz inspectio quedā ē i trā
siti nō tendens vterius ad delectationem pecca
ti mortalis vt fornicationis. z hec est venialis. que
dam est studiosa in qua. s. est fomentū peccati mor
talis. z hec qnqz est peccatū mortale. Intellige quā
do aduertit de piculo. vel cogitationis morose vel
operis. Item ioculatio quedam ē hystrionica. z q
daz corealis mulicz lasciuaz. quedā cā exercitiij vel
fastidij tollendi sine accidiē vitande. Inspectio g
studiosa ioculationis p̄me z scde vergere potest in
mortale peccatū. tercie vero z quarte potest esse ve
nialis. z aliqñ meritoria.

Correctio prelatorū in puniendo

subditos z increpando si dñz fieri aio no
cēdi. qz sic peccaret mortaliter si delibe

rate z in notabili nocumento. secus si i modico ma
lo vel indeliberate. h. dñz fieri zelo charitatis p̄mi
s. ad bonum subditi delinqntis vt corrigat vel ad
aliorū bonū. vt vel timeant similia facere. vel quie
tius viuant. vt. xxiij. q. v. pdest.

¶ **Qualis debz esse? R.** qz miscenda ē seueritas cū
lenitate vt neqz multa asperitate vlcereñt subditi.
neqz nimia benignitate soluat. vt plene dñ in. c. di
scepta. xlv. di. p totā di. z pon⁹ dñz decliare in beni

uolentiā q seueritate. vt in. c. licet. ea. di. l. di. pon
deret.

¶ **Quid si excedat modū? R.** qz potest appellari ab
ea etiā si sit religiosus qd pbat in. c. rep̄bensibilis.
de appel. in fi. Nullius em neganda ē defensio eti
am si sit excommunicatus. c. cum inter. de excep. Mō
tū tenet platus modū excedēs petere veniā a sub
ditis. vt in. c. qñ necessitas. lxxvj. di. Quod veruz
nisi ex malignitate seu odio faceret. quia tunc tenet
petere veniam. quia tenetur iniuriari. ff. ad. l. aq̄l.
l. quēadmodū. §. magistratus. vt no. in glo. in di
cto. c. quando. ter. est in. l. nec magistratus. ff. de
iniur.

¶ **Utrum peccet mortaliter platus nō corrigendo? R.**

qz si loquimur de punitione in peccato oino oc
culto non tenet platus. imo nec debet nisi secrete.
Si vero in peccato manifesto sic tenet platus d p̄
cepto eā facere s̄b pena mortalis peccati. ar. lxxvij.
di. p totū. et. ij. q. vij. qui nec sui. nisi in casu quādo
videret si expedire cōmunitati. nec illi qui corrigē
dus est. qz i. d. c. pdest dicit. siue plectendo siue ig
noscendo. hoc solū agit vt vita hominū corrigat.
et fm istum finē debet eā exercere vel omittere. fa
cit. c. ipsa pietas. ea. cā. q. iij. et in. c. cōmestationes.
xlviij. di. et in. c. vt cōstitueret. l. di. Si vero non ex
pediret cōmunitati nec etiam noceret et omittēdo
p̄ficeret delinquenti ad emendationem. licite omitt
tur et ex debito. Si non expedit delinquenti cor
rectio h tamen cōmunitati non est omittenda. Si
vero loquimur de correctione que fit verbo vl do
ctrina. sic tenetur multo magis q aliqs alius. siue
peccatū sit secretū. siue publicū. verū est q secreta
debet secrete corrigere. alias si non corrigat et emē
dat cū potest peccat mortaliter. xliij. di. sit rector. in
tellige in criminalibus. et sic intellige glo. xxv. di. §
alias ea demū que dicit qz taciturnitas in plato est
mortale peccatū. et hoc etiā limita in secretis. fm qz
dico. j. correctio fraterna. §. vj.

¶ **Utrum platus existens i peccato mortali peccet**

mortaliter corrigendo. R. qz sic fm p̄c. de pal. in
iij. di. xix. etiā si peccatū suū sit occultū. qz suspēsus
est corā deo. facit ad hoc. ij. q. vij. q nec. et d p̄se. di.
v. c. si. hoc limitat idē p̄c. in plato i spūalib⁹. sec⁹ d
plato i tpalib⁹. qz si iudex suspēdit aliquē latronē nō
peccat mortaliter licet sit ipse in mortali. Idē tenet
S. Tho. in. iij. et sequit Archie. l. di. in plato corri
gente predicando in mortali etiam occulto qz pec
cat mortaliter. Sec⁹ si corrigat p modū magisterij
publice docendo. id ē legendo scripturā sacram. qz
si est occultus vt dicunt quidam non peccat mor
taliter. sed soluz quando est notorius. quia scanda
lizat. fran. in. ij. tenet qz si peccatū est occultuz et ei
queni corrigat et alijs assistantibus qz sine peccato
corrigat. et autoritates que videntur dicere contra
rium dicit intelligendas qz digne non potest corri
gere. Sed si peccatum est notorium. sic nullo mo
do potest corrigere. quia scandalizat corrigēdo au
toritatem et predicationem. Tu aduerte qz si casus
occurrent correctionis in quo existens in mortali
non habet oportunitatem conterendi de peccato
suo. sic vera ē opi. fran. Sed si habet oportunita

Correctio fraterna

tem et non facit quod in se est ut conteras cum sit suspensus quo ad se peccat mortaliter officium exequendo. c. si. de tem. ordi.

- C**orrectio fraterna est admonitio charitativa fratris de emendatione peccatorum et fraterna charitate procedens. et hoc est de precepto omnibus. fm Ri. l. iij. di. xix. ar. ij. q. j. Et quod est preceptum affirmatiuum id non obligat nisi pro loco et tempore debito.
- U**trum ommissio fraternel correctionis sit mortale peccatum? R. Ri. vbi s. q. tripliciter potest omitti. Primo meritorie quoniam homo non corrigitur. quod nec tempus nec locus est corrigendi et expectat illud. Secundo cum peccato mortali. quoniam si homo sperat posse fratrem a peccato retrahere. et tamen propter incommodum corporale vel spirituale omittit. quod tunc ordinem charitatis pervertit plus diligens bonum tempore quam animam proxiimi. Tertio omittit cum peccato veniali. quoniam si propter incommodum spirituale sit tardior. tamen si crederet posse reuocare non dimitteret. Adde. iij. fm Tho. scda scda. q. xxxij. ar. ij. q. potest omitti sine peccato. imo meritorie quoniam metuit ne deteriores fieri. aut vel ne alios a bona vita impediatur. Adde. v. fm glo. in. c. q. alium. de here. in peccato commisso quod non habet perseverantiam. quod non tenet corrigere quilibet. si solus platus. Secus si haberet perseverantiam. quod tenet quilibet. si tenet in peccato committendo. Adde. vj. q. peccatum sit mortale vel veniale talis qualitas quod habet causare mortale. alias de peccato veniali non tenet corrigere aliquem de precepto.
 - U**trum teneamur querere quos corripimus? R. fm Tho. vbi s. q. non. quod beneficia que non debemus certe persone si communitur omnibus sufficit si impendimus propter occurrentibus. alioquin oportet nos facere pro illis propter. xxxij. Ne queras impietatem in domo iusti.
 - U**trum subditi teneantur corrigere platos? R. Ri. vbi s. q. iij. q. loquendo de correctione fratrum et humiliter sic. si de correctione increpationis vel punitionis non. nisi manifeste erraret in fide tunc ei si non essent superiores indicantes. vel nollit. inferiores possent quod heresis reddit hereticum omni catholico inferiore. non solum quo ad foras intrinsecum. sed etiam extrinsecum. facit ad hoc quod no. ij. q. vij. in. c. secuti. et in. c. paulus.
 - U**trum existens in peccato mortali excuset a precepto fraternel correctionis? R. fm Ri. vbi s. q. ij. q. peccator. aut est occultus. aut manifestus et correctio in publico et in occulto. Peccatori autem manifesti non licet corrigere in publico propter scandalum. quod cum talis correctio sit assumptio verbi dei non debet propter sui dignitatem manifeste assumi pro os manifeste pollutum ne verbum dei vilescat in conspectu hominum. Si autem peccatum est occultum. et corrigitur in occulto aut manifeste fm quod factum erigit. et si hoc facit humiliter suam prauitatem recognoscens. non peccat corrigendo. imo tenet. quod peccatum non absoluit hominem a precepto nec propterea homo est peccator. quod si vult facere quod in se est. dominus patiens est sibi remittere peccatum.
 - Q**uo ordine est procedendum in correctione fratrum? R. fm Tho. vbi s. q. peccata publica publice sunt corrigenda. In peccatis vero occultis locum habet quod dicitur Mat. xvij. Si peccauerit in te frater tuus. vade et corripe eum inter te et ipsum solum. quod si videt

non proficere dicat plato secreta que possit prodesse. ut no. Pa. in. c. nouit. de iudi. et de b. vide. j. Denunciatio. S. ij.

Quid si scio peccatum alterius quod quis commisit ignoranter. Ri. vbi colligo ex Ado. in. ti. de pnia. et Ro. quod si peccatum est tale quod non excusat ignorantia. tunc aut non potest probari. quod occultum. et sic si spero de correctione teneo dicere. alias no. ij. q. vij. plerumque. quod efficaciter peior. si debeat secreta renelare plato quod possit prodesse. Si autem potest probari tunc si est platus suus tenet ei dicere. quod ei precipit. Si peccauerit etc. Mat. xvij. si vero non est platus. aut sperat de correctione. et sic tenet ei dicere. aut non sperat. si de deterioratione. et tunc non tenet fm predictos. nisi quoniam sequeretur ex tali peccato aliorum periculum seu malum. vtriusque quod administrat sacra cum non sit sacerdos et huiusmodi. Pa. in. i. d. c. nouit tenet quod indistincte tenet. sine efficaciter melior: siue peior. quod credo vix quando facit ad bonum aliorum talis correctio et sperat quod fiet iusticia. alias si credo teneat. xj. q. iij. quoniam vbi aptus ter. Dic. Si vero ignorantia eos excusat. si credo teneat dicere nisi quoniam videret quod desisteret vel fieret alicuius factio iniuria.

Orporalia

Corporalia altaris dicitur esse de puro panno lineo ab episcopo benedicta. non de panno intincto. aut de serico. c. psulto. de psec. di. j. que non dicitur lauari pro feminis nec tangi. xxiij. di. sacras. et de psec. di. j. nemo. cl. ij. Unde ministri altaris dicitur habere pelum nona quam pro ipsius lauandis teneant. et aquam in sanctuario proiciant. ut in d. c. nemo. Et similiter de alijs altaris paramentis dicitur ibidem. Sed hodie pro priam consuetudinem derogatum est. et credo excuset de alijs. si non de corporalibus propter rationem positam in d. c. f. ne fragmenta dicitur corporis male tractentur. et idem priam consuetudo est irrationabilis. et credo obliget de precepto etiam hodie ex quo consuetudo non potest ei derogare. Similiter etiam forte posset dici de palla altaris eadem ratione. Sed no. q. credo sufficit si solum prima lauatura proiciatur intra sanctuarium propter litteram rationis predictae.

Utrum post lauationem sint iterum psecranda? R. q. non. quod licet amittitur recedat lauando et de alio ponatur si propter hoc mutat forma nec benedictio sit in suspicie ipsorum. Idem dico si repetantur dicitur ruptura non fuerit tanta quod corruptat formam quod tunc est quoniam est tanta quod pro corporalibus vti non possent. pro hoc faciunt no. in. c. j. de psec. ec. vel al. vid. de hoc s. Benedictio. S. j. cum se.

Corpora sanctorum vtrum possint transferri de loco ad locum. R. q. non sine licentia episcopi. de psec. di. j. corpora. Et hoc vix quoniam iam erant tradita sepulture. l. vl. ff. de reli. et sump. su. et de hac materia vide. j. Reliquie pro totum.

Corpora viciata dicitur quod habet membrum debilitatum vel mutilatum. Debilitatum habet qui eum habet inefficax ut oculum cecum. manum aridam. Mutilatum qui ipso caret.

- 1 **C**orporis viciati vtrum sint pmouēdi ad sacros ordines? R. vt no. in sum. lv. dif. q. aut sunt sponte viciati in quocunq; membro. 7 tunc non pūt pmoueri 7 pmonē deiciunt. c. penitētes. ca. di. q. sunt homicide. c. si q. ca. di. 7. c. qui partē. ibidez. Ado. in apparatu tenet q. potest eps dispensare si tale mēbrū est occultū. excepto in castrato. vnde dicit q. cū religioso pōt dispensare vt cū pede ligneo celebrat. Si vero appet si pōt nisi papa quando sit it in culpa viciationis. de cor. vi. c. j. 7 de de. pu. in due. c. j. Dicit tñ glo. in. d. c. qui partē. q. si quis haberet digitos supfluos posset sibi p̄cidere sicut et vngues 7 dentes nimis plūros. h. nō firmat pedes. Adbi tñ placet qñ posset fieri talis abscisio si ne periculo vite et deformitate corporis. aut si sunt sponte viciati h. casu. vtrputa ab hostibus in vita. vel ppter egritudinē voluntarij sine a se sine a medicis. 7 tñ si non parit numam deformitatem pos sunt pmoueri. vt de de. egro. c. p̄sbiterum. 7 sic intellige. c. si q. cl. ij. 7. iij. lv. di. Si vero als sunt viciati a casu distingue. aut dabant operam rei illicitę. et non possunt pmoueri. aut rei licite. 7 tunc si sūt viciati in membris minimis siue occultis non repelluntur. vt in. c. qui partē. 7 in. c. cunuchus. lv. di. Si vero in magnis membris 7 manifestis non possunt pmoueri. vt si in oculo habet enorme vitium vel i manu. vt in. c. si euāgelica. lv. di. Similit̄ si modicum quod generat scandalum. d. c. p̄sbitez de cor. vi. c. j. 7. ij.
- 2 **Q**uid de ceco aut maculam h̄ntē in oculo a natiuitate. vel ex infirmitate. aut a casu siue culpa sua. R. q. si macula generat deformitatem non potest pmoueri nisi dispense per papam vel nisi efficiat religiosus fm Inno. de cor. vi. c. cum de tna. et. c. ij.
- 3 **Q**uid de claudo et cōsimili cā. vt supra. R. q. si sine baculo pōt ire et stare. p̄t pmoueri. c. si quis el. iij. in tex. 7 in glo. lv. di.
- 4 **Q**uotuplex est credulitas? R. vt no. in. c. inq. sitioni. de sen. ex. q. duplex. quedam temeraria et leuis. vtrputa quando audiunt aliquid a leuibz psonis vel a paucis quibus credi non debet. et hec deponenda est ad consilium sui pastoris. Quedaz probabilis et discreta. pura quia videt solū cum sola in latebris. vel q. pmuniter ita dicit
- 5 **Q**uis indicabit qñ dubitat an generet scandalū? R. Inno. in. c. j. de cor. vi. q. eps. vt l. c. ij. eo. titu. In religiosis exēntis suis prelatu ordinariis.
- 6 **Q**uid si quis ex indignatione dentes sibi amputauerit. vel qdēq; membz secauerit. R. Inno. i. c. significant. de cor. vi. q. non est irregularis nisi mēbrū v̄l p̄tē mēbrū amiserit q̄ generet dformitatē Si vero non generat deformitatem. tamen est notouum q. ex indignatione sibi abscidit p̄tē mēbrū

nō otest pmoueri v̄l ministrare in susceptis siue dispensatione. Similiter si ita secauerit q. claudicaret repellit tanq. corpore viciatus.

Quotuplex est credulitas? R. vt no. in. c. inq. sitioni. de sen. ex. q. duplex. quedam temeraria et leuis. vtrputa quando audiunt aliquid a leuibz psonis vel a paucis quibus credi non debet. et hec deponenda est ad consilium sui pastoris. Quedaz probabilis et discreta. pura quia videt solū cum sola in latebris. vel q. pmuniter ita dicit

Quotuplex est credulitas? R. vt no. in. c. inq. sitioni. de sen. ex. q. duplex. quedam temeraria et leuis. vtrputa quando audiunt aliquid a leuibz psonis vel a paucis quibus credi non debet. et hec deponenda est ad consilium sui pastoris. Quedaz probabilis et discreta. pura quia videt solū cum sola in latebris. vel q. pmuniter ita dicit

Quotuplex est credulitas? R. vt no. in. c. inq. sitioni. de sen. ex. q. duplex. quedam temeraria et leuis. vtrputa quando audiunt aliquid a leuibz psonis vel a paucis quibus credi non debet. et hec deponenda est ad consilium sui pastoris. Quedaz probabilis et discreta. pura quia videt solū cum sola in latebris. vel q. pmuniter ita dicit

Quotuplex est credulitas? R. vt no. in. c. inq. sitioni. de sen. ex. q. duplex. quedam temeraria et leuis. vtrputa quando audiunt aliquid a leuibz psonis vel a paucis quibus credi non debet. et hec deponenda est ad consilium sui pastoris. Quedaz probabilis et discreta. pura quia videt solū cum sola in latebris. vel q. pmuniter ita dicit

Quotuplex est credulitas? R. vt no. in. c. inq. sitioni. de sen. ex. q. duplex. quedam temeraria et leuis. vtrputa quando audiunt aliquid a leuibz psonis vel a paucis quibus credi non debet. et hec deponenda est ad consilium sui pastoris. Quedaz probabilis et discreta. pura quia videt solū cum sola in latebris. vel q. pmuniter ita dicit

Quotuplex est credulitas? R. vt no. in. c. inq. sitioni. de sen. ex. q. duplex. quedam temeraria et leuis. vtrputa quando audiunt aliquid a leuibz psonis vel a paucis quibus credi non debet. et hec deponenda est ad consilium sui pastoris. Quedaz probabilis et discreta. pura quia videt solū cum sola in latebris. vel q. pmuniter ita dicit

Quotuplex est credulitas? R. vt no. in. c. inq. sitioni. de sen. ex. q. duplex. quedam temeraria et leuis. vtrputa quando audiunt aliquid a leuibz psonis vel a paucis quibus credi non debet. et hec deponenda est ad consilium sui pastoris. Quedaz probabilis et discreta. pura quia videt solū cum sola in latebris. vel q. pmuniter ita dicit

Quotuplex est credulitas? R. vt no. in. c. inq. sitioni. de sen. ex. q. duplex. quedam temeraria et leuis. vtrputa quando audiunt aliquid a leuibz psonis vel a paucis quibus credi non debet. et hec deponenda est ad consilium sui pastoris. Quedaz probabilis et discreta. pura quia videt solū cum sola in latebris. vel q. pmuniter ita dicit

Quotuplex est credulitas? R. vt no. in. c. inq. sitioni. de sen. ex. q. duplex. quedam temeraria et leuis. vtrputa quando audiunt aliquid a leuibz psonis vel a paucis quibus credi non debet. et hec deponenda est ad consilium sui pastoris. Quedaz probabilis et discreta. pura quia videt solū cum sola in latebris. vel q. pmuniter ita dicit

Quotuplex est credulitas? R. vt no. in. c. inq. sitioni. de sen. ex. q. duplex. quedam temeraria et leuis. vtrputa quando audiunt aliquid a leuibz psonis vel a paucis quibus credi non debet. et hec deponenda est ad consilium sui pastoris. Quedaz probabilis et discreta. pura quia videt solū cum sola in latebris. vel q. pmuniter ita dicit

Quotuplex est credulitas? R. vt no. in. c. inq. sitioni. de sen. ex. q. duplex. quedam temeraria et leuis. vtrputa quando audiunt aliquid a leuibz psonis vel a paucis quibus credi non debet. et hec deponenda est ad consilium sui pastoris. Quedaz probabilis et discreta. pura quia videt solū cum sola in latebris. vel q. pmuniter ita dicit

Quotuplex est credulitas? R. vt no. in. c. inq. sitioni. de sen. ex. q. duplex. quedam temeraria et leuis. vtrputa quando audiunt aliquid a leuibz psonis vel a paucis quibus credi non debet. et hec deponenda est ad consilium sui pastoris. Quedaz probabilis et discreta. pura quia videt solū cum sola in latebris. vel q. pmuniter ita dicit

Quotuplex est credulitas? R. vt no. in. c. inq. sitioni. de sen. ex. q. duplex. quedam temeraria et leuis. vtrputa quando audiunt aliquid a leuibz psonis vel a paucis quibus credi non debet. et hec deponenda est ad consilium sui pastoris. Quedaz probabilis et discreta. pura quia videt solū cum sola in latebris. vel q. pmuniter ita dicit

Culpa

- 2 **Q**ue sunt crimina depositione digna? **R.** d. An. ubi s. q. omne illicitū causans irregularitatem que enumerat doc. in. c. nisi cū pndē. S. ppter cōscientiam. de re iud. in glo. magna. de quibus. j. irregularitas primo. Itē si ē diu cōtinuatū. lxxj. di. p̄sbi- ter. in glo. Itē fornicatio notoria. vel diu cōtinua- ta. vel scandala. c. q̄ sit. de ex. pla.
- 3 **Q**ue sunt crimina degradatione digna? **R.** qui s. ibidem. q. omne crimen cū incorrigibilitate. c. cū non ab homine. de iudi. Fallit in heretico. c. ad ab- olendam. 7. c. excoicamus. de here. 7. c. j. eo. ti. li. vj. Itē in falsario l̄fay apostolicarum. c. ad falsario- rum. de crimi. fal. Itē in sortilego. xxvj. q. ij. c. q̄- cunq; sacerdotum. de homi. dubium est. Et dic q. si intelligatur de verbali. est verum. scis si de re- ali.
- 4 **Q**uodrum criminofus ante pactam penitentiam vel post possit celebrare sine dispensatione. vel pos- sit pmoueri ad ordines. **R.** fm glo. 7. Inno. in. c. ex tenore. de tem. ordi. q. aut crimen ē occultū. 7. sic potest dū tū vere peniteat. ter. ē. i. c. si. de tē. or. Suf- ficit enī absolutio sacerdotis ex p̄tate clauis nisi sit tale crimen quod impediat executionē post penitē- tiam. vt in. d. c. nisi cū pndem. S. j. vt ē in crimine quod inducit irregularitē. d. quo. j. irregularitas primo. Si vero crimen ē manifestū quis nō sit cri- men enorme s̄ mediocre non potest sine dispensa- tione etiā post pactā penitentia. Et dicit manifestū si cōuictus ē in iudicio. vel timore p̄bationis con- fessus ē. vel operis publicatione. Nec obstat. c. p̄- sbitery. 7. c. puenit. l. dist. q. p̄ illud nō ē ablata facul- tas dispensandi cum vere penitentibus. 7. marie vbi non iminet scandalū. vt. l. dist. vt cōstitū. 7. c. dño sancto. Et hec vera sunt in criminibus ca- pitalibus. que dicunt mediocra. secus in leuibus. Et dicunt leuia que contingunt p̄ imperitiam. vel culpam sine dolo. vel si ē dolo ē tū cū re modica. vt no. i. l. inspiciendū. ff. de pe. 7. in. l. leuia. ff. d. accu. et in. c. cū dilecti. eo. ti.
- 5 **Q**uis potest dispensare cū talibus? **R.** q. ep̄s in criminibus minoribus adulterio. In maiorib? autem solus papa. vt no. in. c. at si clerici. de iudi. ni si ex magna causa. vide. j. dispensatio. S. v. 7. etiā si possit qm̄ inducūt irregularitē. vt puta q. celebra- uit excoimunicatus. 7. huiusmodi. nisi in casibus i quibus a iure cōcedit dispensatio in irregularita- te. vt. j. irregularitas p̄ totū.
- 6 **C**rimen dicit publicū. quod ad publicū spectat iudicium. Et hec sunt que no. ff. de pub. iudi. l. j. q̄ sunt. lex iulia maie. Et sub hac cōprehende sacrile- gia. 7. residua. lex iulia. de adul. lex cornelia. de sicca carijs 7. veneficis. Lex p̄. d. pari. lex iulia pec. Lex cornelia. de testa. fal. An autem in alijs d̄ho dicit q. sic. Intellige in instrumentis. nō in alijs scriptu- ris fm Accur. Lex iulia de vi publica 7. pauata. de ambitu repetundar. 7. de annona. 7. b̄mōi in qui- bus lex exprimit quod sit publicum. vt in. l. iij. i. fi. ff. de p̄uarica. 7. ibi Bar. 7. Jo. de Imo. in. l. si. ff. d. p̄uarica. delict. 7. in. l. ij. ff. de concul. Sed fm ius canonicum omne crimen dicit publicum quia ad publicum iudicium spectat puniendum. vt in. c.

trina. de collu. in glo.

Item publicorū iudiciorū quedam sunt capita / 7
lia. ex quibus mors aut exilium imponitur. hec est
aque 7. ignis iterdictio. p̄ has penas eximif caput
de ciuitate. Nam cetera non exilia s̄ relegationes
ppue dicunt. quia tunc ciuitas retinet. Quedam
sunt non capitalia ex quibus pecuniaria aut i cor-
pus aliqua coertio pena est. vt in. l. publicorū. ff. d.
pub. iudi.

Hisima vide. j. olem sanctum.

ulpa. l. qd̄ nerua. ff. de po. Et idē

est q. verus dolo 7. manifestus. Alia la-
tia. 7. est dolo p̄sumptus. Alia lata 7. hec ē nō in
telligere qd̄ omnes intelligēt. vel maior pars ter.
est in. l. late culpe. ff. de ver. sig. S; no. q. cōter glo.
nō ponūt nisi lata culpā. 7. ter. in. d. l. qd̄ nerua ex-
ponit latorem p̄ lata. Et sic colligo fm glo. in. d. l.
qd̄ nerua. q. noie doli ppue nō cōprehendit qui ex
culpa fecit. q. dolo differt re 7. noie a culpa. q. do-
lus est a p̄posito vt p̄bat in. l. j. S. doli. ff. de dolo.
Culpa vero nōn. vt in. l. si pcuratorem. S. dolo. ff.
man. 7. p̄ hoc facit dictum Bal. in. l. qd̄ g. S. pena
ff. de his q̄ no. infra. vbi dicit. accusat q̄s de homici-
dio dolose facto. 7. p̄bat culpa. an absoluet sen-
tius ageť in eadē instātia. R. q. minus ageť. 7. sic se-
nit q. dolo nō est realiter culpa. Vex ē q. lata cul-
pa est dolo p̄sumptus. ita q. vbiunq; q̄s tenet
de dolo venit 7. lata culpa. S; tū verus dolo nō
est. vt no. glo. in. c. bona fides. de de po. Et in con-
scientia vbi cessat p̄sumptio nō habet p̄ dolo. Et
q̄s debeat p̄bare dolo vel latam culpā interueni-
se. vide. j. custos. S. j. Nota etiā q. lata culpa ē de-
uatio incrimināta ab ea diligentia quā habent
homines cōter eiusdem p̄fessionis. Et ideo erro-
artificis nō ē lata culpa nisi qm̄ errat i eo qd̄ cōit ho-
mines in illa arte sciunt non qm̄ errat in eo qd̄ ex-
cellentissimi sciunt. Ita limitat Bar. in. d. l. qd̄ ner-
ua. vñ si deposuit pecuniā apud cap̄sorē q̄ cōter ha-
beatur bone cōditionis 7. non erat. nō ē lata culpa.
Et Bal. i. l. pignoris. L. de pig. ac. dicit. Accessi ad
molendinū. 7. incurfu hostiū pdidi bestias non ē
lata culpa. ex quo maior pars credebat securum ac-
cessum.

Utrum lata culpa equiparetur dolo. vide. j. do-
lus. S. iij.

Quid ē leuis culpa? **R.** ē omittē qd̄ diligēs ho-
mo non omisit. vel facere qd̄ diligens homo nō
fecisset. Exemplum. fenerator nō excussit res pig-
noratas a tincis tali tpe quo diligens fecisset.

Quid est leuissima culpa? **R.** ē nō p̄uidere qd̄
diligentissim? p̄uidisset. l. si putator. ff. ad. l. aq̄l. vel
omittere qd̄ diligentissimus nō omitteret. l. diuus
ff. de offi. p̄si. nō eq̄tare vt diligentissimus equita-
ret leuissima culpa est vt non curare facere qd̄ dili-
gentissimus curaret.

Qua culpa tenet q̄s ex cōtractu. vide s. cōmo-
datum. S. xj.

Qua culpa tenet quis ex officio? **R.** pa. in. c. 5
cum causam. de testi. q. iudex tenet de dolo 7. lata

culpa. h. n. de leui. qd credo vez in eo qui a supio- re ponit in officio p obedientia solum. secus de eo q illud qd tenet. si mo ali? diligentior fuisset. qz tuc tenet etiam de leui. Similiter dico qz no tenet nisi de dolo lata culpa agrimensor z alij q assumunt ad calculum vel cocordiam ter. est in. l. fi. ff. de no. ope. nu. z ibi Bart. z no. glo. in. c. q. indicante. de pscript. fallit hoc in his q exercent aliquam artem sicut periti. hoc est pfitent se pitos z mgros. quia tenentur etiā de leuissima. facit qd no. glo. in. l. de ob. q. et qsi delict. na. z tenet Pa. in. d. c. indicant. h. ego credo vez qsi diligentissimū qsiuisset nisi fuisset decept? ex sua pessione. qz tunc de leuissima. aut diligentem. qz tuc de leui solum tenetur.

¶ **Q**uia in foro anime teneat qd restitue damnu qd dedit primo ex culpa sua? R. q. l. Inno. in. c. qz pleriqz. de imu. ec. velut q solum de dolo et lata culpa teneat. z multi doc. p singulari dicto hēant tū ego credo q teneatur de omni damno ex qcuqz culpa sua. de q tenetur tam de iure ciuili q canoni co. p ea q dicam. j. lex. S. iiii. Et p hac opi. est glo. cū ter. in. c. pfuluisti. ij. q. v. q dicit q tenetur etiā q ad deum. si diligentiam debitam nō adhibuit. vt in. d. c. cōsuluit. z. l. di. derico. z. xxxv. q. ij. i. lectū. Dicit tū q nō punitur rōne homicidij. h. negligētie. vt. xv. q. j. c. inebriauerunt. z. facit. c. si. de. inur. z. dam. da. qd indiffinitē loquitur. z. hoc ē tun? cū ipse Inno. nullo iure pber dicitū suū. qz. d. c. inebriauerūt. nihil facit p eo. imo pot? p si bene inspi etiā. h. adducat p se. Cū hoc pcor. Jo. an. in. c. qm p. de. pba. z. ibi cū sequitur Pa. qz negligentia i p. prio facto culpāda est. in alieno vitupanda. l. si cōstante. S. si maritus. ff. fo. ma.

c **ura animarum** fm Inno. i. c. cū satis. de offi. archi. stricte est ptas ligadi z soluēdi in foro priali z bec nulli puenit plato nisi sacerdoti. vt pbat. xxi. di. in nouo. de pe. z. re. c. omnis. z. hanc ptatem ligandi z soluēdi qlibz sacerdos cū ordine acceptū licet nō in istos vln illos qui sibi nō sunt pmissi. Dī etiā cura large. z est ptas cūcūcendi z recipiēdi i ecclia cogēdi z puniēdi excessus. xxi. di. S. j. Sub hac etiā est excōicare. inēdicere. suspēdere z hmoi q sunt ad moy correctōz. de elec. dudū z de vtraqz istarū intelligitur. c. de multa. de piben.

c **upiditas** vide s. Auaricia. **urialis** dī q nexio curie ligat? adulat pncipibz. xxxviij. di. nōne. l. di. q in aliq. Itē curiales dicunt aduocati in cā saguis. vln milites seu officiales seu excentes. l. j. di. aliqntos. z. c. se.

¶ **Q**uia tales sint ad ordines pmouendivl ad religionem? R. q. nō. nisi cum magna discussiōe vt intelligat vtz sit solutus a curialibz. vel si est irregularis. vel vt fugiat obligatōz z hmoi. vt i. c. legem. l. iij. di. z dicit q p triennū dūt pbari. z est bonum p silū. nisi aliqd rōnabile aliud suadeat. ū dī tū recipi ad religionē. nec ordinari etiāz si nō est

irregularis z si ex deuotione mouet. nisi sit solut? a curia. l. j. di. c. j.

curiositas est postpositis diuinis z sanctorū eloquijs scriptis pboz z poetaz rōne vanitatis vln delectatio

nis intendē. xxxviij. di. sacerdos. z. c. se. Itē cum sacra scriptura nō fm sanctorū expositōz h fm secula rem sapiam z pprijs sensus vanitatē exponitur. c. vino. ca. distin. Itē q plura volunt sate q opoz teat. aut de his de quibz nō est dubitādum. faciunt qōnes. de renū. c. qm aliq curiosi. l. vj. ex quibz cū ibi notatis ptz q velle cognoscere qd non cōuenit est curiositas z pctū. qz in ordinatio qdam.

¶ **Q**uia sit pctū mortale? R. q. sine curiositas sit respectu pns intellectiue. siue respectu pns sensitiue ē mortale pctū in. vij. casibz vt colligo ex Tho. scda scde. q. dxviij. Ale. scda scde. pūmo rōne finis. puta qz ppter supbiam. vel aliqd q sit mortale pctū querit cognoscē vel videre aut audire zc. Scdo rōne illoz a quibz vult scire vel audire. puta a demonibz vel alijs a quibz sub pcepto phibemur. aliqd addiscere vel cognoscē. xxx. q. j. illud. Tercio rōne eoz q cognoscere vel videre. aut sentire volumus. vtputa. qz sunt phibita. sicut a pposito velle audire pctū illius q pfitet alteri. z simili ter incantationes. diuinationes z hmoi phibita. aut eoz libros velle tenere. Similiter dico de quo cūqz phibito qd exerceri nō pōt sine mortali pctō sicut sunt artes aliquē male. aut velle scire quō sit tale pctū aut videre. aut sentire. nam talis curiositas est pctū mortale nisi in casu qm qd talia vellet scire. vt posset pdemnare z improbare. facit. c. nec mirū. xxvi. q. v. Quarto rōne eoz q omittūt ppe curiositates. puta cum qd emittit addiscere nccia ad salutem. vel ad suum officium. vt intendat potis. aut curiosis. facit. c. nōne. z. c. vino. xxxviij. di. Quinto rōne illi? ad quem talis cognitio seu visio inducit. vtputa. z ad erroz ptra fidē vel ad pctū mortale. sicut velle videre cocentes z aliq spectacula. ex quibz puocat ad mortale pctū. vel audire hmoi. facit. c. iō. xxxviij. di. Sexto rōne modi vt cum qd ppter talia scienda vel videnda facit phibita. puta supstitiosa. vel dimittit audire diuina q tenet vt videat spectacula z hmoi. facit. c. q die de pte. di. j. z. c. q sine. xxvi. q. j. vel qz de bēnis pauperum ecclesiastic? emit libros. vel soluit doctoribz q ei legant inutilia. facit. c. legant. xxxviij. di. Septio rōne eoz q inducunt ad talia faciēda. vtputa. qm quis ex curiositate sua sciēdi. puocat aliquē ad detrahendum. vel auiditate videndi. puocat ad faciendum spectacula. phibita. sicut sunt tomeamēta z hmoi q fieri non pōt sine mortali. facit. c. q ve natoribz. lxxvi. di. de pte. di. ij. p dilectōe. in alijs cōiter est veniale pctū.

istos qui mercedem accipit non spāliter p custodia tenet de dolo lata z leui culpa. ff. loca. l. q mercedē. in glo. z qd no. xxxij. q. iij. tres psonas. no. Inno. in. c. qz. k

uis de reg. iur. Sed si spaliter p custodia mercede accipet. teneret etiaz de leuissima. vt in. d. glo. qua limita. vt. j. Locatio. S. xxiij. Quid si neget dolo vel negligentia amisse qd p babit: Rñ. Inno. vbi s. q. ipe custos. ar. ff. d. ede. l. si qd. S. vl. Et hoc vez q ad for pntiosum. sec in foro pscie. vt er dicit. j. lex. S. iij. Idem dic de custo de carceris. ff. de cu. 7 cxi. re. l. vl. In alijs at casibo regulariter qui doli allegat dz probare. ff. de proba. l. quotiens. S. qui doli.

Annatus p suam ad mortē an possit disponē

d de rebus suis. vide alienatio. S. xxv.

1 **Q**uoniam damnatus ad mortem possit fugere de carcere vel quocūq. die vt. j. fugere. S. ij. 2 **Q**uoniam hñtes de bonis alic⁹ damnati ppter crimen eius 7 postea restituti p pncipē ad bona sua tenentur restituere. Rñ. Be. l. c. q. uis. de reser. l. vl. q. aut restitutio facta p iudicat iuri qsito tercio q ea legitime habuerat. 7 sic nō tenet restituere q ea hñt q nō sit integratio in tali casu. 7 iste est casus. d. c. q. uis. 7 in iurbo allegatis in glo. ibidem. 7 faciūt no. p Bar. 7 Bal. in. l. gallus. S. 7 qd si tñ. ff. d. li. 7 po. Aut p restōez pncipis tali facta nō p iudicat nisi ipsi pcedenti. 7 sic reintegrat ad oia q amiserat 7 sic omnia sunt sibi restituenda. 7 sic pcedunt iura allegata p alia pte. i. d. glo. ar. c. dilecti. de dona. cñ ibi no. hoc tenet Jo. d. imo. Et no. q ista faciūt p legitimo post mortem testatoris. vt nō p iudicat venientib⁹ ab intestato enā si nō adierūt hereditatē. q: talis legitimatio est quedā restitutio naturalis. l. si. l. de nata. Secus si ante mortem testatoris. q: p iudicat. q: nulluz ius adhuc hēbat. l. post emancipatōz. ff. de li. leg. vide etiā. j. gfa. S. j.

Annificatio vtruz furtiue 7 secrete possit sibi satisfaccere. vide. j. furtum. S. xl.

Debitum coniugale ideo dī. q: sibi pena mortalis pccī viri vroz 7 vroz viro petenti reddē tenent

fim cōiter doc. 7 aplm. j. Coi. vij. nisi ex rōabili cā excuset 7 assignatur a doc. vij. cause ppter quas non tenentur reddere. **P**rima dī p̄hibitio sancte ecclie. Nam p̄ interdium ecclie est pccm mortale actus pingalis. Ecclie si aut p̄hibet ne qd p̄sumet m̄rimoniū certis tpi bus. de quib⁹. j. Matrimoniu. ij. impedimēto. ij. Sicut p̄hibet ecclia ne ante bñdictionē p̄iungatur qñ quis ducat eā q̄ alteri nō fuit p̄iuncta p̄ m̄rimonium. vñ fm Rod. cognoscens ante bñdictionē vbi est cōsuetudo q bñdicatur peccat mortaliter. Quidam tñ vt dicit Rñ. in. iij. di. xxvij. q. vl. i. fi. dicunt hoc esse vez respectu actus petendi non respectu actus reddendi. q: reddens nō peccat fm Tho. in. iij. ca. di. Ego vo istud de benedictōe limito vez nisi ex rōabili cā moueret ad petendū puta ppter fornicatōz emittandā cū nō possit contineri. vrozorem ducere vt benedicat nō possit ppter dotem bñdam. 7 hñmōi. q: nec tñc mortaliter peccaret. nisi esset scandalum in patria. ar. coz. q. di.

eam. j. inobediētia. in p̄ine. Albertus etiam dicit q dictum Rod. est nimis durz. 7 hoc etiaz videt sentire Inno. 7 d. Anto. in. c. j. de spon. q: h̄ p̄suetudo hēat vim legis. tñ lex nō obligat ad mortale nisi sit p̄ceptiua. de elec. c. generali. l. vl. 7 sic nō v̄ q peccet mortaliter qñ enā simplr p̄iunaret ante benedictionē. nisi vt dixi esset scandalum. Et ideo vbi nō iminet scandalū p̄sulendum esset istis spōsis qui faciunt multa peccata mortalia ante tēpus p̄ductionis q qñ notum est matrimonium in patria p̄summare. ex quo ducere nō possunt ppter dotem habendam.

Sed nunqd totiens peccat mortalit̄ quotiens erigit sine rōnabili cā ante bñdictionē tenēdo opi. Ro. R. q nō nisi p̄ia vice. nisi nouo p̄temptu erigat. Ex quo sequit q possit in isto casu negare debitum sine p̄cō nisi seruet statum ecclie.

Secūda cā dī impotentia qua qd non p̄t reddē debitum salua incolumitate sui corpis. q: fm Rñ. in. iij. di. xxxv. ar. j. q. j. de. non obligauit vix mulieri p̄ ordinem nature rectum que p̄ p̄ius attendit ad actum nutritiue quo p̄seruat p̄p̄iū induriduum. q̄ ad actum generatiue qui ordiat ad p̄seruatōez sp̄i 7 iō non tenet ad actum generatiue in imortabile p̄iudicium incolumitatis corpis p̄p̄i.

Quoniam tenet reddere debitū leproso? Rñ. fm Rñ. in. iij. di. xxxij. ar. iij. q. ij. q sic h̄ nō tenet cohabitare. q: nō est sic piculū in reddēdo sicut in cohabitando. vide. j. leprosus. S. ij.

Quoniam furioso vel fatuo sit reddendū? Rñ. fm Rñ. vbi s. q q̄ntiens q̄ p̄t reddi sine piculo p̄p̄ie persone tenetur.

Quoniam reddens se impotentē ad reddendum peccat? Rñ. fm Rñ. l. i. iij. di. xxxij. ar. j. q. j. q ille q mō illicito scienter reddit se impotentē peccat mortaliter. nō aut ille qui mō licito. puta ieiunādo. oia dō bona intentione. si tñ sit rōnabile obsequiū. q: q̄uis se reddat minus potentem. non tñ totaliter impotentem.

Tercia cā dī crimē adulterij. vñ vir vroz ad ultere. vel econuerso nō tenent si innocens est reddere debitū. fm Rñ. in. iij. di. xxxv. ar. j. q. j. q licz quo ad vinculum nō possit tñ p̄t eam dimittere q ad cohabitationē 7 thoz. fallit. hoc in. viij. casibus. Primus si ille sit fornicat⁹. xxxij. q. vj. c. j. 7. c. pe. 7 vl. de adul. 7. c. significasti. de diuor. Secus si vroz vi opp̄ssa sit. ca. cā. q. v. ita ne. Terc⁹ si crederat maritum p̄babiliter mortuū. xxxij. q. j. cū p̄ bellicam. Quart⁹ si alter sub sp̄e mariti cognouit eam. xxxij. q. ij. in lectū. Quintus si marit⁹ tradidit eam adulterandaz p̄stam inuitā. de eo qui co. p̄san. vzo. sine discretōem. Sextus si maritus post adulterium cognouit. 7 tolerauit eam. ar. xxxij. q. ij. si qd vrozorem. Septimus si matrimonio in infidelitate p̄cto vir dedit vroz libellū repudiij 7 vroz alteri nupsit. q: si puereret vir tenetur eā accipere. gaudem⁹. de diuor. Octauus fm aliquos si vir abstinento p̄ voluntatem vrozis ei occasione dedit. xxxij. q. ij. si tu. Et placet nubi. licet cōtrariū teneat glo. ibidēz.